Årsredovisning 2016

Ålandsbanken Abp

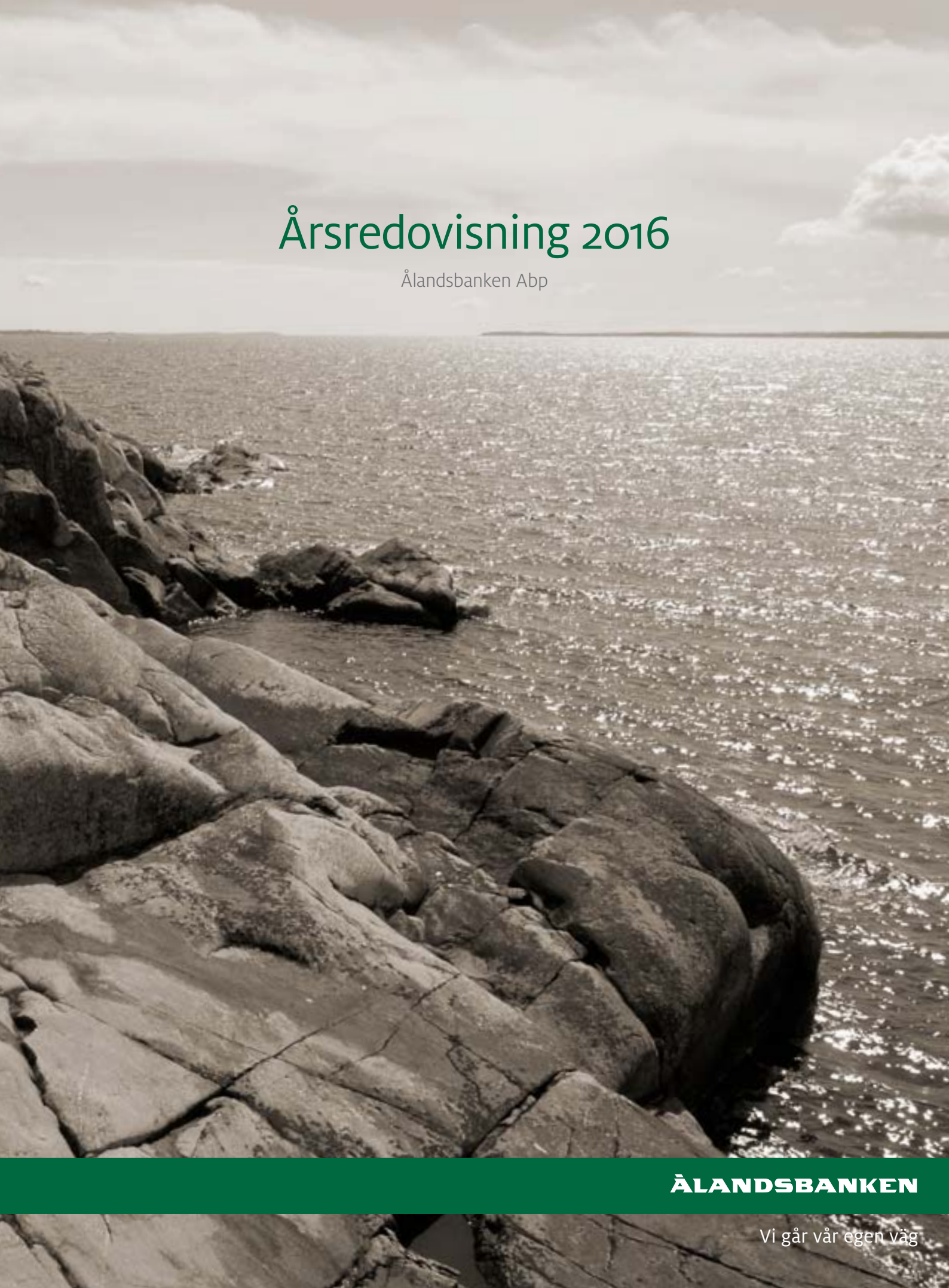

ÅLANDSBANKEN

Vi går vår egen väg

Innehållsförteckning

Om Ålandsbanken 2
Året 2016 i korthet 3
Legal koncernstruktur 4
Organisationsschema 5
Vd har ordet 6
Strategi 8
Hållbarhet 10
Private Banking 20
Premium Banking 22
Kapitalförvaltning 24
Koncernstaben 26
Dotterbolag 28

STYRELSENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Styrelsens verksamhetsberättelse 30
Aktiefakta 36
Definitioner 39

BOKSLUT

Koncernens resultaträkning 42
Koncernens totalresultat 43
Koncernens balansräkning 44
Koncernens rapport över förändring i eget kapital 45
Koncernens kassaflödesanalys 46
Risker och riskhantering 47
Innehållsförteckning noter koncernen 89
Noter till koncernens finansiella rapporter 90
Moderbolagets resultaträkning 128
Moderbolagets balansräkning 129
Moderbolagets rapport över förändring i eget kapital 130
Moderbolagets kassaflödesanalys 131
Innehållsförteckning noter moderbolaget 133
Noter till moderbolagets finansiella rapporter 134
Förslag till vinstdisposition 151
Revisionsberättelse 152

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Bolagsstyrningsrapport 156

Styrelse 162
Verkställande ledning 164
Börsmeddelanden 2016 166
Adressförteckning 167

Finansiell kalender

Ålandsbanken publicerar följande delårsrapporter under verksamhetsåret 2017:

- Delårsrapport januari–mars 25.4.2017
- Delårsrapport januari–juni 20.7.2017
- Delårsrapport januari–september 24.10.2017

Årsredovisningen och alla delårsrapporterna publiceras på bankens webbplats: *www.alandsbanken.fi*

Årsredovisning och delårsrapporter kan beställas under adress: info@alandsbanken.fi eller Ålandsbanken Abp, Sekretariatet, PB 3, AX-22101 Mariehamn, Åland, Finland.

MILJÖMÄRKT
4041 0678
Trycksak

Tryckt på Cocoon – 100 % returfiber.
Pappret har även CO_2-kompenserats.

Omslagsbild: Erkki Santamala

Om Ålandsbanken

- Ålandsbanken grundades år 1919 som Ålands Aktiebank och har varit listad på Helsingforsbörsen sedan 1942.
- Huvudkontoret ligger i Mariehamn. Totalt finns fem kontor på Åland och fem kontor i övriga Finland: Helsingfors,Tammerfors, Vasa, Åbo och Pargas. I Sverige har Ålandsbanken tre kontor: Stockholm, Göteborg och Malmö.
- Till Ålandsbankenkoncernen hör totalt tre dotterbolag vars verksamhet på olika sätt anknyter till banking. De är Ålandsbanken Fondbolag Ab, Ab Compass Card Oy Ltd och Crosskey Banking Solutions Ab Ltd med det egna dotterbolaget S-Crosskey Ab.
- På Åland är Ålandsbanken alla ålänningars bank och har både en position och vilja att vara med och utveckla framtidens Åland.
- På finländska fastlandet och i Sverige har Ålandsbanken en nischstrategi med inriktning på entreprenörer, välbärgade familjer samt privatkunder med en lite större ekonomi. Vi erbjuder två koncept: Private Banking och Premium Banking®. Vi erbjuder även kapitalförvaltningstjänster för institutionella placerare.
- Ålandsbanken har genom åren varit en innovativ föregångare inom finansbranschen. Ålandsbankens Premium Banking®, lanserat 2004, har tagits som modell av konkurrenter i Norden.
- Ålandsbanken har aktivt valt att erbjuda produkter som gynnar kunden på flera plan: först och främst ekonomiskt men i andra hand även genom att bidra till hållbar utveckling. Med summan från 2016 medräknad har Östersjökontot (tidigare Miljökontot) genom åren bidragit med över 1,5 miljoner euro till projekt som förbättrar och skyddar miljön.

Koncernen	2016	2015	2014	2013	2012
miljoner euro					
Resultat					
Rörelseresultat	25,1	30,3	22,4	10,4	9,9
Årets resultat hänförligt till aktieägarna	19,7	24,3	16,1	6,7	11,3
Volymer					
Aktivt förvaltat kapital [1]	3 900	3 927	3 696	3 231	3 219
Utlåning till allmänheten	3 808	3 617	3 343	3 104	2 905
Inlåning från allmänheten [2]	3 100	2 675	2 391	2 460	2 442
Riskexponeringsbelopp	1 576	1 581	1 554	1 475	1 401
Eget kapital	222	213	196	184	179
Nyckeltal					
Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE), % [3]	9,1	12,0	8,7	3,8	6,6
K/I-tal [4]	0,76	0,73	0,80	0,86	0,85
Kreditförlustnivå, % [5]	0,11	0,09	0,06	0,14	0,23
Core funding ratio, % [6]	89	100	105	103	104
Soliditet, % [7]	4,3	4,6	4,6	4,7	4,9
Kärnprimärkapitalrelation, % [8]	11,8	12,0	10,9	10,8	10,9
Arbetad tid omräknad till heltidstjänster	683	663	644	617	640

[1] Aktivt förvaltat kapital inkluderar förvaltat kapital i egna fonder samt värdepappersförvar med diskretionära och rådgivande förvaltningsavtal.
[2] Inlåning från allmänheten och offentlig sektor, inkl. bankcertifikat, indexobligationer och debenturer emitterade till allmänheten
[3] Rapportperiodens resultat hänförligt till aktieägarna/Aktieägarnas andel av eget kapital genomsnitt
[4] Kostnader/Intäkter
[5] Nedskrivning av krediter och andra åtaganden/Utlåning till allmänheten vid periodens ingång
[6] Utlåning till allmänheten/Inlåning inkl. bankcertifikat, indexobligationer och debenturer emitterade till allmänheten samt emitterade säkerställda obligationer
[7] Eget kapital /Balansomslutning
[8] (Kärnprimärkapital/Kapitalkrav)×8 %

Året 2016 i korthet

Ekonomiskt sammandrag 2016

- Årets resultat hänförligt till aktieägarna minskade med 19 procent till 19,7 miljoner euro (24,3).
- Resultatet per aktie minskade med 19 procent till 1,29 euro (1,60).
- Avkastningen på eget kapital efter skatt (ROE) minskade till 9,1 procent (12,0)
- Räntenettot ökade med 2 procent till 55,1 miljoner euro (54,0).
- Provisionsnettot minskade med 3 procent till 44,9 miljoner euro (46,5).
- Kostnaderna minskade till 91,3 miljoner euro (91,6).
- Nedskrivning av krediter (netto inklusive återvinningar) ökade med 33 procent till 4,1 miljoner euro (3,0) motsvarande en kreditförlustnivå på 0,11 procent (0,09).
- Aktivt förvaltat kapital minskade med 1 procent till 3 900 miljoner euro (3 927).
- Utlåningen ökade med 5 procent till 3 808 miljoner euro (3 617).
- Inlåningen ökade med 16 procent till 3 100 miljoner euro (2 675).
- Kärnprimärkapitalrelationen minskade till 11,8 procent (11,9).
- Styrelsen föreslår oförändrad dividend om 0,60 euro per aktie (0,60).

Viktiga händelser 2016

KVARTAL 1

- Ålandsbanken Fondbolag lanserade en ny specialplaceringsfond, Tomtfonden, som är den första i sitt slag i Finland. Fonden placerar i bostadstomter för uthyrning.
- Crosskey och svenska Sparbankernas Kort AB ingick en långsiktig affärsrelation, där Crosskey tillsammans med Compass Card levererar en helhetstjänst för svenska Sparbankernas Kort AB:s kortaffär.
- S-Banken, som är en av Finlands största kortutgivare, började använda Crosskeys kortsystem från och med mars.
- Crosskeys datamigrationsprojekt som sammanförde S-Banken, LähiTapiola Bank och FIM 2013–2015 vann utmärkelsen ”Årets bästa IT-projekt” på Management Events Executive IT-event i Helsingfors.

KVARTAL 2

- På bolagsstämman valdes Åsa Ceder till ny styrelsemedlem. Styrelsemedlemmarna Nils Lampi, Christoffer Taxell, Anders Å Karlsson, Göran Persson, Ulrika Valassi, Anders Wiklöf och Dan-Erik Woivalin omvaldes.
- Det svenska fintech-bolaget Dreams lanserade i samarbete med Ålandsbanken en app som har fokus på hälsosam ekonomi och förverkligande av drömmar genom sparande.
- Ålandsbanken lanserade en helt ny typ av biologiskt nedbrytbart betalkort – Östersjökortet – som låter användarna se hur mycket koldioxidutsläpp deras inköp i genomsnitt ger upphov till.
- Ålandsbanken fick tillstånd från Finansinspektionen att redovisa företagsportföljen i Finland enligt IRB-metod istället för schablonmetod i kapitaltäckningsrapporteringen.
- Ålandsbanken lämnade en vinstvarning innan halvårsbokslutet publicerades, där resultatprognosen sänktes till att helårsresultatet förväntas bli i nivå med eller lägre än föregående år.

KVARTAL 3

- Placeringsfonden Ålandsbanken Euro Bond belönades för tredje året i rad av Lipper som den bästa fonden i sin kategori inom Norden. Fonden vann priset på alla tidsperioder som analyserats, 3, 5 och 10 år.

KVARTAL 4

- För andra året i rad kom Ålandsbanken på första plats i rad i TNS Sifo Prosperas kundundersökning av Finlands Private Banking aktörer.
- I tidningen Privata Affärers utvärdering av Private Banking-tjänster i Sverige, som görs vartannat år, kom Ålandsbanken på andra plats.
- Ratinginstitutet Standard & Poor’s Global Ratings höjde Ålandsbankens kreditbetyg för kortfristig upplåning från A-3 till A-2 baserat på Ålandsbankens starka nyckeltal för likviditet- och funding. Framtidsutsikten för Ålandsbanken ändrades samtidigt från negativ till stabil.
- Räntefonden Ålandsbanken Euro High Yield fick en femte stjärna i Morningstar, det vill säga den högsta ratingen.

Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE)

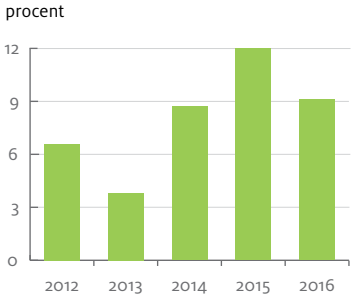

Kärnprimärkapitalrelation

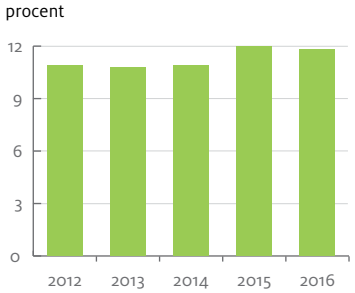

Legal koncernstruktur

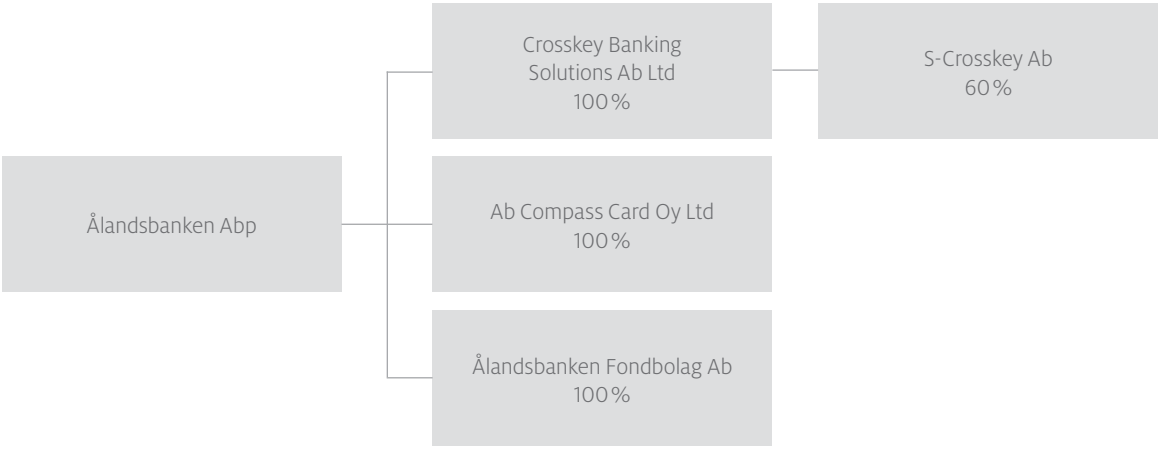

Intresseföretag som konsolideras:

Mäklarhuset Åland Ab 25 %

Dessutom finns ett mindre fastighetsaktiebolag, i vilket Ålandsbanken äger 50 %.

Organisationsschema

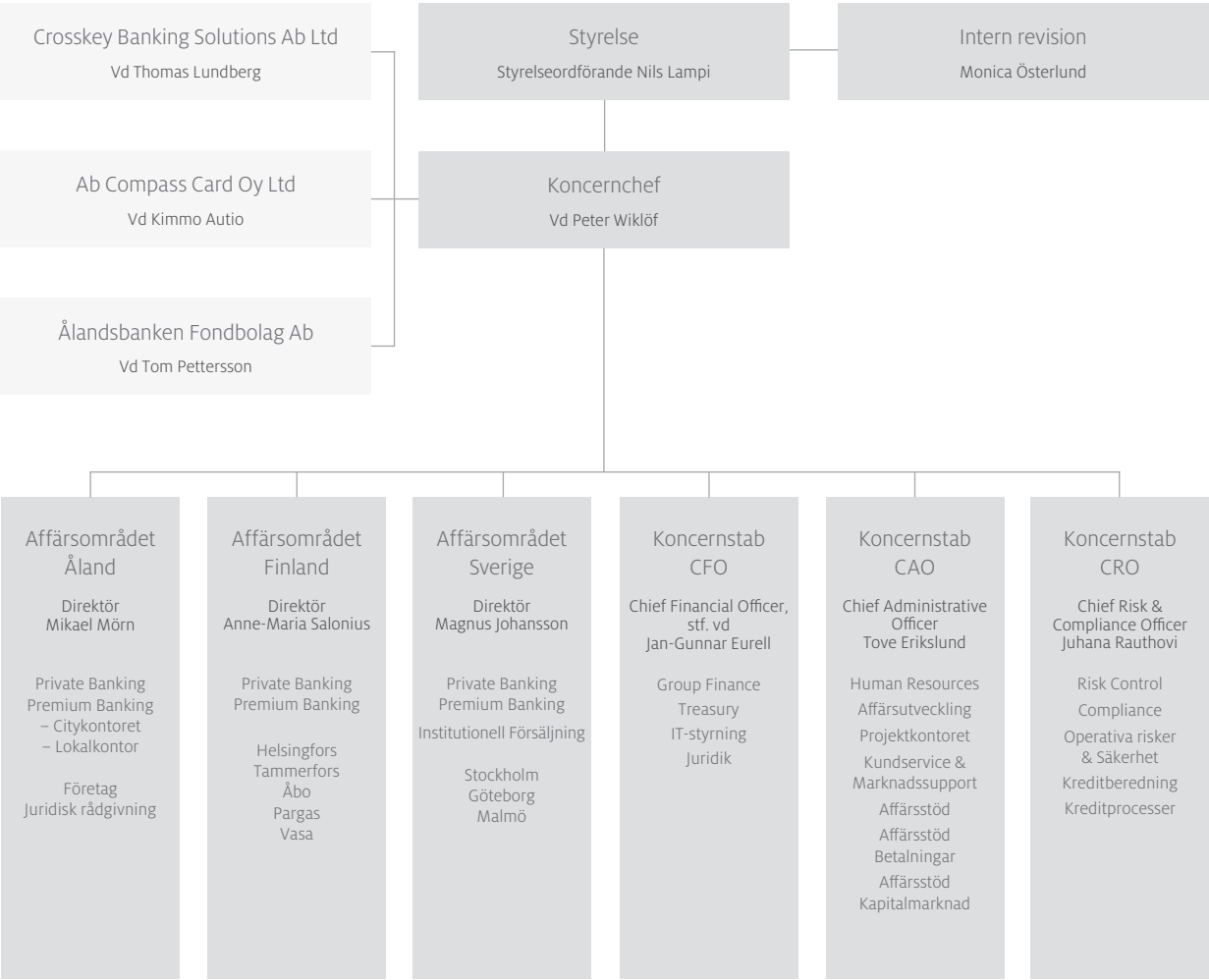

Ett år med framflyttade positioner

Foto: Viktor Fremling

Peter Wiklöf, verkställande direktör

2016 blev ett stabilt år för Ålandsbanken där vi skapat ett rörelseresultat på 25,1 miljoner euro. Vi har tagit fortsatta steg framåt på vår egen väg, både vad gäller volymtillväxt och kännedomen om vårt erbjudande i Finland och Sverige. Trots att vi har orsak att vara stolta över våra egna framgångar finns det skäl att vara ödmjuka. Vår omvärld visar än en gång prov på besynnerlig nyckfullhet.

2016 inleddes med oro på aktiemarknaderna och sjunkande aktiekurser. Kännetecken för världsekonomin blev låg tillväxt och få investeringar, deflationstryck och minskad handel.

I Finland började den ekonomiska återhämtningen synas, sakta men säkert. Konsumtionen steg, fler investeringar gjordes och industriproduktionen ökade. Ändå förblev exportsiffrorna blygsamma och tillväxten förlitade sig på den inhemska marknaden. I Sverige såg vi en fortsatt stark tillväxt och näringslivet visade en uppmuntrande optimism.

De korta marknadsräntorna i både Finland och Sverige sjönk ytterligare under året. Både Europeiska centralbanken och svenska Riksbanken tvingar med negativ ränta bankerna att betala för att deponera pengar hos dem. Bägge centralbankerna har fortsatt att stimulera ekonomin med mycket omfattande obligationsköp från marknaden.

I slutet av året började de långa räntorna stiga och den amerikanska centralbanken Fed höjde sin viktigaste styrränta. Sammantaget kan det här ses som en indikation på att vi närmar oss slutet av en trettioårig cykel med konstant sjunkande räntor.

Aktiemarknaderna var tudelade under året. Inledningen var svag med kraftigt sjunkande aktiekurser, vilket syntes i ökad försiktighet hos placerarna. Under våren och sommaren började börskurserna stiga och placerarna visade återigen en klart större riskaptit.

Kännetecknande för 2016 blev förekomsten av flera omvälvande händelser. Flera av händelserna ansåg de flesta bedömare som mycket osannolika då året inleddes, utgången av Brexit-omröstningen i Storbritannien och Donald Trumps valseger i USA. Med dessa två händelser har vi fått visshet om att förändringar kommer att ske både i Europa och i USA. Dessa förändringar kan påverka det globala samspelet och den internationella handeln. Det är dock för tidigt att se vad förändringarna kommer att leda till konkret. I kombination med kommande val i Frankrike, Tyskland och Nederländerna gör händelserna under 2016 att vi står inför en omvärld med större politiska risker än på mycket länge.

EN STARKARE BANK

2016 blev trots tidigare nämnda omvärldsfaktorer ett fullt godkänt år under vilket vi har flyttat fram våra positioner på samtliga affärsområden. Vi är nu en starkare bank än när vi gick in i 2016. Vi når inte upp till 2015 års rekordresultat, men kvaliteten i vårt resultat är minst lika hög då den största förändringen är begränsad till lägre realisationsvinster hos bankens Treasury-enhet.

Tack vare stigande utlåningsvolymer och mer fördelaktig funding kunde vi öka vårt räntenetto med 2 procent till 55,1 miljoner euro trots fortsatt sjunkande marknadsräntor. I medeltal var Euribor 3 månader 0,24 procentenheter lägre än föregående år och motsvarande siffra för Stibor 3 månader var 0,30 procentenheter lägre.

Utlåningen till privatpersoner växte med 9 procent. Företagsutlåningen sjönk med 2 procent, då vi aktivt valde att minska vår exponering mot kommersiella fastigheter. Under året minskade vi utlåningen mot detta segment med 82 miljoner euro, vilket motsvarar 24 procent, som en del i arbetet att sänka risknivån i vår totala utlåning.

Vi kunde under året se att depositionerna i banken växte kraftigt (+20 procent), tack vare nya kunder och en ökad försiktighet hos våra placeringskunder.

På grund av lägre aktiecourtage (–1,4 miljoner euro) och minskade intäkter från vårt kortbolag Compass Card (–1,2 miljoner euro) sjönk provisionsnettot med 3 procent till 44,9 miljoner euro. Kortaffären krympte planenligt, då S-Bankens kunder lämnade vårt kortbolag i samband med att Crosskey avslutade implementationen av sitt kortsystem för S-banken. Aktiecourtaget minskade framförallt under första delen av året, då aktiemarkanden inledde med fallande börskurser.

Vi såg fortsatt kraftigt inflöde till våra fastighetsfonder under året, +190 miljoner euro, vilket tillsammans med våra övriga placeringsfonder ledde till ökad marknadsandel bland finska fondbolag. Ökade volymer ledde även till att provisionsintäkterna från placeringsfonderna och övrig placeringsrådgivning åt våra kunder ökade under året.

Kostnaderna under året följde helt plan och stannade på samma nivå som året innan, 91,3 miljoner euro.

Kreditförlusterna steg med en dryg miljon till 4,1 miljoner euro, vilket långsiktigt känns som en för hög nivå för Ålandsbanken. Majoriteten av dessa kreditförluster hänför sig till ett par företagskunder på det finska fastlandet. Under året har dock andelen oskötta krediter minskat kraftigt, -44 procent, vilket gör att jag förväntar mig lägre kreditförlustnivåer de kommande åren om fastighetspriserna i stort står sig där de befinner sig idag.

ANSVAR OCH KUNNANDE VÄCKER INTRESSE

Ålandsbanken har även under 2016 haft förmånen att få positiv uppmärksamhet i tidningsspalterna och jag delar gärna med mig av några axplock:

Vårt målmedvetna arbete fick kunderna att för andra året i rad utse oss till Finlands bästa Private Banking-aktör. Ålandsbankens fond Euro High Yield blev den tredje av våra räntefonder som tilldelades toppbetyget fem stjärnor av ratingbolaget Morningstar. Dessutom utsågs vår placeringsfond Euro Bond för tredje året i rad till bästa fond i sin kategori inom Norden av analysföretaget Thomson Reuters Lipper.

Det här resultatet har vi alla orsak att vara stolta över. Men vi har också skäl att vara stolta över något helt annat.

För ett år sedan skrev jag att vi står stabilt på en värdegrund. I dag ser jag att vi har lyckats nå viktiga mål genom att följa vår moraliska kompass. Vi har strukturerat och förädlat vårt arbete kring Ålandsbankens företagsansvar. Vi har gjort en kollektiv insats för att klarlägga hur vi ska nå vårt mål: att bidra till en hållbarare värld.

Vårt främsta bidrag under 2016 blev Östersjökortet och Åland Index inom ramen för Östersjöprojektet. Det känns meningsfullt att vi kan erbjuda våra kunder möjligheten att se hur mycket koldioxidutsläpp deras dagliga konsumtion ger upphov till.

För oss på Ålandsbanken har Östersjöprojektet blivit vår kompassnål. Nu gäller det att fortsätta hålla den stadiga kursen mot en bättre värld. Och vi ska inte låta klimatförnekande personer distrahera oss.

Avslutningsvis vill jag passa på att tacka vår personal för ett gott arbete under året där jag vet att deras stora engagemang för banken och våra kunder gör att vi står väl rustade för åren som kommer.

Rörelseresultat
miljoner euro

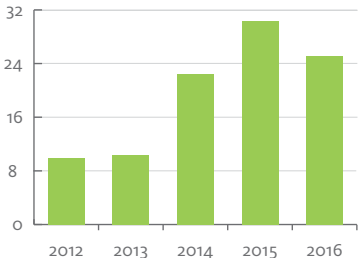

Att våga gå sin egen väg

Ett tydligt behov uppstår när de stora bankerna blir allt större och deras kunder känner sig allt mindre. Det är behovet av en bank där varje kund känner sig sedd, hörd och uppskattad. Ålandsbanken har snart ett sekel i ryggen som en självständig, innovativ och kundanpassad bank. Därför är det självklart att vi fortsätter på den väg där kundernas behov är ledstjärnan i vår utveckling.

VÅR VISION

Vi ska vara den självklara banken för personer med ambitioner och företag som värdesätter relationer.

VÅR POSITION

Ålandsbanken är en placeringsbank med finansieringskunnande. Ålandsbanken skapar värde för människor och företag genom att leverera storbankernas tjänsteutbud med den mindre bankens omtanke och engagemang.

Vi på Ålandsbanken fokuserar på vilka problem vi löser, vilka möjligheter vi skapar och hur vi levererar olika typer av värde till våra kunder. Vi går alltid vår egen väg och det är så vi får allt fler vänner med på resan. Valet av position är ambitiöst och det är en position där Ålandsbanken ser ett tydligt kundbehov och en växande marknad. Vi växer inom utvalda målgrupper när vi lägger särskild vikt på placeringsverksamheten samtidigt som vi levererar finansieringslösningar och övriga banktjänster med utmärkt service.

PLACERINGSBANKEN SOM KAN FINANSIERING

Ålandsbankens kompetens som placeringsbank har under de senaste åren befästs på samtliga marknader. Det ökade antalet kunder och flera branschspecifika utmärkelser visar det. Vårt finansieringskunnande har långa traditioner och kommer fortsättningsvis att ha en central roll .

KUNDRELATIONER OCH FÖRTROENDE

All sund bankverksamhet bygger på förtroende. Det syns tydligt i kundernas sätt att hantera sina placeringar. Vi vet att det krävs tid och engagemang för att bygga upp förtroende hos nya kunder. Ålandsbanken erbjuder en bank som den borde vara. En bank som vill att personer, företag och samhälle ska ha grogrund att utvecklas.

Vi är övertygade om att starka och långsiktiga relationer byggs genom goda prestationer av personer med ambitioner.

GOD SERVICE VIA ALLA KANALER

Ålandsbanken har alltid välkomnat ny teknologi som gör vardagen lättare för våra kunder. Därför har vårt Internetkontor sedan starten varit en föregångare i branschen. I utvecklingsarbetet gör vi inte skillnad mellan det personliga och digitala mötet. Oavsett kanal ska våra kunder alltid känna att de får god service. Våra relationer ska vara lika starka i varje kanal. Men vi tar också fasta på de särskilda styrkor som olika kanaler har. För rådgivning passar personliga möten bäst, medan Internetkontoret på webben och bankapplikationen i mobiltelefonen ger kunden möjlighet att få en tydlig överblick och möjlighet att smidigt sköta sin vardagsekonomi.

VÅRA TRE MARKNADER

Ålandsbankens vision och valet av eftersträvad position är den samma för våra tre marknader.Men det finns också olikheter mellan dem. På Åland är vi alla ålänningars bank och vi bidrar aktivt till det åländska samhället. I övriga Finland och i Sverige ligger vår tyngdpunkt på placeringar och sparande, samtidigt som vårt starka finansieringskunnande är en viktig del i vårt erbjudande.

ATT GÅ SIN EGEN VÄG SITTER I VÅRA GENER

Genom tiderna har Ålandsbanken med framgång och vid upprepade tillfällen valt en väg som varit ny och annorlunda. Ofta ambitiös men alltid ansvarsfull. Vi fortsätter på den vägen när vi värnar om vår ambition att alltid sätta kunden i främsta rummet. Vår egen väg bygger på övertygelsen om att ett tydligt kundfokus ger både lojala kunder och starka relationer. Vi tar ansvar för delarna och att vi tar ansvar för helheten. Det viktigaste för våra kunder är att de möter ett ansvarsfullt engagemang så att deras behov tillgodoses på bästa sätt. Med en sådan kundupplevelse går vi vår egen väg.

Ett tydligt behov uppstår när de stora bankerna blir allt större och deras kunder känner sig allt mindre. Det är behovet av en bank där varje kund känner sig sedd, hörd och uppskattad. Ålandsbanken har snart ett sekel i ryggen som en självständig, innovativ och kundanpassad bank. Därför är det självklart att vi fortsätter på den väg där kundernas behov är ledstjärnan i vår utveckling.

Foto: Staffan Sundström

Ålandsbankens handlingsplan för hållbar utveckling

Under 2016 har rapporteringen av Ålandsbankens hållbarhetsarbete fått en tydligare struktur. Vi har inlett arbetet för att 2017 kunna redovisa vårt företagsansvar ännu mer i linje med rekommendationerna från Global Reporting Initiative (GRI). Ramverket för GRI har hjälpt oss att analysera vårt hållbarhetsarbete på en djupare nivå och även se på vår verksamhet ur ett väsentlighetsperspektiv.

Redan 1997 tog Ålandsbanken de första stegen mot en väsentlighetsanalys. Då fattade styrelsen beslutet att tydliggöra bankens miljöengagemang genom att skapa Miljökontot.

De interna fördelarna med Miljökontot kan inte överskattas. Kontot blev ett naturligt avstamp för en engagerad diskussion om vårt gemensamma miljöansvar. Samtidigt blev Miljökontot en moralisk kompass som hjälpte oss att göra konkreta förändringar, bland annat i fråga om hur vi förbrukar resurser och vilka förväntningar vi har på våra leverantörer och samarbetspartners.

Mot våra kunder blev Miljökontot med dess understöd till miljöprojekt ett bevis på att vårt engagemang var helhjärtat och långsiktigt. Den genklang vi har fått under tjugo år från ägare och kunder har bekräftat en sak: att kompassen hela tiden har visat rätt och att vi dessutom har skäl och stöd för att öka på vårt företagsansvar.

Under 2016 har den informella väsentlighetsanalysens slutsatser ännu tydligare kopplats till Ålandsbankens strategi. Detta genom lanseringen av Östersjöprojektet och Åland Index.

Om Miljökontot, i dag Östersjökontot, i tiderna blev startskottet för vårt hållbarhetsarbete, har Östersjöprojektet lyft bankens engagemang till en nivå som få förknippar med aktörer i finansbranschen.

Östersjöprojektet har föranlett en helt ny slags dialog med Ålandsbankens intressenter. Utöver den fortlöpande dialogen med våra kunder, ägare och investerare samt personalen, har vi under året hållit engagerande ansvarsdiskussioner med företrädare för myndigheter, miljöorganisationer och näringslivet. Men det är från våra kunder som vi fått den mest uppmuntrande responsen:

”Jag uppskattar att ni som bank inte bara pratar utan också gör något! Tack för det!”

”Läste i senaste Ålandsbanking-tidningen om ert miljöprojekt och ville bara låta er veta att jag känner mig riktigt stolt över att vara kund hos Ålandsbanken. Hur många finska bankkunder säger det om sin bank?”

Ålandsbankens hållbarhetsstrategi 2016

ANSVARSFULLA INVESTERINGAR	ANSVARSFULL KREDITGIVNING	SOCIALT ANSVAR	MILJÖANSVAR
1. Vi ska ha en god kännedom om de bolag vi investerar i och vi följer FN:s principer för ansvarsfulla placeringar. 2. Våra analyser och granskningar av bolagens sociala och miljömässiga ansvarstagande görs med utgångspunkt från FN:s riktlinjer. Vi följer en bäst-i-klassen-modell och prioriterar de bolag i varje bransch som har högsta hållbarhetsbetyg. 3. Vi utesluter bolag inriktade på spel, tobaks- och alkoholprodukter, vapen och pornografi.	1. Vi stöder samhällsekonomin genom att finansiera sunda projekt som kan förverkligas framgångsrikt. Därför bottnar vår kreditgivning i god kännedom om kunden. 2. Vi fattar kreditbeslut efter objektiv och ansvarsfull bedömning av kundens återbetalningsförmåga. Vid eventuella svårigheter vidtar vi genast åtgärder som minimerar ekonomisk förlust för kunden och banken. 3. Varje kreditbeslut ska vara i linje med vår policy, sund riskhantering och lagstiftning.	1. Vi är en bank för utveckling av personer, företag och samhälle. Vi respekterar och strävar efter social och kulturell mångfald bland medarbetarna. Genom att erbjuda en sund arbetsplats vill vi vara förstahandsvalet för marknadens bästa talanger. 2. Vi följer policyn för etiskt uppträdande samt identifiering och hantering av intressekonflikter. 3. Vi jobbar aktivt för att bekämpa penningtvätt och brottslighet. Vi följer branschens standarder och regelverk. Vi upprätthåller goda kundrelationer och försäkrar oss om att vi förstår kundernas bankaffärer.	1. Vi arbetar för att medvetandegöra och minska vår resursförbrukning och miljöbelastning. Vi jobbar aktivt för att nå de fastställda målen i bankens miljöplan. 2. Vi bidrar aktivt till att kompensera vår resursförbrukning och miljöbelastning genom att varje år dela ut medel till miljöprojekt för Östersjön. 3. Vi för en dialog om hållbarhet och miljöansvar med våra leverantörer och samarbetspartners. Som kund ska vi ställa krav men också inspirera till mer hållbara arbetssätt och verksamhetsmodeller.

”Tack för vad ni gör för Östersjön! Vår familj bor hela sommaren i skärgården och vi delar sannerligen er nu-är-det-dags-att-göra-något-känsla.”

Foto: Shutterstock

STYRNING OCH LEDNING

Hållbarhet är en naturlig del i Ålandsbankens affärsstrategi. Följaktligen överser koncernens styrelse både de strategiska målsättningarna och den årliga uppföljningen av hållbarhetsstrategin.

Koncernens ledningsgrupp håller en kontinuerlig diskussion om vårt företagsansvar. Ledningen ansvararför det strategiska hållbarhetsarbetet inom Ålandsbanken. Engagemang och ansvarsfullhet driver arbetet på ett naturligt och självklart sätt.

Alla ledare och medarbetare ansvarar, utifrån sina specifika roller och som anställda, för att Ålandsbanken utvecklas på ett hållbart sätt. Till verktygen i det arbetet hör direktiv, riktlinjer och planer som konkretiserar strategin inom respektive hållbarhetsområde.

Aktiviter under 2016

MILJÖANSVAR

Under året har vi fokuserat på två av FN:s globala målsättningar, Hållbar konsumtion och produktion samt Hav och marina resurser.

Östersjöprojektet lanserades och det innehåller tre komponenter: Östersjökortet, Åland Index och utdelning av medel från Östersjökontot (se artikel på sida 14). Under 2016 understödde vi miljöprojekt med 200 000 euro. Det innebär att Ålandsbanken sammantaget har delat ut 1,5 miljoner euro genom Östersjökontots miljöbonus.

Tack vare Östersjöprojektets påtaglighet och tydlighet har det från start uppmuntrat till engagemang och lett till ökad miljö-medvetenhet. För Ålandsbankens kunder har Östersjöprojektet introducerats som en integrerad del av våra affärskoncept. Våra medarbetare har fått utbildning och involverats genom interna kampanjer.

Ålandsbankens globala engagemang i vattenfrågor fortsatte genom understöd till Stockholm International Water Institute (SIWI) och ett tydligt engagemang i organisationen.

ANSVARSFULLA INVESTERINGAR

Vi har fortsatt arbetet med att integrera sociala och miljömässiga faktor (så kallade ESG-faktorer) i bankens process för investerings-beslut. Det innebär analys och granskning av företagens sociala och miljömässiga ansvarstaganden.

För att öka den interna medvetenheten och styrningen har vi tillsatt en ESG-kommitté bestående av bankens investeringschef (chief investment officer), aktiechef, räntechef och chefen för institutionell försäljning.

Enligt årets Private Banking-undersökning från analysföretaget TNS Sifo Prospera har Ålandsbanken det bästa anseendet i Finland vad gäller ansvarsfulla investeringar.

ANSVARSFULL KREDITGIVNING

Vi har fortsatt vår inriktning på att bevilja krediter till sunda projekt och säkerställa god återbetalningsförmåga. En grundkomponent i det arbetet är att förse våra kundansvariga med verktyg och förutsättningar att bygga goda relationer till bankens kunder.

I Sverige har nya amorteringskrav införts och vi har valt att ytterligare skärpa kraven på vilken belåningsgrad och amorterings-takt som vi accepterar. I Finland har införts ett lånetak för bostads-krediter med en gräns för belåningsgraden, vilket vi ser att ytterligare understryker hållbarhet i kreditgivningen.

Våra värderingar präglar vårt hållbarhetsarbete

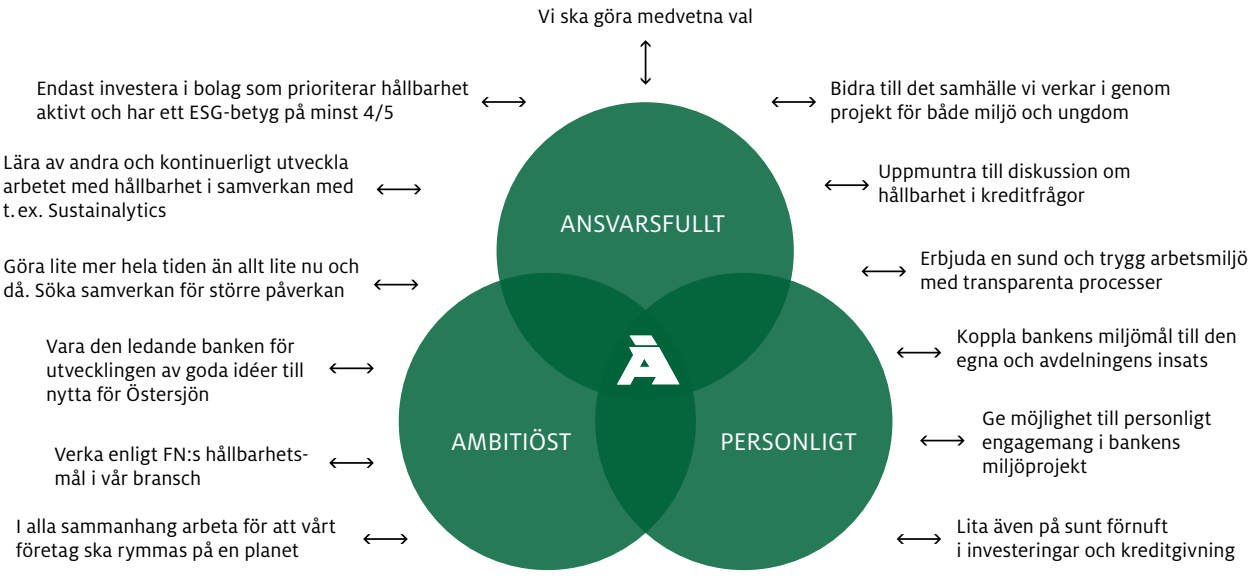

Vi har också gjort det förberedande arbetet inför det nya bolånedirektiv som trädde i kraft i bägge länderna den 1 januari 2017. Direktivet medför ökade krav på dokumenterad rådgivning och information till kunden innan hen ingår ett avtal för bostadskredit.

Socialt ansvar

Under året har banken bidragit till skapandet av nya arbetsplatser, dels inom koncernen, dels genom Bostadsfonden.

Glädjande nog visar vår årliga undersökning att 83 procent av medarbetarna känner ett högt eller mycket högt engagemang för sitt arbete. Det årliga ledarskapsindexet visar dessutom att nöjdheten ökar vad gäller kvaliteten i ledarskapet.

Frågor kring bekämpning av bland annat penningtvätt och IT-brottslighet har varit aktuella under året. Vi ser att standarder och branschens regelverk är goda verktyg i kombination med våra långvariga kundrelationer.

Vi har utvecklat bankens plattform för internutbildningar så att den mer omfattande stöder vår strategi. Vi erbjuder ledarskapsprogram och internutbildningsprogram för nyanställda samt medarbetarskapsprogram för att utveckla färdigheter. Alla medarbetare erbjuds årligt medarbetarsamtal, vilket innebär fastställande av individuella målsättningar och utvecklingsplaner.

Samhällsengagemang & donationer

Vårt samhällsengagemang på Åland har under 2016 markerats genom idrotts- och kultursponsoreringar där vi vill bidra till en meningsfull fritid för barn och ungdomar. Banken har också stöttat ungdomar genom projekten Ungt Entreprenörskap och Business Lab Åland som riktar sig till högskolestuderande.

Miljöarbete

Inom konsumtion och produktion beaktar vi FN:s globala målsättningar. Vi arbetar aktivt för att Östersjön ska må bättre. Via Östersjöprojektet ska vi förmedla information och hållbarhetsinitiativ till våra kunder och samarbetspartners.

Vi ska minska våra ekologiska fotspår genom att vara ett ansvarsfullt företag. Vi tror på hållbar konsumtion och föredrar produktion som ger miljöfördelar. Vi följer upp hur vi belastar olika resurser. Vi vill ständigt utveckla vårt kunnande och våra arbetsmetoder.

Vår miljöplan i fem punkter

1. Vi vill minska den totala materialkonsumtionen och hushålla med resurserna.
2. Vi föredrar förnybar energi och vi är energieffektiva.
3. Vi minskar utsläppen genom effektiv kommunikation och välplanerade resor.
4. Vi använder vatten sparsamt.
5. Vi uppmuntrar medarbetarnas engagemang i att göra verksamheten hållbar.

Foto: Daniel Eriksson

Foto: Viktor Fremling

Kan en bank faktiskt göra sånt här?

Prisregn

Knappt hade Östersjöprojektet inletts innan det började väcka intresse internationellt.

Tävlingen D&AD Impact uppmärksammar kommunikation med tydlig samhällsinverkan. Under höstens prisutdelning i New York belönades Östersjöprojektet och Åland Index med fyra priser i kategorierna Communication & Interaction, Financial Empowerment, Industry Evolution, Responsible Production & Consumption.

Dessutom belönades projektet med brons i tävlingen Eurobest och nominerades även i innovationskategorin i Cannes Lions.

"Min första tanke var Wow, här har vi en aktör som vill göra skillnad."
Anders Richtnér, professor vid Handelshögskolan i Stockholm

Östersjöprojektet

Under 2016 har både Ålandsbankens kunder och utomstående experter häpnat över Östersjöprojektets omfattning och ambition. Både omfattningen och den snabba lanseringen har väckt förundran. Vilken är hemligheten?

– Beslutsamhet och envishet, säger bankdirektör Anne-Maria Salonius.

Ordspråket *"Ingen kan stoppa en idé vars tid har kommit"* kunde vara en slogan för Östersjöprojektet. För ingen kunde dra i handbromsen när projektteamet hade bestämt sig att något måste göras för Östersjön.

– Säkert fick någon samarbetspartner hicka när vi dundrade in. Men vi träffade inte en enda som skulle ha varit ointresserad. Entusiasm smittar. Vår snudd på omöjliga tidtabell fick justeras ett par gånger, men på det stora hela rullade allt på, säger Anne-Maria Salonius.

När Östersjöprojektet lanserades våren 2016 kunde banken med all önskvärd tydlighet visa att man lever enligt den egna sloganen *"Vi går vår egen väg"*. Men hur togs Åland Index emot?

– Att vi hade skapat ett sätt för våra kunder att enkelt följa med hur den egna konsumtionen påverkar miljön, det var något som många tyckte lät för bra för att vara sant, säger Ålandsbankens marknadskoordinator Crista Tammela.

En av dem som höjde på ögonbrynen var professor Anders Richtnér vid Handelshögskolan i Stockholm.

– Min första tanke var Wow, här har vi en aktör som vill göra skillnad. Min nästa tanke var Men vänta lite, kan och bör en bank göra det här?

När Anders Richtnér hade läst igenom allt material om projektet visste han vad han ville göra. Han skulle använda Östersjöprojektet som det första undervisningscaset i den nya kursen Global Challenges Contextual Studies.

– Vi vill lyfta fram banbrytande initiativ från företag, säger Richtnér.

En hållbarhetsöverblick på ett ögonblick

TRE AFFÄRSOMRÅDEN

Ålandsbanken har verksamhet på femton orter varav sju på Åland.

Sponsorering av idrott och kultur på Åland för att bidra till en meningsfull fritid för barn och ungdomar.

-10%

Vi eftersträvar att minska vår årliga pappers-förbrukning med minst 10 %.

15 000

Bostadsfonden 15 000 arbetsår skapades under 2013 – 2016.

DUBBELT ANSVAR

Banken ska göra mätbara insatser och individerna ska göra medvetna val.

×2

ÖSTERSJÖPROJEKTET

1 500 000 € till goda idéer för miljön sedan 1997.

1 500 000

ÖSTERSJÖPROJEKTET
TÄMERIPROJEKTI
BALTICSEAPROJECT.ORG

Ansvarsfull kreditgivning; Finansiering av verksamheter för god hållbarhet så som bland annat Green Key för besöksnäringen och fiskodling på land.

INVESTERING

Vi efterlever FN:s principer för ansvarsfulla placeringar (UNPRI).

PRI Principles for Responsible Investment

GRÖNARE AFFÄRSRESOR

Antalet resor där man valt ett färdmedel med lägre koldioxidutsläpp har uppgått till 23 % (målet 25 %) och antalet flygresor har minskat med 15 % (målet 5 %).

-15%

GRÖN EL

Minst 60 % av bankens elförbrukning består idag av grön el.

Best in Class placerar endast i verksamheter med hög ESG-rating i sin jämförelsegrupp.

Best in Class
ESG Rating

ÖSTERSJÖKORTET

Världens första kreditkort som även redovisar miljöpåverkan ...

... genom beräkning med

ÅLAND INDEX

EN PLANET

Ålandsbanken jobbar för att vi ska kunna leva det liv vi lever idag och ändå få resursern på vår planet att räcka till.

Nyckeltal kring miljöpåverkan

Pappersförbrukning

Koncernens pappersförbrukning
kg

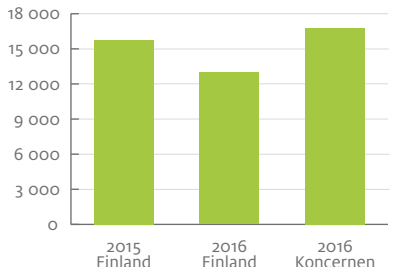

I pappersförbrukningen ingår såväl internt använt papper som externt utskickat material. Koncernen använder endast miljömärkt papper. Konsumtionen inom koncernens finländska verksamheter har minskat med 18,2 procent under året (målsättningen var 5 procent). Verksamheten i Sverige ingår i statistiken från år 2016 då totalkonsumtionen för Sverige var 3 626 kg och koncernen förbrukade totalt 16 800 kg papper.

Mängden koldioxidutsläpp som pappersförbrukningen förorsakat
Co2/kg

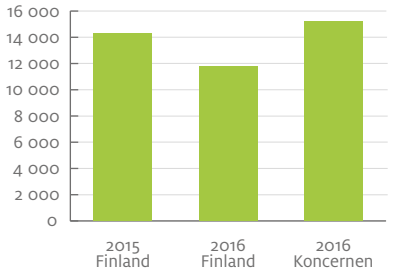

Eftersom förbrukningen av papper överlag minskat i den finländska verksamheten har koldioxidutsläppen i korrelation minskat med 2 385 kg. Uppgifter för verksamheten i Sverige fanns inte att tillgå. För år 2016 har pappersförbrukningen i hela koncernen lett till ett koldioxidutsläpp på 15 204 kg.

Energiförbrukning

Koncernens energiförbrukning
GWh

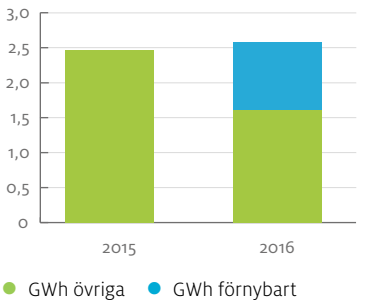

Den beräknade energikonsumtionen inkluderar elektricitet inom alla enheter i koncernen. Över 60 procent av total-konsumtionen framställs via förnybara källor (s. k. grön energi). Totalkonsumtionen har ökat 5 procent från 2,46 GWh till 2,57 GWh mellan åren 2015 och 2016 (målsättningen var en minskning). I koncernen finns några stora förbrukningsenheter som t. ex. maskin-hallar för datadrift i Mariehamn.

Indirekta koldioxidutsläpp från koncernens energiförbrukning
Co2/kg

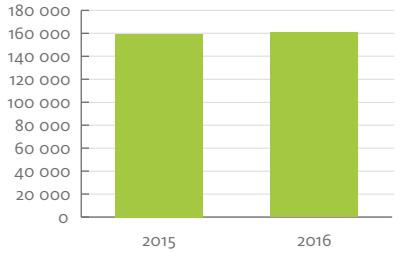

Eftersom energiförbrukningen har ökar från år 2015 till 2016 med ca 0,11 GWh har även koldioxidutsläppen ökat med ca 1 470 kg. Tack vare en hög användning av förnybara källor är ökningen måttlig. Vi strävar efter att utöka vår användning av förnybar energi.

Affärsresor

Antalet affärsresor inom koncernen

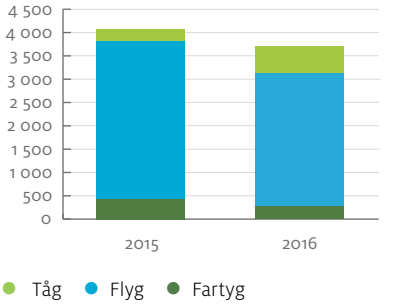

Koncernen Ålandsbanken verkar på tre geografiska områden, Åland, Finland och Sverige, varför vi inom koncernen oundvikligen reser en del. Resandet sker även externt utanför koncernens kärnområden. Flygresandet har minskat med cirka 15 procent mellan 2015 och 2016 (målsättningen var 5 procent). I övrigt har resandet med färdmedel med lägre utsläpp uppgått till 23 procent av allt resande (målsättningen var 25 procent). Uppgifterna innehåller uppskattningar då koncernen inte tidigare mätts som en helhet och vi därför inte haft tillgång till helt detaljerad information.

Mängden koldioxidutsläpp som resorna förorsakat
Co2/kg

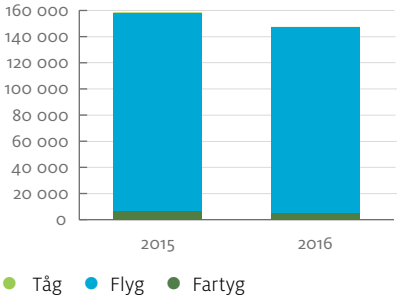

2016 minskade vi koldioxidutsläppen inom koncernens resande med 7 procent. 2015 var utsläppet 158 000 kg koldioxid medan det 2016 var 147 200 kg. Uppgifterna innehåller uppskattningar då koncernen inte tidigare mätts som en helhet och vi inte haft tillgång till detaljerad information.

Information om personal

Personalens rörlighet	2016	2015
Expansion, %	10,7	7,7
Personalomsättning, %	8,8	6,3

Expansion

Per kön

- Män
- Kvinnor

Per åldersgrupp

- >30
- 30–50
- 50>

Per region

- Åland
- Finland
- Sverige

Koncernen ordinarieanställde 72 personer under året. Expansionen uppgår till 10,7 procent, vilket är en ökning från 2015 års 7,7 procent. Koncernen strävar efter en jämn fördelning av ålder, kön och regional tillhörighet i tillsättandet av nya tjänster. Som expansion avses antalet ordinarieanställningar i förhållande till personalens totala sysselsättningsgrad under året.

Personalomsättning

Per kön

- Män
- Kvinnor

Per åldersgrupp

- >30
- 30–50
- 50>

Per region

- Åland
- Finland
- Sverige

Från koncernen avslutade 59 personer sin ordinarie anställning. Personalomsättningen uppgår till 8,8 procent, vilket är en ökning från 2015 års 6,3 procent. Antal pensionsavgångar är 8 i koncernen, vilket står för 1,2 procentenheter av personalomsättningen på 8,8 procent. Koncernen strävar efter en så låg personalomsättning som möjligt. Som personalomsättning avses antalet avslutade ordinarieanställningar i förhållande till personalens totala sysselsättningsgrad under året.

Frisknärvaro och olycksfall	2016	2015
Frisknärvaro, %	93,7	95,2
Olycksfall	11	7

Av alla 768 anställda var 48 anställda sjukfrånvarande minst två veckor sammanhängande under året, vilket ger en frisknärvaro på 94 procent. Olycksfallsfrekvensen var 1,4 procent bland personalen. Som olycksfall avses en rapporterad olycka på arbetet eller på väg till/från arbetet som föranlett kroppslig skada.

Kontraktstyp per kön

Kön	Ordinarie	Visstid månad	Visstid timme	Totalt
Män	358	19	18	395
Kvinnor	331	24	18	373
Totalt	**689**	**43**	**36**	**768**

Kontraktstyp per region

Region	Ordinarie	Visstid månad	Visstid timme	Totalt
Åland	372	28	13	413
Finland	167	7	13	187
Sverige	150	8	10	168
Totalt	**689**	**43**	**36**	**768**

Deltid/heltid per kön

Kön	Deltid	Heltid	Totalt
Män	25	370	395
Kvinnor	84	289	373
Totalt	**109**	**659**	**768**

Antalet arbetsförhållanden i koncernen uppgick vid årsskiftet till 768 personer, vilket är en ökning med 24 personer från årsskiftet 2015. Av dessa 768 hade 90 procent tillsvidarekontrakt och 10 procent visstidskontrakt. Av alla deltidsanställningar står kvinnor för 77 procent medan männen står för 23 procent. Drygt hälften av personalstyrkan är placerad på Åland medan fastlandet och Sverige står jämt för resterande andel. Därtill tjänstgjorde vid årsskiftet 89 konsulter i koncernen.

Information om mångfald

Styrningsorganens jämställdhet	2016		2015	
Kön	Antal	%	Antal	%
Män	18	72	20	74
Kvinnor	7	28	7	26
Totalt	**25**	**100**	**27**	**100**

Personalens jämställdhet	2016		2015	
Kön	Antal	%	Antal	%
Män	395	51	379	51
Kvinnor	373	49	365	49
Totalt	**768**	**100**	**744**	**100**

Styrningsorganens åldersfördelning	2016		2015	
Åldersgrupp	Antal	%	Antal	%
<30	0	0	0	0
30–50	9	36	12	44
50>	16	64	15	56
Totalt	**25**	**100**	**27**	**100**

Personalens åldersfördelning	2016		2015	
Åldersgrupp	Antal	%	Antal	%
<30	111	15	105	14
30–50	425	55	436	59
50>	232	30	203	27
Totalt	**768**	**100**	**744**	**100**

Koncernens målsättning är att eliminera alla hinder som bidrar till att anställda inte har möjlighet att utnyttja sin fulla potential. Alla ska ha lika möjligheter till en framgångsrik karriär i koncernen. Jämlikhet bör därför råda oberoende av kön, ålder eller andra faktorer. Med styrningsorgan avses här medlemmar i koncernstyrelsen och dotterbolagens styrelser, koncernledningsgruppen samt vd och vvd för dotterbolagen.

Information om samhällsengagemang

Ekonomiskt värdeskapande	2016	2015
miljoner euro		
Intäkter minus kreditförluster		
Förädlingsvärde skapat genom att betjäna kunder	**116,4**	**121,8**
Medarbetarna		
Löner	41,6	40,3
Sociala avgifter och andra personalkostnader	15,4	15,7
Summa värde till medarbetarna	**57,0**	**56,0**
Till samhället		
Inkomstskatt	5,4	6,0
Ej avdragsgill moms	6,5	5,6
Insättningsgarantiavgifter	0,0	0,0
Avgift till statlig stabiliseringsfond/ bankskatt	0,0	0,0
Summa värde till staten	**11,9**	**11,6**
Leverantörer	27,5	27,0
Sponsring	0,5	0,4
Summa övriga värden till samhället	**27,9**	**27,4**
Transaktioner med aktieägarna		
Aktieutdelning	9,2	9,2
Nyemission	–1,2	–0,4
Summa transaktioner med aktieägarna	**8,0**	**8,8**
Kvar i banken		
Återinvesterat ekonomiskt värde	**9,3**	**14,8**

Under året har Ålandsbankens rapportering av företagsansvar utvecklats. Förutom ovanstående jämförelser rapporterar vi även på följande GRI-indikatorer på andra ställen i årsredovisningen, se sidhänvisningar i tabellen nedan.

GRI-innehåll		Sida
102-1	Namnet på den redovisade organisationen	4
102-2	Huvudsakliga varumärken, varor och tjänster	2
102-3	Huvudkontorets läge	2
102-4	Placering av verksamheten	2
102-5	Ägarstruktur och bolagsform	4, 36
102-6	Marknadsområden	99
102-7	Storleken på den redovisande organisationen	2
102-14	Verkställade direktörens översikt	6
102-18	Förvaltningsstruktur och utskott	156
102-45	Koncernens redovisningsgräns	90, 156
102-50	Rapporteringsperiod	152

Foto: Shutterstock

Kundernas höga förväntningar möts av starka insatser

Foto: Daniel Eriksson

Mikael Mörn, direktör för affärsområdet Åland, Anne-Maria Salonius, direktör för affärsområdet Finland och Magnus Johansson, direktör för affärsområdet Sverige.

Cirka 100 personer arbetar inom Ålandsbanken Private Banking på Åland, i Finland och i Sverige. Vårt Private Banking-erbjudande är en av hörnstenarna i bankens affärsverksamhet.

När vi stängde böckerna för 2016 stod Private Banking-kunderna för 66 procent av det aktivt förvaltade kapitalet, 54 procent av inlåningsvolymen och 45 procent av utlåningsvolymen. Rörelseresultatet från Private Banking uppgick 2016 till 18,3 miljoner euro, vilket motsvarade 73 procent av Ålandsbankens samlade rörelseresultat. Avkastningen på allokerat eget kapital var 21 procent.

Under året har vi tagit stora kliv framåt på alla tre marknader. Ett viktigt arbete har varit att skapa ett enhetligt arbetssätt. Vi har nu en samstämmig Private Banking-modell med vilken vi säkrar att våra insatser kring behovsanalys, förmögenhetsförvaltning, finansiell planering och personlig service följer samma linje. Modellen ger vårt arbete en tydlig struktur och kvalitet.

Utöver det gemensamma arbetet ser vi också imponerande insatser på de tre marknaderna.

I Finland har integrationen av tidigare dotterbolaget Asset Management slutförts framgångsrikt. Man har bland annat avslutat ett par mindre fördelaktiga samarbeten, med resultatet att flera kundrelationer har stärkts. Utöver de insatserna har Private Banking-teamet i Finland arbetat målmedvetet med uppsökande kundkontakt genom klassiskt fotarbete. Följaktligen har Ålandsbanken i dag en större geografisk spridning i Finland än någonsin tidigare.

På Åland bokför vi ett starkt tillväxtår för Private Banking-enheten som haft förmånen att hjälpa många nya kunder med deras

kapitalförvaltning. Antalet diskretionära förvaltningsmandat ökade med 18 procent medan det aktivt förvaltade kapitalet ökade med 17 procent. Då både Bostadsfonden och den nya Tomtfonden har varit populära placeringsalternativ ökade fondsparandet med 42 procent.

Dessutom har ett antal välbesökta, noga planerade och faktaspäckade kundtillställningar genomförts. En direkt konsekvens av det arbetet är att många kunder fått upp ögonen för Ålandsbankens breda palett av juridiska tjänster.

I Sverige fortsätter Ålandsbanken Private Banking växa och vinna respekt. Vi gläder oss över att affärstidskriften Privata Affärer korade Ålandsbanken till Sveriges näst bästa Private Banking-enhet. Som grund för det goda betyget låg en djupgranskning där redaktionen bland annat lät anonyma testpersoner besöka flera banker.

Private Banking-erbjudandet har även stärkts på den svenska marknaden. Under året integrerades aktiehandeln och resultatet är ett bredare utbud av placeringstjänster i kombination med att viktig kompetens har tillförts.

Genom lyckade rekryteringar framför allt i Finland och Sverige har vi både kunnat svara mot kundtillströmningen och fördjupa vår expertis. Även Private Banking-enheternas juridiska kompetens har breddats. Vi ser att behovet av juridisk rådgivning ökar i takt med att kundrelationerna fördjupas och allt fler kunder efterfrågar helhetslösningar.

Som en direkt konsekvens av våra allt starkare och längre kundförhållanden har vi under året kunna konstatera att behovet för generationsskiftesplanering ökar. I Finland, där vi genomförde ett första pilotprojekt kring Family Office-idén under 2015, har vi vidareutvecklat idéerna kring bland annat skattefrågor och arvsrätt. Följaktligen har vi nu ett brett kunskapspaket riktat mot 16–25-åringar som, med lokala anpassningar, kan fungera på alla våra tre marknader.

För andra året i rad valdes Ålandsbanken till bästa Private Bank i Finland. Enligt den årliga undersökningen av TNS Sifo Prospera.

Undersökningen visar att vi får uppskattning för bland annat den personliga servicen, det breda utbudet av tjänster och kvaliteten på vår placeringsrådgivning. Ålandsbanken steg även till första plats vad gäller god rapportering, distribution av relevanta marknadsnyheter för investerare och löpande rådgivning kring förmögenhetsförvaltning.

Samma undersökning slår också fast att Ålandsbanken Private Banking får högsta betyg vad gäller det etiska förhållningssättet. Konstaterandet ger oss ytterligare medvind i vårt hållbarhetsarbete för att leva upp till den ansvarsfulla bank som våra Private Banking-kunder förväntar sig att vi ska vara.

Nu tar vi god service till följande nivå

Inom affärssegmentet Premium Banking redovisas samtliga kunder som inte är Private Banking- eller kapitalförvaltningskunder. Ålandsbankens företagsenhet på Åland och specialfinansieringsenheten i Helsingfors ingår i segmentet Premium Banking.

Premium Banking-kunderna kännetecknas av att de har god ekonomi och värdesätter kontakten med sin personliga rådgivare. Utöver de mer rutinmässiga kontakterna gällande vardagsekonomi ser vi att dialogen i allt högre grad berör placeringsfrågor.

Antalet kunder med Premium Banking-avtal ökade med 9 procent under 2016. Antalsmässigt har vi flest Premium Banking-kunder på finska fastlandet medan tillväxttakten fortsättningsvis är snabbast i Sverige.

Glädjande är att vi på vår hemmamarknad Åland har haft förmånen att fortsätta välkomna flera nya Premium-kunder. Ökningen för Åland var hela 9 procent. För att möta antalet nya åländska kunder har personalen stärkts med två nya kundansvariga.

I synnerhet på Åland och i Finland fortsätter intresset för fondplaceringar att växa, och på de marknaderna har kunder med regelbundet fondsparande ökat 5 procent under året. Såväl vår Bostadsfond som vår Tomtfond, årets nyhet, har varit efterfrågade placeringsalternativ. På den svenska marknaden har våra Premiumfonder visat sig vara intressanta placeringsalternativ för våra kunder och fondsparandet har ökat 40 procent.

Inom försäkring har bankens erbjudande på Åland kompletterats med Alandia Försäkrings liv- och sjukkostnadsförsäkringar och i Sverige har vi inlett ett samarbete med SEB Trygg Liv.

Till årets viktigaste satsning på utvecklingen av den personliga kundupplevelsen hör grundandet av utbildningsprogrammet Premiumakademin. Utbildningen är skapad för vår personal och ambitionsnivån är hög: vi ska ge våra kunder personlig bankservice i världsklass. Under 2016 har samtliga kundansvariga på de tre marknaderna tagit del av utbildningsprogrammet.

En strategisk justering av Premium-tjänsten gjordes under året, då vi sållade bland de tilläggstjänster som vi ser att inte längre varken efterfrågas eller används. Istället lade vi till två nya tjänster, ID-stöldsupport och ID-stöldförsäkring. Med dessa två tjänster erbjuder vi våra Premium-kunder ett av marknadens starkaste ID-skydd.

I Sverige infördes ett lagstadgat amorteringskrav på bolån från halvårsskiftet. Ålandsbankens redan tidigare höga krav på egen insats och inkomstnivå för bolånekunder skärptes dessutom ytterligare under året i ljuset av kraftigt stigande fastighetspriser i Sverige.

FÖRETAGSENHETEN PÅ ÅLAND

Ålandsbankens företagsenhet är marknadsledaren på Åland och erbjuder ett brett utbud av tjänster och produkter som är anpassade för de åländska företagen.

Målgruppen är bred med både små och medelstora företag samt större koncerner med internationell verksamhet.

Antalet företagskunder fortsatte öka under 2016 och kundernas aktivitetsnivå var hög. Vi fick också ett stort antal förfrågningar från företagskunder med engagemang i andra banker.

Inlåningen ökade under året med 5 procent, medan utlåningen uppgick till 333 miljoner euro vid årets slut. Utlåningen till sjöfarten fortsatte minska under 2016 och utgjorde vid årets slut 1,5 procent av koncernens totala utlåning. Våra sjöfartskunder har sina fartyg sysselsatta på kontrakt och man sköter sina finansieringsåtaganden enligt plan.

I den kundundersökning som gjordes i slutet av 2016 framgick att våra kunder gärna rekommenderar oss för andra företagare. Kunderna uppskattar det bemötande och den service de får. Vidare har man stort förtroende för sin kundansvariga.

Företagsenheten har under 2016 fortsatt sitt engagemang i projekt som Business Lab Åland, Ungt entreprenörskap och Roslandsminglet. På så sätt bidrar Ålandsbanken till en positiv syn på entreprenörskap och till att ge unga företagare möjlighet att enklare komma igång med hjälp av effektiva verktyg.

Foto: Staffan Sundström

Ny organisation klarade eldprovet med glans

Foto: Daniel Eriksson

Tom Pettersson leder Ålandsbanken Fondbolag Ab.

Kapitalförvaltningen levererar heltäckande kapitalförvaltningstjänster till Ålandsbankens Private- och Premium Banking-enheter samt till institutionella kunder. Kapitalförvaltningen ansvarar också för Ålandsbankens fonder.

Ny struktur 2016

Under hösten 2016 organiserades all förvaltningspersonal som en del av Ålandsbanken Fondbolag. Omstruktureringen betingades primärt av UCITS V-direktivet.

Det grundläggande konceptet för bankens kapitalförvaltningsverksamhet fortsätter oförändrat. Ett bevis på att konceptet tagits väl emot av bankens kunder står att finna i TNS Sifo Prosperas undersökning av Private Banking-aktörer i Finland, där Ålandsbankens kapitalförvaltning får högsta betyg.

Aktiv placeringsstrategi

Ålandsbanken är en utpräglat ställningstagande kapitalförvaltare. Vi strävar efter att vår aktivitet ska skapa avkastning i starka marknadslägen och bevara kapitalet möjligast väl i svaga marknadslägen. Mervärdet av en sådan strategi ska ses över en marknadscykel, det vill säga en period på 5–7 år. Kortsiktigt kan den aktiva strategin innebära att avkastningen avviker betydligt från de underliggande marknadernas utveckling.

Den aktiva förvaltningsstrategin är mest framträdande i bankens kapitalförvaltningsfonder och diskretionära förvaltningsmandat.

Förvaltningsresultat 2016

Vår grundsyn under 2016 var en försiktig inställning till aktiemarknaden. I tillgångsallokeringen fokuserade vi bland annat på att ersätta aktierisk med alternativa investeringar som guld och silver.

Till årets mest överraskande händelser hörde Brexit och det amerikanska presidentvalet. Bägge händelserna påverkade marknaderna. Initialt blev effekten av Brexit främst en kortvarig turbulens på marknaderna, varefter situationen snabbt stabiliserades. På längre sikt kan dock konsekvenserna av Brexit visa sig bli mer betydande. En seger för Trump i det amerikanska valet förväntades bli negativ för aktiemarknaden, bland annat till följd av oro för ökad protektionism. Efter valet steg dock den amerikanska aktiemarknaden kraftigt och avslutade året på nya högsta nivåer.

Vi bedömer att vår försiktiga inställning har varit motiverad för att hålla risken i portföljerna på en godtagbar nivå i ett läge där marknaden präglas av osäkerhet, även om detta kostat avkastning.

RÄNTEFONDER

Räntefondernas avkastning var god, givet det allmänt låga ränteläget. Samtliga Ålandsbankens räntefonder i euro hade i slutet av året fulla fem stjärnor i Morningstars fondrating. Ålandsbanken Euro Bond tilldelades för tredje året i rad Lipper Fund Awards-utmärkelsen som bästa räntefond i sin kategori.

AKTIEFONDER

Av aktiefonderna överträffade Ålandsbanken Europe Value och Ålandsbanken Norden Aktie sina index. Ålandsbanken Sverige Aktie avkastade i linje med index, medan Ålandsbanken Kina Aktie och Emerging Markets låg strax under index.

FASTIGHETSFONDER

Ålandsbanken Bostadsfond Specialplaceringsfond presterade för fjärde året i rad en avkastning som var klart bättre än den långsiktigt förväntade nivån. Ålandsbanken Tomtfond Specialplaceringsfond nådde redan under första verksamhetsåret långt över sitt avkastningsmål.

KAPITALFÖRVALTNINGSFONDER

Vår undervikt i aktieplaceringar, och speciellt undervikten i USA, kostade kapitalförvaltningsfonderna en del i förlorad avkastning. Valen av europeiska bolag och investeringar i guld och silver bidrog dock positivt. Även valutapositioneringen med bland annat placeringar i brittiskt pund bidrog positivt. Avkastningen i fonderna skapades med en generellt sett lägre risk (volatilitet) än på marknaderna i snitt. Detta utfall är i linje med vår aktiva strategi i ett osäkert marknadsläge.

DISKRETIONÄRT FÖRVALTADE MANDAT

Verksamheten omfattar totalt ett 40-tal modellportföljer med inriktning på olika tillgångsslag. Utvecklingen av dessa påverkades generellt av samma faktorer som redogjorts för ovan.

Volymutveckling

Fondkapitalet ökade under året med 15 procent till cirka 1,5 miljarder euro. Detta överträffade tillväxten på fondmarknaden i Finland och Sverige som var 8 procent. Den goda utvecklingen förklaras främst av kundernas stora intresse för fastighetsfonderna. Överlåtelsen av Ålandsbanken LCR Ränta Placeringsfond till United Bankers Fondbolag minskade kapitalet med 57 miljoner euro.

Antalet direkta fondandelsägare ökade med 4 procent till cirka 31 000. Utöver de direkta fondandelsägarna har fonderna ytterligare cirka 40 000 ägare via utländska distributörer, försäkringssparande och via Premiepensionsmyndigheten i Sverige.

Kapitalet under diskretionär förvaltning minskade med 11 procent till 1,6 miljarder euro. Minskningen beror främst på att några enskilda stora institutionella kunder i Sverige valde att avsluta sina förvaltningsmandat. Samtidigt avslutade banken samarbeten med externa aktörer i Finland. På Åland var tillväxten i kapitalet under diskretionär förvaltning betydande under året.

Kapitalet under rådgivande förvaltning ökade med 6 procent till 806 miljoner euro.

Förvaltat kapital

miljoner euro

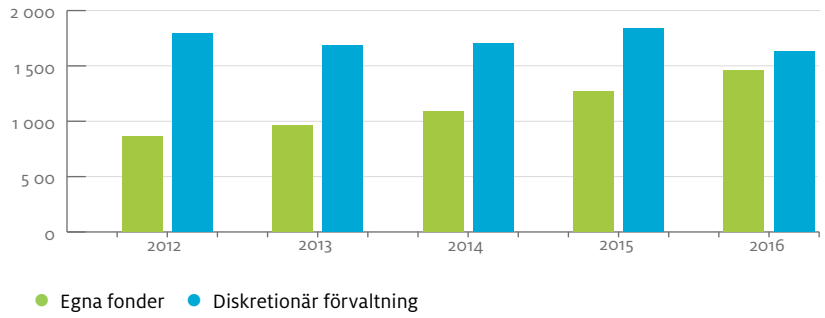

Effektiviteten bygger på välsmort lagarbete

Foto: Daniel Eriksson

Juhana Rauthovi, Chief Risk & Compliance Officer, Tove Erikslund, Chief Administrative Officer, Jan-Gunnar Eurell, Chief Financial Officer

CFO-staben

Chief Financial Officer Jan-Gunnar Eurell leder avdelningarna Treasury, Group Finance, IT-styrning och Juridik. CFO-staben har drygt 40 medarbetare och, i likhet med de övriga koncernstaberna, personal i Mariehamn, Helsingfors och Stockholm.

Treasurys betydelse för banken fortsätter att växa. Treasury-portföljen, som primärt avser bankens likviditetsreserv, överstiger nu 1 miljard euro. Samtidigt gör ränteläget det alltmer utmanande att få god avkastning på denna växande del av bankens balansräkning. Ålandsbankens beroende av kapitalmarknadsfinansiering växer, men är fortfarande relativt lågt. Treasurys dominerande finansieringsinstrument är säkerställda obligationer, som nu uppgår till cirka 1,2 miljarder euro. Trenden med sjunkande kostnader för kapitalmarknadsfinansieringen, mätt som spreaden över 6-månaders Euribor, fortsatte glädjande nog även 2016, vilket ytterligare stödde vårt räntenetto.

Group Finance bildades under året genom att avdelningarna Business Control och Ekonomi samlades under gemensam ledning för att bättre tillvarata samordningsfördelar. Arbetet med att förkorta och automatisera bokslutsprocessen fortsatte framgångsrikt, liksom projektet att ytterligare förfina verksamhetsplanerings- och uppföljningsprocessen. Vidare pågår förberedelserna för IFRS 9, det nya regelverket för redovisning av finansiella instrument.

IT-styrning har under året haft en viktig roll i att utveckla arkitektur, kravrutiner och testrutiner för det omfattande koncernprojekt som ska resultera i en ny koncerngemensam IT-lösning för värdepappersrörelsen. Den första etappen med att skapa ett koncerngemensamt datalager avslutades. Arbetet med att säkerställa effektiva beställarrutiner och ständigt lägre drifts- och förvaltningskostnader på IT-området var framgångsrikt.

Juridiska avdelningen var delaktig i en stor mängd nya affärsavtal och uppdateringar av kundavtal utifrån ny lagstiftning. De nya amorteringskraven i Sverige, bolånedirektivet, betalkontodirektivet och marknadsmissbruksförordningen är några av de tyngre myndighetskraven.

Under 2017 fortsätter effektiveringen och kvalitetshöjningen av CFO-stabens arbetsprocesser.

CAO-staben

Chief Administrative Officer Tove Erikslund leder avdelningarna Affärsstöd, Affärsstöd Betalningar, Affärsstöd Kapitalmarknad, Kundservice & Marknadssupport, Projektkontoret, Affärsutveckling samt Human Resources. CAO-staben har cirka 100 medarbetare i Mariehamn, Helsingfors och Stockholm.

CAO-staben ansvarar för backoffice och systemstöd för värdepappershantering, inlåning och betalningsförmedling. I staben ingår även kundservice och marknadssupport, digital affärsutveckling, partnersamarbeten, projektledningsresurser samt personalavdelningen.

Utveckling och implementering av koncernens nya kapitalmarknadssystem, vårt största IT-projekt någonsin, har fortgått under 2016 och fortsätter under 2017. Det nya kapitalmarknadssystemet kommer att ge kunderna en modernare miljö med bättre digitala gränssnitt. Samtidigt kan kostnaderna sänkas när flera olika IT-plattformar sammanslås och backoffice-processer förenklas och centraliseras. Systemet kommer att tas i bruk först på den svenska marknaden.

Ett annat resurskrävande arbete är Europeiska centralbankens projekt Target2-Securities. Projektet fortsätter under 2017 och målet är att harmonisera clearingen av värdepappershandel i Europa.

Vi ser att allt fler kunder förlitar sig på Ålandsbankens digitala tjänster, i synnerhet mobilbanken. För att kunna jobba fokuserat med våra digitala tjänster har CAO-staben förstärkts med en avdelning för affärsutveckling. Ett fastslaget mål är att Ålandsbankens mobilbank för Private Banking-kunder ska vara bäst i branschen.

Till våra övriga digitala projekt hör värdepappershandel och fondsparande i mobilbanken och på Internetkontoret för våra kunder i Sverige. Projektet är beroende av övergången till det nya kapitalmarknadssystemet som förväntas ske under 2017.

För att motverka kortmissbruk har vi i mobilbanken i Finland under året infört geografiska och beloppsstyrda begränsningar. Dessutom har vi ökat informationen till våra kunder om hur de kan skydda sina betalkort. Arbetet för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism har skärpts genom ökad övervakning av betalningsströmmar.

Användningen av realtidsbetalningar ökar och Ålandsbanken har ett pågående projekt att ansluta oss till den svenska Swish-tjänsten i början av 2017. Parallellt planerar vi ett liknande projekt för den finska marknaden.

Ärendevolymerna hos Kundservice, enheten kunderna kan kontakta via telefon och internet, fortsätter öka, och Kundservice har under 2016 utökat sin tillgänglighet. Dessutom har deras uppdrag utvidgats vad gäller kundkommunikation och uppsökande kundkontakt.

Ett projekt för ett koncerngemensamt personaladministrationssystem har påbörjats och lönehanteringen för Sverige har flyttats till samma leverantör som sköter den i Finland.

Inom hållbarhets- och varumärkesutvecklingen var årets främsta projekt det miljövänliga Östersjökortet samt Åland Index. Med hjälp av indexet ser kunderna sitt koldioxidavtryck på fakturan för de inköp som de gör med Östersjökortet.

CRO-staben

Chief Risk & Compliance Officer Juhana Rauthovi leder avdelningarna Risk Control, Compliance, Operativa risker & Säkerhet, Kreditberedning och Kreditprocesser. CRO-staben består av cirka 40 personer i Mariehamn, Helsingfors och Stockholm.

Koncernstaben Risk Office har som primärt uppdrag att skydda Ålandsbankens kapital, resultat och varumärke genom att erbjuda ett ramverk för risk- och kredithantering. Syftet är att skapa en riskkultur som är sund och motsvarar bankens riskaptit och risktolerans.

Under året IRB-godkändes bankens åländska och finländska företagsportföljer av Finansinspektionen i Finland. Beskedet innebär att vi nu kan förlita oss på vår egen riskklassificering för att beräkna kapitalkrav. Vi har också deltagit i Finansinspektionens omfattande översyn av tillgångarnas kvalitet och har genomgått en lika djuplodande genomlysning av balansräkningen som de finska storbankerna.

Andelen oskötta krediter i kreditportföljen halverades under 2016 tack vare ett effektivt arbete med problemkrediter, speciellt i Finland. Vidare använder hela koncernen i allt högre grad interna riskklasser för att styra beviljandet av krediter. Kreditförlustnivåerna i den svenska verksamheten har fortsatt varit obefintliga.

Vårt kreditområde präglas av flera nya myndighetskrav. Bland annat infördes i Sverige ett krav på amortering av bolån, samtidigt valde Ålandsbanken att skärpa kraven på tillåten belåningsgrad och amorteringstakt. I Finland infördes ett lånetak på bostadskrediter och det nya direktivet implementerades i banken i slutet av året. Inom ramen för Europeiska centralbankens projekt AnaCredit (Analytical Credit Dataset) påbörjade vi arbetet med en omfattande kreditrapportering.

Bankens prissättningskalkyl modifierades för att också beakta kommande ändringar i regelverket. Modellering av förväntade förluster under IFRS 9-standarden är ett nytt uppdrag för bankens kreditriskmodellerare. Med ett slutfört datalagerprojekt har vi under året byggt upp ett kapitaltäckningsinnehåll som bidrar till än mer effektivare och tryggare kapitaltäckningsrapportering (så kallad Corep-rapportering).

Compliance-avdelningen ansvarar för kundskydd, uppförande på marknader, tillstånd och tillsynsfrågor samt motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Under året har man på avdelningen arbetat med bland annat reglering av marknadsmissbruk och projekt för att motverka penningtvätt. Vidare har vi deltagit i personalutbildningar och arbetat med interna regelverk samt genomfört olika kontroller.

Inom Operativa risker & Säkerhet har vi vidareutvecklat kontinuitetsplaneringen, utvidgat riskkartläggningarna, ordnat kontinuitetsövningar och säkerhetsgenomgångar, ansvarat för projekt kring verktyg för e-utbildningar, skapat modeller för uppdatering av bankens behörighetsstruktur och även genomfört ett tillhörande pilotprojekt.

Crosskey och Compass Card

Koncernexterna intäkter, Crosskey
miljoner euro

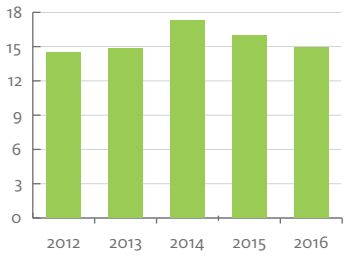

Rörelseresultat, Compass Card
miljoner euro

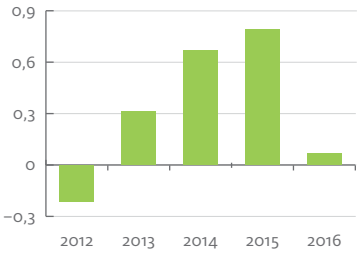

Crosskey Banking Solutions Ab Ltd

I början av 2016 utsågs Crosskeys och S-Bankens gemensamma migrationsprojekt till årets IT-projekt i Finland. Projektet omfattade en sammanslagning av S-Bankens och LähiTapiolas banksystem och vi är nöjda med att även utomstående såg arbetet som ett föredöme för andra projekt.

Vidare lanserades den svenska spar-appen Dreams som är ett samarbete mellan Ålandsbanken i Sverige och den fullständigt digitala finanstjänsten Dreams. Crosskey har inom ramen för det samarbetet utvecklat basbanksystemet för Ålandsbanken och integrerat Dreams applikation. I och med detta är Crosskeys banksystem ett av de få bank-system på den nordiska marknaden som redan idag har fungerande integrationer med så kallade fintech-aktörer. Senare under 2016 integrerades ytterligare en fintech-aktör med Crosskeys basbankssystem när Trustly, som tillhandahåller betalningslösningar för e-handelsbranschen, inledde sitt samarbete med Ålandsbanken i Sverige.

Under påskhelgen genomfördes konverteringen till Crosskeys kortsystem för S-Banken, en av Finlands största kortutgivare. Projektet slutfördes utan några störningar för kunderna och vi betecknar detta som en mycket framgångsrik lansering.

Under 2016 fortsatte utvecklingen av Crosskeys nya kapitalmarknadserbjudande i samarbete med vår teknikpartner Model IT. Det nya systemet tas i bruk av Ålandsbanken i Sverige under 2017 och sedan står Finland i tur.

Crosskey fick under slutet av året två nya kunder på den svenska marknaden. Sedan november levererar vi genom Sparbankernas Kort en komplett korttjänst till över tjugo fristående svenska sparbanker och några andra banker som har anslutit sig till samarbetet. I november sjösattes också Crosskeys samarbete med Remium Finance som erbjuder finansiella tjänster till små- och medelstora företag. Remium Finance förlitar sig på Crosskeys basbankssystem och internetbankslösningar. Det fullständiga implementationsprojektet genomfördes på imponerande fem månader.

Rörelseresultatet uppgick under året till knappt 2,4 miljoner euro, vilket är en ökning jämfört med resultatet för 2015 som var cirka 2,1 miljoner euro. Kvalitetsmässigt behöll Crosskey sin höga nivå och efter årets revisioner återcertifierades bolaget både enligt ISO- och PCI DSS-standarden.

Crosskeys årliga personalnöjdhetsmätning visade en fortsatt hög medarbetarnöjdhet, vilket vi är glada och stolta över. Dessutom fortsätter den höga kundnöjdheten. En tredjedel av Crosskeys tillfrågade kunder har under året rekommenderat Crosskey som leverantör av banksystem. Hälften av de tillfrågade ansåg att Crosskey är deras mest värdefulla partner.

Ab Compass Card Oy Ltd

2016 var ett förändringarnas år för Compass Card. Den enskilt största händelsen var den länge planerade överföringen av cirka 100 000 kunder hos S-Banken/Tapiola Bank till S-Bankens nya kortsystem, som levererades av vårt dotterbolag Crosskey.

På grund av att en stor del av kundstocken överfördes från Compass Card sjönk resultatet märkbart. Andra faktorer som har påverkat resultatet är strukturförändringar i transaktions-förmedlingen och lägre kortförmedlingsavgifter. De externa faktorernas negativa inverkan på resultatet har dämpats tack vare att bolagets fasta kostnader har sänkts.

I samarbete med Crosskey har Compass Card under året fått sin första kund i Sverige. Vidare inleddes ett samarbete med kredit-bolaget Euroloan. Samarbetet förväntas förbättra Compass Cards volymer och resultat för år 2017.

Styrelsens verksamhetsberättelse

Foto: iStock

Styrelsens verksamhetsberättelse

Makroläge och myndighetskrav

Centralbankerna i Europa fortsätter med expansiv penningpolitik i form av tillgångsköp och låga räntor i förhoppning att skapa ekonomisk tillväxt och inflation. Under året har svenska Riksbanken sänkt styrräntan med 15 punkter till –0,50 procent, medan ECB har sänkt styrräntan med 5 punkter till 0,00 procent och inlåningsräntan med 10 punkter till –0,40 procent. I slutet av året, efter det amerikanska presidentvalet, noterades ett trendbrott med stigande långa räntor. De låga räntorna pressar bankernas räntenetto och ökar riskerna för tillgångsbubblor i samhällsekonomin.

REFERENSRÄNTOR GENOMSNITT, PROCENT

	2016	2015
Euribor 3 mån.	–0,26	–0,02
Euribor 12 mån.	–0,03	0,17
Stibor 3 mån.	–0,49	–0,19

Året inleddes med fallande börskurser och låg kundaktivitet i aktiehandeln. Under andra halvåret vände aktiekurserna uppåt och steg med cirka 13 procent på både Helsingforsbörsen (OMXHPI) och Stockholmsbörsen (OMXPI). För helåret 2016 steg värdet på Helsingforsbörsen och Stockholmsbörsen med cirka 6 procent.

Värdet på den svenska kronan i förhållande till euron var under året i genomsnitt 1 procent lägre än föregående år. Per årsskiftet var kronans värde 4 procent lägre än för ett år sedan. Vid omräkning av resultatet från bankens svenska verksamhet till euro har genomsnittskursen för perioden använts, medan balansräkningen omräknats till kursen på bokslutsdagen.

Viktiga händelser 2016

Utmärkt personlig service, ett brett serviceutbud och högklassig placeringsrådgivning gav Ålandsbanken första plats för andra året i rad i TNS Sifo Prosperas kundundersökning av Finlands Private Banking aktörer.

I tidningen Privata Affärers utvärdering av Private Banking-tjänster i Sverige, som görs vartannat år, kom Ålandsbanken på andra plats.

Ratinginstitutet Standard & Poor's Global Ratings höjde i november Ålandsbankens kreditbetyg för kortfristig upplåning från A-3 till A-2 baserat på Ålandsbankens starka nyckeltal för likviditet och funding. Framtidsutsikten för Ålandsbanken ändrades samtidigt från negativ till stabil.

Ålandsbanken lanserade under året en helt ny typ av biologiskt nedbrytbart betalkort – Östersjökortet – som låter användarna se hur mycket koldioxidutsläpp deras inköp i genomsnitt ger upphov till. Användarna av Östersjökortet får en uppskattning av konsumtionens miljöpåverkan via Internetkontoret eller Mobilbanken. När det är dags att betala räkningen får kunden även möjlighet att donera pengar till olika miljöprojekt. Genom att tydliggöra hur man som konsument påverkar miljön hoppas Ålandsbanken underlätta för alla att kunna göra medvetna val i vardagen. Redovisningen är baserad på det unika Åland Index, utvecklat av Ålandsbanken.

Inom ramen för Ålandsbankens Östersjöprojekt fick nio goda idéer för miljön dela på 113 000 euro.

Östersjöprojektets jury förstärktes under året med Ilkka Paananen, verkställande direktör för spelbolaget Supercell, och Skype-grundaren Niklas Zennström.

Räntefonden Ålandsbanken Euro High Yield fick under året en femte stjärna i Morningstar, det vill säga den högsta ratingen. Detta är ett fortsatt bevis på fungerande förvaltningsfilosofi inom räntefonder i Ålandsbanken. Räntefonderna Ålandsbanken Cash Manager och Ålandsbanken Euro Bond har även de fem stjärnor i Morningstar.

Räntefonden Ålandsbanken Euro Bond belönades för tredje året i rad av Lipper som den bästa fonden i sin kategori inom Norden. Fonden vann priset på alla tidsperioder som analyserats, 3, 5 och 10 år.

Ålandsbanken Fondbolag lanserade i början av året en ny specialplaceringsfond, Tomtfonden, som är den första i sitt slag i Finland. Fonden placerar i bostadstomter för uthyrning. Tomterna hyrs ut åt byggföretag och bostadsaktiebolag. Fonden investerar i tillväxtregioner i Finland med en väl fungerande fastighetsmarknad.

Crosskey och svenska Sparbankernas Kort AB ingick en långsiktig affärsrelation, där Crosskey tillsammans med Compass Card levererar en helhetstjänst för Sparbankernas Kort AB:s kortaffär.

S-Banken, som är en av Finlands största kortutgivare, började använda Crosskeys kortsystem från och med mars.

Crosskeys datamigrationsprojekt som sammanförde S-Banken, LähiTapiola Bank och FIM 2013–2015 vann utmärkelsen ”Årets bästa IT-projekt” på Management Events Executive IT-event i Helsingfors.

Det svenska fintech-bolaget Dreams lanserade i april i samarbete med Ålandsbanken en app som har fokus på hälsosam ekonomi och förverkligande av drömmar genom sparande. Per den 31 december hade Ålandsbanken cirka 10 000 kunder med Dreamskonto.

På bolagsstämman den 14 april 2016 valdes Åsa Ceder till ny styrelsemedlem. Styrelsemedlemmarna Nils Lampi, Christoffer Taxell, Anders Å Karlsson, Göran Persson, Ulrika Valassi, Anders Wiklöf och Dan-Erik Woivalin omvaldes. På styrelsens konstituerande möte samma dag valdes Nils Lampi till ordförande och Christoffer Taxell till viceordförande för styrelsen.

Resultat

Periodens resultat hänförligt till aktieägarna uppgick till 19,7 miljoner euro (24,3), vilket var en minskning med 4,6 miljoner euro eller 19 procent från föregående år. Rörelseresultatet minskade med 5,2 miljoner euro eller 17 procent till 25,1 miljoner euro (30,3). De huvudsakliga förklaringarna till det lägre rörelseresultatet var:

- Lägre nettoresultat finansiella poster till verkligt värde (3,8 miljoner euro).
- Lägre courtageintäkter (1,4 miljoner euro).
- Högre nedskrivningar av krediter (1,0 miljoner euro).
- Lägre resultat från kortaffären i Compass Card (0,7 miljoner euro).
- Engångseffekt av slutgiltig köpeskillingsreduktion (0,5 miljoner euro).

Resultat hänförligt till aktieägarna

miljoner euro

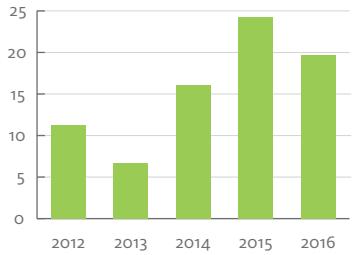

Avkastningen på eget kapital uppgick till 9,1 procent (12,0).

Intäkterna minskade med 4,5 miljoner euro eller 4 procent till 120,4 miljoner euro (124,9) trots högre räntenetto.

Omprissättning av kreditportföljen, lägre fundingkostnader samt volymökning innebar att räntenettot ökade med 1,1 miljoner euro eller 2 procent till 55,1 miljoner euro (54,0). Effekten av negativa centralbanksräntor börjar dock bli allt mer kännbar.

Provisionsnettot minskade med 1,6 miljoner euro eller 3 procent till 44,9 miljoner euro (46,5), huvudsakligen till följd av lägre courtageintäkter och lägre kortintäkter i Compass Card. De lägre kortintäkterna i Compass Card beror delvis på lägre interchangeavgifter enligt nya EU-regler men framför allt på att samarbetet med S-Banken avslutades enligt tidigare överenskommelse. Fondprovisionsintäkterna ökade tack vara fastighetsfonderna.

Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde minskade med 3,8 miljoner euro eller 48 procent till 4,2 miljoner euro (8,0), huvudsakligen beroende på lägre valutaresultat och lägre realisationsresultat i likviditetsportföljen.

IT-intäkterna minskade med 1,1 miljoner euro eller 7 procent till 14,9 miljoner euro (16,0) på grund av lägre projektintäkter.

Kostnaderna minskade med 0,3 miljoner euro till 91,3 miljoner euro (91,6). I kostnaderna ingick 0,5 miljoner euro som slutgiltigt fastställd köpeskillingsreduktion avseende det svenska dotterbolaget som såldes 2012. Personalkostnaderna ökade med 1,0 miljoner euro eller 2 procent. Kostnaderna påverkades positivt av lägre avskrivningar samt högre tillverkning för eget bruk. Tillverkning för eget bruk avser till stor del aktiverade utvecklingskostnader för bankens nya värdepappersplattform som utvecklas av Crosskey.

Nedskrivning av krediter uppgick till 4,1 miljoner euro motsvarande en kreditförlustnivå om 0,11 procent jämfört med 3,0 miljoner euro och 0,09 procent föregående år. Av nedskrivningarna avsåg 2,9 miljoner euro ytterligare nedskrivningar av två företagsengagemang vid specialfinansieringsenheten i Helsingfors.

Skattekostnaden uppgick till 5,4 miljoner euro (6,0), motsvarande en effektiv skattesats på 21,5 procent (19,7).

Räntenetto

miljoner euro

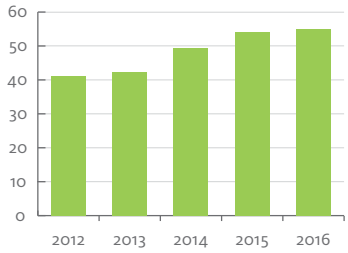

Provisionsnetto

miljoner euro

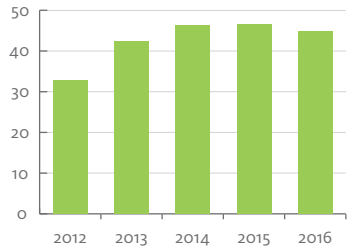

Kostnader

miljoner euro

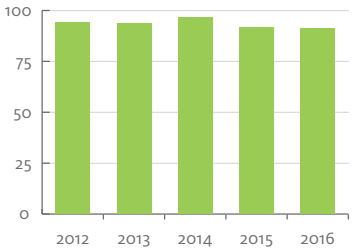

Nedskrivningar och kreditförlustnivå

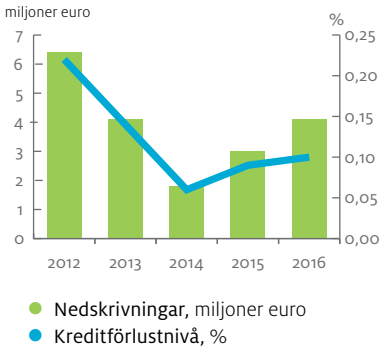

Balansomslutning
miljoner euro

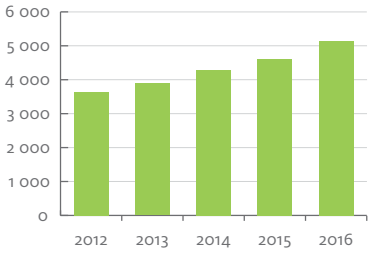

Strategiska affärsområden

Koncernens minskning av rörelseresultatet med 5,2 miljoner euro till 25,1 miljoner euro 2016 fördelades enligt följande:

- Private Banking –2,4
  (lägre courtage, högre kostnader)
- Premium Banking –0,1
  (högre intäkter, högre nedskrivningar, ett fåtal företagskrediter)
- Kapitalförvaltning +0,6
  (lägre kostnader)
- IT +0,3
  (lägre kostnader)
- Koncernfunktioner inkl. elimineringar –3,6
  (Treasury, Compass Card, köpeskillingsreduktion)

Affärsvolymer

Aktivt förvaltat kapital ökade såväl inom Private Banking som inom Premium Banking, men minskade totalt i koncernen med 27 miljoner euro eller 1 procent till 3 900 miljoner euro (3 927). Diskretionärt förvaltat kapital minskade med 208 miljoner euro eller 11 procent till 1 631 miljoner euro (1 839). Orsaken till minskningen står främst att finna i att några enskilda stora institutionella kunder i Sverige valde att avsluta sina förvaltningsmandat. Samtidigt avslutade banken samarbeten med externa aktörer i Finland. Förvaltat kapital i egna fonder ökade med 191 miljoner euro eller 15 procent till 1 463 miljoner euro (1 272), trots försäljningen av Ålandsbanken LCR Ränta med 57 miljoner euro i förvaltat kapital. Intresset för Ålandsbankens fastighetsfonder var fortsatt mycket stort. Nettoinflödet i Bostadsfonden och Tomtfonden var 190 miljoner euro.

Inlåning från allmänheten, inklusive bankcertifikat, indexobligationer och riskdebenturer emitterade till allmänheten, ökade med 425 miljoner euro eller 16 procent och uppgick till 3 100 miljoner euro (2 675).

Utlåning till allmänheten ökade med 191 miljoner euro eller 5 procent till 3 808 miljoner euro (3 617).

Samtliga volymsiffror påverkas negativt av att den svenska kronan försvagats med 4 procent sedan årsskiftet.

Balansomslutning och åtaganden utanför balansräkningen

Balansomslutningen ökade under året med 535 miljoner euro eller 12 procent till 5 137 miljoner euro. Ökningen avsåg utöver utlåning till allmänheten primärt kassa och tillgodohavanden hos centralbanker. De ökade tillgångarna finansierades genom ökade depositioner från allmänheten. Åtaganden utanför balansräkningen minskade med 74 miljoner euro eller 17 procent till 365 miljoner euro. Minskningen avsåg huvudsakligen outnyttjade kreditkortslimiter och kreditlöften.

Kreditkvalitet

Utlåning till privatpersoner utgör cirka 70 procent av kreditportföljen. Bostadslån svarar för 71 procent av utlåningen till privatpersoner. Värdepapperskrediter med säkerhet i marknadsnoterade värdepapper utgör det näst största kreditslaget till privatpersoner. Belåningsvärdena är konservativa. Historiskt har Ålandsbanken inte haft några väsentliga

Resultat hänförligt till aktieägarna per segment
miljoner euro

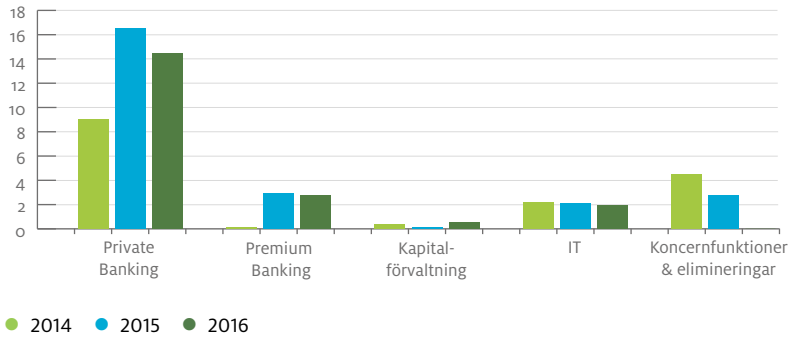

kreditförluster i denna kreditgivning. Företagsportföljen har stort släktskap med privatportföljen, då många av företagen ägs av kunder som även privat är Private Banking-kunder.

Osäkra fordringar, brutto, minskade under året med 9,7 miljoner euro eller 31 procent till 21,7 miljoner euro (31,4). Som andel av utlåningen till allmänheten minskade de osäkra fordringarna under perioden till 0,57 procent (0,87). Reserveringsgraden för osäkra fordringar, det vill säga individuella nedskrivningar i förhållande till osäkra fordringar, var 50 procent jämfört med 34 procent vid utgången av 2015.

Koncernen har 12,6 miljoner euro i nedskrivningsreserveringar (11,8), varav individuella nedskrivningar 10,8 miljoner euro (10,6) och gruppvisa nedskrivningar 1,8 miljoner euro (1,2).

Likviditet och upplåning

Ålandsbankens likviditetsreserv i form av kassa och placeringar hos centralbank, kontohållning och placeringar hos andra banker, likvida räntebärande värdepapper samt innehav av egna emitterade, icke pantsatta säkerställda obligationer uppgick den 31 december 2016 till 906 miljoner euro (805), motsvarande 18 procent av totala tillgångar (18) och 24 procent av utlåningen till allmänheten (22).

Under september månad emitterade Ålandsbanken 250 miljoner euro säkerställda obligationer med 7 års löptid.

Den genomsnittliga återstående löptiden per den 31 december på utestående obligationer var cirka 3,4 år (3,3). Under första kvartalet förföll 750 miljoner SEK icke-säkerställda obligationer och under tredje kvartalet 100 miljoner euro säkerställda obligationer. Under 2017 förfaller 1 000 miljoner SEK säkerställda obligationer i juni och 850 miljoner SEK icke-säkerställda obligationer i november.

Ålandsbankens core funding ratio, definierad som utlåning till allmänheten i relation till inlåning från allmänheten, inklusive bankcertifikat, indexobligationer och riskdebenturer emitterade till allmänheten, samt emitterade säkerställda obligationer uppgick vid periodens slut till 89 procent (100).

Av Ålandsbankens externa fundingkällor vid sidan av eget kapital utgjorde depositioner från allmänheten 64 procent (59) och emitterade säkerställda obligationer 25 procent (22) per den 31 december 2016.

Likviditetstäckningsgraden (LCR) uppgick till 97 procent (91).

Netto stabil finansieringskvot (NSFR) uppgick till 128 procent (108).

Rating

Ålandsbanken har kreditbetyget BBB/A-2 med stabil utsikt för långfristig och kortfristig upplåning från ratinginstitutet Standard & Poor's Global Ratings. Ålandsbankens säkerställda obligationer har kreditbetyget AAA med stabil utsikt.

Kapital och kapitaltäckning

Det egna kapitalet förändrades med periodens totalresultat om 16,5 miljoner euro, aktiesparprogrammet om 1,3 miljoner euro, överlåtelse av egna aktier och emission av nya inom ramen för incitamentsprogram om 0,4 miljoner euro, samt utbetald dividend om 9,2 miljoner euro och uppgick per den 31 december 2016 till 221,8 miljoner euro (212,9).

I övrigt totalresultat ingick omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner med –3,2 miljoner euro efter skatt enligt IAS 19.

Från och med den 30 juni 2016 redovisas Ålandsbankens företagsportfölj i Finland med kreditriskexponering om 472 miljoner euro enligt IRB-metod i kapitaltäckningsrapporten. Jämfört med schablonmetod innebar detta en minskning av riskexponeringsbeloppet med 14 miljoner euro samtidigt som förväntade förluster utöver bokförda ökade med 5,8 miljoner euro. Riskparametrarna PD (Probability of Default) och LGD (Loss Given Default) som används för beräkning av den förväntade förlusten och riskexponeringsbeloppet, innehåller påslag för konjunkturjustering samt säkerhetsmarginaler som korrigerar för ett begränsat dataunderlag. Dessa påslag har fastslagits av Finansinspektionen. Övergången från schablonmetod till IRB-metod sänkte Ålandsbankens kärnprimärkapitalrelation med 0,3 procentenheter.

Enligt förenklad modell har 0,1 procent av värdet av tillgångar och skulder värderade till verkligt värde vid bokslutstillfället reducerat kapitalbasen. Detta minskade Ålandsbankens kärnprimärkapital med 1,3 miljoner euro.

Kärnprimärkapitalet minskade med 3,5 miljoner euro eller 2 procent från årsskiftet till 186,0 miljoner euro (189,5), huvudsakligen på grund övergången till IRB-modell för företagsportföljen i Finland samt ökade immateriella tillgångar. Före avdragsposter ökade kärnprimärkapitalet med 8,8 miljoner euro.

Eget kapital hänförligt till aktieägarna
miljoner euro

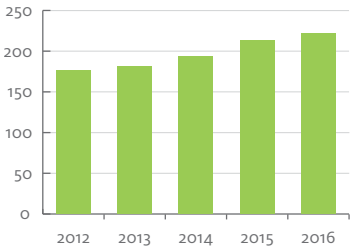

Utlåning
miljoner euro

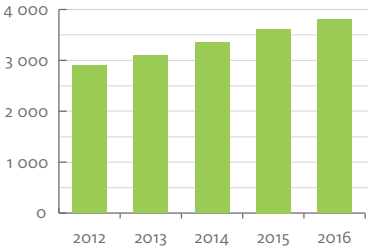

Depositioner
miljoner euro

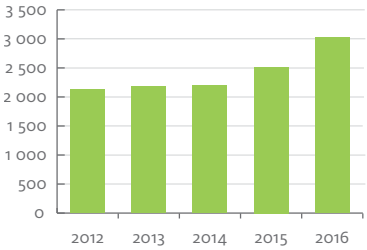

Säkerställda obligationer
miljoner euro

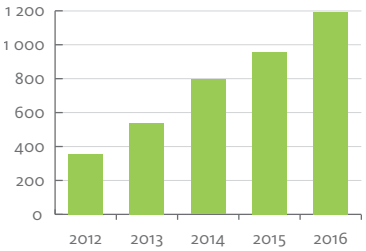

Riskexponeringsbeloppet minskade med 5 miljoner euro till 1 576 miljoner euro (1 581). Riskexponeringsbeloppet för kreditrisk minskade med 21 miljoner euro, varav övergången till IRB-metod för den finländska företagsportföljen innebar en minskning med 14 miljoner euro. Riskexponeringsbeloppet för operativ risk, som beräknas på de tre senaste räkenskapsårens intäkter, ökade med 16 miljoner euro.

Kärnprimärkapitalrelationen uppgick till 11,8 procent (12,0). Då Ålandsbanken inte har något hybridkapital är kärnprimärkapitalrelationen densamma som primärkapitalrelationen.

Utöver det grundläggande kapitalkravet introduceras olika buffertkrav, som huvudsakligen fastställs av nationella tillsynsmyndigheter. Kravet på en kapitalkonserveringsbuffert om 2,5 procent kärnprimärkapital gäller från och med 2015 i samtliga EU-länder. Kravet på en kontracyklisk kapitalbuffert kan variera mellan 0–2,5 procent. Beslutet gällande storleken på en kontracyklisk kapitalbuffert i Finland fattas kvartalsvis av Finansinspektionens direktion på basen av en makrostabilitetsanalys. Hittills har inget kontracykliskt buffertkrav ställts gällande finska exponeringar. Vad gäller Sverige har svenska Finansinspektionen fastställt värdet till 1,5 procent av svenska exponeringar från och med juni 2016. Finansinspektionen har identifierat systemviktiga institut i Finland och fastställt individuella buffertkrav för dem. Kraven träder i kraft i början på år 2016. Ålandsbanken omfattas inte av buffertkrav för systemviktiga institut.

Under tredje kvartalet emitterade Ålandsbanken riskdebenturer (supplementärkapital) med en nedskrivningsklausul. Riskdebenturerna, som emitterades med 3,75 procent fast ränta, har en löptid om 20 år med möjlig förtidslösen efter fem år. I händelse av att Ålandsbankens kärnprimärkapitalrelation understiger 7 procent skrivs kapitalbeloppet ned med 50 procent. Emissionsvolymen uppgick till 6,1 miljoner euro.

Total kapitalrelation uppgick till 13,0 procent (12,9).

Ett av Ålandsbankens tre långsiktiga finansiella mål är att kapitalstyrkan, i första hand definierad som Basel-regelverkets kärnprimärkapitalrelation, ska klart överträffa alla regelverkskrav. Som tidigare kommunicerats väljer Ålandsbanken att tills vidare inte tolka vad detta mål på sikt kan innebära i form av en exakt procentsiffra med tanke på den osäkerhet som råder kring effekterna av nya redovisningsregler samt nya kapitaltäckningskrav. Med nuvarande kärnprimärkapitalrelation på 11,8 procent överträffar Ålandsbanken klart alla regelverkskrav och får ett betygssteg i uppgradering på Standard & Poor's ratingskala.

Dividend

Styrelsen föreslår inför ordinarie bolagsstämma att i dividend utbetala 0,60 euro per aktie (0,60), vilket motsvarar ett totalbelopp om 9,2 miljoner euro (9,2). Den föreslagna dividenden motsvarar en utdelningsandel om 47 procent (38).

Väsentliga händelser efter periodens slut

Mikael Mörn har utsetts till ny ledningsgruppsmedlem i Ålandsbanken med anledning av att han tillträdde tjänsten som direktör för affärsområde Åland den 1 februari 2017. Mörn har arbetat närmare 30 år i Ålandsbanken och ansvarade tidigare för bankens Private Banking-verksamhet på Åland. Han ersätter nuvarande direktören för affärsområde Åland, Birgitta Dahlén, som avgick ur ledningsgruppen i Ålandsbanken Abp med anledning av sin pensionering.

Magnus Johansson har utsetts till ny ledningsgruppsmedlem med anledning av att han tillträdde tjänsten som direktör för affärsområde Sverige den 16 januari 2017. Johansson har arbetat i Ålandsbanken sedan bankens svenska verksamhet inleddes år 2009 och ansvarade tidigare för bankens svenska Private Banking-verksamhet. Han ersätter direktören för affärsområde Sverige, Magnus Holm, som avgick ur ledningsgruppen i Ålandsbanken den 16 januari 2017 med anledning av att han lämnade uppdraget som direktör för affärsområde Sverige.

I februari emitterade Ålandsbanken 28 198 B-aktier för fullföljande av bankens åtagande inom ramen för Ålandsbankens aktiesparprogram för anställda.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Ålandsbankens resultat påverkas av omvärldsförändringar som bolaget själv inte råder över. Bland annat påverkas koncernens resultatutveckling av makroekonomiska förändringar, förändringar i det allmänna ränteläget och i börs- och valutakurser liksom av ökade kostnader på grund av myndighetsbeslut och -direktiv samt av konkurrenssituationen.

Koncernen eftersträvar en verksamhet med rimliga och avvägda risker. Koncernen är exponerad mot kreditrisk, likviditetsrisk, marknadsrisk, operativ risk och verksamhetsrisk.

Banken bedriver inte handel för egen räkning.

Ålandsbanken har ingen direkt exponering mot de så kallade GIIPS-länderna (Grekland, Italien, Irland, Portugal och Spanien) eller mot Cypern, Ryssland eller Ukraina.

Framtidsutsikter

Ålandsbanken förväntar att rörelseresultatet för 2017 kommer att vara i nivå med 2016.

Ålandsbanken är beroende av framför allt ränte- och aktiemarknadens utveckling. Det finns en oro gällande den ekonomiska utvecklingen på flera betydande marknader. Av denna anledning finns det en betydande osäkerhet i nuvarande framtidsprognos.

Långsiktiga finansiella mål

- *Avkastningen på eget kapital efter skatt (ROE) ska överstiga 10 procent.*
- *Kapitalstyrkan, i första hand definierad som Basel-regelverkets kärnprimärkapitalrelation, ska klart överträffa alla regelverkskrav.*
- *Utdelningsandelen ska på sikt uppgå till 50 procent.*
  Målet för utdelningsandelen är villkorat av att målet för kapitalstyrkan upprätthålls. För närvarande prioriterar Ålandsbanken balanserad tillväxt.

FEMÅRSÖVERSIKT

Koncernen	2016	2015	2014	2013	2012
miljoner euro					
Räntenetto	55,1	54,0	49,3	42,4	41,2
Provisionsnetto	44,9	46,5	46,2	42,4	32,7
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	4,2	8,0	6,8	7,4	6,9
IT-intäkter	14,9	16,0	17,3	14,8	14,5
Övriga intäkter	1,3	0,4	1,0	1,0	1,2
Poster av engångskaraktär	0,0	0,0	0,0	0,0	13,9
Summa intäkter	**120,4**	**124,9**	**120,6**	**108,0**	**110,4**
Personalkostnader	–57,0	–56,0	–52,5	–51,1	–51,2
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	–5,9	–6,9	–8,2	–8,0	–8,1
Övriga kostnader	–27,8	–28,7	–34,7	–32,4	–33,6
Poster av engångskaraktär	–0,5	0,0	–1,0	–2,0	–1,1
Summa kostnader	**–91,3**	**–91,6**	**–96,4**	**–93,5**	**–94,1**
Resultat före förluster	**29,2**	**33,3**	**24,2**	**14,5**	**16,3**
Nedskrivning av krediter och andra förbindelser	–4,1	–3,0	–1,8	–4,1	–6,4
Rörelseresultat	**25,1**	**30,3**	**22,4**	**10,4**	**9,9**
Inkomstskatt	–5,4	–6,0	–4,8	–2,7	2,0
Rapportperiodens resultat	**19,7**	**24,3**	**17,6**	**7,7**	**11,9**
Hänförligt till:					
Innehav utan bestämmande inflytande	0,0	0,0	1,5	–1,0	–0,6
Aktieägarna i Ålandsbanken Abp	**19,7**	**24,3**	**16,1**	**6,7**	**11,3**
Volymer					
Utlåning till allmänheten	3 808	3 617	3 343	3 104	2 905
Inlåning från allmänheten [1]	3 100	2 675	2 391	2 460	2 442
Aktivt förvaltat kapital [2]	3 900	3 927	3 696	3 231	3 219
Eget kapital	222	213	196	184	179
Balansomslutning	5 137	4 602	4 292	3 887	3 633
Riskexponeringsbelopp	1 576	1 581	1 554	1 475	1 401
Nyckeltal					
Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE), % [3]	9,1	12,0	8,7	3,8	6,6
K/I-tal [4]	0,76	0,73	0,80	0,86	0,85
Kreditförlustnivå, % [5]	0,11	0,09	0,06	0,14	0,23
Core funding ratio, % [6]	89	100	105	103	104
Soliditet, % [7]	4,3	4,6	4,6	4,7	4,9
Kärnprimärkapitalrelation, % [8]	11,8	12,0	10,9	10,8	10,9
Arbetad tid omräknad till heltidstjänster	683	663	644	617	640

[1] Inlåning från allmänheten och offentlig sektor, inkl. bankcertifikat, indexobligationer och debenturer emitterade till allmänheten
[2] Aktivt förvaltat kapital inkluderar förvaltat kapital i egna fonder samt värdepappersförvar med diskretionära och rådgivande förvaltningsavtal.
[3] Rapportperiodens resultat hänförligt till aktieägarna/Aktieägarnas andel av eget kapital genomsnitt
[4] Kostnader/Intäkter
[5] Nedskrivning av krediter och andra åtaganden/Utlåning till allmänheten vid periodens ingång
[6] Utlåning till allmänheten/Inlåning inkl. bankcertifikat, indexobligationer och debenturer emitterade till allmänheten samt emitterade säkerställda obligationer
[7] Eget kapital /Balansomslutning
[8] (Kärnprimärkapital/Kapitalkrav)×8 %

Aktiefakta

Börsvärde
miljoner euro

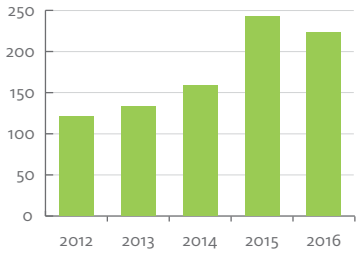

Resultat per aktie
euro

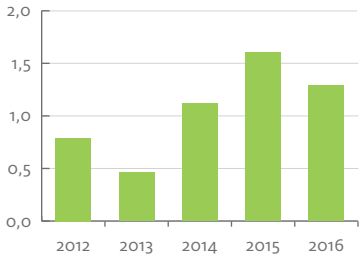

Dividend per aktie
euro

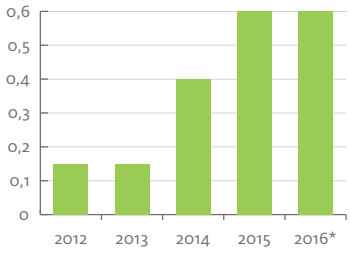

* Styrelsens förslag inför bolagsstämman 2017.

Aktiekapitalet

Bankens aktiekapital är 41 674 226,83 euro. Aktierna fördelas på 6 476 138 A- och 8 823 012 B-aktier. Varje A-aktie representerar vid bolagsstämman tjugo (20) röster och varje B-aktie en (1) röst. I bolagsordningen finns ett stadgande som medför att ingen representant vid bolagsstämman får rösta för mer än en fyrtiondedel av det vid stämman företrädda röstetalet.

Bolagsstämman beslöt i april 2014 att bemyndiga styrelsen att fatta beslut om emission av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier som avses i aktiebolagslagens 10 kap 1 §. Bemyndigandet avser aktier i serie B och det sammanlagda antalet aktier som med stöd av bemyndigandet kan emitteras får inte överstiga 3 000 000 B-aktier. Bemyndigandet avser en eller flera emissioner mot vederlag eller vederlagsfria emissioner och kan även avse avyttring av egna aktier. Bemyndigandet ersätter bolagstämmans alla tidigare icke-utnyttjade bemyndiganden av aktier och optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier. Bemyndigandet är i kraft till den 10 april 2019. Hittills har 900 722 stycken B-aktier (per 31.12.2016) emitterats eller avyttrats med stöd av bemyndigandet och följaktligen kan ännu 2 099 278 B-aktier emitteras eller avyttras på basen av det.

Ålandsbankens styrelse beslutade den 30 september 2014 att i stöd av bolagsstämmans bemyndigande den 10 april 2014 genomföra en riktad emission av 100 000 optionsrätter till nyckelpersoner inom banken, som ett led i fullföljande av bankens incitamentsprogram. Varje optionsrätt berättigar till tecknande av en B-aktie. Optionsrätternas lösendatum är den 29 december 2017.

Aktiesparprogram

Ålandsbankens styrelse har beslutat om två aktiesparprogram för samtliga anställda inom koncernen, 2015 års aktiesparprogram respektive 2016 års aktiesparprogram. 69 procent av de anställda deltog i 2015 års program och 60 procent i 2016 års program. Aktiesparprogrammen gav de anställda möjlighet att spara en del av månadslönen för att investera i Ålandsbankens B-aktier.

Deltagande i aktiesparprogrammet skedde på frivillig basis. De anställda kunde spara maximalt fem procent av sin månadslön för att vid de halvårsvisa riktade emissionerna teckna B-aktier. Programmen är ettåriga. Tre år efter respektive emission utdelar Ålandsbanken en gratis matchningsaktie för varje aktie som förvärvats i de riktade emissionerna till de som deltagit i emissionerna, som fortsättningsvis är anställda inom koncernen samt har de emitterade aktierna i sin ägo. De anställda erbjuds att teckna B-aktien till en kurs som understiger medelkursen för kalendermånaden innan respektive emission med 10 procent. Sparbeloppet i 2015 års aktiesparprogram uppgick till 0,9 miljoner euro, och 63 756 aktier emitterades. Sparbeloppet i 2016 års aktiesparprogram uppgick till 0,8 miljoner euro, och 60 236 aktier emitterades i september 2016 respektive februari 2017.

Aktier som en del av program för rörlig ersättning

Nyemitterade eller förvärvade egna B-aktier utbetalas som en del av Ålandsbankens incitamentsprogram. I mars 2016 utbetalades 5 394 förvärvade egna B-aktier och 20 291 nyemitterade B-aktier. I mars 2017 kommer 7 965 nyemitterade B-aktier att utbetalas. Ytterligare 45 442 B-aktier kommer att utdelas som uppskjuten del av incitamentsprogram och kan emitteras och utbetalas under åren 2018–2020, förutsatt att anställningen kvarstår.

Aktiekapitalets utveckling

	Aktiekapital, euro	Antal A-aktier	Antal B-aktier
2016	41 674 226,83	6 476 138	8 823 012
2015	41 500 786,10	6 476 138	8 737 101
2014	29 103 547,58	6 476 138	7 944 015
2013	29 103 547,58	6 476 138	7 944 015
2012	29 103 547,58	6 476 138	7 944 015

Handeln med bankens aktier

Under 2016 omsattes bankens A-aktier på Helsingfors Börs för 3,0 miljoner euro till medelkursen 14,45 euro. Den högsta noteringen var 16,99 euro, den lägsta 12,11 euro. B-aktierna omsattes för 11,4 miljoner euro till medelkursen 14,11 euro. Den högsta noteringen var 16,10 euro och den lägsta 12,62 euro.

Antalet registrerade aktieägare i ägarförteckningen 31.12.2016 var 9 599 som ägde 13 964 940 stycken aktier. Dessutom fanns totalt 1 334 210 förvaltarregistrerade aktier.

De tio största aktieägarna 31.12.2016

	Aktieägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Totalt	Ägarandel, %	Röstandel, %
1	Wiklöf Anders med bolag	1 605 496	1 326 549	2 932 045	19,16	24,17
2	Alandia Försäkring	917 358	406 432	1 323 790	8,65	13,56
3	OP Yrityspankki Oyj (förvaltarregistrerat)	325	918 790	919 115	6,01	0,67
4	Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag	794 566	111 201	905 767	5,92	11,57
5	Fennogens Investments S.A.	474 264	152 088	626 352	4,09	6,97
6	Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas	123 668	165 954	289 622	1,89	1,91
7	Palcmills Oy	100 000	150 000	250 000	1,63	1,55
8	Svenska Litteratursällskapet i Finland rf	208 750	0	208 750	1,36	3,02
9	Oy Etra Invest Ab	0	200 000	200 000	1,31	0,14
10	Nordea Bank AB (förvaltarregistrerat)	26 398	151 533	177 931	1,16	0,49

Förteckningen omfattar även aktieägares koncernbolag och ägarkontrollerade bolag.

Aktieägare enligt innehavets storlek

Antal aktier	Antal aktieägare	Antal aktier totalt	Antal aktier i medeltal	Antal röster, %
1–100	3 990	175 638	44	1,1
101–1 000	4 376	1 505 256	344	7,1
1 001–10 000	1 122	2 866 214	2 555	12,3
10 001–	111	10 752 042	96 865	79,5
Varav förvaltarregistrerade		1 334 210		3,8

Aktiestockens fördelning

Ägarkategori	Antal aktier	Ägarandel, %
Privatpersoner	5 033 861	32,9
Företag	4 726 229	30,9
Finansiella institut och försäkringsbolag	2 620 674	17,1
Icke vinstsyftande samfund	678 174	4,4
Offentliga samfund	9 196	0,1
Utlandet	896 806	5,9
Förvaltarregistrerade aktier	1 334 210	8,7
	15 299 150	**100,0**

Uppgifter om Ålandsbankenaktien	2016	2015	2014	2013	2012
Antal aktier, tusen st. [1]	15 299	15 208	14 398	14 395	14 395
Antal aktier efter utspädning, tusen st.	15 572	15 411	14 498	14 395	14 395
Antal aktier i genomsnitt, tusen st.	15 266	15 188	14 398	14 395	14 396
Resultat per aktie, euro [2]	1,29	1,60	1,12	0,46	0,79
Resultat per aktie efter utspädning, euro	1,28	1,59	1,12	0,46	0,79
Dividend per aktie, euro [3]	0,60	0,60	0,40	0,15	0,15
Dividend i % av resultatet [4]	46,6	37,5	35,7	32,3	19,1
Eget kapital per aktie, euro [5]	14,50	14,00	13,49	12,54	12,21
Eget kapital per aktie efter utspädning, euro	14,37	13,94	13,46	12,54	12,21
Aktiernas börskurs på bokslutsdagen					
A-aktien	14,84	16,40	11,27	10,88	10,04
B-aktien	14,38	15,60	10,87	7,94	7,10
P/E-tal [6]					
A-aktien	11,5	10,2	10,1	23,4	12,8
B-aktien	11,2	9,7	9,7	17,1	9,0
Effektiv dividendavkastning, % [7]					
A-aktien	4,0	3,7	3,5	1,4	1,5
B-aktien	4,2	3,8	3,7	1,9	2,1
Börsvärde, miljoner euro	223,0	242,4	159,1	133,3	121,2

1 Antal registrerade aktier med avdrag för egna aktier på bokslutsdagen

2 $\frac{\text{Aktieägarnas andel av periodens resultat}}{\text{Antal aktier i genomsnitt}}$

3 Styrelsens förslag inför bolagsstämman

4 $\frac{\text{Dividend för räkenskapsperioden}}{\text{Aktieägarnas andel av räkenskapsperiodens resultat}} \times 100$

5 $\frac{\text{Aktieägarnas andel av eget kapital}}{\text{Antal aktier med avdrag för egna aktier på bokslutsdagen}}$

6 $\frac{\text{Aktiernas börskurs på bokslutsdagen}}{\text{Resultat/aktie}}$

7 $\frac{\text{Dividend}}{\text{Aktiernas börskurs på bokslutsdagen}} \times 100$

Antal omsatta Ålandsbankenaktier på Helsingfors börs

År		Antal tusen aktier	Omsättning i % av aktierna	Betald kurs: högst/lägst, euro	Medelkurs, euro
2016	A	208	3,2	16,99–12,11	14,45
2016	B	809	9,2	16,10–12,62	14,11
2015	A	772	11,9	19,50–11,00	16,28
2015	B	972	11,1	17,58–10,76	15,33
2014	A	194	3,0	12,24–10,00	11,09
2014	B	1 129	14,2	11,30–7,86	9,03
2013	A	83	1,3	13,67–10,02	11,60
2013	B	605	7,6	9,00–7,01	8,11
2012	A	177	2,7	15,22–9,34	13,45
2012	B	430	5,4	11,19–6,95	8,39

Definitioner

AKTIVT FÖRVALTAT KAPITAL
Förvaltat kapital i egna fonder samt värdepappersförvar med diskretionära och rådgivande förvaltningsavtal.

ALTERNATIVA NYCKELTAL
Alternativa nyckeltal är finansiella mått över historisk eller framtida resultatutveckling, finansiell ställning eller kassaflöde som inte definierats i tillämpligt redovisningsregelverk (IFRS) eller kapitaltäckningsregelverk (CRD/CRR).

Ålandsbanken använder alternativa nyckeltal när det är relevant för att följa upp och beskriva bankens finansiella situation, för att underlätta jämförbarheten mellan perioder och för att ge ytterligare användbar information till användarna av de finansiella rapporterna.

Dessa mått behöver inte vara jämförbara med liknande nyckeltal som presenteras av andra företag.

ANDEL OSÄKRA FORDRINGAR, BRUTTO
Osäkra fordringar, brutto dividerat med utlåning till allmänheten före reserverade nedskrivningar.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL (ROE)
Rapportperiodens resultat hänförligt till aktieägarna dividerat med aktieägarnas andel av genomsnittligt* eget kapital.

BRUTTOSOLIDITET
Primärkapitalet i förhållande till balansomslutningen plus vissa poster utanför balansräkningen omräknade med konverteringsfaktorer definierade i standardmetoden.

CORE FUNDING RATIO
Utlåning till allmänheten dividerat med inlåning inklusive bankcertifikat, indexobligationer och debenturer emitterade till allmänheten samt emitterade säkerställda obligationer.

EGET KAPITAL PER AKTIE
Aktieägarnas andel av eget kapital dividerat med antal aktier med avdrag av egna aktier per bokslutsdagen.

KAPITALBAS
Summan av primärkapital och supplementärkapital.

KAPITALTÄCKNINGSGRAD
Kapitalbasen dividerat med riskexponeringsbelopp.

K/I-TAL
Summa kostnader dividerat med summa intäkter.

KREDITFÖRLUSTNIVÅ
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden, netto dividerat med utlåning till allmänheten vid periodens ingång.

KÄRNPRIMÄRKAPITAL
Eget kapital exklusive föreslagen utdelning, uppskjuten skatt och immateriella tillgångar och vissa ytterligare justeringar enligt EU:s förordning nr 575/2013 (CRR).

KÄRNPRIMÄRKAPITALRELATION
Kärnprimärkapital dividerat med riskexponeringsbelopp.

LIKVIDITETSTÄCKNINGSGRAD (LCR)
Högkvalitativa likvida tillgångar i förhållande till ett beräknat nettolikviditetsutflöde under en period av 30 dagar.

PLACERINGSMARGINAL
Räntenetto i relation till genomsnittlig* balansomslutning.

PRIMÄRKAPITAL
Kärnprimärkapital inklusive vissa särskilt förlustabsorberande riskdebenturer, så kallat primärkapitaltillskott.

RESERVERINGSGRAD FÖR OSÄKRA FORDRINGAR
Reserverade individuella nedskrivningar dividerat med osäkra fordringar, brutto.

RESULTAT PER AKTIE
Aktieägarnas andel av räkenskapsperiodens resultat dividerat med antal aktier i genomsnitt.

RISKEXPONERINGSBELOPP
Tillgångar och åtaganden utanför balansräkningen, riskvägda enligt kapitaltäckningsreglerna för kreditrisk och marknadsrisk. Operativa risker beräknas och uttrycks som riskexponering.

SOLIDITET
Eget kapital dividerat med balansomslutning

STABIL NETTO FINANSIERINGSKVOT (NSFR)
Tillgänglig stabil finansiering dividerat med nödvändig stabil finansiering.

SUPPLEMENTÄRKAPITAL
Huvudsakligen riskdebenturer som inte uppfyller kraven för att få medräknas som primärkapitaltillskott.

*Medeltal av 13 månaders ultimovärden.

Bokslut

Foto: Shutterstock

Koncernens resultaträkning

(tusen euro)

Koncernen		1.1–31.12.2016	1.1–31.12.2015
	Not nr		
Ränteintäkter		68 635	73 984
Räntekostnader		–13 544	–20 010
Räntenetto	K6	**55 091**	**53 974**
Provisionsintäkter		55 310	57 964
Provisionskostnader		–10 386	–11 501
Provisionsnetto	K7	**44 925**	**46 463**
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	K8	4 204	8 035
IT-intäkter		14 923	16 003
Andel av intresseföretags resultat		18	–34
Övriga intäkter	K9	1 248	426
Intäkter sammanlagt		**120 408**	**124 868**
Personalkostnader	K10	–56 979	–56 024
Övriga kostnader	K11	–28 332	–28 653
Avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	K24, K25	–5 943	–6 882
Kostnader sammanlagt		**–91 255**	**–91 559**
Resultat före nedskrivningar		**29 153**	**33 308**
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	K12	–4 053	–3 049
Rörelseresultat		**25 100**	**30 259**
Inkomstskatt	K13	–5 412	–5 955
Räkenskapsperiodens resultat		**19 687**	**24 304**
Hänförligt till:			
Innehav utan bestämmande inflytande		0	1
Aktieägarna i Ålandsbanken Abp		**19 687**	**24 303**
Resultat per aktie, euro	K14	1,29	1,60

Koncernens totalresultat

(tusen euro)

Koncernen	Not nr	1.1–31.12.2016	1.1–31.12.2015
Räkenskapsperiodens resultat		**19 688**	**24 304**
Kassaflödessäkring		223	130
Tillgångar som kan säljas		789	–2 017
Omräkningsdifferenser		–132	47
varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet		2 338	–901
Skatt på poster som har eller kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	K13	–853	702
varav kassaflödessäkring		–45	–26
varav tillgångar som kan säljas		–158	403
varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet		–650	324
Poster som har eller kan komma att omklassificeras till resultaträkningen		**27**	**–1 139**
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	K41	–4 045	1 665
Skatt på poster som inte kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	K13	809	–333
Poster som inte kan komma att omklassificeras till resultaträkningen		**–3 236**	**1 332**
Övrigt totalresultat	K36	**–3 209**	**193**
Räkenskapsperiodens totalresultat		**16 479**	**24 497**
Hänförligt till:			
Innehav utan bestämmande inflytande		0	1
Aktieägarna i Ålandsbanken Abp		**16 479**	**24 497**

Koncernens balansräkning

(tusen euro)

Koncernen		31.12.2016	31.12.2015
	Not nr		
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		513 018	199 461
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	K18	503 590	632 675
Utlåning till kreditinstitut	K19	201 360	44 972
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	K20	3 808 199	3 616 981
Aktier och andelar	K21	522	957
Innehav redovisade enligt kapitalandelsmetoden	K22	58	634
Derivatinstrument	K23	20 907	19 362
Immateriella tillgångar	K24	15 605	9 576
Materiella tillgångar	K25	25 241	24 020
Förvaltningsfastigheter	K25	343	351
Aktuella skattefordringar		217	613
Latenta skattefordringar	K28	4 952	4 361
Övriga tillgångar	K26	20 191	23 795
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	K27	22 591	24 447
Tillgångar totalt		**5 136 794**	**4 602 204**
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	K29	218 656	321 604
Skulder till allmänheten	K30	3 027 644	2 516 635
Emitterade skuldebrev	K31	1 451 673	1 411 966
Derivatinstrument	K23	33 126	18 952
Aktuella skatteskulder		631	1 249
Latenta skatteskulder	K28	21 106	17 155
Övriga skulder	K32	95 728	33 180
Avsättningar	K33	175	202
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	K34	26 885	25 699
Efterställda skulder	K35	39 357	42 679
Skulder totalt		**4 914 982**	**4 389 322**
Eget kapital och innehav utan bestämmande inflytande			
Aktiekapital		41 674	41 501
Överkursfond		32 736	32 736
Reservfond		25 129	25 129
Säkringsreserv	K36	–178	–357
Fond för verkligt värde	K36	1 736	1 105
Omräkningsdifferenser	K36	–366	417
Egna aktier		0	–57
Fond för inbetalt fritt eget kapital		25 982	24 992
Balanserade vinstmedel	K36	95 086	87 405
Aktieägarnas andel av eget kapital		**221 801**	**212 871**
Andel av eget kapital för innehav utan bestämmande inflytande		12	11
Eget kapital totalt		**221 812**	**212 882**
Skulder och Eget kapital totalt		**5 136 794**	**4 602 204**

Koncernens rapport över förändring i eget kapital

(tusen euro)

Koncernen	Aktie-kapital	Över-kurs-fond	Reserv-fond	Säkrings-reserv	Fond för verkligt värde	Om-räknings-differens	Egna aktier	Fond för inbetalt fritt eget kapital	Balanserade vinstmedel	Aktie-ägarnas andel av eget kapital	Andel av eget kapital för innehav utan bestämmande inflytande	Total
Eget kapital 31.12.2014	**29 104**	**32 736**	**25 129**	**–461**	**2 719**	**46**	**–215**	**24 601**	**80 559**	**194 217**	**1 660**	**195 877**
Periodens resultat									24 303	24 303	–1	24 303
Övrigt totalresultat				104	–1 614	371			1 332	193	0	193
Överlåtelse av egna aktier							158			158		158
Dividendutdelning									–5 766	–5 766	–1 297	–7 063
Aktiesparprogram	61							391	213	665		665
Förvärv från innehav utan bestämmande inflytande[1]	12 336								–13 236	–900	–353	–1 253
Eget kapital 31.12.2015	**41 501**	**32 736**	**25 129**	**–357**	**1 105**	**417**	**–57**	**24 992**	**87 405**	**212 871**	**11**	**212 882**
Periodens resultat									19 687	19 687	0	19 687
Övrigt totalresultat				178	631	–783			–3 236	–3 209		–3 209
Dividendutdelning									–9 160	–9 160		–9 160
Incitamentprogram	41						57	263	10	370		370
Aktiesparprogram	132							728	381	1 241		1 242
Eget kapital 31.12.2016	**41 674**	**32 736**	**25 129**	**–178**	**1 736**	**–366**	**0**	**25 982**	**95 086**	**221 801**	**12**	**221 812**

[1] Avser fusionen mellan Ålandsbanken Abp och Ålandsbanken Asset Management Ab.

För vidare uppgifter om förändring i eget kapital, se not nr K36

Koncernens kassaflödesanalys

(tusen euro)

Koncernen	1.1–31.12.2016	1.1–31.12.2015
Kassaflöde från löpande verksamhet		
Rörelseresultat	25 100	30 259
Justering för ej kassaflödespåverkande poster		
Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	5 943	6 882
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	3 803	2 887
Orealiserade värdeförändringar	1 244	–78
Periodiserade över-/underkurser på skuldebrev och emitterade skuldebrev	6 707	7 733
Förmånsbestämda pensionsplaner	224	221
Resultat från investeringsverksamhet	482	–54
Betalda inkomstskatter	–1 954	–1 498
Ökning (–) eller minskning (+) av fordringar från löpande verksamhet		
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	124 393	–16 671
Utlåning till kreditinstitut	–124 541	–7 291
Utlåning till allmänheten	–236 604	–256 434
Övriga tillgångar	–121	2 398
Ökning (+) eller minskning (–) av skulder från löpande verksamhet		
Skulder till kreditinstitut	–87 047	–90 781
Skulder till allmänheten	535 510	304 126
Emitterade skuldebrev	–117 546	–78 890
Övriga skulder	69 792	–19 754
Kassaflöde från löpande verksamhet	**205 385**	**–116 945**
Kassaflöde från investeringsverksamhet		
Investering i aktier och andelar	280	–4
Försäljning av aktier och andelar	17	1 651
Investering i aktier i intresse- och dotterföretag	0	0
Försäljning av aktier i intresse- och dotterföretag	–1 326	0
Investering i materiella tillgångar	–2 378	–934
Försäljning av materiella tillgångar	109	123
Investering i immateriella tillgångar	–8 351	–5 048
Kassaflöde från investeringsverksamhet	**–11 648**	**–4 212**
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		
Emission aktiesparprogram/optionsrätter	1 164	452
Finansiell leasing	–885	–948
Ökning av lång upplåning från banker	0	94 173
Minskning av lång upplåning från banker	–81 615	–97 847
Ökning av emitterade säkerställda obligationer	248 395	252 371
Minskning av emitterade säkerställda obligationer	0	–91 500
Ökning av riskdebenturer	6 173	8 543
Minskning av riskdebenturer	–9 387	–15 585
Betald dividend	–9 160	–5 766
Dividend utbetald till minoritet	0	–1 297
Förvärv av innehav utan bestämmade inflytande	0	–1 297
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	**154 741**	**141 459**
Kursdifferens i likvida medel	–2 191	877
Förändring i likvida medel	**346 287**	**21 179**
Likvida medel vid årets början	232 945	211 767
Kassaflöde från löpande verksamhet	205 385	–116 945
Kassaflöde från investeringsverksamhet	–11 648	–4 212
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	154 741	141 459
Kursdifferens i likvida medel	–2 191	877
Likvida medel vid årets slut	**579 232**	**232 945**
Likvida medel i kassaflödesanalysen består av följande poster:		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	513 018	199 461
Vid anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	66 214	33 485
Summa likvida medel [1]	**579 232**	**232 945**

[1] Med likvida medel avses kassa, checkräkning på Finlands Bank, vid anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut, övriga fordringar på kreditinstitut och skuldebrev med ursprunglig återstående löptid mindre än tre månader, samt fordringar på offentliga samfund som inte är kreditgivning. Investeringsverksamheten avser betalningar i anslutning till materiella och immateriella tillgångar samt innehavet av aktier och andelar förutom aktier avsedda för handel. Finansieringsverksamheten avser poster bland eget och främmande kapital som finansierar den löpande verksamheten. Analysen har gjorts enligt den indirekta metoden. I löpande verksamheten ingår erhållna räntor om 70 852 (76 188), betalda räntor om 14 324 (22 562) och erhållna dividendintäkter om 9 (7).

Risker och riskhantering

Introduktion

I detta avsnitt redogör banken för de upplysningskrav som fastslås i del åtta i kapitaltäckningsförordningen (EU) No 575/2013 (CRR). Informationen som lämnas omfattar hela koncernen och avser därmed förutom Ålandsbanken Abp även dotterbolagen Ab Compass Card Oy Ltd, Crosskey Banking Solutions Ab Ltd samt Ålandsbanken Fondbolag Ab. Alla siffror som presenteras avser situationen den 31 december 2016 om inte annat anges.

Bankens styrelse har i enlighet med artikel 431.3 i CRR antagit en formell policy för uppfyllandet av upplysningskraven i förordningen. Genom att årligen fastställa policyn och denna del i årsredovisningen (bankens Pelare 3-information) försäkrar bankens styrelse att informationen som lämnas i detta avsnitt är tillfredsställande och ger marknadsaktörerna en heltäckande bild av bankens riskprofil.

Information som lämnas nedan för koncernens risker görs i enlighet med artikel 435 i CRR och därmed redogör koncernen för de centrala principer som tillämpas för att hantera de olika riskerna. I enlighet med artikel 432 får koncernen utelämna sådan information som av styrelsen bedöms utgöra icke väsentliga upplysningar, företagshemligheter eller konfidentiell information.

Allmänt

Exponering mot risk är en naturlig del av en banks verksamhet. Koncernens risker kan övergripande kategoriseras som affärsrisker, finansiella risker samt operativa risker.

Ålandsbanken har ett konservativt förhållningssätt till risk och målsättningen är att all risk ska härstamma från den normala affärsverksamheten. Ålandsbanken bedriver ingen tradingverksamhet.

Riskorganisation

Ålandsbankens riskorganisation baseras på de tre försvarslinjerna:

- Försvarslinje 1 – Risktagare
- Försvarslinje 2 – Kontroll av risker och regelefterlevnad
- Försvarslinje 3 – Oberoende granskning

Med risktagare avses koncernens affärsdrivande enheter. De har det fulla ansvaret för de risker som deras egna verksamheter genererar. Såväl deras risktagande som hanteringen av den ska följa av koncernen fastställda strategier, policier, riktlinjer och risktoleranser.

Den oberoende kontrollen av risker och regelefterlevnad utförs av Risk Control, Compliance och Operativa Risker samt till vissa delar av Kreditavdelningen. Risk Control och Operativa Risker upprätthåller riktlinjer och ramverk för riskhantering samt främjar en sund riskkultur genom att stödja affärsverksamheten i dess riskhantering. Compliance ansvarar för övervakning av regelefterlevnad.

Den oberoende granskningen utförs av Internrevision, som är direkt underställd styrelsen. Internrevision har till uppgift att utvärdera verksamheten genom oberoende översyn av förvaltning och system för interna kontroller.

Riskorganisation

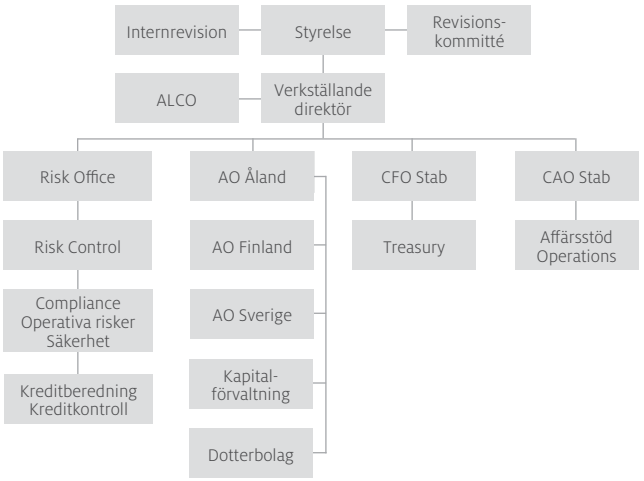

STYRELSEN

Styrelsen har det övergripande ansvaret för hantering och kontroll av risker och fastställer årligen de policydokument som anger övergripande principer och begränsningar för hantering av risker. Innehållet i policydokumenten har sin utgångspunkt i den av styrelsen definierade riskaptiten och risktoleransen.

REVISIONSKOMMITTÉN

Revisionskommittén, ett styrelseutskott, bistår styrelsen i dess övervakning av riskhantering, rapportering och intern kontroll.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN

Verkställande direktören ska säkerställa att hanteringen av risker sker i enlighet med de principer och risktoleranser som styrelsen beslutat om. Detta sker genom verkställande direktörens fastställande av riktlinjer, som har sin utgångspunkt i de av styrelsen fastställda policydokumenten. Verkställande direktören ska också säkerställa att affärsverksamheten är anpassad efter bankens kompetens och resurser samt att det finns tillräckliga resurser och system för kontroll och uppföljning.

RISK CONTROL

Risk Control, den oberoende riskkontrollfunktionen inom banken, ansvarar för löpande identifiering, mätning, analys, kontroll samt rapportering av bankens finansiella risker. Det innebär bland annat regelbunden kontroll av att bankens verksamhet håller sig inom fastställda risktoleranser samt regelbunden rapportering av bankens finansiella risker till ledning och styrelse. Gruppen Kreditriskmodellering ansvarar för bankens interna kreditklassificeringssystem.

OPERATIVA RISKER

Operativa risker (del av enheten Compliance och Operativa risker) är den enhet inom banken som ansvarar för analys och rapportering av koncernens operativa risker samt för upprätthållande av regelverk, arbetsrutiner och IT-system som stöd för enheternas hantering av operativa risker.

KREDITKONTROLL

Kreditkontroll, en enhet inom bankens kreditavdelning, ansvarar för för- och efterhandskontroll av kreditdokumentationen.

AFFÄRSOMRÅDEN, DOTTERBOLAG OCH TREASURY

Affärsområden, dotterbolag och treasury ansvarar envar för den risk som uppstår i den egna verksamheten samt för att risktagning sker inom givna ramar och följer riktlinjer.

BACK-OFFICE FUNKTIONER

Affärsstöd och Operations är bankens back-office funktioner och ansvarar för det tekniska genomförandet av affärstransaktioner.

ALCO-ASSET AND LIABILITY COMMITTÉ

ALCO-Asset and Liability Committé är ett beslutsorgan underställt vd som hanterar frågor rörande kapitalisering, likviditet, finansiering och finansiella risker.

Modell för riskhantering

Bankens modell för riskhantering syftar till att identifiera, mäta, kontrollera och rapportera riskerna i koncernen. Modellen är utformad för att tillmötesgå såväl externa regelverkskrav som interna krav och behov samt för att leva upp till god marknadspraxis.

Modellen består av:

- Interna regelverk, beslutade av styrelse och vd. Regelverken fastställer ansvarsfördelning samt principer och riktlinjer för hantering, mätning, kontroll och rapportering av koncernens risker.
- Tydliga och dokumenterade processbeskrivningar.
- System för mätning, uppföljning och kontroll av risker, anpassade efter verksamhetens komplexitet och storlek.
- Regelbunden rapportering till styrelse och ledning.
- Efter verksamheten anpassade resurser och kompetenser.
- Incidentrapportering.

ASSET AND LIABILITY MANAGEMENT

Asset and Liability Management (ALM) är ett begrepp och namnet på en process som syftar till att balansera den risk och den avkastning som uppstår i bankens verksamhet på de finansiella marknaderna. En hög risk kan äventyra framtida intäkter, skapa likviditetsbrist och hota bankens överlevnad. Det är därför viktigt att bankens riskexponering överensstämmer med dess riskaptit samt möjlighet att hantera oväntade förluster till följd av ränteförändringar eller andra för banken ofördelaktiga händelser i dess omvärld.

I sitt arbete med ALM använder banken ett IT-stöd med vilket man skapar en ALM-process. Processen innehåller bland annat analys av strukturen på räntebindningstid och förfall avseende tillgångar och skulder, hedgestrategier, kapitalplanering, finansieringsbehov och stresstester. Processen består av såväl statiska som dynamiska scenarier, fördefinierade såväl som specifika för separata affärsbeslut.

Affärsrisk

Med affärsrisk menas risken för lägre intjäning på grund av försämrade affärsförhållanden. Affärsrisk omfattar strategisk risk, intjäningsrisk samt ryktesrisk.

Med strategisk risk avses dels förändringar i de grundläggande marknadsförutsättningarna, dels det arbete som styrelsen och vd ansvarar för avseende planering och organisation av företagets verksamhet.

Intjäningsrisk innebär volatilitet i intjäning på grund av till exempel oförutsedda lägre intäkter till följd av minskade volymer.

Ryktesrisk är risken för försämrat anseende hos såväl kunder och anställda som myndigheter, vilket kan medföra reducerade intäkter.

Kreditrisk

Kreditrisk är risken för förluster till följd av att en kund inte förmår fullgöra sina åtaganden gentemot koncernen och att för exponeringen ställd säkerhet inte täcker koncernens fordran. Motparter i detta avseende är alla juridiska och fysiska personer samt den offentliga sektorn. Med exponering avses summan av fordringar och investeringar inklusive åtaganden utanför balansräkningen. Till kreditrisk hänförs också motpartsrisk och landrisk.

Kreditrisken består i Ålandsbanken till största delen av fordringar på privatpersoner och icke finansiella företag. Fordringarna består huvudsakligen av krediter, kreditlimiter och garantier som beviljats. Inom ramen för normal bankverksamhet och riskhantering uppstår även kreditrisk genom handel med finansiella instrument inom bankens treasury-verksamhet. Genom hanteringen av bankens risker uppstår även kreditrisk genom handeln med derivat, så kallad motpartsrisk. Exponering mot landrisk uppstår vid kreditgivning i annat land och relaterar till händelser som kan medföra problem med bland annat överföringar av betalningar. Ålandsbankens landrisk utgörs huvudsakligen av kreditgivningen i Sverige. Kreditrisk finns också utanför bankens balansräkning i form av ännu inte utnyttjade lånelöften.

I tabellen nedan visas koncernens samlade kreditriskexponering.

Kreditriskexponering	2016	2015
miljoner euro		
Placering hos centralbank	507	193
Utlåning till allmänheten	3 808	3 617
Utlåning till kreditinstitut	201	45
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	504	633
Skuldebrev	0	0
Derivatinstrument	21	19
Garantier	12	20
Outnyttjande checkräkningslimiter	85	76
Outnyttjande kreditkortslimiter	67	120
Kreditlöften	200	223
Övriga åtaganden	50	8
Summa	**5 456**	**4 955**

Utlåning per bransch
miljoner euro

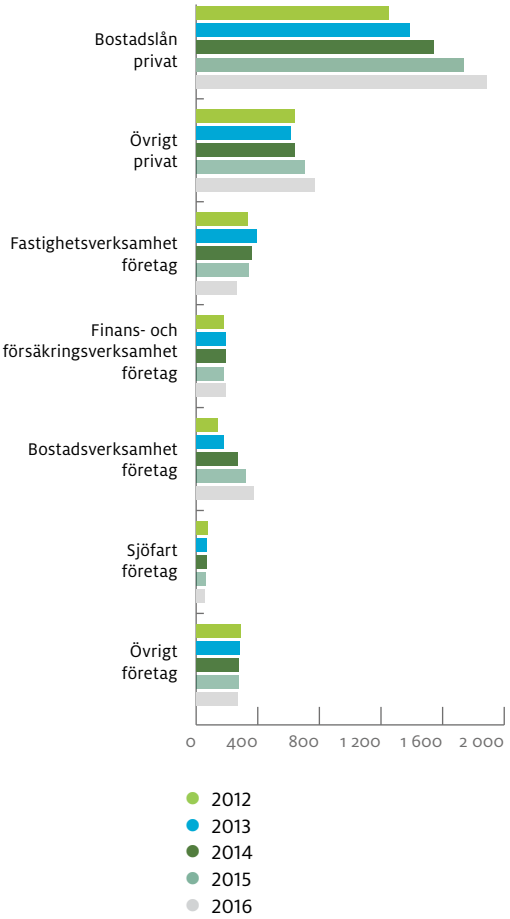

Under året har koncernens samlade kreditriskexponering ökat i takt med att utlåningen till allmänheten ökat. Under året växte utlåningen till allmänheten med drygt 5 procent. Huvudsakligen har utlåningen ökat inom det svenska bolånesegmentet. Samtidigt har även exponeringar härrörande från bankens likviditets- och balansförvaltning ökat. Exempelvis har placering hos centralbank ökat från 193 miljoner till 507 miljoner euro jämfört med utgången av föregående år. En väsentlig andel av innehavda masskuldebrev emitterade av finansiella institut utgörs av nordiska säkerställda obligationer med mycket god kreditkvalitet.

Den övergripande kreditstrategin regleras i koncernens policy för kreditgivning. Nivån på acceptabel kreditrisk fastställs i Policy för finansiella risker och i koncernbolagens egna verksamhetsstrategier. Kreditriskhanteringen bygger huvudsakligen på formella kredit- eller limitbeslut. För motpartsrisk fastställs specifika motpartslimiter.

Ålandsbanken är som nischbank selektiv i sitt val av kunder och kreditgivningen ska vara av hög kvalitet. Kravet på kvalitet åsidosätts inte till förmån för högre kreditvolymer eller för att uppnå högre avkastning. För att banken ska lyckas med sin kreditstrategi krävs att banken känner sina kunder väl och den bransch de är verksamma i.

Kredithanteringen utgår från att kreditbesluten ska vara baserade på tillräcklig kunskap om kunden. Detta innebär att banken i första hand gör affärer med kunder som är verksamma i de regioner där banken har kontor. För företagskrediter gäller allmänt att kunden ska ha en kontaktperson i banken som känner till kundens verksamhet och bransch samt kreditengagemangets risker och säkerheter. Större företagskrediter ska alltid föredras inför kreditkommitté av ansvarig kontaktperson i banken innan krediten beviljas. Föredragningen är maximalt giltig i ett år innan den förnyas.

Varje beslutsfattare i kreditärenden i banken har en fastställd individuell limit inom ramen för vilken han eller hon har rätt att hantera enskilda kreditrisker. Besluten dokumenteras av den behöriga beslutsfattaren. Beslut i kreditärenden som faller utanför den enskilda förmannens limit fattas av en kreditkommitté. I ledningsgruppens kreditkommitté ingår bland annat verkställande direktören, CRO och kreditchefen. Ledningsgruppens kreditkommitté fattar beslut i kreditärenden upp till 10 miljoner euro och bankens styrelse fattar beslut i kreditärenden större än detta. Kreditärenden som föredras i ledningsgruppens kreditkommitté behandlas först inom koncernens kreditberedningsavdelning. Inom kreditberedningen säkerställs att kreditärendet ger en heltäckande och korrekt bild av kundens ekonomiska situation, framtida återbetalningsförmåga och säkerheternas värde. Innan ett lån lyfts sker en strikt formell kontroll av kreditengagemangets dokumentation. Kontrollen utförs av en oberoende kontrollfunktion inom CRO-staben.

Kreditriskerna i koncernen följs upp och analyseras centralt av koncernens riskkontrollfunktion som rapporterar direkt till verkställande direktören månadsvis och kvartalsvis till styrelsen i samband med koncernens riskrapport. Riskrapporten skickas till Finansinspektionen månadsvis.

Kreditriskuppföljningen och analysen av exponeringar mot privatpersoner och företag baseras i Ålandsbanken huvudsakligen på egna interna statistiska metoder, utvecklade i enlighet med kapitaltäckningsregelverket för intern kreditriskberäkning (IRB). Samtliga exponeringar i bankens kreditverksamhet följs upp enligt samma metoder, även om IRB-tillstånd ännu inte formellt beviljats för vissa portföljer.

UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

Inom utlåningen till allmänheten har majoriteten av alla krediter beviljade till privatpersoner och företag bostad eller annan fastighet som säkerhet. En stor del av utlåningen sker även mot pantsättning av finansiella säkerheter som till största del marknadsvärderas dagligen.

I tabellen nedan visas hur utlåningen till allmänheten fördelar sig på bankens strategiska affärssegment. För företagskrediter används kundens näringsgrenskod/SNI-kod som översätts till bankens valda indelning av utlåningen till allmänheten. För privatpersonskrediter avses användningssyftet för den specifika krediten.

Utlåning till allmänheten enligt affärssegment	2016			
miljoner euro	Private Banking	Premium Banking	Compass Card	Totalt
Bostäder	533	1 355		1 888
Värdepapper och övriga placeringar	271	164		434
Näringsverksamhet	41	102		142
Övrig privathushållning	63	96	32	191
Summa privatpersoner	**908**	**1 717**		**2 656**
Sjöfart		56		56
Handel	13	26		39
Bostadsverksamhet	336	36		372
Övrig fastighetsverksamhet	191	71		262
Finans- och försäkringsverksamhet	135	59		194
Hotell- och restaurangverksamhet	6	22		28
Övrig serviceverksamhet	58	38		96
Jordbruk, skogsbruk och fiske	2	10		12
Byggnadsverksamhet	17	17		34
Övrig industriverksamhet	4	30		34
Summa företag	**762**	**365**		**1 127**
Offentlig sektor och ideella organisationer	**5**	**20**		**25**
Utlåning totalt	**1 675**	**2 102**		**3 808**

I tabellen nedan visas på motsvarande sätt hur bankens utlåning till allmänheten fördelar sig enligt användningssyften, branscher fördelat på länder där banken är verksam i sin kreditgivning.

Utlåning till allmänheten	2016			2015		
miljoner euro	Finland	Sverige	Totalt	Finland	Sverige	Totalt
Bostäder	1 320	568	1 888	1 287	449	1 736
Värdepapper och övriga placeringar	394	40	434	335	37	372
Näringsverksamhet	138	4	142	129	5	134
Övrig privathushållning	141	50	191	150	49	199
Summa privatpersoner	**1 993**	**662**	**2 656**	**1 901**	**540**	**2 441**
Sjöfart	56	0	56	61	0	61
Handel	36	3	39	38	3	41
Bostadsverksamhet	62	310	372	56	262	318
Övrig fastighetsverksamhet	126	136	262	125	219	344
Finans- och försäkringsverksamhet	145	49	194	137	39	176
Hotell- och restaurangverksamhet	23	4	27	23	0	23
Övrig serviceverksamhet	81	16	97	82	22	104
Jordbruk, skogsbruk och fiske	12	0	12	19	0	19
Byggnadsverksamhet	26	7	33	28	4	32
Övrig industriverksamhet	34	0	34	36	0	36
Summa företag	**601**	**525**	**1 127**	**606**	**548**	**1 154**
Offentlig sektor och ideella organisationer	**25**	**0**	**25**	**22**	**0**	**22**
Utlåning totalt	**2 619**	**1 187**	**3 808**	**2 529**	**1 088**	**3 617**

Utlåning per land

miljoner euro

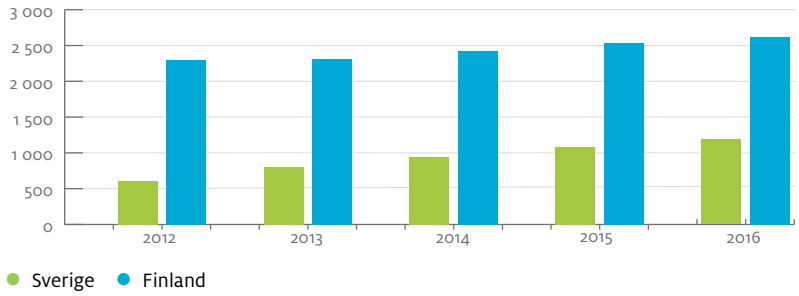

Under det gångna året ökade utlåningen mest i Sverige med 99 miljoner euro, medan ökningen i Finland uppgick till 90 miljoner euro. Ökningen i Sverige skedde huvudsakligen i bolånesegmentet och till bostadsrättsföreningar, vilket utgör bankens särskilt utvalda tillväxtområde för kreditgivningen. I Finland bestod ökningen under året till största del av värdepappersfinansiering till privatpersoner. Under året minskade samtidigt utlåningen till övrig fastighetsverksamhet i Sverige med cirka 82 miljoner euro. Utlåning till privatpersoner svarar totalt sett för cirka 70 procent av utlåningen till allmänheten i koncernen jämfört med 67 procent vid utgången av föregående år. Resterande del utgörs förutom av företagsutlåning även av utlåning till enheter inom den offentliga sektorn.

KREDITRISK OCH MOTPARTSRISK I TREASURY-VERKSAMHETEN

I koncernens treasury-verksamhet uppstår kreditrisk vid innehav av finansiella instrument inom den löpande balansförvaltningen och riskhanteringen. Instrumenten utgörs i huvudsak av de masskuldebrev som banken har i sin likviditetsportfölj och består till stor del av säkerställda obligationer och statsobligationer samt värdepapper emitterade av multilaterala utvecklingsbanker. I bankens limitregelverk regleras hur stor del av placeringarna som får vara mot olika sektorer, exempelvis centralbanker, offentlig förvaltning och institut.

Motpartsrisker uppstår även i bankens treasury-verksamhet när banken ingår derivatkontrakt med olika motparter. Motpartsrisken hanteras genom att nettningsavtal uppgörs med motparter enligt ISDA (International Swaps and Derivatives Association) standard, därmed kvittas fordringar och skulder som löper under samma avtal. För att ytterligare hantera risk ingår banken så kallade CSA (Credit Support Annex) avtal med motparter vilka reglerar ställande och mottagande av säkerheter beroende på hur nettoexponeringen ser ut för banken. Banken använder sig huvudsakligen av kontanta medel i säkerhetshanteringen för derivattransaktioner. Under året började även banken med att överföra en del av motpartsrisken till så kallade centrala motparter genom centralt clearing förfarande.

De centralbanker, finansiella institut och multilaterala utvecklingsbanker som koncernen samarbetar med ska ha en god kreditvärdighet för att långsiktigt kunna stödja koncernens fortsatta utveckling samt för att minimera kreditrisken. Exponeringen mot olika motparter begränsas av ett internt limitregelverk som fastställs av styrelsen. Limiten sätts specifikt på motparten i fråga och begränsar vilken typ av avtal som får ingås efter beslut i kreditkommittén. Innan limiten fastställs analyseras motpartens finansiella nyckeltal och ansedda kreditrisk på kreditmarknaden. Koncernens aggregerade exponering mot dessa motparter rapporteras månatligen i koncernens riskrapport. Riskkontrollfunktionen följer löpande med limitutnyttjandet i verksamheten och rapporterar avvikelser till verkställande direktör och Internrevision. Varje månad sammanställs eventuella avvikelser med tillhörande förklaring i bankens riskrapport.

I tabellen nedan anges koncernens exponeringar i treasury-verksamheten fördelade enligt kapitaltäckningsregelverkets kreditkvalitetssteg som gäller för exponeringsklassen för instrumentet.

Kreditriskexponering i koncernens treasury-verksamhet

miljoner euro

Kreditkvalitetssteg	Obligationer emitterade av stater och statsgaranterade motparter	Placering hos centralbanker	Säkerställda obligationer	Övriga icke säkerställda obligationer	Över natten placering	Checkräkning	Derivat*	Totalsumma
1	105,4	506,6	318,8	33,4	0,0	193,4	0,0	1 157,7
2	0,0	0,0	9,1	25,2	0,0	5,9	0,5	40,7
3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,6	0,0	10,6
Oratat	0,0	0,0	5,1	10,4	0,0	1,5	0,0	17,0
Summa	**105,4**	**506,6**	**333,0**	**69,0**	**0,0**	**211,5**	**0,5**	**1 226,0**

*Enligt för banken positiva marknadsvärden efter beaktande av nettningsavtal och säkerheter.

Tabellen ovan visar att den största delen av koncernens exponeringar inom treasury-verksamheten härrör från innehav i statsobligationer och placering hos centralbank. Vad avser masskuldebrev emitterade av övriga enheter består den största delen av säkerställda obligationer i den högsta ratingklassen. Inom kategorin icke säkerställda masskuldebrev ingår inte några efterställda värdepapper eller någon form av hybridlån. Inga av koncernens innehav av masskuldebrev utgörs av värdepapperiserade strukturer. Derivatexponeringar på andra finansiella institut uppkommer uteslutande inom ramen för hanteringen av valuta- och räntorisker.

Kreditriskexponering i bankens treasury-verksamhet enligt region

miljoner euro	Motpartsriskexponering	%
Europeiska unionen	1 105,7	90
Norden exklusive EU	107,4	9
Övriga Europa	0,5	0
Nordamerika	12,3	1
Övriga världen	0,2	0
Summa	**1 226,0**	

Tabellen ovan visar hur den samlade kreditriskexponeringen i treasury-verksamheten är fördelad regionalt. Tabellen visar att placeringarna härrör uteslutande från enheter hemmahörande inom EES-området. Norden står vidare för 72 procent av hela exponeringen i tabellen ovan.

I tabellen nedan visas hur koncernens samlade derivatexponeringar fördelar sig enligt huvudkategorier för underliggande risktyp och hur säkerheter används för att reducera exponeringsvärdet. Med positivt bruttovärde avses summan av de kontrakt som har ett positivt marknadsvärde ur bankens synvinkel. Exponeringsvärdet har sedan beräknats i enlighet med marknadsvärderingsmetoden i kapitaltäckningsförordningen artikel 274 vilken beaktar även det nominella värdet och därmed tar höjd för att exponeringen vid fallissemang kan vara större än dagens marknadsvärde.

Derivatexponeringar

miljoner euro	Nominellt belopp	Positivt bruttovärde	Exponeringsvärde (brutto)	Emottagna säkerheter*	Exponeringsvärde (netto)	Riskexponeringsbelopp	Kapitalkrav
Ränta	1 078,5	22,2	30,1	2,6	27,5	9,8	0,8
Valuta	386,0	1,4	5,3	0,0	5,2	1,7	0,1
Aktie	6,6	0,9	1,4	0,4	1,1	0,5	0,0
Kredit	10,2	0,3	0,3	0,1	0,2	0,1	0,0
Total	**1 481,3**	**24,9**	**37,1**	**3,1**	**34,0**	**12,0**	**1,0**

*Emottagna säkerheter består till fullo utav likvida medel deponerade på konto hos banken.

Koncernen kommer under året att överföra största delen av sina ränteswappar till central clearing genom kvalificerade centrala motparter. En stor del av exponeringsbeloppet för derivat består av valuta ränteswappar (CIRS) som inte kommer att överföras till central clearing.

Till kapitalkravet ovan tillkommer också kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA) för icke standardiserade derivatkontrakt som inte clearas genom central motpart. Vid årsskiftet uppgick kapitalkravet till 1,1 miljoner euro. I takt med att banken överför sina exponeringar till central motpart kommer detta kapitalkrav att minska.

KONCENTRATIONSRISK

Riskkoncentrationer i utlåningen uppstår bland annat när kreditportföljen innehåller koncentration av utlåning mot vissa enskilda kunder eller kundhelheter, branscher, regioner eller länder. Banken hanterar koncentrationsrisk i kreditportföljen genom att limitera enskilda kunder och vissa branscher. För banker gäller lagstadgade gränser för koncentrationer mot enskilda kunder eller kundhelheter. Stora exponeringar definieras i kapitaltäckningsregelverket som kunder och kundhelheter vars totala exponeringar utgör 10 procent eller mer av bankens kapitalbas. Koncernens stora exponeringar rapporteras kvartalsvis till Finansinspektionen inom ramen för COREP-rapporteringen. Enligt bestämmelserna i kapitaltäckningsregelverket får exponeringen mot en enskild kund eller kundhelhet inte överstiga 25 procent av bankens kapitalbas. Vid beräkningen av exponeringsbeloppet ska kundens samtliga engagemang i och utanför balansräkningen medräknas till fullt belopp. Vid avstämning mot maxlimiten får belopp som utgörs av exponeringar på stater, multilaterala utvecklingsbanker och liknande motparter undantas. I kreditinstitutslagen föreskrivs även ett särskilt undantag för innehav i kvalificerade säkerställda obligationer, som får avräknas med 90 procent av beloppet.

I mindre institut kan en fastställd och högre begränsning än 25 procent beslutas av styrelsen för institutsexponeringar. Vid utgången av 2016 hade koncernen 21 (20) exponeringar på kundhelhetsnivå som uppnådde rapporteringsgränsen om 10 procent av kapitalbasen. Av dessa utgjorde institut 9 (9) och exponeringar på stater eller liknande motparter 5 (4).

Med kundhelhet avses kunder (fysiska eller juridiska personer) som står i sådant förhållande med varandra att kontroll kan utövas av den ena parten i den andra eller annars i väsentlig ekonomisk intressegemenskap med varandra. En väsentlig ekonomisk intressegemenskap uppstår då ekonomiska svårigheter hos en kund i kundhelheten leder till att också andra eller alla kunder som hör till helheten sannolikt hamnar i betalningssvårigheter. En alltför stor koncentration av exponeringar gentemot en enskild kund eller grupp av kunder med inbördes anknytning kan medföra hög kreditförlustrisk. Som ett led i riskhanteringen genomlyser kundrådgivaren företagskundens eventuella kopplingar till andra företag och privatpersoner.

Riskkontrollfunktionen följer månatligen upp koncentrationsrisken i utlåningen, och rapportering av dessa sker regelbundet till ledningsgrupp och styrelse. Överskridande av gränsvärdena ovan ska rapporteras omgående till Finansinspektionen. Banken prövar årligen behovet av extra kapital för koncentrationsrisk i sin interna kapitalutvärdering, både för branschkoncentrationsrisk och för koncentration för enskilda kunder, eftersom denna form av risk inte fångas upp och kapitaltäcks under Pelare 1-regelverket.

BESKRIVNING AV RISKKLASSIFICERINGSSYSTEMET FÖR UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

I bankens interna riskklassificering delas exponeringarna in i sju riskklasser utgående från sannolikheten för fallissemang och sex klasser utgående från förlustandelen vid fallissemang. Utöver de sju riskklasserna finns en klass för fallerade krediter samt en klass för oklassificerade krediter vilka består av exponeringar där riskklassificeringsprocessen fortfarande pågår, och under tiden tilldelas en konservativ skattning. Utöver detta finns en klass för så kallade undantagsklassificerade exponeringar vilka innehåller krediter till vissa juridiska företagsformer som undantagits metoderna för intern riskklassificering, exempelvis föreningar och stiftelser. Den interna ratingmodellen ska vara den viktigaste metoden för att beräkna och externt rapportera kapitalkrav enligt Baselregelverket (även benämnt IRB-metoden) i koncernen.

Sedan den 31 mars 2012 använder sig banken av sin interna metod för extern rapportering av kapitalkrav för kreditrisk i den finländska och åländska hushållsportföljen och sedan den 30 juni 2016 tillämpas den interna metoden även för företagsexponeringsklassen i Finland och på Åland.

För övriga kreditportföljer, i praktiken den svenska hushålls- och företagsportföljen, används tillsvidare schablonmetoden. Banken kommer stegvis att rapportera kapitalkravet även för dessa enligt IRB-metoden efter Finansinspektionens medgivande. I samband med IRB-tillståndet för den finländska hushållsportföljen beviljades banken tillstånd att på permanent bas undanta stats-, instituts- och aktieexponeringar från beräkning enligt IRB-metoden, eftersom dessa exponeringsklasser såväl historiskt som för närvarande utgörs av ett fåtal motparter. Även dotterbolagen inom koncernen undantas från IRB-metoden enligt tillståndet.

I IRB-metoden baseras bankens egna statistiska beräkningar på interna data för att uppskatta risken för fallissemang samt förlustandelen vid fallissemang hos bankens kreditkunder. Det interna riskklassificeringssystemet är den viktigaste hörnstenen i kreditbeviljningsprocessen och vid prissättningen av kreditrisk vid beviljandet av nya krediter. Förutom detta stöder banken sig på det interna systemet vid riskuppföljning, intern kapitalstyrning och rapportering av kreditrisk.

Några centrala begrepp inom bankens IRB-modell är:

PD (Probability of Default) – sannolikheten för att en kund kommer att fallera inom 12 månader. Enligt bankens övergripande definition anses en kund vara fallerad då förseningen avseende obetalda räntor och/eller amorteringar uppgår till mer än 90 dagar. Dock kan även andra faktorer få kunden att uppfylla bankens fallissemangsdefinition, exempelvis konkursansökan. Det beräknade PD-värdet konjunkturjusteras med en faktor som ska få PD-värdet att omfatta en lång konjunkturcykel (år 1991 och framåt). Till detta lägger banken säkerhetsmarginaler som proportionellt, utgående från portföljernas storlek, korrigerar för ett begränsat dataunderlag. Det beräknade PD-värdet placerar sedan in exponeringen i bankens sjugradiga PD-skala för icke-fallerade krediter. Därutöver finns en klass för de krediter som fallerat och därmed har ett PD-värde om 100 procent. Bankens modeller för att skatta förlustsannolikhet för hushålls-exponeringar grundar sig helt på statistisk analysdata som banken har lagrat om kundernas återbetalningshistorik. I modellen för företagskunder används dessutom externt scoring data som bland annat grundar sig på företagens finansiella nyckeltal, ägare och branschtillhörigheter. Dessa externa ratingmodeller som banken använder i sin PD-beräkning utgör i sig IRB-modeller utvecklade i enlighet med myndigheternas strikta krav.

LGD (Loss Given Default) – anger den förlustandel i procent som banken räknar med att förlora vid fallissemang hos motparten. LGD beskriver således säkerhetssituationen i det engagemang som banken ingått med kunden. Banken använder den avancerade metoden för LGD i hushålls-portföljen, vilket innebär att banken framställer LGD baserat på interna data som bygger på historiska återvinningar från realiserade säkerheter vid indrivning. För företagsportföljen används den grundläggande metoden för LGD, där förlustandelen fastställts av myndighet. Utgångspunkten för det så kallade myndighets LGD är 45 procent, vilket kan sänkas med hjälp av vissa i regelverket godtagbara säkerheter, exempelvis börsnoterade aktier. Även det beräknade LGD-värdet konjunkturjusteras för att representera en återvinningssituation i ett lågkonjunkturläge.

EAD (Exposure at Default) – det exponeringsbelopp, inklusive upplupna räntor, som banken har gentemot kunden. I EAD beaktas, förutom själva kreditskulden, även outnyttjade delar av krediter och limiter med en kreditmotvärdesfaktor (CF). CF beskriver genomsnittlig utnyttjandegrad på den outnyttjade delen av engagemanget när krediten fallerar. Banken utvecklar för närvarande en egen intern modell för att även kunna uppskatta CF. Tillsvidare tillämpar banken en CF-faktor om 100 procent, vilket innebär att outnyttjade belopp alltid beaktas fullt ut i kapitalkravsberäkningen vad gäller den IRB-godkända hushållsportföljen.

EL (Expected Loss) – anger i procent den förväntade förlusten som väntas uppstå på krediter som fallerar inom ett år. Genom att multiplicera PD och LGD med EAD-beloppet (PD×LGD×EAD) erhålls den förväntade förlusten uttryckt i euro. Bankens modell för att framställa förväntad förlust har både element av Point in time (LGD) och så kallat through the cycle-angreppssätt (PD) och baseras sammanfattningsvis på en hel konjunkturcykel inbegripet en lågkonjunktur. Eftersom riskparametrarna i beräkningen innehåller konjunkturjusteringar (se ovan) erhålls ett stressat värde på EL. EL betraktas även som kostnaden för kreditrisk i bankens prissättningsmodell och ska för varje kredit täckas av den faktiska ränteintäkten. Eftersom förlusten antas vara känd ska den även reserveras för i bankens kapitalbas i den mån en eventuell nedskrivning inte redan gjorts på fordran enligt redovisningsmässiga principer. Skillnaden mellan det beräknade förväntade förlustbeloppet för den IRB-godkända portföljen och tillhörande individuella nedskrivningar redovisas som ett avdrag från kärnprimärkapitalet på en egen rad i kapitalbasen (förväntade förluster enligt IRB utöver bokförda).

UL (Unexpected Loss) – till skillnad från EL, beskriver kapitalkravet den oförväntade förlusten som banken måste ta höjd för i sin kapitaltäckningsanalys och vid beräkningen används bland annat parametrarna PD, LGD och EAD. Dessa parametrar sätts in i en av myndighet given riskviktsformel. Denna formel justeras dock för olika typer av exponeringar, till exempel görs åtskillnad mellan exponeringar med säkerhet i form av bostad och utan. Genom att multiplicera riskvikten med exponeringsbeloppet (EAD) erhålls riskexponeringsbeloppet som används i kapitaltäckningsanalysen genom att sättas i relation till bankens kapitalbas. Banken tar höjd för den oförväntade förlusten i prissättningen i form av en kapitalkostnad som inkluderar ett av styrelsen fastställt avkastningskrav.

Inom staben Risk Office utförs årligen en omfattande utvärdering av systemet och resultatet av utvärderingen rapporteras till styrelsen. Översynen inbegriper en årlig validering och eventuellt efterföljande kalibrering av de riskmått och modeller som tillämpas för risk-klassificering. Därtill sker en löpande kontroll för att säkerställa att risken mäts på ett tillförlitligt och konsekvent sätt. Ratingen är dynamisk, det vill säga den omprövas om det finns tecken på

att motpartens återbetalningsförmåga ändrats. Internrevision utför den oberoende kontrollen av riskklassificeringssystemet och dess användning i verksamheten. Banken får inte göra ändringar i sina interna modeller som har en betydande påverkan på kapitalbaskravet utan Finansinspektionens godkännande.

Som nämns ovan följs företagskundernas ekonomiska ställning och kreditrisk också upp med hjälp av extern riskklassificering. I Finland tillhandahålls detta av Suomen Asiakastieto Oy och i Sverige av Upplysningscentralen AB (UC). För större företagskunder som ingår i företagsexponeringsklassen genomför banken en kvalitativ bedömning av kunden vilken ska revideras årligen och föredras inför bankens kreditkommitté. Den kvalitativa bedömningen utgör ett viktigt komplement till den statistiska scoringen av företagskunden.

Misskötta och försvagade kreditengagemang samt trender för särskilda kreditriskindikatorer för utlåningen rapporteras månatligen till verkställande direktören och kvartalsvis till styrelsen i samband med koncernens interna riskrapport.

I tabellen nedan visas bankens exponeringar i den IRB-godkända hushållsportföljen, fördelade i PD-klasser. För varje PD-klass beräknas ett klassvärde vilket motsvarar den sammanvägda årliga risken för fallissemang för exponeringarna inom varje riskklass.

IRB-godkända hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet – Privatpersoner

	2016					2015				
Riskklass	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	0,04	1	80,2	4,6	4,6	0,04	1	74,9	4,5	4,5
2	0,11	2	215,8	12,4	17,0	0,11	2	186,8	11,2	15,6
3	0,13	3	302,6	17,4	34,4	0,14	3	295,5	17,7	33,3
4	0,21	5	583,4	33,5	67,8	0,21	5	550,0	32,9	66,2
5	0,75	14	435,0	25,0	92,8	0,75	14	424,6	25,4	91,6
6	7,31	63	101,0	5,8	98,6	7,31	65	108,0	6,5	98,0
7	28,75	119	13,2	0,8	99,4	28,75	110	17,2	1,0	99,0
Fallerade	100,00	339	11,3	0,6	100,0	100,00	297	16,0	1,0	100,0
Totalt			**1 742,5**	**100,0**				**1 673,0**	**100,0**	
Riskklass 1–5			**1 617,0**					**1 531,8**		
Riskklass 1–5			**92,8 %**					**91,6 %**		

IRB-godkända hushållsexponeringar – Små och medelstora företag

	2016					2015				
Riskklass	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	0,15	6	4,7	3,0	3,0	0,15	5	3,8	2,4	2,4
2	0,22	7	15,3	9,7	12,6	0,22	6	14,7	9,2	11,6
3	0,79	13	27,0	17,1	29,8	0,79	13	24,9	15,6	27,2
4	2,61	26	60,2	38,1	67,9	2,61	27	64,8	40,7	67,9
5	7,80	51	28,1	17,8	85,7	7,80	48	29,3	18,4	86,3
6	13,31	55	15,7	10,0	95,6	13,31	65	13,2	8,3	94,5
7	53,00	84	5,4	3,4	99,0	53,00	71	4,9	3,1	97,6
Fallerade	100,00	290	1,5	1,0	100,0	100,00	123	3,8	2,4	100,0
Totalt			**157,9**	**100,0**				**159,3**	**100,0**	
Riskklass 1–5			**135,3**					**137,4**		
Riskklass 1–5			**85,7 %**					**86,3 %**		

IRB-godkända hushållsexponeringar – Övriga hushållsexponeringar

	2016					2015				
Riskklass	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	0,04	2	6,0	2,4	2,4	0,04	2	4,1	1,8	1,8
2	0,11	4	26,1	10,3	12,7	0,11	4	22,2	10,0	11,9
3	0,13	5	31,5	12,5	25,2	0,14	6	23,6	10,7	22,5
4	0,21	8	83,1	32,9	58,0	0,21	8	70,4	31,8	54,3
5	0,75	20	76,4	30,2	88,3	0,75	20	67,3	30,4	84,7
6	7,31	45	22,6	8,9	97,2	7,31	46	22,5	10,2	94,8
7	28,75	71	3,1	1,2	98,4	28,75	75	7,5	3,4	98,2
Fallerade	100,00	93	4,0	1,6	100,0	100,00	87	3,9	1,8	100,0
Totalt			**252,8**	**100,0**				**221,5**	**100,0**	
Riskklass 1–5			**223,1**					**187,6**		
Riskklass 1–5			**88,3 %**					**84,7 %**		

IRB-godkända företagsexponeringar – Större företag

	2016					2015				
Riskklass	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	0,50	38	1,0	0,7	0,7	0,40	53	4,6	3,1	3,1
2	1,06	33	72,5	48,7	48,7	0,54	29	68,5	45,4	45,4
3	1,44	46	42,2	28,4	28,4	0,89	49	38,1	25,2	25,2
4	1,80	89	19,1	12,8	12,8	1,34	64	18,9	12,5	12,5
5	5,25	100	13,4	9,0	9,0	5,07	112	12,9	8,5	8,5
6						22,73	237	4,4	2,9	2,9
7						68,30	124	2,7	1,8	1,8
Fallerade	0,00	0	0,0	0,0	0,0	100,00	0	0,8	0,5	0,5
Oklassificerade	8,53	74	0,6	0,4	0,4					
Totalt			**148,7**	**58,8**				**151,0**	**100,0**	
Riskklass 1–5			**148,2**					**143,0**		
Riskklass 1–5			**99,6 %**					**94,7 %**		

IRB-godkända företagsexponeringar – Små och medelstora företag

	2016					2015				
Riskklass	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	0,50	58	36,2	12,9	12,9	0,40	47	42,1	14,2	14,2
2	1,06	47	59,4	21,3	21,3	0,54	34	45,7	15,4	15,4
3	1,44	56	56,8	20,3	20,3	0,89	58	80,4	27,0	27,0
4	1,80	68	49,7	17,8	17,8	1,34	63	83,2	28,0	28,0
5	5,25	100	31,5	11,3	11,3	5,07	88	17,4	5,8	5,8
6	21,47	178	21,1	7,6	7,6	22,73	143	5,4	1,8	1,8
7	63,83	144	5,3	1,9	1,9	68,30	148	10,2	3,4	3,4
Fallerade	100,00	0	7,6	2,7	2,7	100,00	0	12,8	4,3	4,3
Oklassificerade	8,53	85	11,6	4,1	4,1					
Totalt			**279,2**	**100,0**				**297,3**	**100,0**	
Riskklass 1–5			**233,6**					**268,9**		
Riskklass 1–5			**83,6 %**					**90,4 %**		

IRB-godkända företagsexponeringar – Specialutlåning enligt tabellmetoden								
	2016				2015			
Riskklass	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	50	1,0	8,9	8,9	50	1,5	9,3	9,3
2	70	0,0	0,1	0,1	70	0,4	2,7	2,7
3	90	0,0	0,0	0,0	90	4,5	28,5	28,5
4	115	5,0	46,7	46,7	115	0,0	0,0	0,0
5	250	1,1	10,2	10,2	250	1,2	7,4	7,4
Fallerade	0	3,7	34,1	34,1	0	8,2	52,2	52,2
Totalt		**10,7**				**15,7**		
Riskklass 1–3			**1,0**				**6,3**	
Riskklass 1–3			**9,0 %**				**40,4 %**	

Det exponeringsviktade PD-estimatet enligt klassvärde, inbegripet konjunkturjustering och säkerhetsmarginaler för samtliga icke fallerade hushållsexponeringar som användes i kapitalkravsberäkningen per den 31 december 2016 var 1,34 procent. För hushållsexponeringar med fastighet som säkerhet uppgick viktat PD-estimat till 0,94 procent, för små och medelstora företag och övriga hushållsexponeringar 5,69 respektive 1,35 procent.

Vid slutet av 2015 uppgick exponeringsviktat PD-estimat enligt klassvärde, inbegripet konjunkturjustering och säkerhetsmarginaler för samtliga icke fallerade hushållsexponeringar till 1,52 procent. För hushållsexponeringar med fastighet som säkerhet uppgick viktat PD-estimat till 1,07 procent, för små och medelstora företag och övriga hushållsexponeringar 5,52 respektive 2,07 procent.

För icke-fallerade företagsexponeringar uppgick det exponeringsviktade estimerade PD-värdet den 31 december 2015 till 3,90 procent och den 31 december 2016 3,43 procent. Som en del av tillståndsprocessen justerades klassvisa PD-estimaten under 2016. För att erhålla värden som är jämförbara är värdena vid båda tidpunkterna beräknade med de klassvisa PD-estimat, de säkerhetsmarginaler och den konjunkturjustering som användes vid utgången av 2016. Den 31 december 2016 infördes ett skilt konservativt PD-estimat för företag utan giltig PD-klassificering, vilket beaktats i de rapporterade PD-estimaten per den 31 december 2016 men inte per den 31 december 2015. Effekten av ändringen är dock liten eftersom den endast rör ett mycket begränsat antal företag.

I tabellen nedan visas verkliga utfall av fallissemang under 2016. Observera att de verkliga utfallen observerats under en period då det makroekonomiska läget varit bättre än det genomsnittsläge till vilket konjunkturjustering görs. För företagsexponeringar och exponeringar mot företag i hushållsportföljen är skillnaden mellan estimat och observerade värden större än för exponeringar mot privatpersoner, till följd av större statistisk osäkerhet i estimaten på grund av mindre dataunderlag, vilket nödvändiggör användning av större påslag för att säkerställa att estimaten är konservativa.

Fallissemangsfrekvens* 2016		
Exponeringsklass	Verkligt utfall, %	Uppskattat värde, %**
Hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet	0,43	0,95
Små- och medelstora företag klassificerade som hushållsexponeringar	1,60	5,04
Övriga hushållsexponeringar	1,25	2,44
Hushållsexponeringar totalt	**0,71**	**1,61**
Företagsexponeringar	**2,02**	**5,09**

* Aritmetiska medelvärden

** Uppskattat den 31 december 2015. Omfattar konjunkturjustering och försiktighetsmarginaler.

I tabellen nedan presenteras EAD-viktade genomsnittliga LGD-nivåer per den 31 december 2016 i procent för respektive exponeringsklass där IRB-metoden tillämpas. Uppskattade nivåer inbegriper säkerhetsmarginaler samt konjunkturjustering av LGD till ett lågkonjunkturläge.

Uppskattade LGD-nivåer per den 31 december 2016

Exponeringsklass	Icke-fallerade, %	Fallerade, %	Totalt, %
Hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet*	11,1	35,4	11,3
Små och medelstora företag klassificerade som hushållsexponeringar	17,8	42,3	18,0
Övriga hushållsexponeringar	19,4	47,4	19,9
Hushållsexponeringar totalt	**12,6**	**38,9**	**12,8**
Små och medelstora företag klassificerade som företagsexponeringar	37,0	42,7	37,2
Övriga företagsexponeringar	23,8		23,8
Företagsexponeringar totalt	**32,6**	**42,7**	**32,8**

*Enligt kapitaltäckningsregelverket får det genomsnittliga LGD-värdet för exponeringar med bostadssäkerhet utan statsgaranti inte vara lägre än 10 procent.

Den exponeringsviktade LGD-nivån för samtliga icke-fallerade hushållsexponeringar låg per den 31 december 2015 på 12,7 procent. För icke-fallerade hushållsexponeringar med bostad som säkerhet uppgick LGD till 11,3 procent, för icke-fallerade små och medelstora företag till 17,5 procent och övriga icke-fallerade hushållsexponeringar till 20,0 procent. De uppskattade nivåerna är så gott som oförändrade för respektive exponeringsklass mellan den 31 december 2015 och den 31 december 2016. De genomsnittliga LGD-nivåerna för företagsexponeringar 2015 presenteras inte i tabellen nedan, eftersom banken inte hade beviljats IRB-tillstånd per den 31 december 2015.

Uppskattade och observerade LGD-nivåer för de exponeringar som fallerat under 2015 presenteras i nedanstående tabell. Vid beräkning av observerat LGD har endast återvinningar från bostads- och finansiella säkerheter fram till den 31 december 2016 beaktats. Detta medför att den observerade LGD-nivån kommer att sjunka ytterligare, eftersom det per den 31 december 2016 kvarstår orealiserade säkerheter för fallissemangen från 2015.

LGD-nivåer för fallissemang 2015

Exponeringsklass	Uppskattat LGD, %	Observerat LGD, %
Hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet	11,3	14,6
Små och medelstora företag klassificerade som hushållsexponeringar	23,1	18,8
Övriga hushållsexponeringar	37,3	31,4
Hushållsexponeringar totalt	**23,1**	**19,7**

I tabellen nedan visas bankens beräknade förväntade förlust uttryckt i miljoner euro (PD×LGD×EAD) för den IRB-godkända portföljen. Det förväntade beloppet jämförs med reserverat belopp för individuella nedskrivningar (specifika kreditriskjusteringar enligt kapitaltäckningsregelverket) i den IRB-godkända portföljen. Tabellen visar att det belopp som utgör underskott mot gjorda individuella nedskrivningar per den 31 december 2016 uppgår till 10,3 miljoner euro. Skillnaden mellan förväntade förluster och bokförda förluster utgjorde vid årsskiftet 0,40 procent av IRB-godkänt exponeringsbelopp jämfört med 0,68 procent föregående år.

Redovisade nedskrivningar och förväntade förluster	2016			2015		
miljoner euro						
Exponeringsklass	Individuella nedskrivningar	Beräknad förväntad förlust	Netto	Individuella nedskrivningar	Beräknad förväntad förlust	Netto
Hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet, privatpersoner	–1,3	3,7	2,4	–1,4	4,1	2,7
Små och medelstora företag klassificerade som hushållsexponeringar	–0,5	2,4	1,9	–1,1	2,8	1,7
Övriga hushållsexponeringar	–2,9	3,9	0,9	–2,8	4,1	1,3
Hushållsexponeringar totalt	**–4,7**	**10,0**	**5,3**	**–5,3**	**11,0**	**5,7**
Företagsexponeringar – Större företag	0,0	0,7	0,7	–1,1	2,1	1,0
Företagsexponeringar klassificerade som små och medelstora företag	–4,3	8,3	4,1	–3,6	10,4	6,8
Företagsexponeringar klassificerade som specialutlåning	–1,8	2,1	0,3	–0,6	4,2	3,7
Företagsexponeringar totalt	**–6,0**	**11,0**	**5,0**	**–5,3**	**16,7**	**11,5**
Exponeringar enligt IRB-metoden totalt	**–10,8**	**21,0**	**10,3**	**–10,6**	**27,7**	**17,2**
Andel av IRB-godkänd exponering, %	**0,42**	**0,81**	**0,40**	**0,42**	**1,10**	**0,68**

SCHABLONMETOD FÖR BERÄKNING AV KAPITALKRAV

I schablonmetoden delas exponeringarna in i olika exponeringsklasser beroende på motpart, säkerhet eller fordran. De exponeringsvärden som beaktas i kapitalkravsberäkningen multipliceras därefter med den riskvikt som anges i kapitaltäckningsregelverket (CRR) för respektive exponeringsklass. Exponeringar gentemot EES-stater och deras respektive centralbanker ska exempelvis alltid, givet att de är utryckta i den nationella valutan, ges riskvikt 0 procent och exponeringar som helt eller delvis är fullt ut säkrade med bostadssäkerhet ges en riskvikt om 35 procent. Banken baserar till följd av de nya kapitaltäckningsföreskrifterna riskvikten för institut och säkerställda obligationer på extern rating. De olika ratingbetygen översätts enligt fastslagen princip till kreditkvalitetssteg som i sin tur mappas till en riskvikt enligt regelverket. För de exponeringar som inte har en extern rating baseras riskvikten på hemstatens rating (Sovereign Method).

Tabellen nedan visar hur exponeringsvärden efter kreditriskreducerande åtgärder fördelas i kreditkvalitetssteg i exponeringsklasserna där extern rating används för att beräkna riskexponeringsbelopp.

Exponeringsvärden som riskvägts på basen av extern kreditrating		
miljoner euro		
Kreditkvalitetssteg	Institutsexponeringar	Säkerställda obligationer
1	226,9	318,8
2	31,6	9,1
3	10,6	0,0
Sovereign method	11,9	5,1
Totalt	**281,0**	**333,0**

För att beräkna riskexponeringsbelopp för de exponeringar som i kapitaltäckningsregelverket benämns som motpartsriskexponeringar eller transaktioner med lång avvecklingscykel använder sig banken av marknadsvärderingsmetoden för att beräkna exponeringsvärdet som ligger till grund för kreditriskberäkningen och som sedan sker enligt schablonmetoden. För att därtill beräkna kapitalbaskrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk för de derivatexponeringar som inte clearas genom en kvalificerad central motpart använder banken sig av schablonmetoden

som föreskrivs i kapitaltäckningsföreskrifterna. Banken använder sig av den fullständiga metoden för finansiella säkerheter vid exponeringsberäkning för värdepapperslån och justerar därmed exponeringsbelopp och säkerheter med givna haircuts i kapitaltäckningsregelverket.

SÄKERHETSHANTERING OCH KREDITRISKREDUCERING

Säkerheter eliminerar eller reducerar bankens förlust om kredittagaren inte kan fullfölja sina betalningsförpliktelser. Krediter till privatpersoner och företag är därför som huvudregel säkerställda. Detta gäller till exempel bostadsfinansiering till privatpersoner, krediter till fastighetsbolag, värdepapperskrediter till privatpersoner och företag samt diverse andra typer av finansieringar.

Banken följer regelbundet upp marknadsvärden i belånade objekt och värdepapper som utgör säkerhet för krediter. En uppföljning av bostadssäkerheternas marknadsvärde görs kvartalsvis och där behov påvisas anlitas en extern värderare för omvärderingar.

Genom att tillämpa konservativa belåningsgrader på säkerheter tar banken höjd för en eventuell negativ prisutveckling för olika former av säkerheter, exempelvis bostadspriser och kursutveckling på finansiella säkerheter. Som huvudregel belånas bostadssäkerheter exempelvis till 70–75 procent av marknadsvärdet. I banken utgör bostadssäkerheter den i särklass mest betydande säkerhetstypen i kreditgivningen. Även finansiella säkerheter används i stor utsträckning. För finansiella säkerheter bestäms belåningsgraden huvudsakligen efter likviditeten och kreditkvaliteten på det finansiella instrumentet.

Krediter utan säkerhet kan beviljas då det rör sig om mindre krediter till privatpersoner och endast i undantagsfall till företag. I det senare fallet upprättas som regel särskilda lånevillkor som ger banken större rättigheter till omförhandling eller uppsägning av krediten.

KREDITRISKREDUCERING I KAPITALTÄCKNINGSANALYSEN

Med kreditriskreducering (CRM, Credit Risk Mitigation) vid kapitalkravsberäkning avses beaktandet av vissa godkända säkerheter som sänker kapitalkravet för kreditrisk. De säkerheter Ålandsbanken beaktar i kapitalkravsberäkningen är bostäder, garantier ställda av stater, kommuner och institut, depositioner i egen och annan bank samt finansiella säkerheter. För finansiella säkerheter används den fullständiga metoden för finansiella säkerheter. Godkända finansiella säkerheter enligt kapitaltäckningsregelverket volatilitetsjusteras med givna så kallade haircuts och påverkar LGD-parametern för de exponeringar där IRB tillämpas och reducerar exponeringsbeloppet för de exponeringar där schablonmetoden används. Den största kategorin av denna form av kreditriskreduceringsmetod består av aktier noterade på Helsingfors- och Stockholmsbörsen. Den näst största kategorin består av räntebärande värdepapper emitterade eller förmedlade av i huvudsak nordiska kreditinstitut.

De bostadssäkerheter som används vid kreditriskreducering ska uppfylla särskilda krav som kapitaltäckningsföreskrifterna ställer för att kunna godtas, bland annat krav på regelbunden oberoende värdering och att säkerheten överstiger fordran med ett väsentligt belopp vilket säkerställs genom belåningsgraden. Banken beställer kvartalsvis indexjustering av bostadssäkerhetsmassan för att följa med prisutvecklingen på bostadsmarknaden. I bankens IRB-modeller påverkar bostadssäkerhetens marknadsvärde LGD-parametern. I schablonmetoden används istället en av myndighet fastställd riskvikt om 35 procent på de krediter som täcks av belåningsvärdet beräknat på de pantsatta bostadssäkerheternas marknadsvärde. I beräkningarna godtas inte kommersiella fastigheter som kreditriskreducerande säkerheter även om dessa godtas som säkerhet i övrigt.

Genom att använda sig av garantier ställda av bland annat stater (eller liknande) får banken genom så kallat obetalt kreditriskskydd substituera, det vill säga flytta hela eller en del av en exponering till en motpart med bättre kreditkvalitet vid beräkning av kapitalkrav för kreditrisk. De främsta tillhandahållarna av obetalt kreditriskskydd är finska staten och landskapet Åland. Inom bankens svenska verksamhet säkerställer Boverkets garantier vissa finansieringslösningar. Banken har nyligen även beviljats tillstånd att för en begränsad portfölj också använda sig av garantier ställda av Europeiska investeringsfonden, vilken är en multilateral utvecklingsbank.

Tabellen nedan visar hur stor andel av respektive kreditriskreduceringsform som beaktas vid kapitalkravsberäkningen för kreditstocken, efter att belåningsgrader och haircuts tillämpats på säkerheterna.

Kreditriskreduceringsform	31.12.2016	31.12.2015
miljoner euro		
Statsborgen	34,7	35,4
Landskaps- eller kommunborgen	24,2	23,1
Bankborgen	4,3	0,2
Depositioner	18,8	21,1
Finansiella säkerheter	291,2	228,0
Bostad	2 561,1	2 408,5
Annan, icke godtagbar säkerhet	873,7	900,7
Total kreditstock	**3 808,0**	**3 617,0**
Andel med godtagbar säkerhetsform, %	**77**	**75**

I tabellen nedan visas de belopp som banken reducerar kreditrisken med genom garantier, finansiella säkerheter och bostadssäkerheter. Positiva värden i garantikolumnen för exponeringsklasserna stat och institut i tabellen indikerar ett inflöde till dessa exponeringsklasser genom så kallad substitution av kreditrisk.

Kreditrisk enligt IRB-metoden	2016					
miljoner euro	Ursprunglig exponering	Garantier	Övriga säkerheter	Exponering efter CRM	Finansiella säkerheter*	Marknadsvärde av bostadssäkerheter*
Hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet, privatpersoner	1 751,3	–10,5	0,0	1 740,8	132,2	3 352,5
Små- och medelstora företag klassificerade som hushållsexponeringar	159,5	–2,0	0,0	157,6	29,3	235,1
Övriga hushållsexponeringar	278,7	–26,5	0,0	252,1	292,1	24,2
Företagsexponeringar	485,3	–12,9	0,0	472,4	132,2	81,2
Totalt portföljer i IRB-metoden	**2 674,8**	**–51,9**	**0,0**	**2 623,0**	**585,7**	**3 693,0**

	2015					
miljoner euro	Ursprunglig exponering	Garantier	Övriga säkerheter	Exponering efter CRM	Finansiella säkerheter*	Marknadsvärde av bostadssäkerheter*
Hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet, privatpersoner	1 680,5	–9,7	0,0	1 670,8	74,9	3 218,7
Små- och medelstora företag klassificerade som hushållsexponeringar	161,1	–2,1	0,0	159,0	31,9	238,9
Övriga hushållsexponeringar	243,6	–22,8	0,0	220,8	257,5	24,6
Totalt portföljer i IRB-metoden	**2 085,2**	**–34,6**	**0,0**	**2 050,6**	**364,2**	**3 482,2**

* Reducerar inte exponeringen utan påverkar istället LGD-parametern.

Kreditrisk enligt schablonmetoden	2016					
miljoner euro	Ursprunglig exponering	Garantier	Finansiella säkerheter	Övriga säkerheter	Nettoexponering innan CF	Belåningsvärde från bostad
Exponeringar mot stater, centralbanker och lokala myndigheter	585,2	75,9			661,1	0,0
Institutsexponeringar	306,0	0,1	–3,1		303,0	0,0
Företagsexponeringar	498,3	–22,4	–88,0		387,9	0,0
Exponeringar med säkerhet i fastighet	869,0				869,0	869,0
Hushållsexponeringar	185,4	–1,6	–16,1		167,7	0,0
Totalt portföljer i schablonmetoden	**2 443,9**	**51,9**	**–107,2**	**0,0**	**2 388,6**	**869,0**

	2015					
miljoner euro	Ursprunglig exponering	Garantier	Finansiella säkerheter	Övriga säkerheter	Nettoexponering innan CF	Belåningsvärde från bostad
Exponeringar mot stater, centralbanker och lokala myndigheter	364,3	63,9			428,2	0,0
Institutsexponeringar	209,4	0,0	–8,0		201,4	0,0
Företagsexponeringar	801,0	–27,1	–146,1		627,8	0,0
Exponeringar med säkerhet i fastighet	810,4				810,4	810,4
Hushållsexponeringar	381,6	–2,2	–25,5		353,9	0,0
Totalt portföljer i schablonmetoden	**2 566,7**	**34,6**	**–179,6**	**0,0**	**2 421,7**	**810,4**

I tabellen nedan sammanfattas koncernens samlade kreditriskexponering och riskexponeringsbelopp per exponeringsklass. EAD-beloppet anger nettoexponeringen efter beaktandet av vissa utav kreditriskreduceringsmetoderna beskrivna ovan och beaktandet av kreditmotvärdesfaktorer (CF).

Totalt EAD och genomsnittlig riskvikt för kreditriskexponeringar			2016		
miljoner euro	Ursprunglig exponering	Exponeringsvärde	Riskvikt, %	Riskexponeringsbelopp	Kapitalkrav
Kreditrisk enligt IRB-metoden					
Med egna estimat av LGD					
Hushåll – säkrade genom fastigheter, små och medelstora företag	119,0	106,2	36	38,5	3,1
Hushåll – säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1 751,3	1 742,5	13	220,5	17,6
Hushåll – övriga små och medelstora företag	40,5	40,0	35	13,9	1,1
Hushåll – ej små och medelstora företag	278,7	252,8	16	41,0	3,3
Utan egna estimat av LGD					
Företag – Övriga större företag	168,8	148,7	50	74,6	6,0
Företag – Små och medelstora företag	305,8	279,2	72	201,0	16,1
Företag – Specialutlåning	10,7	10,7	77	8,2	0,7
Summa exponeringar enligt IRB-metoden	**2 674,8**	**2 580,1**	**23**	**597,7**	**47,9**
Kreditrisk enligt schablonmetoden					
Exponeringar mot stater, multilaterala utvecklingsbanker och lokala myndigheter	585,2	639,8	0	0,0	0,0
Institutsexponeringar	306,0	302,9	23	69,1	5,5
Exponeringar mot säkerställda obligationer	333,0	333,0	10	33,3	2,7
Företagsexponeringar	498,3	288,7	100	288,3	23,1
Hushållsexponeringar	185,4	59,0	73	43,2	3,5
Exponeringar säkrade genom panträtt i fast egendom	869,0	860,4	34	293,0	23,4
Fallerade exponeringar	1,1	1,1	101	1,1	0,1
Poster förknippade med särskilt hög risk	0,3	0,3	150	0,5	0,0
Aktieexponeringar	0,6	0,6	100	0,6	0,0
Företag för kollektiva investeringar (fonder)	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Övriga poster	51,2	51,2	87	44,4	3,5
Summa exponeringar enligt schablonmetoden	**2 830,1**	**2 537,0**	**30**	**773,5**	**61,8**
Totalt riskexponeringsbelopp	**5 505,0**	**5 117,3**	**27**	**1 371,1**	**109,7**

			2015		
miljoner euro	Ursprunglig exponering	Exponeringsvärde	Riskvikt, %	Riskexponeringsbelopp	Kapitalkrav
Kreditrisk enligt IRB-metoden					
Hushåll – säkrade genom fastigheter, små och medelstora företag	126,1	125,1	33	41,8	3,3
Hushåll – säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1 680,5	1 673,0	14	236,7	18,9
Hushåll – övriga små och medelstora företag	35,0	34,2	32	11,0	0,9
Hushåll – övriga privatpersoner	243,6	221,5	18	40,7	3,3
Summa exponeringar enligt IRB-metoden	**2 085,2**	**2 053,8**	**16**	**330,1**	**26,4**
Kreditrisk enligt schablonmetoden					
Exponeringar mot stater, multilaterala utvecklingsbanker och lokala myndigheter	364,3	416,8	0	0,0	0,0
Institutsexponeringar	209,4	201,4	36	72,3	5,8
Exponeringar mot säkerställda obligationer	334,4	334,4	10	33,4	2,7
Företagsexponeringar	801,0	561,5	96	540,8	43,3
Hushållsexponeringar	381,6	115,5	70	80,5	6,4
Exponeringar säkrade genom panträtt i fast egendom	810,4	801,4	34	270,1	21,6
Fallerade exponeringar	22,6	15,0	126	18,9	1,5
Poster förknippade med särskilt hög risk	1,8	1,8	156	2,8	0,2
Aktieexponeringar	1,6	1,6	113	1,8	0,1
Företag för kollektiva investeringar (fonder)	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Övriga poster	49,7	49,7	82	40,9	3,3
Summa exponeringar enligt schablonmetoden	**2 976,9**	**2 499,2**	**42**	**1 061,7**	**84,9**
Totalt riskexponeringsbelopp	**5 062,1**	**4 553,0**	**31**	**1 391,8**	**111,3**

Särskilda IRB-relaterade uppgifter	2016	2015
miljoner euro		
Kreditriskjusteringar härrörande från IRB-godkända portföljer	11,6	5,8
Beräknat förväntat förlustbelopp enligt IRB-modeller	–21,0	–11,0
Underskott som avdras från kapitalbasen i kapitaltäckningsanalysen (netto EL)	–11,2	–5,2
Övergångsregelns begränsning (Min. 80 % av kapitalkrav enligt schablonmetoden)	120,8	117,8
Kapitalkrav med beaktande av IRB	120,9	117,0
Tilläggskapitalkrav inklusive nettoeffekten för underskott som avdras från kapitalbasen	0,0	0,8

I tabellen nedan fördelas koncernens samlade kreditriskexponeringar och riskexponeringsbelopp enligt regioner.

Regionsfördelning: EAD och riskexponeringsbelopp för kreditriskexponeringar 2016

	Finland		Sverige		Övriga	
miljoner euro	Exponeringsvärde	Riskexponeringsbelopp	Exponeringsvärde	Riskexponeringsbelopp	Exponeringsvärde	Riskexponeringsbelopp
Kreditrisk enligt IRB-metoden						
Hushåll – säkrade genom fastigheter, små och medelstora företag	106,2	38,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1 742,5	220,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – övriga små och medelstora företag	40,0	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – ej små och medelstora företag	252,8	41,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – övriga större företag	148,7	74,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – små och medelstora företag	279,2	201,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – specialutlåning	10,7	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exponeringar enligt IRB-metoden	**2 580,1**	**597,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Kreditrisk enligt schablonmetoden						
Exponeringar mot stater, multilaterala utvecklingsbanker och lokala myndigheter	538,1	0,0	75,9	0,0	25,8	0,0
Institutsexponeringar	50,8	14,3	204,0	44,1	48,1	10,7
Exponeringar mot säkerställda obligationer	14,1	1,4	196,6	19,7	122,3	12,2
Företagsexponeringar	12,0	11,3	256,8	256,8	19,8	20,2
Hushållsexponeringar	38,3	28,2	20,7	15,0	0,0	0,0
Exponeringar säkrade genom panträtt i fast egendom	13,3	4,6	847,1	288,4	0,0	0,0
Fallerade exponeringar	0,0	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0
Poster förknippade med särskilt hög risk	0,3	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktieexponeringar	0,6	0,6	1,9	1,9	0,0	0,0
Företag för kollektiva investeringar (fonder)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga poster	51,2	44,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exponeringar enligt schablonmetoden	**718,7**	**105,1**	**1 604,1**	**627,1**	**214,2**	**43,2**
Totalt riskexponeringsbelopp	**3 298,8**	**702,8**	**1 604,1**	**627,1**	**214,2**	**43,2**

Regionsfördelning: EAD och riskexponeringsbelopp för kreditriskexponeringar 2015

miljoner euro	Finland		Sverige		Övriga	
	Exponerings-värde	Risk-exponerings-belopp	Exponerings-värde	Risk-exponerings-belopp	Exponerings-värde	Risk-exponerings-belopp
Kreditrisk enligt IRB-metoden						
Hushåll – säkrade genom fastigheter, små och medelstora företag	106,2	38,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1 742,5	220,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – övriga små och medelstora företag	40,0	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – ej små och medelstora företag	252,8	41,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – Övriga större företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – Små och medelstora företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – Specialutlåning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exponeringar enligt IRB-metoden	**2 141,5**	**313,9**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Kreditrisk enligt schablonmetoden						
Exponeringar mot stater, multilaterala utvecklingsbanker och lokala myndigheter	217,8	0,0	69,8	0,0	352,1	0,0
Institutsexponeringar	30,3	8,4	73,3	26,4	199,3	34,4
Exponeringar mot säkerställda obligationer	15,2	1,5	199,9	20,0	117,9	11,8
Företagsexponeringar	292,8	278,6	269,1	262,2	0,0	0,0
Hushållsexponeringar	77,8	53,2	37,7	27,2	0,0	0,0
Exponeringar säkrade genom panträtt i fast egendom	52,2	17,1	749,3	253,0	59,0	22,9
Fallerade exponeringar	14,7	18,5	0,3	0,4	0,0	0,0
Poster förknippade med särskilt hög risk	1,8	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktieexponeringar	1,6	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag för kollektiva investeringar (fonder)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga poster	46,9	38,2	2,8	2,8	1,5	3,5
Summa exponeringar enligt schablonmetoden	**751,2**	**420,1**	**1 402,1**	**592,0**	**383,7**	**72,5**
Totalt riskexponeringsbelopp	**2 892,7**	**734,0**	**1 402,1**	**592,0**	**383,7**	**72,5**

OSÄKRA OCH FÖRFALLNA FORDRINGAR

En fordran definieras som osäker då det är sannolikt att betalningar inte kommer att fullföljas kontraktsenligt och där, med anledning av detta, en eller flera krediter inom en kundhelhet har gett upphov till en individuell reservering. Osäkra fordringar redovisas brutto utan att beakta individuella reserveringar och utan hänsyn till säkerheter som erhållits för att säkerställa fordran. Förfallna fordringar uppstår när en kredittagare har avvikit från avtalsenlig betalning av ränta eller amortering. Fordringar med förfallna belopp äldre än 90 dagar var vid utgången av 2016 på en lägre nivå än vid utgången av föregående år. Redovisat värde före beaktande av individuella reserveringar uppgick till 28,2 miljoner euro (41,1).

En reservering för förväntad förlust görs om det finns objektiva belägg som indikerar att en fullständig återbetalning av en fordran inte längre är sannolik. Reserveringens storlek motsvarar skillnaden mellan det redovisade värdet av den utestående exponeringen och det diskonterade värdet av förväntade framtida kassaflöden hänförliga från fordran och eventuella erhållna säkerheter eller garantier. Om det inte föreligger några belägg för en individuell reservering av en fordran, oavsett om fordran till sin storlek är betydande eller inte, inkluderas den i en grupp av finansiella tillgångar med likartade kreditriskegenskaper vilka genomgår en kollektiv prövning av nedskrivningsbehovet. Samtliga bankens gruppvisa nedskrivningar som redovisas nedan är av typen gruppvisa reserveringar som värderats kollektivt enligt IFRS-regelverket. Dessa hanteras i kapitaltäckningsanalysen som specifika kreditriskjusteringar. Nedskrivningsbehovet prövas kvartalsvis. Individuella reserveringar vid utgången av 2016 uppgick till 10,8 miljoner euro (10,6). Reserveringsgraden för osäkra fordringar, beräknad som individuell reservering genom osäkra fordringar, uppgick till 50 procent (34).

Osäkra och förfallna fordringar					2016				
miljoner euro	Osäkra, brutto	Andel osäkra fordringar, %	Individuell nedskrivnings-reserv	Gruppvis nedskrivnings-reserv	Reserverings-grad, %	Förfallna > 90 dagar	Förfallna 60–90 dagar	Förfallna 30–59 dagar	Förfallna 5–29 dagar
Bostäder	5,7	0,3	2,8	0,1	49	9,8	0,5	3,3	7,8
Värdepapper och övriga placeringar	0,9	0,2	0,1	0,0	12	2,1	0,5	0,3	1,6
Näringsverksamhet	0,7	0,5	0,8	0,1	122	1,2	0,6	0,5	2,2
Övrig privathushållning	0,8	0,4	0,4	1,3	53	3,6	0,3	1,0	2,1
Summa privatpersoner	**8,1**	**0,3**	**4,1**	**1,5**	**51**	**16,7**	**2,0**	**5,1**	**13,6**
Sjöfart	1,1	1,9	0,2	0,0	22	0,1	0,0	0,0	0,0
Handel	0,6	1,5	0,6	0,1	99	0,8	0,2	0,0	0,0
Bostadsverksamhet	0,5	0,1	0,5	0,0	100	1,4	0,0	0,0	0,1
Övrig fastighetsverksamhet	4,2	1,6	2,3	0,1	55	4,4	0,0	0,0	0,1
Finans- och försäkrings-verksamhet	1,7	0,9	0,2	0,0	9	0,2	0,0	0,0	0,4
Hotell- och restaurang-verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig serviceverksamhet	5,5	5,7	2,8	0,1	52	4,4	0,0	0,4	1,0
Jordbruk, skogsbruk och fiske		0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Byggnadsverksamhet	0,1	0,2	0,1	0,0	109	0,2	0,0	0,0	0,2
Övrig industriverksamhet		0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	
Summa företag	**13,6**	**1,2**	**6,7**	**0,3**	**49**	**11,5**	**0,2**	**0,4**	**1,8**
Offentlig sektor och ideella organisationer	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0
Utlåning totalt	**21,7**	**0,6**	**10,8**	**1,8**	**50**	**28,2**	**2,2**	**5,5**	**15,4**

					2015				
miljoner euro	Osäkra, brutto	Andel osäkra fordringar, %	Individuell nedskrivnings-reserv	Gruppvis nedskrivnings-reserv	Reserverings-grad, %	Förfallna > 90 dagar	Förfallna 60–90 dagar	Förfallna 30–59 dagar	Förfallna 5–29 dagar
Bostäder	6,8	0,4	2,9	0,0	43	8,7	0,9	3,4	8,7
Värdepapper och övriga placeringar	1,8	0,5	0,0	0,0	1	2,5	0,0	0,8	2,7
Näringsverksamhet	0,7	0,5	0,7	0,0	109	5,1	0,3	0,9	1,8
Övrig privathushållning	1,2	0,6	0,4	1,0	30	3,2	0,1	0,5	2,9
Summa privatpersoner	**10,5**	**0,4**	**4,1**	**1,1**	**38**	**19,5**	**1,3**	**5,7**	**16,2**
Sjöfart	1,1	1,8	0,2	0,0	22	0,1	0,0	0,0	0,0
Handel	1,5	3,7	1,0	0,0	69	0,8	0,0	0,1	0,2
Bostadsverksamhet	2,8	0,9	1,0	0,0	37	0,8	0,0	0,0	0,1
Övrig fastighetsverksamhet	9,0	2,6	1,1	0,0	13	9,5	0,0	0,2	1,3
Finans- och försäkrings-verksamhet	0,2	0,1	0,2	0,0	97	0,9	0,0	0,0	0,4
Hotell- och restaurang-verksamhet	0,4	1,8	0,3	0,0	65	0,4	0,0	0,0	0,2
Övrig serviceverksamhet	5,8	5,6	2,6	0,1	45	6,1	0,0	0,1	0,7
Jordbruk, skogsbruk och fiske	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Byggnadsverksamhet	0,1	0,2	0,1	0,0	100	3,0	0,0	0,0	0,0
Övrig industriverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,1	0,0	0,0	0,9
Summa företag	**20,8**	**1,8**	**6,6**	**0,1**	**31**	**21,7**	**0,0**	**0,5**	**3,7**
Offentlig sektor och ideella organisationer	0	0,0	0	0,0	0	0	0	0	0
Utlåning totalt	**31,4**	**0,9**	**10,6**	**1,2**	**34**	**41,1**	**1,3**	**6,1**	**19,9**

Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken för att banken inte har tillgång till likvida medel för att kunna uppfylla sina betalningsförpliktelser. Likviditetsrisk är, med den affärsverksamhet som Ålandsbanken bedriver, en mycket väsentlig risk. För att hantera denna har banken utformat ett ramverk bestående av ett antal komponenter:

- Limiter som säkerställer att bankens riskaptit och risktolerans följs.
- Kontinuerlig uppföljning och analys av bankens framtida likviditetsbehov på såväl kort som lång sikt.
- En väldiversifierad finansieringsstruktur, ur såväl instrument- som löptidsperspektiv.
- En portfölj av bostadskrediter vars kvalitet är av sådan karaktär att den upprätthåller bankens upplåning med säkerställda obligationer även i ett stressat scenario.
- En väl uppbyggd investerarbas.
- En likviditetsreserv med högkvalitativa tillgångar som säkerställer tillgång till likviditet under en längre period med begränsad tillgång till kapitalmarknadsupplåning.

LIMITER FÖR LIKVIDITETSRISK

Utifrån bankens risktolerans har styrelsen fastställt limiter för bankens likviditetstäckningsgrad, överlevnadshorisont samt hur stor andel emitterade säkerställda obligationer får vara i förhållande till tillgängliga säkerheter. Bankens likviditetstäckningsgrad ska uppgå till minst det lagstadgade minimikravet.

KONTROLL OCH ANALYS

Bankens balansräkning och dess förfallostruktur är en viktig parameter vid beräkning och analys av bankens likviditetsrisk. Utifrån balansräkningen prognostiseras framtida kassaflöden, som är ett viktigt verktyg för att hantera och planera bankens likviditetsrisk och upplåningsbehov.

Finansiella tillgångar och skulder – löptidsöversikt										2016	
miljoner euro	Vid anfordran betalbara	< 1 mån	1–3 mån	3–6 mån	6–9 mån	9–12 mån	1–2 år	2–5 år	> 5 år	Summa kassaflöde	Redovisat värde
Finansiella tillgångar											
Kontanta medel	513									513	513
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		25	22	22	12	38	111	206	72	507	504
Utlåning till kreditinstitut	201									201	201
Utlåning till allmänheten	188	97	134	166	128	157	527	1 108	2 049	4 555	3 808
Skuldebrev											
Summa	**902**	**122**	**156**	**188**	**140**	**194**	**638**	**1 315**	**2 122**	**5 776**	**5 026**
Finansiella skulder											
Skulder till kreditinstitut	52	14	10	6	3	3		130		219	219
Skulder till allmänheten	2 782	82	23	36	44	40	18	4		3 029	3 028
Emitterade skuldebrev		46	63	152	5	97	218	545	352	1 479	1 452
Efterställda skulder			2	3	4		7	12	23	51	39
Summa	**2 834**	**141**	**98**	**197**	**56**	**140**	**243**	**692**	**375**	**4 777**	**4 737**
Derivatkontrakt											
Kassainflöde		3		3	0	0	6	12	8	28	
Kassautflöde		0		–1	–1	–2	–2	–8	–9	–16	
Summa		3		**2**	**–1**	**–1**	**4**	**4**	**–1**	**12**	
GAP		**–16**	**58**	**–8**	**83**	**53**	**399**	**627**	**1 746**	**1 011**	

miljoner euro	Vid anfordran betalbara	< 1 mån	1–3 mån	3–6 mån	6–9 mån	9–12 mån	1–2 år	2–5 år	> 5 år	Summa kassaflöde	Redovisat värde
	2015										
Finansiella tillgångar											
Kontanta medel	199									199	199
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		6	25	37	50	22	121	284	99	643	633
Utlåning till kreditinstitut	45									45	45
Utlåning till allmänheten	216	48	162	146	206	169	468	1 071	1 912	4 397	3 617
Skuldebrev											
Summa	**460**	**55**	**187**	**182**	**256**	**190**	**589**	**1 354**	**2 010**	**5 284**	**4 494**
Finansiella skulder											
Skulder till kreditinstitut	77	78	20	9	15			131		330	322
Skulder till allmänheten	2 330	35	40	39	25	39	4	4	1	2 517	2 517
Emitterade skuldebrev		38	177	111	14	24	220	774	105	1 462	1 412
Efterställda skulder			2	4	4		9	18	13	51	43
Summa	**2 407**	**151**	**239**	**164**	**58**	**63**	**233**	**926**	**119**	**4 360**	**4 294**
Derivatkontrakt											
Kassainflöde		0	3	3	0	0	6	7	7	48	
Kassautflöde		0	–1	–1	–1	–2	–4	–4	–4	–36	
Summa		**0**	**2**	**2**	**–1**	**–1**	**3**	**4**	**3**	**12**	
GAP		**–96**	**–49**	**21**	**197**	**126**	**359**	**431**	**1 894**	**936**	

Likviditetstäckningsgrad
procent

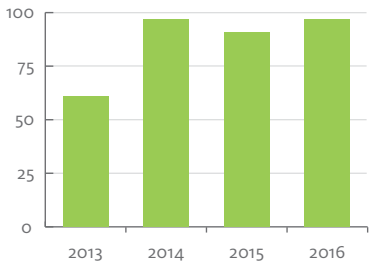

Core funding ratio
procent

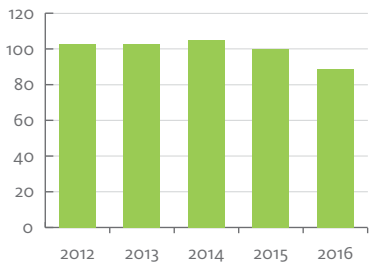

Ett av Ålandsbankens interna styrmått för likviditeten är den så kallade överlevnadshorisonten, definierad som tidsperiod med positiva ackumulerade kassaflöden. Överlevnadshorisonten visar hur länge banken klarar sig under långa perioder av stress på kapitalmarknaderna, där tillgången till ny finansiering från vanligtvis tillgängliga finansieringskällor skulle vara begränsad eller helt stängd. I denna beräkning antas avistainlåningen till betydande del vare en stabil finansieringskälla. Per den 31 december 2016 uppgick bankens överlevnadshorisont till över två år.

Som ett komplement till analys av framtida kassaflöden använder sig banken av ett antal nyckeltal såsom likviditetstäckningsgrad (LCR), stabil netto-finansieringskvot (NSFR) samt core funding ratio (mått på utlåning till allmänheten i relation till kundinlåning och säkerställda obligationer).

Nyckeltal likviditetsrisk	
Nyckeltal	Definition
Likviditetstäckningsgrad – LCR	Likvida tillgångar/ (Kassainflöden – Kassautflöden)
Stabil netto finansieringskvot – NSFR	Tillgänglig stabil finansiering/ Nödvändig stabil finansiering
Core funding ratio	Utlåning till allmänheten/ (depositioner från allmänheten, bank-certifikat, indexobligationer och risk-debenturer emitterade till allmänheten samt emitterade säkerställda obligationer)

Nyckeltal likviditetsrisk	2016	2015
procent		
LCR	97	91
NSFR	124	108
Core funding ratio	89	100

Bankens målsättning är att med betryggande marginal överträffa de miniminivåer för LCR och NSFR som de nya regelverken gradvis introducerar.

Likviditetstäckningsgrad (LCR)	2016	2015
miljoner euro		
Likvida tillgångar nivå 1	809	604
Likvida tillgångar nivå 2	0	0
Summa likvida tillgångar	**809**	**604**
Kundinlåning	834	668
Marknadsupplåning	60	35
Övriga kassautflöden	7	7
Summa kassautflöden	**901**	**710**
Inflöden från förfallande utlåning till icke-finansiella kunder	38	20
Övriga kassainflöden	29	24
Summa kassainflöden	**67**	**44**
Nettokassautflöde	**834**	**666**
Likviditetstäckningsgrad (LCR), %	**97**	**91**

FINANSIERING

Ålandsbankens finansieringskällor utgörs förutom av eget kapital huvudsakligen av depositioner från allmänheten, säkerställda och icke-säkerställda obligationer, bankcertifikat, samt kort- och långfristig upplåning från kreditinstitut. Depositionsbasen utgörs av inlåningskonton såväl i euro som i svenska kronor. Emissioner av kapitalmarknadsinstrument har skett i euro samt svenska kronor.

Ålandsbanken eftersträvar en finansieringsstruktur där bankens kunder genom depositioner (avistainlåning och tidsbundna depositioner) svarar för över 50 procent av finansieringen exklusive eget kapital. Depositionernas andel av upplåningen har ökat från 56 procent vid utgången av 2015 till 64 procent vid utgången av 2016. Samtidigt har säkerställda obligationers andel av upplåningen ökat från 21 procent till 25 procent vid utgången av 2016. Ålandsbanken har som långsiktig målsättning att den så kallade core funding ratio inte ska överstiga 100 procent. Ålandsbankens utlåning ska således inte vara beroende av icke-säkerställd kapitalmarknadsupplåning för sin finansiering. Ålandsbankens core funding ratio, definierad som utlåning till allmänheten i relation till inlåning från allmänheten, inklusive bankcertifikat, indexobligationer och riskdebenturer emitterade till allmänheten, samt emitterade säkerställda obligationer uppgick vid årets slut till 89 procent (100).

FINANSIERINGSKÄLLOR

Under 2012 emitterade Ålandsbanken sina första säkerställda obligationer och i slutet av 2016 var det nominella beloppet av utestående säkerställda obligationer 1 190 miljoner euro varav 250 miljoner emitterades under 2016. Under 2016 har banken inte emitterat några icke-säkerställda obligationer. Det nominella utestående beloppet av icke-säkerställda obligationer uppgick vid 2016 års slut till 89 miljoner euro. Utestående skuld per den 31 december framgår av tabellen nedan.

Utestående upplåning	2016	2015
miljoner euro		
Säkerställda obligationer	1 193	959
Icke-säkerställda obligationer	105	203
Totalt	**1 298**	**1 162**
Genomsnittlig maturitet, år	3,38	3,33
Bankcertifikat i EUR	154	71
Bankcertifikat i SEK	135	179
Totalt	**289**	**250**
Genomsnittlig maturitet, år	0,22	0,34

Finansieringskällor
procent

Förfallostruktur emitterade skuldebrev

miljoner euro

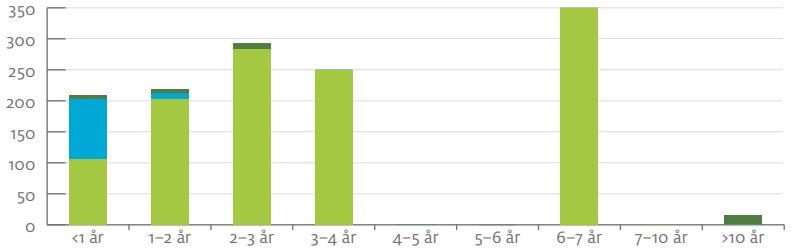

● Säkerställda obligationer ● Icke-säkerställda obligationer ● Efterställda skulder

Banken har i dagsläget en väldiversifierad förfallostruktur. Den genomsnittliga löptiden för bankens externa skuld har under de senaste fem åren ökat från 0,6 år till över 3,4 år. Då skillnaden mellan bankens rating (BBB) och säkerhetspoolens rating (AAA) från Standard & Poor's är stor, är skillnaden i finansieringskostnad för säkerställd respektive icke säkerställd finansiering betydande, i synnerhet för längre löptider. Det har resulterat i att banken har valt att emittera säkerställda obligationer framför icke-säkerställda obligationer.

INVESTERARBAS

Bankens treasury-avdelning ansvarar för att bygga upp en stabil investerarbas som förvärvar obligationer utgivna av banken. Investerarbasen ska vara väldiversifierad med olika investerare från olika geografiska områden och olika marknader. För att uppnå detta har banken byggt relationer med skuldinvesterare och banker i Finland, Sverige och Mellaneuropa. Tillgång till kortfristig finansiering har säkerställts med avtal och arrangemang med flertalet motparter.

Det målmedvetna arbetet med investerare har resulterat i god efterfrågan på bankens emitterade obligationer vilket medfört lättare tillgång till finansiering, smidigare genomförande av emissioner samt lägre finansieringskostnad.

HYPOTEKSBANKSVERKSAMHETEN

Till följd av affärstillväxten under 2016 har banken ökat den tillgängliga säkerhetsmassan i både Finland och Sverige. Ålandsbanken har två separata säkerhetspooler, Cover Pool FIN och Cover Pool SWE. I den finska säkerhetspoolen ingick säkerheter på totalt 1 400 miljoner euro vid utgången av 2016. Mot säkerheter registrerade i Cover Pool FIN har banken emitterat totalt 1 007 miljoner euro av säkerställda obligationer. I den finska säkerhetspoolen ingick det översäkerheter på 39 procent per den 31 december 2016. I den svenska säkerhetspoolen ingick säkerheter på totalt 2 528 miljoner svenska kronor. Mot säkerheter registrerade i Cover Pool SWE har banken emitterat totalt 1 750 miljoner svenska kronor av säkerställda obligationer per den 31 december 2016. I den svenska säkerhetspoolen ingick det översäkerheter på 44 procent vid utgången av 2016.

Hypoteksbanksverksamheten är reglerad av tre av styrelsen fastställda limiter:

- Andel som upplåning genom säkerställda obligationer får utgöra av den samlade upplåningen.
- Andel som upplåning genom säkerställda obligationer får utgöra av totala balansomslutningen.
- Utnyttjandegrad av säkerhetsmassan.

Säkerhetspoolen Finland – Cover Pool FIN

Inkluderade tillgångar

miljoner euro	
Lån	1 201
Fyllnadssäkerheter	0
Övriga	0
Totalt	**1 201**

Säkerhetstyp

miljoner euro	Lånevolym	Lånevolym, %
Egnahemshus och lägenheter	1 199	99,8
Flerfamiljsbostäder	2	0,2
Kommersiella fastigheter		0,0
Jord- och skogsbruk		0,0
Offentlig sektor		0,0
Totalt	**1 201**	**100,0**

Nyckeltal

Antal lån	16 621
Antal låntagare	13 980
Genomsnittlig lånevolym, tusen euro	84
Översäkerheter, nominellt, %	39,0
Vägt LTV, %	57
FX-risk	0

LTV-nivå

miljoner euro	–10 %	10–20 %	20–30 %	30–40 %	40–50 %	50–60 %	60–70 %	70 %–	Summa
Lånevolym	15	42	71	146	188	281	657	0	1 400
Lånevolym, %	1	3	5	10	13	20	47	0	100

Kreditens ålder

miljoner euro	0–12 M	12–24 M	24–36 M	36–60 M	60 M–	Summa
Lånevolym	266	263	186	267	418	1 400
Lånevolym, %	19	19	13	19	30	100

Utestående emissioner EUR

miljoner euro	Summa	Emissions-datum	Förfallo-datum	Kupong	Fast/rörlig
ISIN					
XS1117564572	150	8.10.2014	8.10.2018	0,500	Fast
XS0999478372	100	3.12.2013	3.6.2019	1,550	Fast
XS1238023813	250	26.5.2015	26.5.2020	0,375	Fast
XS0876678391	100	30.1.2013	30.1.2023	2,750	Fast
XS1496878742	250	29.9.2016	29.9.2023	0,000	Fast

Utestående emissioner SEK

miljoner sek	Summa	Emissions-datum	Förfallo-datum	Kupong	Fast/rörlig
ISIN					
XS0862156089	1 000	12.12.2012	12.6.2017	0,382	Rörlig
XS0862155941	500	12.12.2012	12.6.2018	0,482	Rörlig

Maturitet utestående emissioner

miljoner euro	2017	2018	2019	2020	2021	2022–2026	2027–2031	2032–	Summa
Totalt	105	202	100	250	0	350	0	0	1 007
Totalt, %	10	20	10	25	0	35	0	0	100

Säkerhetspoolen Sverige – Cover Pool SWE

Inkluderade tillgångar	
miljoner sek	
Lån	2 528
Fyllnadssäkerheter	0
Övriga	0
Totalt	**2 528**

Säkerhetstyp		
miljoner sek	Lånevolym	Lånevolym, %
Villor och bostadsrätter	1 769	70,0
Flerfamiljshus- och bostadsrättsföreningar	759	30,0
Jord- och skogsbruk	0	0,0
Offentlig sektor	0	0,0
Kommersiella fastigheter	0	0,0
Totalt	**2 528**	**100,0**

Nyckeltal	
Antal lån	820
Antal låntagare	822
Genomsnittlig lånevolym, tusen svenska kronor	3 083
Översäkerheter, nominellt, %	44,5
Vägt LTV, %	59
FX-risk	0

LTV-nivå										
miljoner sek	–10 %	10–20 %	20–30 %	30–40 %	40–50 %	50–60 %	60–70 %	70–75 %	75 %–	Summa
Lånevolym	3	58	85	166	312	425	1 479	0	0	2 528
Lånevolym, %	0	2	3	7	12	17	59	0	0	100

Kreditens ålder						
miljoner sek	0–12 M	12–24 M	24–36 M	36–60 M	60 M–	Summa
Lånevolym	496	531	643	698	160	2 528
Lånevolym, %	20	21	25	28	6	100

Utestående emissioner SEK					
miljoner sek	Summa	Emissions-datum	Förfallo-datum	Kupong	Fast/rörlig
ISIN					
XS1077864905	1 000	23.6.2014	25.3.2019	0,000	Rörlig
XS1155041004	750	16.12.2014	16.12.2019	0,000	Rörlig

Maturitet utestående emissioner									
miljoner sek	2016	2017	2018	2019	2020	2021–2025	2026–2030	2031–	Summa
Totalt	0	0	0	1 750	0	0	0	0	1 750
Totalt, %	0	0	0	100	0	0	0	0	100

Säkerhetsmassans känslighet för prisfall på fastigheter

		Förändring i fastighetspris							
miljoner euro	Oförändrat	–5 %	–10 %	–15 %	–20 %	–25 %	–30 %	–35 %	–40 %
Tillgångar i säkerhetsmassan	2 373	2 333	2 265	2 176	2 059	1 891	1 652	1 331	1 073
Emitterade säkerställda obligationer	1 195	1 195	1 195	1 195	1 195	1 195	1 195	1 195	1 195
Säkerhetskrav på emitterade säkerställda obligationer*	1 642	1 642	1 642	1 642	1 642	1 642	1 642	1 642	1 642
Övervärde i säkerhetsmassan	731	691	623	534	417	249	10	–311	–569
Övervärde i säkerhetsmassan, %	61	58	52	45	35	21	1	–26	–48

*Emitterade obligationer, plus den översäkerhetsprocent som krävs för en AAA-rating enligt S&P-kriterier för säkerställda obligationer samt översäkerheter för obligationer emitterade under bankens EMTN-program 2012. Översäkerhetsprocent var vid årsskiftet 23 procent i den finska poolen och 40 procent i den svenska poolen, inklusive lagkravet på 2 procent.

LIKVIDITETSRESERV

Syftet med likviditetsreserv är att minska bankens likviditetsrisk. I tider med begränsad eller utebliven möjlighet att låna upp pengar på den externa kapitalmarknaden ska likviditetsreserven fungera som alternativ källa till likviditet. Detta ställer krav på kvaliteten på dess innehåll. Innehållet måste vara kontanta medel placerade på konto hos centralbank eller annan välrenommerad bank med god rating alternativt värdepapper med sådan kreditkvalitet att de är belåningsbara hos centralbank. För att säkerställa god kvalitet i Ålandsbankens likviditetsreserv regleras placeringarna av styrelsen. Storleken på likviditetsreserven ska vara sådan att målsatt överlevnadshorisont samt likviditetstäckningsgrad upprätthålls.

Likviditetsreserv	2016	2015
miljoner euro		
Kassa och placeringar hos centralbank	513	199
Skuldebrev emitterade av stater och offentliga organ	76	131
Säkerställda obligationer (rating lägst AA–)	263	318
Innehav av egenemitterade säkerställda obligationer	4	40
Innehav av egenemitterade icke-säkerställda obligationer	0	18
Konton hos andra banker	50	33
Utlåning till kreditinstitut <3 dagar	0	0
Skuldebrev emitterade av finansiella företag	0	65
Skuldebrev emitterade av icke-finansiella företag	0	0
Summa	**906**	**805**
varav LCR-kvalificerande	809	604

BEREDSKAPSPLAN FÖR LIKVIDITETSRISK

Koncernen har en beredskapsplan som innehåller en konkret handlingsplan för hantering av likviditetsrisker och omfattar tillvägagångssätt för att täcka ett negativt kassaflöde i krissituationer.

RATING

Ålandsbanken har kreditbetyget BBB med stabil utsikt för långfristig upplåning och kreditbetyget A-2 med stabil utsikt för kortfristig upplåning från ratinginstitutet Standard & Poor's Global Ratings. Under året höjdes kreditbetyget för kortfristig upplåning från A-3 till A-2 baserat på Ålandsbankens starka nyckeltal för likviditet- och funding. Framtidsutsikten för Ålandsbanken ändrades samtidigt från negativ till stabil.

Utgångspunkten för Standard & Poor's kreditbetyg för en finländsk eller svensk bank är A–. Fem olika områden kan sedan höja eller sänka kreditbetyget.

1. *Business position:* sänker Ålandsbankens betyg med två steg, huvudsakligen på grund av att Ålandsbanken är en nischbank med koncentrationsrisk till Finland och Sverige.
2. *Capital & Earnings:* höjer betyget med ett steg tack vare stark soliditet och kapitaltäckning.
3. *Risk Position:* sänker betyget med ett steg på grund av koncentrationsrisk i kreditportföljen, huvudsakligen geografiskt till Finland och Sverige, men i viss mån även övriga koncentrationsrisker.
4. *Liquidity & Funding:* varken höjer eller sänker, men Ålandsbanken kommer här väl ut till följd av sin starka inlåningsbas.
5. *Support:* då Ålandsbanken inte bedöms vara systemviktig för Finland erhåller banken ingen betygshöjning till följd av statligt eller annat stöd.

Standard & Poor's har tilldelat Ålandsbankens säkerställda obligationer högsta möjliga betyg, AAA med stabil utsikt.

REGELVERK FÖR LIKVIDITETSRISK

Tillsynsmyndigheterna har fastställt regler för likviditetsrisk som omfattar såväl kortfristig som strukturell likviditet under stressade förhållanden.

Enligt måttet för likviditetstäckningsgraden (liquidity coverage ratio, LCR) ska bankerna ha likvida tillgångar av mycket hög kvalitet och som motsvarar minst nettokassautflödet i 30 dagar under stressade förhållanden.

Det strukturella likviditetsmåttet, stabil netto finansieringskvot (net stable funding ratio, NSFR) ställer krav på att bankerna ska finansiera sina illikvida tillgångar med stabil finansiering.

LCR-måttet införs stegvis under åren 2015 till 2018 medan NSFR-måttet kommer att införas 2018.

Marknadsrisker

Marknadsrisk är ett samlingsbegrepp för ränterisk, valutarisk och aktierisk och innebär risk för negativ resultatpåverkan på grund av rörelser i marknadsräntor, valutakurser och aktiekurser.

RÄNTERISK

Med ränterisk avses risken för minskat räntenetto samt risken för ofördelaktiga värdeförändringar i bankens tillgångar och skulder vid förändringar i marknadsräntor.

Ränterisk uppstår då räntebindningstiden mellan tillgångar och skulder skiljer sig åt. Ränterisken tar sig två uttryck i Ålandsbankens resultaträkning:

1. *Räntenettorisken* – förändringen av räntenettot (ränteintäkter minus räntekostnader) till följd av att marknadsräntor förändras.
2. *Värdeförändringsrisken* – förändringen av marknadsvärdet på tillgångar, skulder och derivat till följd av att marknadsräntor förändras.

Räntenettorisken visar ränteförändringars påverkan på bankens intjäning med avseende på avkastningen på räntebärande tillgångar respektive kostnaderna för räntebärande skuld, under de kommande tolv månaderna.

Den av styrelsen limiterade räntenettorisken mäts som effekten på räntenettot vid en parallellförflyttning av räntekurvan med –50 räntepunkter.

Det rådande, exceptionella, marknadsläget med negativa räntor innebär för en stor del av bankens kundutlåning såväl som kundinlåning att räntan är i princip fast till dess att underliggande referensräntor åter är i positivt territorium.

Värdeförändringsrisken mäts på två sätt, dels som den teoretiska förändringen av ett beräknat nuvärde för samtliga räntebärande poster, dels som den redovisade effekten i resultaträkningen samt övrigt totalresultat för de tillgångar, skulder och derivat som enligt gällande redovisningsprinciper marknadsvärderas (effekten på bokfört eget kapital).

Förändringen i nuvärdet på samtliga räntebärande poster ska ses som ett mått på bankens ränteriskexponering och har sin utgångspunkt i att samtliga tillgångar och skulder har ett marknadsvärde, till vilket de kan avyttras.

Ålandsbankens obligationsportfölj är primärt klassificerad som tillgångar som kan säljas, vilket innebär att endast realiserade värdeförändringar kommer över resultaträkningen medan orealiserade värdeförändringar redovisas i övrigt totalresultat. Cirka 18 procent av obligationsportföljen utgörs av obligationer klassificerade som ”hålles till förfall” och avsikten är att successivt öka den andelen.

Samtliga derivat marknadsvärderas. För att undvika värderingsslag i resultaträkningen har de tillgångar (fastränte lån) och de skulder (nollkupongobligationer som del av aktieindexobligationer och säkerställda obligationer med fast ränta) som har swappar som skyddar ränterisken, klassificerats så att de värderas till marknadsvärde enligt verkligt värdeoption (Fair Value Option) för lånen respektive säkringsredovisas med verkligtvärdesäkring för skulderna. Genom att använda verkligtvärdesäkring av ränterisken i emitterade obligationer behöver endast räntekomponenten och inte den egna kreditrisken marknadsvärderas, vilket är i linje med riskhanteringens syfte och onödig volatilitet i resultaträkningen till följd av förändringar i kreditrisk i egen skuld undviks. Banken använder också kassaflödessäkring i syfte att skydda valutarisk i säkerställda obligationer emitterade i svenska kronor genom att swappa kassaflöden till euro med valuta/ränteswappar (CIRS).

Kunders derivataffärer ska alltid göras back-to-back för att inga öppna, marknadsvärderade räntepositioner ska uppstå.

Ålandsbankens mål är att undvika volatilitet i resultaträkningen till följd av förändrade marknadsräntor. Detta sker genom olika riskreducerande åtgärder, som till exempel användande av ränteswappar och ränteterminer. Utifrån vald strategi ska värderingsresultatet hänförligt till ränterörelser vara nära noll i resultaträkningen med undantag av realisationsresultat från likviditetsportföljen. Orealiserade värdeförändringar i likviditetsportföljen syns i övrigt totalresultat.

Värdeförändringsriskens effekt i resultaträkning och övrigt totalresultat är limiterad av styrelsen och mäts som effekten vid en parallellförflyttning av räntekurvan med +100 räntepunkter.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder			2016			
miljoner euro	Upp till 3 mån	3–6 mån	6–12 mån	1–5 år	Över 5 år	Totalt
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	201	0	0	0	0	201
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	259	20	37	116	72	504
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	2 333	421	788	205	61	3 808
Summa räntebärande tillgångar	**2 793**	**441**	**825**	**320**	**134**	**4 513**
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	77	6	6	130	0	219
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	2 886	36	84	22	0	3 028
Emitterade skuldebrev	537	44	9	518	344	1 452
Efterställda skulder	2	3	3	16	15	39
Summa räntebärande skulder	**3 501**	**89**	**102**	**686**	**359**	**4 738**
Poster utanför balansräkningen	**583**	**93**	**15**	**350**	**319**	
Skillnad mellan tillgångar och skulder	**–125**	**445**	**738**	**–16**	**94**	

			2015			
miljoner euro	Upp till 3 mån	3–6 mån	6–12 mån	1–5 år	Över 5 år	Totalt
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	244					244
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	292	0	28	241	73	633
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	3 380	333	693	181	29	3 617
Summa räntebärande tillgångar	**2 916**	**333**	**721**	**422**	**102**	**4 494**
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	298	9	15	0	0	322
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	2 410	40	66	2	0	2 517
Emitterade skuldebrev	667	97	39	512	97	1 412
Efterställda skulder	2	4	3	24	9	43
Summa räntebärande skulder	**3 377**	**150**	**124**	**538**	**106**	**4 293**
Poster utanför balansräkningen	**335**	**81**	**3**	**318**	**86**	
Skillnad mellan tillgångar och skulder	**–125**	**264**	**600**	**202**	**82**	

Volym som förfaller till ny räntesättning i respektive tidsintervall.

Kvantifieringen av såväl räntenettorisken som värdeförändringsrisken är starkt beroende av vilka antaganden som görs för räntebindningstiden för ett antal poster, framförallt avseende avistainlåning med låg ränta och utan referensräntekoppling till Euribor eller Stibor. I beräkningarna nedan har avistainlåning utan kontraktsmässig räntebindning åsatts en modellmässig räntebindningstid, som varierar från 3–12 månader beroende på kontotyp.

Parallellförskjutning av räntekurvan	2016		2015	
miljoner euro	Räntepunkter		Räntepunkter	
	+100	–100	+100	–100
Räntenettorisk	11,8	–11,7	9,6	–9,5
EUR	9,0	–8,9	6,4	–6,3
SEK	2,7	–2,7	3,6	–3,6
Värdeförändringsrisk	8,6	–15,4	4,2	–6,7
EUR	6,9	–11,9	2,8	–5,1
SEK	1,6	–3,3	1,6	–1,9

2015 års värden är omräknade enligt 2016 års beräkningsmodell. Modellen beaktar inga räntegolv.

FAKTORER SOM DRIVER RÄNTERISK

Ränterisk mäts i regel som effekten av en ränteförändring. Effektens storlek beror dock på ett antal underliggande faktorer:

- *Räntejusteringsrisk* – tidsskillnaden i räntebindningen mellan tillgångar och skulder.
- *Spreadrisk* – även om tillgångarna och skulderna har samma räntebindningstid kan ränterisk uppstå i det fall relationen (den så kallade spreaden) mellan deras respektive referensränta förändras, vilket kan leda till en negativ resultateffekt för banken. Ett exempel på detta är spreaden mellan räntan på avistainlåning respektive rörlig utlåning som under de senaste årens lågränteläge krympt betänkligt, vilket medfört en negativ effekt på bankens räntenetto.
- *Kundbeteende* – ränteutvecklingen kan påverka kundernas beteende på så vis att de till exempel. beslutar sig för att omplacera inlåning med rörlig ränta till inlåning med fast ränta alternativt i någon form av värdepapper, till exempel aktier. Detta påverkar bankens tillgång till finansiering såväl som finansieringskostnad.

Samtliga dessa faktorer beaktas vid analys av och beslut om hantering av bankens ränterisk. Ansvaret för hantering av ränterisk ligger hos bankens treasury-funktion. Ramarna för deras arbete styrs av de av styrelsen beslutade principerna i treasury-policyn, Policy för finansiella risker samt de limiter som fastställts i limitbilagan till nämnda policy.

VALUTARISK

Med valutarisk avses risken för negativt resultat till följd av förändringar i kurser för valutor som banken är exponerad mot.

Koncernens verksamhet sker huvudsakligen i koncernens två basvalutor euro och svenska kronor. En begränsad del av ut- och inlåningen sker dock i andra valutor, vilket skapar en viss valutakursrisk. Valutarisken begränsas av limiter fastställda av styrelsen och hanteras med valutaswappar och valutaterminer.

Banken har även en strukturell valutakursrisk i svenska kronor då bankens redovisning upprättas i euro medan den svenska filialens funktionella redovisningsvaluta är svenska kronor. Den strukturella valutarisken uppstår genom upparbetade vinster/förluster i filialen samt filialens dotationskapital i svenska kronor. Den strukturella valutarisken hanteras med separata beslut av verkställande direktören eller styrelsen. Den strukturella valutarisken är säkrad med valutaterminer.

AKTIERISK

Aktierisk är risken för värdeminskning på grund av förändringar i kurser på aktiemarknaden.

Då banken inte bedriver någon handel med aktier för egen räkning är den aktierelaterade risken mycket begränsad.

Bankens exponering mot aktier utgörs dels av strategiska placeringar i åländska bolag samt några övriga, mindre innehav. Därutöver finns återköpta strukturerade produkters aktierelaterade optionsdel samt uppsamlings- och administrativa depåer tillhörande aktiehandeln för kunders räkning.

Beslut om de strategiska placeringarna fattas av verkställande direktören och/eller styrelsen. Övriga innehav begränsas av limiter, ytterst beslutade av styrelsen.

Operativ risk

Operativ risk definieras som sannolikheten för direkta eller indirekta förluster på grund av bristande interna processer, personal, system eller externa händelser i koncernens omgivning.

Hanteringen av operativa risker utgör en självständig del av riskhanteringen. Målsättningen är att säkerställa att de väsentliga operativa riskerna i verksamheten identifieras, att hanteringen av operativa risker läggs upp så att den är tillfredsställande i förhållande till verksamhetens art och omfattning, att adekvata rutiner för informationsförvaltning och informationssäkerhet tillämpas, att sannolikheten för oförutsedda förluster eller hot mot anseendet minimeras samt att styrelsen och ledningen informeras om operativa risker i verksamheten.

Enheten Operativa risker ansvarar för analys och rapportering av koncernens operativa risker samt för upprätthållande av det regelverk som berör operativa risker.

Koncernens hantering av operativa risker är baserad på risksjälvutvärderingar, incidentrapportering, utbildning, rapportering till ledningen, upprätthållande av internt regelverk, analys av nya produkter och tjänster, kontinuitets- och beredskapsplanering samt kontinuitetsövningar. Crosskey Banking Solutions rapporterar till banken om samtliga realiserade incidenter samt om resultaten från sina riskkartläggningar.

Operativa risker i koncernens viktigaste processer utvärderas årligen. Vid utvärderingen bedöms sannolikheten för och konsekvenserna av en förlusthändelse samt trenderna och befintlig riskhantering. Riskfunktionen analyserar riskerna utgående från de riskutvärderingar som genomförts och rapporterar dessa till ledningen.

Incidentrapportering är en del av kartläggningen av operativa risker. Riskfunktionen analyserar incidenterna och sammanställer rapporter till berörda organ och ledningen i koncernen.

Koncernen har infört en standardiserad godkännandeprocess för nya produkter och tjänster, vilken syftar till att identifiera och åtgärda eventuella risker före lanseringen. Koncernen har beredskapsplaner för undantagsförhållanden samt kontinuitetsplaner för samtliga affärsenheter för att upprätthålla verksamheten och begränsa förluster i händelse av olika slag av störningar i verksamheten.

På koncernnivå har försäkringar tecknats för styrelse- och ledningsansvar (Directors & Officers), verksamhetsansvar (Professional Liability) och mot brottsliga handlingar (Crime). Bolagen i koncernen har utöver dessa försäkringar tecknat bolagsspecifika försäkringar.

Banken använder schablonmetoden för beräkning av kapitalkravet för operativ risk. Enligt schablonmetoden beräknas kapitalkravet för operativ risk på grundval av bokslutsuppgifter i de fastställda boksluten för de tre senaste räkenskapsåren.

Intäktsindikatorn beräknas för följande åtta affärsområden:

Kapitalkrav för operativ risk			
	Procentandel (betafaktor)	Kapitalkrav 2016 miljoner euro	Kapitalkrav 2015 miljoner euro
Företagsfinansiering	18		
Handel och finansförvaltning	18		
Privatkundsmäkleri	12		
Storkundsbank	15	1,4	1,2
Hushållsbank	12	8,9	8,1
Betalning och avveckling	18	3,6	3,4
Administrationsuppdrag	15		
Kapitalförvaltning	12	1,3	1,2
Totalt kapitalkrav för operativ risk	**13**	**15,2**	**13,9**

Summan av de poster som beaktas vid beräkningen av intäktsindikatorn multipliceras med ovan nämnd procentandel för respektive affärsområde. Intäktsindikatorn för räkenskapsåret fås genom summering av de med procentandelarna viktade resultaträkningsposterna. Kapitalkravet fås genom att intäktsindikatorerna för de tre senaste åren först summeras och sedan divideras med tre. Tabellen ovan visar hur bankens totala kapitalkrav för operativ risk fördelar sig på affärsområde. Beräkningen uppdateras årligen vid utgången av det första kvartalet men avser alltid ställningen för föregående helår. Kapitalkrav för operativ risk avseende IT-relaterad verksamhet inom bankens dotterbolag Crosskey Banking Solutions ingår på raden för betalning och avveckling i tabellen ovan.

Stresstester

Som ett komplement till befintliga riskmått genomförs olika stresstester för att fånga upp effekterna av exceptionella, men möjliga, förändringar i för banken relevanta variabler så som räntenivåer, valutakurser eller andra omvärldsfaktorer. Stresstesterna genomförs minst årligen i samband med den årliga interna kapitalutvärderingen. Banken använder sig av de scenarion som meddelas av Europeiska bankmyndigheten (EBA) när dessa finns tillgängliga. I annat fall utarbetar banken själv scenariorna vilka stäms av med Finansinspektionen.

I hanteringen av likviditetsrisk ingår även stresstester som utvärderar potentiella effekter på likviditeten om exceptionella men rimliga händelser skulle inträffa. Stresstesterna är ett komplement till den normala likviditetshanteringen och syftar till att bekräfta att beredskapsplanen är fullgod vid kritiska händelser.

Kapitalhantering och kapitaltäckning

Enligt kapitaltäckningsförordningens (CRR) artikel 92 ska institut som lyder under denna ha en kapitalbas som i relation till riskexponeringsbelopp (REA) alltid uppfyller följande krav:

- Kärnprimärkapitalrelation om minst 4,5 procent
- Primärkapitalrelation om minst 6 procent
- Total kapitalrelation om minst 8 procent

Vid beräkningen av ovanstående relationer är banker som använder sig av interna modeller begränsade till att hålla ett kapitalkrav som minst motsvarar 80 procent av det kapitalkrav som beräknas enligt reglerna för Basel-1, i praktiken enligt schablonmetoden. Detta utgör det så kallade Basel-1 golvet och begränsar bankernas effekt på riskexponeringsbeloppen med hjälp av användningen av interna modeller.

Utöver detta ska banker hålla kapital också för övriga risker som inte täcks in i det så kallade Pelare 1-regelverket. Dessa risker bedöms årligen genom den så kallade interna kapitalutvärderingsprocessen. Kapitalkraven är institutsspecifika och fastslås av Finansinspektionen. Dessa så kallade Pelare 2 risker beskrivs nedan i avsnittet "Intern kapitalutvärdering". Vid bedömningen som gjordes på ställningen 2015 bedömdes bankens Pelare 2-kapitalkrav till 0,7 procent av REA. Vilket vid utgången av 2015 utgjorde ett kapitalbehov om 10,5 miljoner euro.

Ovanpå dessa krav tillkommer att institut ska ha en kapitalkonserveringsbuffert som uppgår till 2,5 procent av REA samt en kontracyklisk kapitalbuffert som uppgår till 0–2,5 procent av REA. Den sistnämnda utgör ett så kallat makrotillsynsverktyg och fastslås av respektive lands tillsynsmyndighet och tillämpas på de relevanta kreditexponeringarna som är lokaliserade inom denna marknad. Summan av de bägge buffertarna utgör bankens kombinerade buffertkrav. Det kombinerade buffertkravet ska uppfyllas i sin helhet av kärnprimärkapital. Överträdelse av någon utav de buffertar som utgör den kombinerade bufferten medför begränsade möjligheter för utdelning av det egna kapitalet samt återköp av aktier.

Beslut om att ta i bruk den kontracykliska kapitalbufferten har än så länge inte fattats av Finansinspektionen i Finland. Finansinspektionen i Sverige har däremot tagit i bruk ett buffertkrav om 1,5 procent, vilken tillämpas på den del av bankens relevanta kreditriskexponeringar som är hemmahörande i Sverige.

I tabellen nedan redovisas buffertkraven i procent och som kärnprimärkapitalkrav i euro.

Redovisning av kombinerade buffertkrav

miljoner euro	Kapitalkrav för relevanta kreditrisk-exponeringar	Nationellt buffertkrav, %
Kontracyklisk kapitalbuffert		
Finland	52,8	0,0
Sverige	48,2	1,5*
Tyskland	0,1	0,0
Norge	0,9	1,0
Danmark	0,0	0,0
Sammanvägt kontracykliskt buffertkrav, %		0,7
Sammanvägt kontracykliskt buffertkrav, miljoner euro		11,3
Kapitalkonserveringsbuffert, %		2,5
Kapitalkonserveringsbuffert, miljoner euro		39,4
Kombinerat buffertkrav, %		3,2
Kombinerat buffertkrav, miljoner euro		50,7

* Fr.o.m. mars 2017 tillämpas 2 procent.

Med beaktande av senast bedömda kapitalkrav för Pelare 2 och det kombinerade buffertkravet ovan måste Ålandsbankens kärnprimärkapitalnivå minst uppgå till 8,1 procent för att inte utdelningsrestriktioner ska inträda. Vid årsskiftet uppgick bankens kärnprimärkapitalrelation till 11,8 procent (11,9) vilket ger att banken hade en buffert om 3,7 procent eller utryckt i kärnprimärkapital om 58 miljoner euro.

KAPITALBASEN

Ålandsbankens kapitalbas delas in i två slag: primärkapital och supplementärkapital. Eftersom banken inte har några utgivna instrument i kategorin övrigt primärkapital utgörs hela primärkapitalet av kapital i den bästa kategorin, det vill säga kärnprimärkapital.

Primärkapitalets viktigaste egenskap är att det är fritt och omedelbart tillgängligt för täckande av oförutsedda förluster. Det primära kapitalet består av aktiekapital i form av kapitalinstrument jämte tillhörande överkursfonder som uppfyller villkoren i artikel 28 och 29 i kapitaltäckningsförordningen (CRR), balanserade vinstmedel, ackumulerat annat totalresultat, övriga reserver samt reserveringar för allmänna bankrisker. I balanserade vinstmedel inräknas den del av årets vinst som inte är planerad för utdelning. Tillstånd för att beakta de balanserade vinstmedlen i primärkapitalet sker med Finansinspektionens godkännande efter oberoende verifiering av revisor. Instrumenten som räknas in i bankens primärkapital är eviga och består huvudsakligen av eget kapital enligt redovisningsmässiga regler. De specifika instrument som inräknas består av bankens A- och B-aktie, detaljer gällande dessa framgår av appendix till riskavsnittet.

Från primärkapitalet görs dock vissa nedjusteringar av poster som har sämre förmåga att absorbera förluster, exempelvis avdras det oavskrivna anskaffningsvärdet för immateriella tillgångar, förmånsbestämda pensionstillgångar, uppskjutna skattefordringar beroende av framtida lönsamhet och underskott i form av förväntade förluster överstigande bokförda nedskrivningar för den IRB-godkända portföljen. Även egna innehav av kärnprimärkapital-instrument i enheter i den finansiella sektorn dras av.

Supplementärkapitalet är till skillnad från primärkapitalet inte lika tillgängligt för täckande av förluster enligt regelverket. Koncernens supplementära kapital består av emitterade risk-debenturer, vilka specificeras i appendix till riskavsnittet. Förutom kapitalinstrument och efterställda lån jämte tillhörande överkursfonder som uppfyller villkoren i kapitaltäckningsförordningens artikel 63 inräknas generella kreditriskjusteringar och bruttoberäknade skatteeffekter upp till 1,25 procent av riskexponeringsbelopp som beräknats enligt schablonmetoden. I supplementärkapitalet får även inräknas de förväntade förluster som överstiger bokförda nedskrivningar för den IRB-godkända portföljen upp till 0,6 procent av riskexponeringsbeloppet som beräknats enligt IRB-metoden. I likhet med primärkapitalet avdras egna innehav av kapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn från supplementärkapitalet. Enligt Finansinspektionens ställningstagande får riskdebenturer som utgivits efter den 1 januari 2012 och som löper med amortering upp till 5 år inte längre räknas in i det supplementära kapitalet. Banken är därför tvungen att avräkna dessa instrument från kapitalbasen. I appendix till riskavsnittet detaljredovisas posterna i bankens kapitalbas samt de instrument som ingår i kapitalbasen och de viktigaste egenskaperna hos dessa. Inledningsvis görs även en avstämning mellan kapitalbasen och balansräkningen. Under 2016 emitterade Ålandsbanken ett debenturlån som ingår i det supplementära kapitalet till ett belopp om 6,2 miljoner euro.

KAPITALKRAVET

Kapitalkravet för kreditrisker beräknas enligt den avancerade IRB-metoden (AIRB) i den finländska och åländska hushållsportföljen, enligt den grundläggande metoden för företagsportföljen (FIRB) och med schablonmetoden i återstående portföljer. Banken har under året erhållit tillstånd att beräkna kapitalkravet för företagsportföljen i Finland. Vid införandet minskade bankens riskexponeringsbelopp för exponeringarna med 14 miljoner euro samtidigt som det belopp som avdras kapitalbasen i form av förväntade förluster utöver bokförda ökade med 5,8 miljoner euro. Detta hade en negativ effekt på bankens kärnprimärkapitalrelation om 0,3 procentenheter.

Banken övergick den 30 juni 2013 från basmetoden till att istället använda schablonmetoden för beräkning av kapitalkravet för operativa risker. Banken tillämpar undantaget för mindre verksamhet i handelslager enligt artikel 94 i kapitaltäckningsförordningen och beräknar därför inget kapitalkrav enligt marknadsriskföreskrifterna, istället tillämpas reglerna för kreditrisk för dessa poster i den mån de uppstår. Enligt bankens bedömning klassificeras för närvarande samtliga poster i balansräkningen som tillhörande finansieringsverksamheten i kapitaltäckningssammanhang.

FÖRÄNDRINGAR I KAPITALTÄCKNINGSREGLERNA

Inom Baselkommittén har under en längre tid pågått en omfattande översyn av de nuvarande regelverken för kapitaltäckning. Planen är bland annat att förändra regelverket för beräkning av kreditrisk enligt schablonmetoden samt att införa ett nytt sätt att beräkna golvregel för exponeringar som beräknas enligt IRB-metoden, dvs. ersätta dagens beräkning av det så kallade Basel-1 golvet. Nivån på detta nya golv har en stor påverkan för hur stor nytta en bank har genom användning av sina interna modeller för kapitalkravsberäkning. Även nya förslag på hur kapitalkraven för operativ risk ska beräknas har publicerats av Baselkommittén. Parallellt med Baselkommitténs arbete har Europeiska bankmyndigheten (EBA) inlett ett arbete med att harmonisera bankernas beräkning av risk enligt interna modeller. Under de kommande åren kommer publicering av ett antal dokument som adresserar användningen av interna modeller att ske. I november 2016 föreslog EU kommissionen ett antal uppdateringar till kapitaltäckningsförordningen och direktivet (CRRII och CRDV). Genom att införa dessa förändringar vill man göra vissa beräkningsmetoder mera risksensitiva i syfte att öka bankers motståndskraft mot finansiella kriser. Från och med 1 januari 2018 gäller det nya redovisningsregelverket IFRS9 vilket kommer att medföra att banker med hjälp av statistiska metoder kommer att behöva beräkna ett nedskrivningsbehov på samtliga tillgångar, alltså även på krediter som ännu inte fallerat. Detta kommer att medföra att reserveringsbeloppet ökar och därmed minskar bankernas egna kapital, vilket kan ha effekt på kapitaltäckningsgraden.

LÅNGSIKTIGA MÅL FÖR KAPITALSTYRKA

Koncernens kapitalhantering regleras förutom i kapitaltäckningsregelverkets regler för kapitalbas och kapitalkrav även av koncernens långsiktiga finansiella mål.

Koncernens långsiktiga finansiella mål är följande: Kapitalstyrkan, i första hand definierad som Basel-regelverkets kärnprimärkapitalrelation, ska klart överträffa alla regelverkskrav.

I tabellen nedan visas koncernens kapitaltäckningsberäkning under Pelare 1 i en sammanfattande uppställning.

Kapitaltäckning	2016	2015
miljoner euro		
Eget kapital enligt balansräkningen	221,8	212,9
Förutsebar utdelning	–9,2	–9,1
Kärnprimärkapital före avdrag	**212,6**	**203,8**
Immateriella tillgångar	–14,3	–8,8
Skattefordringar beroende av framtida lönsamhet kvittade mot skatteskulder inom samma skattesubjekt	0,0	–0,1
Övervärde i pensionstillgångar	0,0	–0,5
Innehav utan bestämmande inflytande	0,0	0,0
Kassaflödessäkringar	0,2	0,4
Ytterligare värdejusteringar	–1,3	0,0
Förväntade förluster enligt IRB utöver bokförda *	–11,2	–5,2
Kärnprimärkapital	**186,0**	**189,5**
Primärkapitaltillskott	**0,0**	**0,0**
Primärkapital	**186,0**	**189,5**
Supplementärkapitalinstrument	19,1	15,1
Supplementärkapital före avdrag	**19,1**	**15,1**
Supplementärkapital	**19,1**	**15,1**
Total kapitalbas	**205,2**	**204,6**
Kapitalkrav för kreditrisker enligt IRB-metod *	47,8	26,4
Kapitalkrav för kreditrisker enligt schablonmetod *	61,9	84,9
Kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk	1,2	1,3
Kapitalkrav för operativ risk	15,2	13,9
Kapitalkrav	**126,0**	**126,5**
Tillägg enligt övergångsregler för IRB-metod	0,0	0,8
Kapitalkrav inklusive övergångsregeln för IRB-metod	**126,0**	**127,3**
Riskexponeringsbelopp	1 575,5	1 591,7
varav andelen kreditrisk, %	87,0	88
varav andelen kreditvärdighetsjusteringsrisk, %	0,9	1
varav andelen marknadsrisk, %		0
varav andelen operativ risk, %	12,0	11
Kapitalrelationer inklusive inverkan av Basel I-golv		
Kärnprimärkapitalrelation, %	11,8	12,0
Primärkapitalrelation, %	11,8	12,0
Total kapitalrelation, %	13,0	12,9
Kapitalkrav enligt övergångsregler för Basel 1-golv		
Kapitalkrav justerat enligt golvregel för Basel 1	126,0	127,3
Kapitalbas enligt Basel 1	216,4	209,8
Överskott av kapital enligt övergångsregler för Basel 1-golv	90,3	82,5
Kapitalbas i förhållande till kapitalkrav enligt Basel 1-golv, %	171,7	164,8

* Banken har under året beviljats tillstånd av Finansinspektionen att beräkna kapitalkrav för den finska och åländska företagsportföljen enligt IRB-metoden. Detta påverkar förutom riskexponeringsbelopp även avdrag för förväntade förluster överstigande bokförda nedskrivningar.

Bruttosoliditetsgrad	2016	2015
miljoner euro		
Primärkapital, definition inklusive övergångsregler	186,0	189,5
Totalt exponeringsmått	5 232,9	4 841,6
varav poster i balansräkningen	5 120,5	4 587,8
varav poster utanför balansräkningen	112,4	253,8
Bruttosoliditetsgrad, %	3,6	3,9

Bruttosoliditetsgraden är beräknad enligt situationen vid slutet av kvartalet. Primärkapitalet inkluderar periodens resultat.

INTERN KAPITALUTVÄRDERING (PELARE 2)

Den interna kapitalutvärderingen (ICAAP) syftar till att säkerställa att koncernen är tillräckligt kapitaliserad för att täcka alla sina risker för att kunna bedriva och utveckla verksamheten. I utvärderingen bedömer banken dels om kapitalkraven under Pelare 1 är tillräckliga samt även kapitalbehov för de risker som inte täcks in under Pelare 1. Exempel på sådana risker är koncentrationsrisk, pensionsskuldsrisker och ränterisk i bankrörelsen.

Ålandsbanken upprättar och dokumenterar egna metoder och processer för att utvärdera sitt kapitalbehov.

I 2015 års ICAAP utvärderas ett negativt scenario (EBA adverse scenario) med en förlängd ekonomisk konjunkturnedgång som påverkar finsk och svensk exportindustri negativt och leder till ökad arbetslöshet, kraftigt fallande fastighetspriser och aktiekurser och fortsatt extremt låga marknadsräntor.

Identifierat kapitalbehov enligt Pelare 2 uppgick till 10,5 miljoner euro, varav de största avsåg affärsrisk 8,5 miljoner, koncentrationsrisker i kreditportföljen 3,8 miljoner euro och ränterisk i bankrörelsen 0,9 miljoner euro. Med beaktande av det kombinerade buffertkravet var till den del dessa identifierade kapitalbehov som täcks av kärnprimär- och primärkapital (75 procent) Ålandsbankens sammanlagda kärnprimär- och primärkapitalbehov 149,2 miljoner euro per den 31 december 2015. Med inräknandet av återstående del som utgjordes av supplementärkapitalbehov uppgick det totala kapitalbehovet i banken till 183,5 miljoner euro. Räknat på de riskvägda tillgångarna motsvarade detta ett krav på en lägsta kärnprimärkapitalrelation om 7,9 procent, en lägsta primärkapitalrelation på 9,4 procent samt en totalkapitalrelation om 11,6 procent.

Kapitalplaneringen för konjunkturnedgång visade inte på något kapitalbehov för att täcka rörelseförluster som uppstår. Därmed sjönk heller aldrig bankens kapitalrelationer under gränsvärdena för kapitalrestriktioner under planeringsperioden som var tre år.

Kärnprimär- och primärkapitalbehovet om 149,2 miljoner euro ska jämföras med det redovisade kärnprimärkapitalet om 189,5 miljoner euro den 31 december 2015. Ålandsbanken hade således en kärnprimärkapitalbuffert motsvarande 40,3 miljoner euro.

Ser vi till hela kapitalkravet var det 126,5 miljoner euro enligt Pelare 1. Inklusive tilläggskapital enligt övergångsregeln för IRB om 0,8 miljoner, uppgick kapitalkravet till 127,3 miljoner euro. Med Pelare 2-behovet justerat för att kapitalkravet för kreditrisk mättes med IRB-metod var det samlade kapitalbehovet 137,8 miljoner euro. Då hela kapitalbasen inklusive supplementärt kapital uppgick till 204,6 miljoner euro var kapitalbufferten vid årsskiftet 66,8 miljoner euro. Bufferten med beaktande av det kombinerade buffertkravet om 46,5 miljoner euro var 21,1 miljoner euro exklusive kapitalkrav för Basel-1 golv.

De väsentliga riskerna och kapitalbehovet som har identifierats inom koncernen enligt Pelare 2 framgår i tabellen nedan.

Intern kapitalutvärdering	2015	2014	Förändring
miljoner euro			
Pelare 1 – kapitalkrav			
Kreditrisk IRB	26,4	24,2	2,2
Kreditrisk schablonmetod	84,9	85,7	–0,8
Kreditvärdighetsjusteringsrisk	1,3	1,3	0,0
Operativa risker	13,9	13,0	0,9
Summa kapitalkrav i pelare 1	**126,5**	**124,2**	**2,3**
Tillägg enligt övergångsregler för IRB-metod	**0,8**	**5,0**	**–4,2**
Kreditrisk enligt IRB istället för schablon	–4,8	–5,4	0,6
Pelare 2 – kapitalbehov			
Kreditrisk utöver pelare 1	1,1	1,1	0,0
Kreditkoncentrationsrisk	3,8	4,3	–0,5
Motpartsrisk	0,3	0,4	–0,1
Ränterisk i bankrörelsen	0,9	2,1	–1,2
Valutakursrisk	0,1	0,3	–0,2
Aktiekursrisk	0,7	0,9	–0,2
Fastighetsrisk	0,0	0,0	0,0
Operativa risker utöver pelare 1	0,0	0,0	0,0
Pensionsskuldrisk	0,0	0,0	0,0
Affärsrisk	8,5	8,8	–0,3
Likviditetsrisk	0,0	0,0	0,0
Summa kapitalbehov i pelare 2	**15,3**	**17,9**	**–2,6**
Totalt kapitalkrav och kapitalbehov	**137,8**	**141,7**	**–3,9**
Tillgängligt kapital	**204,6**	**187,6**	**17,0**
varav kärnprimärkapital	189,5	170,0	19,5
varav supplementärt kapital	15,1	17,6	–2,5
Riskexponeringsbelopp (Pelare 1)	**1 581**	**1 554**	**27,0**
Bedömt behov av kärnprimärkapital			
Minimikrav enligt pelare 1 (4,5 %)	71,2	69,9	1,3
Kapitalkonserveringsbuffert (2,5 %)	39,5	38,8	0,7
Kontracyklisk kapitalbuffert	7,0	0,0	7,0
Kapitalbehov enligt pelare 2 (Andel 56 %)	5,9	7,0	–1,1
Totalt kärnprimärkapitalbehov	**123,6**	**115,7**	**7,9**
Miniminivå för kärnprimärkapitalrelation, %	**7,8**	**7,5**	**0,0**
Kärnprimärkapitalbuffert	**66,0**	**54,2**	**11,8**
Bedömt behov av primär- och supplementärkapital			
Minimikrav enligt pelare 1 (3,5 %)	55,3	54,4	0,9
Kapitalbehov enligt pelare 2 (Andel 44 %)	4,6	5,5	–0,9
Totalt behov av primär- och supplementärkapital	**60,0**	**59,9**	**0,1**
Miniminivå för total kapitalrelation, %	**11,6**	**11,3**	**0,3**
Utfall total kapitalrelation, %	**12,9**	**12,1**	**0,8**
Total kapitalbuffert	**21,1**	**12,0**	**9,1**

Avstämning mellan balansräkning och kapitalbas	2016	2015	
miljoner euro			Radhänvisning i kapitalbas
Tillgångar			
Immateriella tillgångar	15,6	9,6	
varav goodwill och andra immateriella tillgångar (netto efter avdrag för tillhörande skatteskulder)	–14,3	–8,8	8
Latenta skattefordringar	5,0	4,4	
varav beror på framtida lönsamhet undantaget sådana som uppstår till följd av temporära skillnader	0,0	–0,1	10
Förmånsbestämda pensionstillgångar	0,0	1,4	
varav förmånsbestämda pensionstillgångar (utöver relaterade förpliktelser, netto efter avdrag för tillhörande skatteskulder)	0,0	–0,5	15
Skulder			
Latenta skatteskulder	21,1	17,2	
varav beror på framtida lönsamhet undantaget sådana som uppstår till följd av temporära skillnader			10
Förmånsbestämda pensionsförpliktelser	3,7	0,8	
varav förmånsbestämda pensionstillgångar (netto efter avdrag för tillhörande skatteskulder)			15
Efterställda skulder	39,4	42,7	
varav primärkapitaltillskottsinstrument och tillhörande överkursfonder			30
varav kvalificerande poster som avses i artikel 484 (4)			33 och 47
varav direkta och indirekta egna innehav av bankens primärkapitaltillskottsinstrument			37
varav supplementärkapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	19,1	15,1	46
varav kvalificerande poster som avses i artikel 484 (5)			47
varav direkta och indirekta egna innehav av bankens supplementärkapitaltillskotts-instrument	0,0	0,0	52
Eget kapital			
Aktiekapital	41,7	41,5	1
varav aktiekapital (netto efter avdrag för direkta och indirekta innehav av egna aktier)	41,7	41,4	1 och 16
Överkursfond	32,7	32,7	
varav kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	32,7	32,7	1
Övriga fonder	51,1	50,1	
varav reservfond	25,1	25,1	1
varav fond för fritt eget kapital	26,0	25,0	1
Övriga reserver	1,2	1,2	
varav övrigt totalresultat	1,2	1,2	3
varav reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	0,2	0,4	11
Balanserade vinstmedel	95,1	87,4	
varav räkenskapsperiodens resultat	19,7	24,3	5a
varav balanserade vinstmedel	75,4	63,1	2

	Upplysningar om kapitalbas	2016	2015	
	miljoner euro			Förordning (EU)nr 575/2013 Artikelhänvisning
	Kärnprimärkapital: Instrument och reserver			
1	Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	125,5	124,4	26.1, 27,28,29
	varav aktiekapital	41,7	41,5	EBA-förteckningen 26.3
	varav överkursfond	32,7	32,7	EBA-förteckningen 26.3
	varav övriga fonder	51,1	50,1	EBA-förteckningen 26.3
2	Ej utdelade vinstmedel	75,4	63,1	26.1 C
3	Ackumulerat övrigt totalresultat (och andra reserver)	1,2	1,2	26.1
3a	Reserveringar för allmänna risker i bankrörelse			26.1 f
4	Belopp för kvalificerade poster som avses i artikel 484.3 och tillhörande överkursfonder som omfattas av utfasning från kärnprimärkapitalet			486.2
5	Minoritetsintressen (tillåtet belopp i konsoliderat kärnprimärkapital)	0,0	0,0	84
5a	Delårsresultat netto efter avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar som har verifierats av personer som har en oberoende ställning	10,5	15,2	26,2
6	**Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar**	**212,6**	**203,8**	**Summa raderna 1–5a**

		2016	2015	
	Kärnprimärkapital: Lagstiftningsjusteringar			
7	Ytterligare värdejusteringar (negativt belopp)	–1,3	0,0	24, 105
8	Immateriella tillgångar (netto efter avdrag för tillhörande skatteskulder) (negativt belopp)	–14,3	–8,8	36.1 b, 37
9	Tomt fält i EU			
10	Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet, utom sådana som uppstår till följd av temporära skillnader (netto efter avdrag för tillhörande skatteskuld när villkoren i artikel 38.3 är uppfyllda) (negativt belopp)	0,0	–0,1	36.1 c, 38
11	Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	0,2	0,4	33.1 a
12	Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	–11,2	–5,2	36.1 d, 40, 159
13	Eventuell ökning i eget kapital till följd av värdepapperiserade tillgångar (negativt belopp)			32,1
14	Vinster eller förluster på skulder som värderas till verkligt värde och som beror på ändringar av institutets egen kreditrisk			33.1 b
15	Förmånsbestämda pensionsplaner	0,0	–0,5	36.1 e, 41
16	Ett instituts direkta och indirekta innehav av egna kärnprimärkapital-instrument	0,0	–0,1	36.1 f, 42
17	Direkt, indirekta och syntetiska innehav av kärprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn med vilka institutet har ett korsvist ägande som är avsett att på konstlad väg öka institutets kapitalbas (negativt belopp)			36.1 g, 44
18	Institutets direkta, indirekta och syntetiska innehav av kärnprimärkapital-instrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp över tröskelvärdet på 10 %, netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)			36.1 h, 43, 45, 46, 49.2, 49.3, 79
19	Institutets direkta, indirekta och syntetiska innehav av kärnprimärkapital-instrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering (belopp över tröskelvärdet på 10 %, netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)			36.1 I, 43, 45, 47,48.1 B, 49.1–49.3, 79
20	Tomt fält i EU			
20a	Exponeringsbelopp för följande poster som är kvalificerde för en riskvikt på 1 250 % när institutet väljer alternativet avdrag			36.1 k
20b	*varav kvalificerade innehav utanför den finansiella sektorn (negativt belopp)*			36.1 k ii, 243.1b, 244.1 b, 258
20c	*varav värdepapperiseringspositioner (negativt belopp)*			36.1 k ii, 243.1 b, 244.1 b, 258
20d	*varav transaktioner utan samtidig motprestation (negativt belopp)*			36.1 k iii, 379.3
21	Uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader (belopp över tröstelvärdet på 10 %, netto efter avdrag för tillhörande skatte-skuld när villkoren i artikel 38.3 är uppfyllda) (negativt belopp)			36.1 c, 38
22	Belopp som överskrider tröskelvärdet på 15 % (negativt belopp)			48.1
23	*varav institutets direkta och indirekta innehav i kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn när institutet har har en väsentlig investering i de enheterna*			36.1 i, 48.1 b
24	Tomt fält i EU			
25	*varav uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader*			36.1 c, 38, 48.1 a
25a	Förluster för innevarande räkenskapsår (negativt belopp)			36.1 a
25b	Förutsebara skatter som är relaterade till kärnprimärkapitalposter (negativt belopp)			36.1 l
27	Avdrag från kvalificerade primärkapitaltillskott som överskrider institutets primärkapitaltillskott (negativt belopp)			36.1 j
28	**Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital**	**–26,6**	**–14,3**	**Summa raderna 7–20a, 21, 22 och 25a–27**
29	**Kärnprimärkapital**	**186,0**	**189,5**	**Rad 6 minus rad 28**

		2016	2015	
	Primärkapitaltillskott: instrument			
30	Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder			51, 52
31	*varav klassificerade som eget kapital enligt tillämpliga redovisningsstandarder*			
32	*varav klassificerade som skulder enligt tillämpliga redovisningsstandarder*			
33	Belopp för kvalificerade poster som avses i artikel 484.4 och tillhörande överkursfonder som omfattas av utfasning från primärkapitaltillskottet			486.3
34	Kvalificerande primärkapital som ingår i konsoliderat primärkapitaltillskott (inbegripet minoritetsintressen som inte tas med i rad 5) som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part			85, 86
35	*varav instrument som utfärdats av dotterföretag och som omfattas av utfasning*			486.3
36	**Primärkapitaltillskott före lagstiftningsjusteringar**	**0,0**	**0,0**	**Summa av raderna 30, 33 och 34**
	Primärkapitaltillskott: Lagstiftningsjusteringar			
37	Ett instituts direkta och indirekta innehav i egna primärkapitaltillskotts-instrument (negativt belopp)			52.1 b, 56 a, 57
38	Direkta, indirekta och syntetiska innehav av primärkapitaltillskottsinstrument i enheter i den finansiella sektorn med vilka institutet har ett korsvist ägande som är avsett att på konstlad väg öka institutets kapitalbas (negativt belopp)			56 b, 58
39	Direkta, indirekta och syntetiska innehav av primärkapitaltillskottsinstrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp över röskelvärdet på 10 %, netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)			56 c, 59, 60, 79
40	Institutets direkta, indirekta och syntetiska innehav av primärkapitaltillskotts-instrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering (netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)			56 d, 59, 79
41	Tomt fält i EU			
42	Avdrag från kvalificerade supplementärkapital som överskrider institutets supplementärkapital (negativt belopp)			56 e
43	**Summa lagstiftningsjusteringar av primärkapitaltillskott**	**0,0**	**0,0**	**Summa raderna 37–42**
44	**Primärkapitaltillskott före lagstiftningsjusteringar**	**0,0**	**0,0**	**Rad 36 minus rad 43**
45	**Primärkapital (primärkapital = kärnprimärkapital + primärkapitaltillskott)**	**186,0**	**189,5**	**Summa av raderna 29 och 44**
	Supplementärkapital: Instrument och avsättningar			
46	Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	19,1	15,1	62, 63
47	Belopp för kvalificerande poster som avses i artikel 484.5 och tillhörande överkursfonder som omfattas av utfasning från supplementärkapitalet			486.4
48	Kvalificerande primärkapital som ingår i konsoliderat supplementärkapital (inbegripet minoritetsintressen och primärkapitaltillskottsinstrument som inte tas med i raderna 5 eller 34) som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part			87, 88
49	*varav instrument som utfärdats av dotterföretag och som omfattas av utfasning*			486.4
50	Kreditriskjusteringar			62 c och d
51	**Supplementärkapital före lagstiftningsjusteringar**	**19,1**	**15,1**	
	Supplementärkapital: Lagstiftningsjusteringar			
52	Ett instituts direkta och indirekta innehav av egna supplementärkapital-instrument och efterställda lån (negativt belopp)	0,0	0,0	63 b i, 66 a, 67
53	Innehav av supplementärkapitalinstrument och efterställda lån i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp över tröskelvärdet på 10 %, netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)			66 b, 68
54	Direkta och indirekta innehav av supplementärkapitalinstrument och efter-ställda lån i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp över tröskelvärdet på 10 %, netto efter godtag-bara korta positioner) (negativt belopp)			66 c, 69, 70, 79
55	Institutets direkta och indirekta innehav av supplementärkapitalinstrument			66 d, 69, 79
56	Tomt fält i EU			
57	**Summa lagstiftningsjusteringar av supplementärkapital**	**0,0**	**0,0**	**Summa raderna 52–56**
58	**Supplementärkapital**	**19,1**	**15,1**	**Rad 51 minus rad 57**
59	**Totalt kapital (totalt kapital = primärkapital + supplementärkapital)**	**205,2**	**204,6**	**Summa av raderna 45 och 58**
60	**Totala riskvägda tillgångar**	**1 575,5**	**1 591,7**	

		2016	2015	
	Kapitalrelationer och buffertar			
61	Kärnprimärkapital, (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet), %	11,8	11,9	92.2 a
62	Primärkapital, (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet), %	11,8	11,9	92.2 b
63	Totalt kapital (som andel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet), %	13,0	12,9	92.2 c
64	Institutsspecifika buffertkrav (krav på kärnprimärkapital i enlighet med artikel 92.1 a) plus krav på kapitalkonserveringsbuffert och kontracyklisk kapital-buffert, plus systemriskbuffert, plus buffert för systemviktiga institut utryckt som en procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet), %	3,2	2,9	Kapitalkravsdirektivet 128, 129, 130, 131, 133
65	*varav krav på kapitalkonserveringsbuffert, %*	2,5	2,5	
66	*varav krav på kontracyklisk kapitalbuffert, %*	0,7	0,4	
67a	*varav buffert för globalt systemviktiga institut eller för annat systemviktigt institut, %*			
68	Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet), %	7,3	7,4	Kapitalkravsdirektivet 128
	Belopp under tröskelvärdena för avdrag (före fastställande av riskvikt)			
72	Direkta och indirekta innehav i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp under tröskelvärdet 10 %, netto efter godtagbara korta positioner)			36.1 h, 46, 45, 56 c, 59, 60, 66 c, 69, 70
73	Institutets direkta och indirekta innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering (belopp under tröskelvärdet på 10 %, netto efter godtagbara korta positioner)			36.1 i, 45, 48
74	Tomt fält i EU			
75	Uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader (belopp under tröskelvärdet på 10 %, netto efter avdrag för tillhörande skatteskuld när villkoren i artikel 38.3 är uppfyllda)			36.1 c, 38, 48
	Tak som ska tillämpas på inkludering av avsättningar i supplementärkapitalet			
76	Kreditriskjusteringar som inkluderas i supplementärkapitalet med avseende på exponeringar som omfattas av schablonmetoden (före tillämpningen av taket)	0,0	0,0	62
77	Tak för inkludering av kreditriskjusteringar i supplementärkapitalet enligt schablonmetoden	9,7	13,3	62
78	Kreditriskjusteringar som inkluderas i supplementärkapitalet med avseende på exponeringar som omfattas av internmetoden (före tillämpning av taket)	0,0	0,0	62
79	Tak för inkludering av kreditriskjusteringar i supplementärkapitalet enligt internmetoden	3,4	2,0	62
	Kapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang (får endast tillämpas mellan den 1 januari 2014 och den 1 januari 2022)			
80	Nuvarande tak för kärnprimärkapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang			484.3, 486.2 och 486.5
81	Belopp som utesluts från kärnprimärkapital på grund av tak (överskjutande belopp över taket efter inlösen av förfallodagar)			484.3, 486.2 och 486.5
82	Nuvarande tak för kärnprimärkapitaltillskottsinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang			484.4, 486.3 och 486.5
83	Belopp som utesluts från primärkapitaltillskott på grund av tak (överskjutande belopp över taket efter inlösen och förfallodagar)			484.4, 486.3 och 486.5
84	Nuvarande tak för supplementärkapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang			484.5, 486.4 och 486.5
85	Belopp som utesluts från supplementärkapital på grund av tak (överskjutande belopp över taket efter inlösen och förfallodagar)			484.5, 486.4 och 486.5

Kapitalinstrumentens viktigaste delar – Kärnprimärkapitalinstrument			
1	Emittent	Ålandsbanken Abp	Ålandsbanken Abp
2	Unik identifieringskod	FI0009001127	FI0009000103
3	Reglerande lagar för instrumentet	Finsk	Finsk
	Rättslig behandling		
4	Övergångsbestämmelser enligt kapitalkravsförordningen	Kärnprimärkapital	Kärnprimärkapital
5	Bestämmelser enligt kapitalkravsförordningen efter övergångsperioden	Kärnprimärkapital	Kärnprimärkapital
6	Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå) /individuell och grupp (undergrupps)nivå	Individuell och grupp	Individuell och grupp
7	Instrumenttyp	Aktiekapital i enlighet med CRR 575/2013 art. 28	Aktiekapital i enlighet med CRR 575/2013 art. 28
8	Belopp som redovisas i lagstadgat kapital	28,6 miljoner euro	13,1 miljoner euro
9	Instrumentets nominella belopp	28,6 miljoner euro	13,1 miljoner euro
9a	Emissionspris	N/A	N/A
9b	Inlösenpris	N/A	N/A
10	Redovisningsklassificering	Aktieägarkapital	Aktieägarkapital
11	Ursprungligt emissionsdatum	N/A	N/A
12	Eviga eller tidsbestämda	Eviga	Eviga
13	Ursprunglig förfallodag	Ingen förfallodag	Ingen förfallodag
14	Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhandstillstånd från tillsynsmyndigheten	Nej	Nej
15	Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	N/A	N/A
16	Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	N/A	N/A
	Kuponger/utdelningar		
17	Fast eller rörlig utdelning/kupong	N/A	N/A
18	Kupongränta och eventuellt tillhörande index	N/A	N/A
19	Förekomst av utdelningsstopp	N/A	N/A
20a	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	Helt skönsmässigt	Helt skönsmässigt
20b	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	Helt skönsmässigt	Helt skönsmässigt
21	Förekomst av step-up eller annat incitament för återlösen	N/A	N/A
22	Icke-kumulativa eller kumulativa	N/A	N/A
23	Konvertibla eller icke-konvertibla	N/A	N/A
24	Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	N/A	N/A
25	Om konvertibla, helt eller delvis	N/A	N/A
26	Om konvertibla, omräkningskurs	N/A	N/A
27	Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	N/A	N/A
28	Om konvertibla, typ av instrument som konverteringen görs till	N/A	N/A
29	Om konvertibla, emittent för det instrument som konverteringen görs till	N/A	N/A
30	Nedskrivningsdelar	N/A	N/A
31	Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	N/A	N/A
32	Om nedskrivning, fullständig eller delvis	N/A	N/A
33	Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	N/A	N/A
34	Om nedskrivningen är tillfällig, uppskrivningsmekanism	N/A	N/A
35	Position i prioriteringshierarkin för likvidation, instrument näst i tur	Supplementär-kapitalinstrument	Supplementär-kapitalinstrument
36	Delar av övergångsperioden som inte uppfyller kraven	Nej	Nej
37	Om ja, delar som inte uppfyller kraven	N/A	N/A

N/A = Frågan är inte tillämplig för instrumentet

Kapitalinstrumentens viktigaste delar – Supplementärkapitalinstrument				
1	Emittent	Ålandsbanken Abp	Ålandsbanken Abp	Ålandsbanken Abp
2	Unik identifieringskod	FI4000097068	FI4000153747	FI4000210299
3	Reglerande lagar för instrumentet	Finsk	Finsk	Finsk
	Rättslig behandling			
4	Övergångsbestämmelser enligt kapitalkravsförordningen	Supplementärkapital-instrument	Supplementärkapital-instrument	Supplementärkapital-instrument
5	Bestämmelser enligt kapitalkravsförordningen efter övergångsperioden	Supplementärkapital-instrument	Supplementärkapital-instrument	Supplementärkapital-instrument
6	Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå) /individuell och grupp (undergrupps)nivå	Individuell och grupp	Individuell och grupp	Individuell och grupp
7	Instrumenttyp	Supplementärkapital-instrument enligt CRR 575/2013 art. 63	Supplementärkapital-instrument enligt CRR 575/2013 art. 63	Supplementärkapital-instrument enligt CRR 575/2013 art. 63
8	Belopp som redovisas i lagstadgat kapital	4,3 miljoner euro	8,6 miljoner euro	6,2 miljoner euro
9	Instrumentets nominella belopp	8,3 miljoner euro	8,6 miljoner euro	6,2 miljoner euro
9a	Emissionspris			
9b	Inlösenpris			
10	Redovisningsklassificering	Skuld – upplupet anskaffningsvärde	Skuld – upplupet anskaffningsvärde	Skuld – upplupet anskaffningsvärde
11	Ursprungligt emissionsdatum	6.6.2014	25.5.2015	13.6.2016
12	Eviga eller tidsbestämda	Tidsbestämda	Tidsbestämda	Tidsbestämda
13	Ursprunglig förfallodag	9.8.2019	25.5.2035	12.8.2036
14	Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhandstillstånd från tillsynsmyndigheten	Ja	Ja	Ja
15	Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	N/A	26.6.2020	12.8.2021
16	Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	N/A	Årligen på ränte-betalningsdagen efter första inlösendatum	Årligen på ränte-betalningsdagen efter första inlösendatum
	Kuponger/utdelningar			
17	Fast eller rörlig utdelning/kupong	Fast	Fast	Fast
18	Kupongränta och eventuellt tillhörande index	3,00 %	3,75 %	3,75 %
19	Förekomst av utdelningsstopp	N/A	N/A	N/A
20a	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Obligatoriskt
20b	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Obligatoriskt
21	Förekomst av step-up eller annat incitament för återlösen	Nej	Nej	Nej
22	Icke-kumulativa eller kumulativa	N/A	N/A	N/A
23	Konvertibla eller icke-konvertibla	Icke-konvertibla	Icke-konvertibla	Icke-konvertibla
24	Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	N/A	N/A	N/A
25	Om konvertibla, helt eller delvis	N/A	N/A	N/A
26	Om konvertibla, omräkningskurs	N/A	N/A	N/A
27	Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	N/A	N/A	N/A
28	Om konvertibla, typ av instrument som konverteringen görs till	N/A	N/A	N/A
29	Om konvertibla, emittent för det instrument som konverteringen görs till	N/A	N/A	N/A
30	Nedskrivningsdelar	Nej	Ja	Ja
31	Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	N/A	Om Ålandsbanken Abp:s eller koncernens kärn-primärkapitalrelation understiger 7 procent	Om Ålandsbanken Abp:s eller koncernens kärn-primärkapitalrelation understiger 7 procent
32	Om nedskrivning, fullständig eller delvis	N/A	25 %	50 %
33	Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	N/A	Permanent	Permanent
34	Om nedskrivningen är tillfällig, uppskrivningsmekanism	N/A	N/A	N/A
35	Position i prioriteringshierarkin för likvidation, instrument näst i tur	Seniora skulder	Seniora skulder	Seniora skulder
36	Delar av övergångsperioden som inte uppfyller kraven	Nej	Nej	Nej
37	Om ja, delar som inte uppfyller kraven	N/A	N/A	N/A

N/A = Frågan är inte tillämplig för instrumentet

Koncernen Ålandsbanken Abp

NOTER TILL KONCERNENS FINANSIELLA RAPPORTER

K1. Företagsinformation ... 90
K2. Redovisningsprinciper ... 90
K3. Segmentrapport ... 99
K4. Produktområden ... 101
K5. Geografisk fördelning ... 101

NOTER TILL KONCERNENS RESULTATRÄKNING

K6. Räntenetto ... 102
K7. Provisionsnetto ... 103
K8. Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde ... 103
K9. Övriga intäkter ... 103
K10. Personalkostnader ... 104
K11. Övriga kostnader ... 106
K12. Nedskrivning av krediter och andra åtaganden ... 107
K13. Inkomstskatt ... 108
K14. Resultat per aktie ... 108

NOTER TILL KONCERNENS BALANSRÄKNING

K15. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder ... 108
K16. Värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde ... 110
K17. Tillgångar och skulder per valuta ... 113
K18. Innehav av skuldebrev ... 113
K19. Utlåning till kreditinstitut ... 114
K20. Utlåning till allmänheten ... 114
K21. Aktier och andelar ... 114
K22. Aktier i intresseföretag ... 114
K23. Derivatinstrument och säkringsredovisning ... 115
K24. Immateriella tillgångar ... 115
K25. Materiella tillgångar ... 116
K26. Övriga tillgångar ... 116
K27. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter ... 117
K28. Latenta skattefordringar och -skulder ... 117
K29. Skulder till kreditinstitut ... 118
K30. Skulder till allmänheten ... 118
K31. Emitterade skuldebrev ... 118
K32. Övriga skulder ... 119
K33. Avsättningar ... 119
K34. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter ... 119
K35. Efterställda skulder ... 119
K36. Specifikation över förändringar i eget kapital ... 120

ÖVRIGA NOTER

K37. Koncernstruktur ... 122
K38. Aktivt förvaltat kapital ... 122
K39. Ställda säkerheter ... 123
K40. Ansvarsförbindelser och åtaganden ... 123
K41. Pensionsansvar ... 123
K42. Leasingansvar och hyresåtaganden ... 126
K43. Upplysningar om närstående ... 126
K44. Kvittning av finansiella tillgångar och skulder ... 127
K45. Väsentliga händelser efter räkenskapsperiodens slut ... 127

Noter till koncernens finansiella rapporter

(tusen euro)

K1. Företagsinformation

Ålandsbanken Abp är ett finländskt publikt aktiebolag, organiserat enligt finländsk lagstiftning och med huvudkontor i Mariehamn. Ålandsbanken Abp är en affärsbank med sammanlagt 13 kontor. Koncernen är genom dotterbolaget Crosskey Banking Solutions Ab Ltd även leverantör av moderna bankdatasystem för mindre och medelstora banker.

Moderbolagets huvudkontor har följande registrerade adress:

Ålandsbanken Abp
Nygatan 2
AX-22100 Mariehamn

Kopia av koncernbokslutet kan fås från huvudkontoret eller från bankens webbplats *www.alandsbanken.fi*.

Ålandsbanken Abp:s aktier är föremål för handel på Nasdaq Helsinki Oy.

Koncernredovisningen för räkenskapsåret som slutar den 31 december 2016 har godkänts av styrelsen den 9 mars 2017 och kommer att föreläggas bolagsstämman 2017 för fastställande. Bolagsstämman har möjlighet att fastställa eller låta bli att fastställa bokslutet.

K2. Redovisningsprinciper

1. Grunder för redovisningen

Koncernbokslutet har uppgjorts i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna (International Financial Reporting Standards, IFRS), sådana de antagits av EU. Vidare har vid upprättande av noterna till koncernredovisningen även finländsk samfunds- och bokföringslagstiftning tillämpats. Koncernredovisningen presenteras i tusen euro, där annat inte anges. Koncernredovisningen har upprättats enligt ursprungligt anskaffningsvärde, förutom där annat är angivet i redovisningsprinciperna.

Tabeller visar avrundade siffror på alla enskilda rader. Detta innebär dock att summeringar inte alltid går att göra av de avrundade värdena.

2. Förändrade redovisningsprinciper

De väsentliga redovisningsprinciper som har använts vid upprättande av årsbokslutet är de samma som de som användes vid upprättande av årsbokslutet per den 31 december 2015.

KOMMANDE REGELVERKSFÖRÄNDRINGAR

Ändringar i IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar – Clarification and Measurement of Sharebased Payment Transactions – (har ännu inte godkänts av EU och ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2018 eller senare): Ändringarna förtydligar redovisningen av transaktioner av viss typ och berör tre områden: värdering av aktierelaterade ersättningar som klassificeras som kontantreglerade ersättningar, ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument där en del består av källskatt som dragits av och ändring av kontantrelaterad ersättning till egetkapitalreglerad ersättning. Ålandsbanken utvärderar ännu inverkan på koncernens finansiella rapporter.

International Accounting Standards Board (IASB) publicerade den 24 juli 2014 IFRS 9 Finansiella instrument som ska ersätta IAS 39 Finansiella instrument Redovisning och värdering: IFRS 9 Finansiella instrument innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande nedskrivningsmodell (expected loss) och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. Vidare ska säkringsredovisning i ökad utsträckning följa koncernens interna riskhanteringsstrategier.

Utvärdering av effekterna på Ålandsbankens redovisning och rapportering när IFRS 9 börjar tillämpas pågår och drivs i projektform (IFRS 9-projektet). IFRS 9-projektet inleddes under hösten 2015 med en förstudie och under 2016 har Ålandsbanken arbetat vidare med att utvärdera och implementera lösningar. Ålandsbanken kan ännu inte uppskatta den beloppsmässiga effekten av tillämpning av IFRS 9, vilket medför att enbart kvalitativ beskrivning av effekter kan lämnas i dagsläget. De bedömningar av effekter som beskrivs nedan baseras på den information som idag är känd eller uppskattad.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier, där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. En genomlysning av Ålandsbankens utlånings- och likviditetsportföljer genomförs för närvarande delvis i syfte att identifiera avtalsmässiga klausuler för att säkerställa att samtliga klausuler är tillåtna i en så kallad grundläggande lånetransaktion (klarar SPPI-testet, solely payments of principal and interest) och delvis för att identifiera de tillämpliga affärsmodellerna. De identifierade klausulerna analyseras med en stickprovsansats och bedömning huruvida klausul medför att SPPI-testet av lånens kassaflöden godkänns eller inte kommer genomföras under våren 2017. I dagsläget finns ingen indikation på att någon klausul inte skulle uppfylla SPPI-testet, men det är för tidigt att göra slutlig bedömning kring detta.

Ålandsbanken bedömer att det främst är identifiering av affärsmodell som kan komma att få en effekt på koncernens finansiella rapporter. För närvarande analyseras likviditetsplaceringarna med avseende på vilken/vilka affärsmodeller som används. Preliminär bedömning indikerar att det framåtriktat kan röra sig om två olika portföljer med olika syften, en med syfte att inneha placeringarna för att erhålla de kontraktuella kassaflödena och en med ett annat syfte. Även idag vid tillämpning av IAS 39 har Ålandsbanken två olika kategorier för likviditetsportföljen. Beroende på vilken affärsmodell som identifieras för den portfölj som fortsatt utreds kan IFRS 9 komma att medföra en förändring av redovisning, utöver den förändring i klassificeringsprocess som identifierats.

Den nya nedskrivningsmodellen kommer att kräva en redovisning av ett års förväntad förlust redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken så ska nedskrivningsbeloppet motsvara de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden. Ålandsbanken ämnar i så hög grad som möjligt använda de befintliga metoder och processer som redan används för riskhantering och riskuppföljning i syfte att säkerställa att en enhetlig bild presenteras av banken i risksyfte och i finansiellt rapporteringssyfte. Ålandsbanken kommer att tillämpa en kreditratingmodell (PD x LGD x EAD) i så stor utsträckning som möjlig givet datatillgänglighet och väsentlighet. Utredning av datatillgänglighet görs för närvarande. En utveckling av PD-, LGD och EAD-modeller har pågått sedan sommaren 2016 för att säkerställa efterlevnad med principerna i IFRS 9. Parallellt pågår en utveckling av beräkningsmodell för förväntade kreditförluster.

Vidare arbetar Ålandsbanken med att identifiera de gränsvärden och parametrar (triggers) som ska tillämpas för att bedöma om en väsentlig ökning av kreditrisk har inträffat, där utveckling av PD, antal förfallna dagar, forbearance-åtgärder och andra riskhöjande beteenden ingår. Ett annat fokusområde som Ålandsbanken arbetar med är att implementera och utveckla befintliga och nya processer inklusive systemstöd för att möjliggöra en effektiv beräkning och redovisning av förväntade kreditförluster.

De nya reglerna kring säkringsredovisning innebär bland annat förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster. Ålandsbanken har ännu inte beslutat om IFRS 9 ska börja tillämpas eller om IAS 39 fortsatt ska tillämpas för säkringsredovisning. Ålandsbanken planerar att under 2017 utvärdera de tillämpliga alternativen för koncernen givet de säkringsstrategier som tillämpas. Aspekter som kommer bedömas i en sådan analys är redovisning (däribland volatilitet i resultatet), process, dokumentation, effektivitetsmätning och system.

IFRS 9 har även medfört följdändringar i upplysningskraven i IFRS 7 Finansiella instrument upplysningar och i myndighetsrapporteringen FINREP, vilka kommer att påverka de upplysningar som lämnas. Analys av upplysningskrav i IFRS 7 och nya FINREP pågår för närvarande och omfattningen på ändringarnas påverkan på Ålandsbanken är ännu inte slutligt fastställd.

Standarden har godkänts av EU och träder ikraft den 1 januari 2018. Ålandsbanken kommer tillämpa IFRS 9 från och med denna tidpunkt. Ålandsbanken kommer fortsatt under 2017 att utvärdera inverkan på den finansiella rapporteringen, koncernens balansräkning, resultaträkning och kapitaltäckning. Beloppsmässiga effekter har ännu inte kunnat uppskattas, men i takt med att de utkristalliseras då implementeringsprojektet fortlöper under 2017 kommer beloppsmässiga effekter att presenteras.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder: Den nya standarden ersätter nuvarande standarder för intäktsredovisning i IFRS, IAS 18 och IAS 11. Syftet med en ny intäktsstandard är att ha en enda principbaserad standard för samtliga branscher som ska ersätta befintliga standarder och uttalanden om intäkter. Enligt IFRS 15 ska företagen redovisa intäkter till ett belopp som återspeglar den ersättning ett företag förväntar sig ha rätt att erhålla i utbyte mot att det överför varor eller tjänster till en kund. Intäktsstandarden ger även utökade upplysningskrav. IFRS 15 träder ikraft den 1 januari 2018 men får tillämpas tidigare. EU-kommissionen godkände standarden 2016 och förtydliganden väntas bli godkända 2017. Ålandsbanken utvärderar ännu inverkan på koncernens finansiella rapporter.

IFRS 16 Hyresavtal (Har ännu inte godkänts av EU och ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2019 eller senare): Den nya standarden ersätter nuvarande IAS 17-standard och hänförliga tolkningsuttalanden. IFRS 16 kräver att leasetagare redovisar en leasingskuld och en "right-of-use" tillgång. Redovisningsmodellen liknar den nuvarande hanteringen av finansiella leasingavtal enligt IAS 17. Det finns två tillgängliga lättnadsregler, dessa hänför sig till kortfristiga leasingavtal där leasingperioden uppgår till maximalt 12 månader eller "tillgångar av mindre värde" dvs. tillgångar värda USD 5 000 eller mindre. Leasegivarens redovisning motsvarar i allt väsentligt den nuvarande hanteringen enligt IAS 17. Ålandsbanken utvärderar ännu inverkan på koncernens finansiella rapporter.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på Ålandsbankens finansiella rapporter.

- Ändrad IFRS 11 Samarbetsarrangemang: Redovisning av förvärv av andelar i en gemensam verksamhet.
- Ändrad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter: Disclosure Initiative. Ändringen innebär ett förtydligande av bland annat begreppet väsentlighet och vissa upplysningskrav.
- Ändrad IAS 7 Kassaflödesanalys: Disclosure Initiative (har ännu inte godkänts av EU). Ändringen medför nya upplysningskrav som hjälper användarna att bedöma de finansiella effekterna av förändringarna i kassaflöde från den finansiella verksamheten.
- Ändrad IAS 16 och IAS 38: Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation
- Ändrad IAS 19 Ersättningar till anställda: Defined Benefit Plans: Employee Contributions

3. Utformning av finansiella rapporter

Finansiella rapporter utgörs av balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultat, rapport över förändringar i eget kapital, rapport över kassaflöden samt noter. Syftet är att ge information om företagets ställning, finansiella resultat och kassaflöden som är användbar vid ekonomiska beslut. Av de finansiella rapporterna framgår också resultaten av företagsledningens förvaltning av de resurser som anförtrotts dem.

Koncernen publicerar delårsrapport för varje kvartal samt en fullständig årsredovisning.

4. Konsolideringsprinciper

Koncernbokslutet omfattar moderbolaget Ålandsbanken Abp (inklusive Ålandsbanken Abp (Finland), svensk filial) och alla dotterbolag över vilka moderbolaget har ett bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier samt om de facto kontroll föreligger. Konsolidering av dotterbolag sker från tidpunkten när bestämmande inflytande erhålls till datum för avyttring.

Vid eliminering har förvärvsmetoden använts. Förvärvsmetoden innebär att den överförda ersättningen, det förvärvade företagets identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Immateriella tillgångar, vilka inte finns i det förvärvade företagets balansräkning, exempelvis patent, varumärkesnamn eller kundrelationer, identifieras och värderas i samband med förvärvet. Vid förvärv där överförd ersättning, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande och verkligt värde på eventuell tidigare ägd andel överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder, redovisas skillnaden antingen som goodwill eller som negativ goodwill. Om goodwill uppstår görs en prövning av denna åtminstone vid varje bokslut. Om negativ goodwill uppstår intäktsförs denna i sin helhet vid förvärvstidpunkten. I koncernbokslutet fanns vid utgången av år 2015 eller 2016 inget goodwillvärde i bolag där koncernen skulle ha bestämmande inflytande eller dotterbolag där väsentliga innehav utan bestämmanderätt föreligger.

Transaktionsutgifter, med undantag av sådana som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, redovisas

direkt i resultaträkningen. Andel i eget kapital och räkenskapsperiodens resultat i dotterbolagen hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande avskiljs och visas som separata poster i koncernens resultat och balansräkning. Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

Förändringar i ägarandelar i ett dotterbolag, där bestämmande inflytande kvarstår, redovisas som en transaktion inom eget kapital. Skillnaden mellan erhållen likvid och innehav utan bestämmande inflytandes proportionella andel av förvärvade nettotillgångar redovisas under balanserade vinstmedel. Förändringar där bestämmande inflytande upphör, innebär att vinster eller förluster samt poster i övrigt totalresultat, med undantag av eventuella omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner, redovisas i resultaträkningen. Kvarvarande innehav värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i resultaträkning.

Koncernbokslutet omfattar intresseföretag där koncernen äger 20–50 procent av rösterna, eller annars har betydande inflytande. Vid konsolidering av intresseföretag har kapitalandelsmetoden använts. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel av intresseföretagets eget kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden justerad för eventuella nedskrivningar. Koncernens andel av intresseföretagens resultat och eventuell andel i övrigt totalresultat redovisas på separata rader i koncernens resultaträkning respektive koncernens övrigt totalresultat. När koncernens andel i ett intresseföretags förluster uppgår till eller överstiger dess innehav i intresseföretaget, inklusive eventuella fordringar utan säkerhet, redovisar koncernen inte ytterligare förluster, om inte koncernen har påtagit sig legala eller informella förpliktelser eller gjort betalningar för intresseföretagets räkning.

Gemensamma verksamheter är samarbetsarrangemang där Ålandsbanken och en eller flera samarbetspartner har rätt till alla ekonomiska fördelar relaterade till verksamhetens tillgångar samt åtagande för verksamhetens skulder. Ömsesidiga fastighets- och bostadsaktiebolag har klassificerats som gemensamma verksamheter. Koncernen redovisar tillgångar, skulder, intäkter och kostnader utifrån sin andel av dessa. Koncernen har inga joint ventures. Alla koncerninterna fordringar, skulder, intäkter och kostnader, inklusive dividend och orealiserade interna vinster har eliminerats i koncernbokslutet. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

5. Poster i utländsk valuta

Koncernredovisningen upprättas i euro (EUR), vilket är moderbolaget Ålandsbanken Abp:s rapporteringsvaluta och funktionella valuta. En verksamhets funktionella valuta bestäms utgående från den ekonomiska miljö där verksamheten bedrivs. Den funktionella valutan för koncernens verksamheter utomlands kan avvika från koncernens rapporteringsvaluta och funktionella valuta. Utländsk valuta definieras som en annan valuta än koncernens funktionella valuta. Intäkter och kostnader i utländsk valuta omräknas till koncernbolagens och filialernas funktionella valuta enligt transaktionsdagens valutakurser. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till den valutakurs som föreligger på bokslutsdagen. Omräkningsdifferenser från icke-monetära poster kategoriserade som finansiella tillgångar som kan säljas samt omräkningsdifferenser från säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet och verkligtvärdeförändring på relaterade valutaderivatinstrument efter avdrag för skatter i den mån säkringen är effektiv, redovisas i övrigt totalresultat. Icke-monetära poster som redovisas till verkligt värde omräknas enligt kurs då verkligt värde fastställdes. Övriga icke-monetära poster har omräknats enligt transaktionsdagens kurs.

I koncernbokslutet omräknas de utländska verksamheternas resultaträkningar, poster i övrigt totalresultat och kassaflödesanalyser till euro enligt rapportperiodens genomsnittskurser. Omräkningen av balansräkningens poster till euro görs enligt bokslutsdagens kurs. De omräkningsdifferenser som uppstår vid omräkning av utländska verksamheter redovisas separat i övrigt totalresultat och ackumuleras i en separat komponent i eget kapital, benämnd omräkningsdifferens. När bestämmande inflytande upphör, realiseras de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna, varvid de omklassificeras från omräkningsdifferensen i eget kapital till resultaträkningen.

6. Redovisning av tillgångar och skulder i balansräkningen

Köp och försäljning av aktier, penning- och kapitalmarknadsinstrument samt derivat på avistamarknaden redovisas på affärsdagen. Övriga finansiella tillgångar och skulder redovisas normalt på likviddagen. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när de avtalsenliga rättigheterna till de kassaflöden som härrör från tillgången upphör eller när samtliga risker och fördelar förknippade med tillgången överförs till någon annan. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen upphör eller annulleras.

Vid rörelseförvärv redovisas den förvärvade rörelsen i koncernens räkenskaper från förvärvstidpunkten. Förvärvstidpunkten är den tidpunkt då bestämmande inflytande över den förvärvade enheten inträder. Förvärvstidpunkten kan skilja sig från den tidpunkt då transaktionen är lagligt fastställd. Tillgångarna och skulderna tas bort från balansräkningen när det bestämmande inflytandet upphör.

Finansiella tillgångar och skulder kvittas och redovisas som ett nettobelopp i balansräkningen om banken har avtalsmässig eller legal rätt och avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden. Ytterligare upplysningar om kvittning av finansiella tillgångar och skulder lämnas i not K44.

Principerna för redovisning av tillgångar och skulder i balansräkningen har bland annat särskild betydelse för redovisning av återköpstransaktioner, värdepapperslån och leasing. Se respektive separat avsnitt nedan.

7. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

I värderingssyfte delas alla finansiella tillgångar i enlighet med bestämmelserna i IAS 39 in i följande värderingskategorier:

1. låne- och kundfordringar
2. tillgångar som hålls till förfall
3. tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen
   - tillgångar som innehas för handel
   - övriga finansiella tillgångar
4. finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella skulder delas in i följande värderingskategorier:

1. skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen
   - finansiella skulder som innehas för handel
   - övriga finansiella skulder
2. övriga finansiella skulder

Klassificeringen i balansräkningen är oberoende av värderingskategori. Olika värderingsprinciper kan således tillämpas för tillgångar och skulder som redovisas på samma rad i balansräkningen. En uppdelning av de klasser av finansiella tillgångar och skulder som redovisas i balansräkningen med avseende på värderingskategori görs i not K15.

Vid första redovisningstillfället redovisas alla finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde. För tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas transaktionskostnader i resultaträkningen genast vid anskaffningstillfället. För övriga finansiella instrument räknas transaktionskostnader in i anskaffningsvärdet.

LÅN OCH ANDRA FORDRINGAR

Låne- och kundfordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det diskonterade nuvärdet av alla framtida betalningar hänförliga till instrumentet där diskonteringsräntan utgörs av tillgångens effektivränta vid anskaffningstillfället. Nedskrivningsprövning av låne- och kundfordringar görs när det finns objektiva belägg som indikerar att en fullständig återbetalning av en fordran inte längre är sannolik. Nedskrivningar redovisas över resultaträkningen. Låne- och kundfordringar redovisas i balansräkningen till sitt nettobelopp, efter avdrag för sannolika och konstaterade kreditförluster.

TILLGÅNGAR SOM HÅLLS TILL FÖRFALL

I kategorin tillgångar som hålls till förfall redovisas räntebärande tillgångar som koncernen har för avsikt och förmåga att hålla till förfall. Tillgångar som kategoriserats som tillgångar som hålls till förfall redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar som hålls till förfall görs när det finns objektiva belägg för att en eller flera förlusthändelser inträffat som påverkar tillgångens förväntade framtida kassaflöden.

TILLGÅNGAR OCH SKULDER SOM INNEHAS FÖR HANDEL

Tillgångar och skulder som innehas för handel består av derivatinstrument och noterade finansiella instrument vilka innehas för handel. Ålandsbanken har mycket begränsade tillgångar och skulder som innehas för handel. Finansiella instrument som innehas för handel redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Marknadsvärdeförändringar redovisas i posten Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde. Räntor hänförliga till denna värderingskategori redovisas i resultaträkningen under Räntenetto.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER TILL VERKLIGT VÄRDE (VERKLIGT VÄRDE-OPTIONEN)

Valmöjligheten som ingår i IAS 39 att kategorisera finansiella instrument som värderade till verkligt värde via resultaträkningen kan tillämpas för finansiella tillgångar och skulder, vilka inte kategoriseras som tillgångar som kan säljas, för att undvika inkonsekvens vid värderingen av tillgångar och skulder som utgör motpositioner till varandra och som förvaltas på portföljbasis. Ålandsbanken värderar vissa helheter av derivatinstrument och av derivatinstrument skyddade poster enligt verkligt värde-optionen. Sådana helheter omfattar främst fastränte lån och därtill matchade ränteswappar. Detta förfarande minskar effektivt resultatets volatilitet utan att tillämpa säkringsredovisning, då fluktuationen i derivatinstrumentens värde till en stor del motverkas av motsvarande fluktuation i de övriga till samma helhet hörande komponenternas värde. Förändringar i verkligt värde på finansiella instrument som värderas till verkligt värde redovisas i resultaträkningen under Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde. Räntor hänförliga till denna värderingskategori redovisas i resultaträkningen under Räntenetto.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR SOM KAN SÄLJAS

I denna värderingskategori redovisas skuldebrev samt aktier och andelar som varken innehas för handel eller innehas till förfall. Finansiella tillgångar som kan säljas redovisas initialt till anskaffningsvärde i balansräkningen och värderas därefter till verkligt värde. Värdeförändring redovisas i övrigt totalresultat, med avdrag för latent skatt. Vid avyttring och nedskrivning överförs den andelen av det ackumulerade resultat som tidigare redovisats i övrigt totalresultat till resultaträkningen. Avyttringar redovisas under Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas och nedskrivningar under Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar. Värdeförändring av aktier redovisas i resultaträkningen under Nettointäkter av tillgångar som kan säljas. Räntor hänförliga till denna kategori tillgångar redovisas i resultaträkningen under Räntenetto.

Utdelningar på aktier som klassificeras som tillgångar som kan säljas redovisas löpande i resultaträkningen under Övriga intäkter. Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar som kan säljas görs när det finns objektiva belägg för att en eller flera förlusthändelser inträffat som påverkar tillgångens förväntade framtida kassaflöden.

ÖVRIGA FINANSIELLA SKULDER

Övriga finansiella skulder upptas vid anskaffningstillfället i balansräkningen till anskaffningsvärde och därefter till upplupet anskaffningsvärde.

OMKLASSIFICERING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Bestämmelserna i IAS 39 tillåter endast omklassificering för vissa finansiella tillgångar och endast under exceptionella omständigheter. Ålandsbanken har inte omklassificerat några finansiella instrument.

ÅTERKÖPSTRANSAKTIONER

Med en äkta återköpstransaktion, så kallad repa, avses ett avtal där parter kommit överens om försäljning av värdepapper samt ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Vid en återköpstransaktion redovisas ett sålt värdepapper fortsatt i balansräkningen då koncernen under transaktionens löptid är exponerad mot värdepapprets värdeförändringsrisk. Erhållen likvid redovisas som finansiell skuld i balansräkningen utifrån vem som är motpart. Sålt värdepapper redovisas även som ställd pant. Erlagd likvid för förvärvat värdepapper, så kallad omvänd repa, redovisas i balansräkningen som utlåning till den säljande parten.

VÄRDEPAPPERSLÅN

Värdepapper som lånas ut kvarstår i balansräkningen då koncernen fortsatt är exponerad emot värdepapprets värdeförändringsrisk. Utlånade värdepapper redovisas på affärsdag som ställd pant, medan inlånade värdepapper inte tas upp som tillgång. Värdepapper som lånas ut värderas på samma sätt som övriga innehavda värdepapper av samma slag. I de fall avyttring av inlånade värdepapper sker, så kallad blankning, skuldbokförs ett belopp motsvarande värdepappernas verkliga värde inom Övriga skulder i balansräkningen.

INBÄDDADE DERIVAT

Ett inbäddat derivat är en del av ett sammansatt finansiellt instrument som också omfattar ett värdavtal som inte är ett derivat, vilket innebär att vissa av det sammansatta instrumentets kassaflöden varierar på ett sätt som liknar kassaflödena för ett fristående derivat. Ett inbäddat derivat skiljs från värdavtal och redovisas separat som Derivatinstrument i balansräkningen då dess ekonomiska egenskaper inte är nära förknippade med värdavtalet, under förutsättning att det sammansatta finansiella instrumentet inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

8. Principer för värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde

Verkligt värde definieras som priset till vilken en tillgång skulle kunna säljas eller en skuld överföras i en normal transaktion mellan oberoende marknadsaktörer.

För finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad likställs verkligt värde med det aktuella marknadspriset. Som aktiv

betraktas en sådan marknad där noterade priser med lätthet och regelbundenhet finns tillgängliga på en reglerad marknad, handelsplats, tillförlitlig nyhetstjänst eller motsvarande och där erhållna prisuppgifter lätt kan verifieras genom regelbundet förekommande transaktioner. Det aktuella marknadspriset motsvaras i regel av aktuell köpkurs för finansiella tillgångar respektive aktuell säljkurs för finansiella skulder. För grupper av finansiella instrument som förvaltas på basis av bankens nettoexponering för marknadsrisk likställs det aktuella marknadspriset med det pris som skulle erhållas eller betalas vid en avyttring av nettopositionen.

För finansiella instrument för vilka tillförlitliga uppgifter om marknadspris saknas, bestäms verkligt värde med hjälp av värderingsmodeller. De värderingsmodeller som används bygger på indata som i allt väsentligt kan verifieras med marknadsobservationer, exempelvis marknadsräntor och aktiekurser. Vid behov görs en justering för andra variabler som en marknadsaktör förväntas ta i beaktande vid prissättningen.

De värderingstekniker som används är analys av diskonterade kassaflöden, värdering med referens till finansiella instrument som i allt väsentligt är likadana, värdering med referens till nyligen genomförda transaktioner i samma finansiella instrument. Vid användning av värderingstekniker används i så stor utsträckning som möjligt marknadsnoteringar, men ifall detta inte är möjligt krävs uppskattningar för att erhålla verkligt värde

Dag 1– vinster/-förluster, det vill säga vinster/förluster som uppkommer vid omedelbar värdering av nya kontrakt och som således inte beror på fluktuationer i räntenivåer eller kreditvärdighet, resultatförs.

SKULDEBREV

Skuldebrev utgivna av stater såväl som säkerställda obligationer och företagsobligationer värderas med hjälp av aktuella marknadspriser. I undantagsfall kan företagsobligationer värderas med värderingstekniker som baseras på marknadsräntor för motsvarande löptid med justering för kredit- och likviditetsrisk.

AKTIER OCH ANDELAR

Aktier noterade på en aktiv marknad värderas till marknadspris. Vid värdering av onoterade aktier och andelar styrs valet av värderingsmodell av vad som bedöms lämpligt för det enskilda instrumentet. Innehav i onoterade aktier består i huvudsak av olika typer av gemensamägd verksamhet med anknytning till bankens affär samt innehav i åländska bolag. Sådana innehav värderas i regel till bankens andel av substansvärdet i bolaget.

DERIVAT

Derivat som handlas på en aktiv marknad värderas till marknadspris. Merparten av koncernens derivatkontrakt, däribland ränteswappar och olika typer av linjära valutaderivat, värderas med värderingsmodeller som bygger på marknadsräntor och andra marknadspriser. Värdering av icke-linjära derivatkontrakt som inte handlas aktivt bygger på en rimlig skattning av marknadsbaserad indata, exempelvis volatilitet.

UTLÅNING KLASSIFICERAD ATT VÄRDERAS TILL VERKLIGT VÄRDE

Utlåning som är klassificerad att värderas till verkligt värde via resultaträkningen värderas till nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden. Vid beräkningen justeras marknadsräntan för kreditrisk. Den aktuella kreditriskpremien antas motsvara den ursprungliga så länge det saknas belägg för att motpartens återbetalningsförmåga väsentligen försämrats.

9. Nedskrivningar av låne- och kundfordringar

Nedskrivningsprövning av låne- och kundfordringar görs när det finns objektiva belägg som indikerar att en fullständig återbetalning av en fordran inte längre är sannolik. Reserveringens storlek motsvarar skillnaden mellan det redovisade värdet av den utestående fordran och det diskonterade värdet av förväntade framtida kassaflöden hänförliga från fordran och eventuella erhållna säkerheter eller garantier. Om det inte föreligger några belägg för en individuell reservering av en fordran kan den inkluderas i en grupp av finansiella tillgångar med likartade kreditriskegenskaper och genomgå en kollektiv prövning av nedskrivningsbehovet.

Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar de uppskattade framtida kassaflödena är exempelvis följande:

- betydande finansiella svårigheter hos gäldenären,
- att låntagaren som en följd av dennes finansiella svårigheter har beviljats en eftergift som annars inte hade övervägts,
- ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp, eller
- att det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion.

Om nedskrivningsbehovet minskar i efterföljande perioder återförs tidigare gjord nedskrivning. Låne- och kundfordringar redovisas dock aldrig till ett högre värde än vad det upplupna anskaffningsvärdet hade varit om nedskrivningen inte gjorts.

Nedskrivningar på låne- och kundfordringar samt konstaterade kreditförluster redovisas i resultaträkningen under Nedskrivning av krediter och andra åtaganden. Återbetalningar av tidigare konstaterade kreditförluster liksom återföringar av tidigare gjorda nedskrivningar intäktsredovisas under Nedskrivning av krediter och andra åtaganden.

10. Säkringsredovisning

SÄKRING AV VERKLIGT VÄRDE

Säkring av verkligt värde kan tillämpas för enskilda tillgångar och skulder samt för portföljer av finansiella instrument i syfte att skydda koncernen mot icke önskvärda resultateffekter till följd av förändringar i marknadspriser på redovisade tillgångar eller skulder. Vid säkring av verkligt värde värderas både säkringsinstrumentet – derivatet – och den säkrade risken i det säkrade instrumentet till verkligt värde via resultaträkningen under Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde. En förutsättning för att säkringsredovisning ska kunna tillämpas är att säkringen formellt identifierats och dokumenterats. Säkringens effektivitet ska kunna mätas på ett tillförlitligt sätt samt förväntas vara och under redovisade perioder ha varit mycket effektiv i att uppnå motverkande värdeförändringar.

KASSAFLÖDESSÄKRING

Kassaflödessäkring kan tillämpas för enskilda tillgångar och skulder i syfte att skydda koncernen mot icke önskvärda resultateffekter till följd av variationer i kassaflöden hänförliga till ränte- och valutaförändringar. Derivat som utgör säkringsinstrument i kassaflödessäkring redovisas till verkligt värde i balansräkningen. I den mån säkringsinstrumentets värdeförändring är effektiv redovisas den i säkringsreserven via övrigt totalresultat. Eventuell ineffektiv del redovisas i resultaträkningen under Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde. Beloppet redovisat i övrigt totalresultat överförs till resultaträkningen i samband med att det emitterade skuldebrev som säkrats med kassaflödessäkring förfaller. En förutsättning för att säkringsredovisning ska kunna tillämpas är att säkringen formellt

identifierats och dokumenterats. Säkringens effektivitet ska kunna mätas på ett tillförlitligt sätt samt förväntas vara och under redovisade perioder ha varit mycket effektiv i att uppnå motverkande värdeförändringar.

SÄKRING AV NETTOINVESTERING I UTLANDSVERKSAMHET

Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamhet tillämpas för att skydda koncernen från de omräkningsdifferenser som uppkommer då verksamheter i annan funktionell valuta än rapporteringsvalutan omräknas. Derivat som utgör säkringsinstrument vid säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Den del av valutakursresultatet på säkringsinstrumentet som är effektiv redovisas i övrigt totalresultat.

Eventuell ineffektiv del redovisas i resultaträkningen i Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde. Vid eventuell avyttring av en utlandsverksamhet överförs uppkomna vinster och förluster på säkringsinstrumentet från övrigt totalresultat till resultaträkningen. En förutsättning för att säkringsredovisning ska kunna tillämpas är att säkringen formellt identifierats och dokumenterats. Säkringens effektivitet ska kunna mätas på ett tillförlitligt sätt samt förväntas vara och under redovisade perioder ha varit mycket effektiv i att uppnå motverkande värdeförändringar.

11. Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar består av IT-system som tillverkas för eget bruk samt externt upphandlade system.

AKTIVERING AV TILLVERKNING FÖR EGET BRUK

Om det tillverkade datasystemet genererar trolig framtida intäkt eller kostnadsreduktion som överstiger kostnaden aktiveras utvecklingskostnaderna för datasystemet. Egenutvecklade datasystem aktiveras till självkostnadspris. De aktiverade utvecklingskostnaderna avskrivs i normalfall linjärt under 3–5 år. Avskrivningarna inleds då datasystemet är färdigt för användning. Utvecklingskostnader som inte förväntas ha betydande ekonomisk nytta redovisas som kostnad i resultaträkningen. Förundersöknings- och forskningskostnader redovisas som kostnad i resultaträkningen.

EXTERNT UPPHANDLADE IT-SYSTEM

Externa datasystem upptas i balansräkningen till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

NEDSKRIVNING

Årligen görs en genomgång av tillgångarna för att fastställa om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov. Om en sådan indikation uppkommer, fastställs återvinningsvärdet som det högre av försäljningspriset och nyttjandevärdet på tillgången. Ännu ej färdigställa utvecklingsarbeten prövas för nedskrivning årligen oavsett förekomst av indikationer på värdeminskning. En nedskrivning redovisas i resultaträkningen om bokföringsvärdet överskrider återvinningsvärdet. En tidigare redovisad nedskrivning återförs endast om det skett en väsentlig förändring i värderingsgrunderna för nedskrivningstest. Bokföringsvärdet efter återföring kan maximalt uppgå till bokföringsvärdet före nedskrivning.

GOODWILL

Goodwill motsvarar den andel av anskaffningsutgiften som överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder. Goodwill avskrivs inte utan prövas årligen, eller oftare om behov föreligger, för nedskrivning (impairment) genom att diskontera framtida förväntade kassaflöden i kassagenerande enheter. Nedskrivningar redovisas i resultaträkningen. Inget koncernmässigt goodwillvärde fanns vid utgången av 2015 eller 2016.

12. Materiella tillgångar

FÖRVALTNINGSFASTIGHETER

Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att erhålla hyresintäkter, värdestegring eller i båda syften. Förvaltningsfastigheterna utgörs av direkta innehav samt indirekta innehav via fastighetsbolag och bostadsbolag. Förvaltningsfastigheterna redovisas enligt anskaffningsvärdemetoden separat i balansräkningen under materiella tillgångar till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I resultaträkningen visas Nettointäkt från förvaltningsfastigheter som en delmängd av posten Övriga intäkter. Värdering av fastigheterna har gjorts av auktoriserad fastighetsförmedlare.

RÖRELSEFASTIGHETER, FASTIGHETER I EGET BRUK

Rörelsefastigheter utgörs av direkta innehav och indirekta innehav via fastighets- och bostadsbolag. Rörelsefastigheter upptas i balansräkningen till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. För huvudkontorsfastigheten har koncernen valt att tillämpa undantaget i IFRS 1, genom att använda antaget anskaffningsvärde i stället för ursprungligt anskaffningsvärde på materiella tillgångar vid övergången till IFRS.

ÖVRIGA MATERIELLA TILLGÅNGAR

Övriga materiella tillgångar utgörs av maskiner och inventarier, bilar och konstsamling. Övriga materiella tillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Eventuella försäljningsvinster, -förluster och utrangeringar resultatförs.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar är uppgjorda på basis av tillgångarnas förväntade ekonomiska livslängd. Samtliga avskrivningar är linjära.

Byggnader	40 år
Byggnaders tekniska utrustning	12 år
Ombyggnad i hyrda lokaler	4–10 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
Egen utveckling av datasystem	3–5 år
Externa datasystem	3–5 år
Övriga immateriella och materiella tillgångar	3–5 år

Jordområden avskrivs inte.

NEDSKRIVNINGAR

Årligen görs en genomgång av tillgångarna för att fastställa om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov. Om en sådan indikation uppkommer, fastställs återvinningsvärdet som det högre av försäljningspriset och nyttjandevärdet på tillgången. En nedskrivning redovisas i resultaträkningen om bokföringsvärdet överskrider återvinningsvärdet. En tidigare redovisad nedskrivning återförs endast, med undantag av goodwill, om det skett en väsentlig förändring i värderingsgrunderna för nedskrivningstest. Bokföringsvärdet efter återföring kan maximalt uppgå till bokföringsvärdet före nedskrivning.

13. Avsättningar

En avsättning redovisas när koncernen har en befintlig förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, när det är troligt att ett utflöde av resurser i form av ekonomiska förmåner kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt när en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningen värderas till nuvärdet av uppskattat utflöde. Avsättningarna prövas vid varje bokslutstillfälle och justeras vid behov, så att de motsvarar aktuell uppskattning av åtagandenas värde.

Avsättningar redovisas för omstruktureringar. Med omstrukturering avses genomgripande organisationsförändring, till exempel genom att anställda får avgångsvederlag för förtida uppsägning, eller nedläggningar av kontor. För att en avsättning ska redovisas krävs att en omstruktureringsplan har fastställts och tillkännagivits så att det har skapats en välgrundad förväntan hos dem som berörs av att företaget kommer att genomföra omstruktureringen.

Avsättningar till omstruktureringsreserv rörande övriga kostnader redovisas i balansräkningen när koncernen har fastställt en utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen antingen har påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven.

Förlustkontrakt redovisas när de förväntade ekonomiska fördelarna som härrör från ett kontrakt är lägre än de oundvikliga utgifterna för att uppfylla kontraktets förpliktelser.

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser utom koncernens kontroll eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

14. Leasingavtal

Leasingavtalen indelas enligt IAS 17 i finansiella leasingavtal och operationella leasingavtal. Kategoriseringen görs vid ingång av respektive avtal. Ett finansiellt leasingavtal innebär att ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Tillgångar som leasats in med finansiella leasingavtal tas vid avtalets ingång upp bland materiella tillgångar och motsvarande finansiell leasingskuld bland övriga skulder. Tillgångar redovisas vid ingång av leasingavtal till det belopp som motsvarar den leasade tillgångens verkliga värde eller det lägre nuvärdet för minimileasingavgifterna. Avskrivning görs utgående från den ekonomiska livslängden eller den kortare leasingperioden. Räntor för leasingskulden redovisas som räntekostnad enligt effektivräntemetod.

Då leasegivaren bär de ekonomiska riskerna och fördelarna klassificeras leasingavtalet som operationellt. Tillgångar som leasats med operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och leasingavgifterna för dessa avtal redovisas i resultaträkningen som hyreskostnader linjärt över leasingperioden.

Merparten av koncernens leasingavtal utgörs av operationella leasingavtal.

Nedskrivning redovisas efter individuell bedömning av behovet.

15. Intäkter

RÄNTENETTO

Ränteintäkter och räntekostnader för finansiella instrument beräknas enligt effektivräntemetod. Metoden redovisar instrumentens intäkter och kostnader jämnt i förhållande till utestående belopp över perioden fram till förfallodagen. Beräkningen innefattar alla avgifter som erlagts eller erhållits av avtalsparterna som är en del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra över- och underkurser.

PROVISIONSNETTO

Intäkter och kostnader för olika typer av tjänster redovisas i resultaträkningen som Provisionsintäkter respektive Provisionskostnader. Som provisionsintäkter redovisas courtage, olika former av förvaltningsavgifter, betalningsprovisioner och kortavgifter. Uppläggningsavgifter för lån och löftesprovisioner periodiseras över krediternas löptid och ingår i Räntenetto, i de fall som de inte anses utgöra kostnadstäckning. Provisionskostnader är transaktionsberoende och är direkt relaterade till intäkter inom Provisionsintäkter.

Provisionsintäkter och -kostnader redovisas när tjänsten utförs. För provisioner som gäller flera år redovisas enbart den andel som gäller räkenskapsperioden

NETTORESULTAT FINANSIELLA POSTER TILL VERKLIGT VÄRDE

Under Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde redovisas realiserade och orealiserade vinster och förluster från finansiella instrument vilka värderas till verkligt värde via resultaträkningen, samt den ineffektiva delen vid säkringsredovisning.

Under nettointäkter från valutaverksamhet redovisas resultatet av valutaväxling samt kursdifferenser som uppkommer vid omräkning till euro av tillgångar och skulder.

Realiserade värdeförändringar från tillgångar som kan säljas redovisas som Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas.

IT-INTÄKTER

Årslicensintäkter för IT-system intäktsförs linjärt under respektive år som de hänförs till. Systemförsäljning med betydande anpassningar hanteras som långfristiga projekt. Intäkter för systemlicens från långfristiga projekt redovisas som intäkt utgående från färdigställandegraden, då denna på ett tillförlitligt sätt kan fastställas. Färdigställandegraden fastställs skilt för varje projekt som andelen utfört arbete vid bokslutstidpunkten jämfört med projektets beräknade totala antal arbetstimmar. Om det är sannolikt att de totala utgifterna kommer att överskrida de totala intäkterna för projektet redovisas den förväntade förlusten genast som kostnad.

ÖVRIGA INTÄKTER

Som övriga rörelseintäkter redovisas bland annat utdelningar från aktier och andelar samt utdelningar från tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Här redovisas även realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar och hyresintäkter från förvaltningsfastigheter. Hyresintäkter redovisas linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i leasingavtalet.

16. Ersättningar till anställda

PENSIONSANSVAR

Ersättningar till anställda efter anställningens upphörande utgörs av dels avgiftsbestämda, dels förmånsbestämda planer. Som avgiftsbestämda planer redovisas sådana planer för ersättningar enligt vilka koncernen betalar fastställda avgifter till en utomstående juridisk enhet och därefter saknar rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten saknar tillgångar för att fullgöra sitt åtagande gentemot den anställde. Erlagda premier för avgiftsbestämda planer redovisas löpande i resultaträkningen som personalkostnad. Övriga planer för ersättning efter avslutad anställning redovisas som förmånsbestämda planer.

Pensionsskyddet för personalen i Finland har ordnats delvis genom ArPL-försäkring (avgiftsbestämd plan) och delvis via pensionsstiftelse (Ålandsbanken Abp:s Pensionsstiftelse r.s., en så kallad A-stiftelse; förmånsbestämd plan). Pensionsskyddet för personalen i Sverige följer den så kallade BTP-planen och är historiskt till stor del förmånsbestämd. En växande del av de svenska pensionsplanerna är dock numera avgiftsbestämda.

Vid förmånsbaserad pensionslösning utgår en pension baserad på lön och anställningstid, vilket innebär att arbetsgivaren bär alla väsentliga risker för fullgörandet av pensionsutfästelsen. För majoriteten av de förmånsbaserade pensionsplanerna har koncernen avskilt förvaltningstillgångar i pensionsstiftelser och pensionskassa. Som nettotillgång i balansräkningen avseende de förmånsbaserade pensionsplanerna redovisas förvaltningstillgångarna minskade med pensionsförpliktelserna. Aktuariella vinster och förluster på pensions-

förpliktelsen samt avkastning som överstiger den beräknade avkastningen på förvaltningstillgångarna redovisas i övrigt totaltresultat.

Den redovisade pensionskostnaden avseende förmånsbestämda planer utgörs av nettot av följande poster, som samtliga ingår i personalkostnader:

- Intjänad pensionsrätt under året, det vill säga årets andel av den beräknade slutliga totala pensionsutbetalningen. Beräkningen av intjänad pensionsrätt utgår från en beräknad slutlön och är föremål för aktuariella antaganden.
- Årets räntekostnad på grund av att nuvärdet av pensionsskulden har ökat under året då tiden till utbetalning minskat. För beräkning av årets räntekostnad används aktuell swapränta (räntan vid årets början) för en löptid motsvarande återstående tid till utbetalning av pensionsskulden.
- Beräknad avkastning (ränta) på förvaltningstillgångarna. Räntan på förvaltningstillgångar redovisas i resultatet med tillämpning av samma ränta som vid fastställande av årets räntekostnad.

Beräkningen av kostnader och åtaganden med anledning av koncernens förmånsbestämda planer är förenad med ett flertal bedömningar och antaganden som kan ha en betydande inverkan på redovisade belopp.

Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller när företaget redovisar relaterade omstruktureringskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

17. Aktierelaterade ersättningar

Koncernen har i sin ersättningspolicy möjliggjort att delar av ersättningen till de anställda kan regleras genom egna aktier, vilket redovisas som aktierelaterade ersättningar. Det verkliga värdet beräknas vid tilldelningstidpunkten och fördelas över intjäningsperioden, samtidigt som motsvarande ökning av eget kapital redovisas. Kostnaden utgår från det verkliga värdet på aktierna vid tilldelningstidpunkten. Aktiernas verkliga värde beräknas vid tilldelningstidpunkten utgående från aktiernas noterade marknadspris. En bedömning av hur många aktier de anställda kommer att intjäna görs vid beräkning av redovisad kostnad för aktierelaterade ersättningar i enlighet med villkor i koncernens ersättningspolicy (exempelvis fortsatt anställning). Vid varje rapportperiods slut omprövar företagsledningen sina bedömningar om hur många aktier som kommer att bli intjänade.

18. Inkomstskatt

Inkomstskatt i resultaträkningen innefattar aktuella skatter för koncernen baserat på skattepliktigt resultat för året, tillsammans med skattejusteringar för föregående år samt förändringar i latenta (uppskjutna) skatter. Skattekostnaden redovisas i resultaträkningen som kostnad, förutom i fråga om poster som redovisas i övrigt totalresultat, varvid också skatteffekten redovisas som en del av övrigt totalresultat. Latent skattefordran eller skuld har fastställts för temporära skillnader mellan skattemässigt värde för tillgångar och skulder och deras redovisade belopp, genom användande av skattesatser som gäller för framtida perioder. De latenta skatteskulderna och skattefordringarna beräknas enligt skattesatser som förväntas gälla i respektive land när skatten materialiseras (lag är godkänd men har ännu inte trätt i kraft). En latent skattefordran redovisas i den utsträckning det är sannolikt att framtida beskattningsbar inkomst kommer att uppkomma mot vilken den temporära skillnaden kan utnyttjas.

19. Anläggningstillgångar som innehas för försäljning samt avvecklade verksamheter

En anläggningstillgång eller en avyttringsgrupp, klassificeras som att den innehas för försäljning om dess redovisade värde kommer att återvinnas i huvudsak genom försäljning och inte genom användning. Tillgången eller avyttringsgruppen måste vara tillgänglig för omedelbar försäljning i befintligt skick och utifrån villkor som är normala. Det måste vara mycket sannolikt att försäljning kommer att ske. En fullbordad försäljning förväntas bli redovisad inom ett år. En avvecklad verksamhet representerar en självständig rörelsegren eller en väsentlig verksamhet inom ett geografiskt område eller ett dotterföretag som förvärvats uteslutande i syfte att vidaresäljas.

Anläggningstillgångar eller avyttringsgrupper som innehas för försäljning redovisas på egen rad i balansräkningen och värderas till det lägsta av det redovisade värdet och det verkliga värdet efter avdrag för förväntade försäljningskostnader. Skulder som är relaterade till anläggningstillgångarna redovisas också på egen rad i balansräkningen. Inga anläggningstillgångar som innehas för försäljning finns vid utgången av 2015 eller 2016.

20. Rörelsesegment

Koncernen rapporterar rörelsesegment i enlighet med IFRS 8, vilket innebär att segmentrapporten speglar den information som företagsledningen i koncernen erhåller. Koncernens verkställande direktör har identifierats som högsta verkställande beslutsfattare. Koncernen rapporterar de olika affärsverksamheterna som rörelsesegment. En affärsverksamhet är en grupp avdelningar och bolag som tillhandahåller produkter eller tjänster som har risk och avkastning som avviker från övriga affärsverksamheter. Koncerninterna transaktioner sker till marknadsmässiga priser.

21. Likvida medel

Med likvida medel avses kassa och tillgodohavanden vid centralbankerna i Finland och Sverige som fritt kan disponeras. Med tillgodohavanden avses medel som är tillgängliga när som helst. Det innebär att samtliga likvida medel är användbara omgående. Likvida medel i kassaflödesanalysen definieras i enlighet med IAS 7, och överensstämmer inte med det som koncernen betraktar som likvida medel.

22. Betydande bedömningar och osäkerhet i uppskattningar

Upprättande av bokslut i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen i vissa fall gör bedömningar och uppskattningar om framtiden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen för tillgångar och skulder, intäkter och kostnader, samt upplysningar om förbindelser. Även om gjorda bedömningar och uppskattningar bygger på företagsledningens bästa vetande om aktuella händelser och åtgärder vid tidpunkten för bedömningen, kan det verkliga utfallet avvika från dessa bedömningar och uppskattningar. De betydande redovisningsmässiga bedömningar som gjorts vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper avser främst nedskrivning av låne- och kundfordringar. De källor till osäkerhet i uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter beskrivs nedan.

VÄRDERING AV LÅNE- OCH KUNDFORDRINGAR

Låne- och kundfordringar prövas för nedskrivningsbehov löpande och individuellt för varje fordran. Vid behov skrivs fordran ned till bedömt återvinningsvärde. Det uppskattade återvinningsvärdet bygger på en bedömning av motpartens finansiella återbetalningsförmåga och antaganden om realisationsvärdet på eventuella säkerheter. En bedömning av företagsledningen kan krävas i synnerhet för att uppskatta belopp och timing i framtida förväntade kassaflöden som bestämmer reserveringens storlek.

För de koncentrationer som inte enligt individuell bedömning har nedskrivningsbehov, görs kollektiva uppskattningar och bedömningar baserade på bankens interna riskklassificeringssystem. För ytterligare information, se not K12.

AKTUARIELLA BERÄKNINGAR AV PENSIONSÅTAGANDEN

Framtida pensionsskuld beräknas genom försäkringsmatematiska kalkyler. Som bas för beräkningen finns uppskattningar om diskonteringsränta (swapränta med maturitet som motsvarar pensionsskuldens förväntade tidslängd), löneökning (förväntad framtida ökning för pensioner), inflation, personalomsättning samt förväntad avkastning på tillgångar. För ytterligare information, se not K41.

FINANSIELLA INSTRUMENT VÄRDERADE TILL VERKLIGT VÄRDE

För att fastställa verkligt värde för finansiella instrument görs bedömningar som kan ha betydande inverkan på redovisade belopp. Bedömningar som avses omfattar val av värderingstekniker, bedömning av om marknader är aktiva samt om vilka marknadsparametrar som kan observeras. Vid användning av värderingstekniker används i så stor utsträckning som möjligt marknadsnoteringar, men ifall detta inte är möjligt krävs uppskattningar av företagsledningen för att erhålla verkligt värde. För ytterligare information, se not K16.

VÄRDERING AV FÖRVALTNINGSFASTIGHETER OCH RÖRELSEFASTIGHETER

Företagsledningen gör årligen en genomgång av förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter för att fastställa om det föreligger något nedskrivningsbehov. Vid indikation om nedskrivningsbehov fastställs återvinningsvärdet som det högre av försäljningspriset och nyttjandevärdet på tillgången, varefter nedskrivning redovisas i resultaträkningen om bokföringsvärdet överskrider återvinningsvärdet. Uppskattningen av värden på tillgångarna görs av externa oberoende värderare. För ytterligare information, se not K25.

VÄRDERING AV LATENT SKATT

En latent skattefordran redovisas för fastställda beskattningsbara förluster i den utsträckning det är sannolikt att framtida beskattningsbar inkomst kommer att uppkomma. Företagsledningen bedömer löpande när latent skatt bör redovisas i koncernen utgående från förväntad framtida resultatutveckling. Vid varje balansdag bedöms om redovisad latent skatt är befogad utgående från storleken på förväntade framtida skattemässiga intäkter. För ytterligare information, se not K28.

AKTIERELATERAD ERSÄTTNING

Vid beräkning av redovisad kostnad för aktierelaterade ersättningar i enlighet med koncernens ersättningspolicy uppskattar företagsledningen hur många aktier de anställda kommer att tilldelas. Kostnaden utgår från det verkliga värdet på aktierna vid utdelningsögonblicket. För ytterligare information, se not K10.

23. Engångsposter

Som engångsposter definieras resultateffekter vid avyttring av verksamheter och strategiska aktieinnehav samt omstrukturerings-kostnader i samband med större organisationsförändringar och nedläggning av verksamheter.

K3. Segmentrapport	2016						
	Private Banking	Premium Banking	Kapital-förvaltning	IT	Koncern-funktioner och övrigt	Elimineringar	Totalt
Räntenetto	27 508	23 408	70	–50	4 058	97	55 091
Provisionsnetto	24 078	11 922	8 866	–49	113	–6	44 925
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	572	564	–37	–52	3 090	67	4 204
IT-intäkter	0	0	0	30 525	0	–15 602	14 923
Övriga intäkter	66	73	88	246	2 933	–2 140	1 266
Summa intäkter	**52 224**	**35 967**	**8 986**	**30 620**	**10 194**	**–17 583**	**120 408**
Personalkostnader	–11 484	–7 154	–4 942	–15 019	–18 203	–177	–56 979
Övriga kostnader	–5 110	–4 536	–2 131	–10 264	–20 576	14 783	–27 833
Avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	–209	–637	–13	–2 948	–3 037	901	–5 943
Intern kostnadsfördelning	–17 052	–16 647	–1 243	0	34 943	0	0
Poster av engångskaraktär	0	0	0	0	–499	0	–499
Summa kostnader	**–33 855**	**–28 974**	**–8 328**	**–28 230**	**–7 373**	**15 507**	**–91 255**
Resultat före nedskrivningar	**18 368**	**6 993**	**658**	**2 389**	**2 821**	**–2 077**	**29 153**
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	–89	–3 468	0	0	–496	0	–4 053
Rörelseresultat	**18 280**	**3 525**	**658**	**2 389**	**2 325**	**–2 077**	**25 100**
Inkomstskatt	–3 747	–720	–154	–497	–294	0	–5 412
Innehav utan bestämmande inflytande	0	0	0	0	0	0	0
Räkenskapsperiodens resultat hänförligt till aktieägarna i Ålandsbanken Abp	**14 532**	**2 805**	**504**	**1 892**	**2 031**	**–2 077**	**19 687**
Affärsvolymer							
Utlåning till allmänheten	1 700 131	2 098 699	0	0	35 244	–25 875	3 808 199
Inlåning från allmänheten	1 672 814	1 369 075	5 168	0	61 025	–7 667	3 100 415
Aktivt förvaltat kapital	2 555 541	465 319	3 899 536	0	85	–3 020 945	3 899 536
Riskexponeringsbelopp	678 057	637 986	10 631	41 452	207 409	0	1 575 534
Allokerat eget kapital	71 430	90 630	1 979	10 580	47 182	0	221 801
Nyckeltal							
Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE), %	21,3	3,3	28,2	18,5	4,1		9,1
K/I-tal	0,65	0,81	0,93	0,92	0,72		0,76
Andel oskötta fordringar > 90 dagar, brutto %	0,07	1,20			4,90		0,74
Kreditförlustnivå, %	0,01	0,18			1,02		0,11

	2015						
	Private Banking	Premium Banking	Kapital-förvaltning	IT	Koncern-funktioner och övrigt	Elimineringar	Totalt
Räntenetto	26 888	23 560	66	–87	3 368	179	53 974
Provisionsnetto	25 360	11 158	8 603	–51	1 395	–2	46 463
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	520	672	77	–36	6 795	7	8 035
IT-intäkter	0	0	0	30 781	0	–14 778	16 003
Övriga intäkter	10	89	125	51	1 874	–1 757	393
Summa intäkter	**52 778**	**35 479**	**8 872**	**30 658**	**13 432**	**–16 351**	**124 868**
Personalkostnader	–10 357	–6 946	–5 176	–15 328	–18 217	0	–56 024
Övriga kostnader	–4 386	–4 420	–2 476	–9 826	–20 655	13 110	–28 653
Avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	–165	–684	–17	–3 383	–4 103	1 469	–6 882
Intern kostnadsfördelning	–17 436	–16 985	–1 110	0	35 531	0	0
Summa kostnader	**–32 344**	**–29 035**	**–8 779**	**–28 537**	**–7 444**	**14 579**	**–91 559**
Resultat före nedskrivningar	**20 434**	**6 444**	**93**	**2 121**	**5 988**	**–1 771**	**33 308**
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	270	–2 867	0	0	–452	0	–3 049
Rörelseresultat	**20 704**	**3 577**	**93**	**2 121**	**5 536**	**–1 771**	**30 259**
Inkomstskatt	–4 200	–717	–37	–435	–566	0	–5 955
Innehav utan bestämmande inflytande	0	0	0	–1	0	0	–1
Räkenskapsperiodens resultat hänförligt till aktieägarna i Ålandsbanken Abp	**16 504**	**2 860**	**56**	**1 685**	**4 970**	**–1 771**	**24 303**
Affärsvolymer							
Utlåning till allmänheten	1 616 465	1 972 733	2	0	48 843	–21 063	3 616 981
Inlåning från allmänheten	1 459 179	1 183 198	3 097	0	34 941	–5 174	2 675 241
Aktivt förvaltat kapital	2 484 078	362 510	3 926 875	0	168	–2 846 504	3 927 126
Riskexponeringsbelopp	676 271	620 251	11 552	40 532	232 583	0	1 581 190
Allokerat eget kapital	65 654	83 262	1 599	9 321	53 036	0	212 871
Nyckeltal							
Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE), %	23,9	3,5	3,4	18,1	12,2		12,0
K/I-tal	0,61	0,82	0,99	0,93	0,55		0,73
Andel oskötta fordringar >90 dagar, brutto %	0,06	1,96			2,77		1,13
Kreditförlustnivå, %	–0,02	0,16			1,04		0,09

Ålandsbanken rapporterar segmentrapporten i enlighet med IFRS 8, vilket innebär att segmentrapporten speglar den information som ledningen i koncernen erhåller.

Private Banking omfattar Private Banking-verksamheten på Åland, finska fastlandet och i Sverige. Premium Banking omfattar verksamheten inom samtliga kundsegment exklusive Private Banking på Åland, finska fastlandet och i Sverige. Kapitalförvaltningen omfattar koncernens kapitalförvaltningsorganisation i Finland och Sverige inklusive Ålandsbanken Fondbolag Ab. Kapitalförvaltning ansvarar för förvaltning och säljstöd av Ålandsbankens egna fonder, diskretionära förvaltningsmandat och rådgivande förvaltningsmandat. Kapitalförvaltning har även eget kundansvar för vissa större institutionella kunder, fondplattformar och försäkringsförmedlare. IT omfattar dotterbolaget Crosskey Banking Solution Ab Ltd inklusive S-Crosskey Ab. Koncernfunktioner & Övrigt, omfattar alla centralfunktioner inom koncernen inklusive Treasury samt dotterbolaget Ab Compass Card Oy Ltd.

K4. Produktområden

	2016					
	Dagligbanks-tjänster inkl. inlåning	Finansierings-tjänster	Placerings-tjänster	IT-tjänster	Övrigt	Totalt
Räntenetto	11 434	41 640	29	–50	2 038	55 091
Provisionsnetto	5 492	4 183	35 814	–49	–515	44 925
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	1 139	0	0	–52	3 116	4 204
IT-intäkter	0	0	0	14 923	0	14 923
Övriga intäkter	0	0	0	177	1 089	1 266
Summa intäkter	**18 065**	**45 823**	**35 843**	**14 949**	**5 728**	**120 408**

	2015					
	Dagligbanks-tjänster inkl. inlåning	Finansierings-tjänster	Placerings-tjänster	IT-tjänster	Övrigt	Totalt
Räntenetto	13 037	39 455	88	–87	1 481	53 974
Provisionsnetto	6 498	4 298	36 226	–51	–509	46 463
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	1 204		5	–36	6 862	8 035
IT-intäkter				16 003		16 003
Övriga intäkter				51	342	393
Summa intäkter	**20 740**	**43 752**	**36 319**	**15 879**	**8 177**	**124 868**

Dagligbankstjänster omfattar räntenetto från samtliga inlåningskonton, det vill säga även sparkonton, tidsbundna depositioner och likvidkonton kopplade till värdepappersdepåer, provisionsnetto från inlåning, kassa- och betaltjänster, kort, Premium-konceptet, bankfack med mera, samt intäkter från valutaväxlingar. Samtliga intäkter från Ab Compass Card Oy Ltd ingår.

Finansieringstjänster omfattar räntenetto från samtliga utlåningsprodukter, det vill säga även depåkrediter, samt utlåningsprovisioner och garantiprovisioner.

Placeringstjänster omfattar intäkter från diskretionär förvaltning, rådgivande förvaltning, fondförvaltning, värdepappersförmedling, strukturerade produkter. Intäkter från inlåningskonton och krediter som kan vara en del av kundens förmögenhetsförvaltning redovisas under dagligbankstjänster respektive finansieringstjänster.

IT-tjänster omfattar Crosskey Banking Solutions Ab Ltd:s verksamhet.

K5. Geografisk fördelning

	2016			2015		
	Finland	Sverige	Totalt	Finland	Sverige	Totalt
Räntenetto	32 436	22 655	55 091	31 887	22 086	53 974
Provisionsnetto	33 982	10 942	44 925	34 411	12 052	46 463
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	4 046	157	4 204	7 873	162	8 035
IT-intäkter	13 723	1 200	14 923	15 267	736	16 003
Övriga intäkter	745	520	1 266	159	233	393
Summa intäkter	**84 933**	**35 475**	**120 408**	**89 598**	**35 270**	**124 868**
Personalkostnader	–42 402	–14 577	–56 979	–41 798	–14 227	–56 024
Övriga kostnader	–14 852	–12 981	–27 833	–16 364	–12 289	–28 653
Avskrivningar	–5 402	–542	–5 943	–6 449	–433	–6 882
Intern kostnadsfördelning	2 926	–2 926	0	2 345	–2 345	0
Poster av engångskaraktär	–499	0	–499	0	0	0
Summa kostnader	**–60 229**	**–31 026**	**–91 255**	**–62 266**	**–29 293**	**–91 559**
Resultat före nedskrivningar	**24 704**	**4 449**	**29 153**	**27 332**	**5 976**	**33 308**
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	–4 046	–7	–4 053	–3 103	53	–3 049
Rörelseresultat	**20 658**	**4 441**	**25 100**	**24 229**	**6 030**	**30 259**
Inkomstskatt	–4 454	–958	–5 412	–4 768	–1 187	–5 955
Innehav utan bestämmande inflytande	0	0	0	–1	0	–1
Periodens resultat hänförligt till aktieägarna i Ålandsbanken Abp	**16 204**	**3 484**	**19 687**	**19 461**	**4 843**	**24 303**
Affärsvolymer						
Utlåning till allmänheten	2 621 111	1 187 088	3 808 199	2 529 364	1 087 617	3 616 981
Inlåning från allmänheten	2 278 411	822 004	3 100 415	2 007 914	667 327	2 675 241
Aktivt förvaltat kapital	2 837 159	1 062 377	3 899 536	2 655 434	1 271 692	3 927 126
Riskexponeringsbelopp	951 392	624 142	1 575 534	1 001 957	579 233	1 581 190
Allokerat eget kapital	174 695	47 106	221 801	167 341	45 530	212 871

	2016			2015		
	Finland	Sverige	Totalt	Finland	Sverige	Totalt
Nyckeltal						
Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE), %	9,5	7,7	9,1	12,6	10,0	12,0
K/I-tal	0,71	0,87	0,76	0,69	0,83	0,73
Andel oskötta fordringar > 90 dagar, brutto %	1,03	0,09	0,74	1,61	0,02	1,13
Kreditförlustnivå, %	0,16	0,00	0,11	0,13	–0,01	0,09

Noter till koncernens resultaträkning

K6. Räntenetto	2016			2015		
	Medelsaldo	Ränta	Genomsnittlig ränta, %	Medelsaldo	Ränta	Genomsnittlig ränta, %
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	478 208	–1 188	–0,25	276 987	–202	–0,07
varav negativa räntor[1]		–1 488			–301	
Utlåning till allmänheten	3 652 872	66 175	1,81	3 475 489	70 605	2,03
varav negativa räntor[1]		–41			–19	
Skuldebrev	560 795	862	0,15	674 148	2 312	0,34
Räntebärande tillgångar	**4 691 875**	**65 848**	**1,40**	**4 426 624**	**72 715**	**1,64**
Derivatinstrument	23 758	469		22 178	370	
Övriga tillgångar	115 685	13		115 753	16	
Summa tillgångar	**4 831 318**	**66 330**		**4 564 555**	**73 101**	
varav negativa räntor[1]		–1 529			–320	
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	269 532	147	0,05	360 487	937	0,26
varav negativa räntor[1]		–269				
Skulder till allmänheten	2 797 559	5 213	0,19	2 421 221	7 808	0,32
varav negativa räntor[1]		–3				
Emitterade skuldebrev	1 382 664	4 507	0,33	1 405 014	9 207	0,66
Efterställda skulder	39 856	1 005	2,52	44 694	1 004	2,25
Räntebärande skulder	**4 489 611**	**10 872**	**0,24**	**4 231 416**	**18 956**	**0,45**
Derivatinstrument	25 671	565		29 300	362	
Övriga skulder	99 972	53		100 004	91	
Summa skulder	**4 615 253**	**11 238**		**4 360 719**	**19 127**	
Summa eget kapital	216 065			203 835		
Summa skulder och eget kapital	**4 831 318**			**4 564 555**		
varav negativa räntor[1]		–272			0	
Räntenetto		**55 091**			**53 974**	
Räntemarginal			1,16			1,19
Placeringsmarginal			1,14			1,18

Räntor från derivatinstrument redovisas tillsammans med den post som de säkrar inom ramen för säkringsredovisning (säkring av verkligt värde och kassaflödessäkring) och verkligt värde-optionen.

Räntemarginal är ränta på räntebärande tillgångar dividerat med medelsaldo för tillgångar minus ränta på räntebärande skulder dividerat med medelsaldo för skulder. Medelsaldo beräknas som ett medeltal av 13 månaders ultimovärden.

Placeringsmarginal är räntenetto i förhållande till balansomslutning.

[1] Negativa ränteintäkter från placeringar hos kreditinstitut och centralbanker redovisas i noten som ränteintäkter medan erhållna negativa räntor för skulder redovisas som räntekostnader. I resultaträkningen redovisas negativa ränteintäkter som räntekostnader medan erhållna negativa räntor redovisas som ränteintäkter.

K7. Provisionsnetto	2016	2015
Inlåning	813	810
Utlåning	3 983	3 981
Betalningsförmedling	6 805	8 823
Fondprovisioner	20 642	19 568
Förvaltningsprovisioner	9 928	10 088
Värdepappersförmedling	10 171	11 757
Försäkringsprovisioner	127	175
Juridiska tjänster	766	751
Garantiprovisioner	228	270
Övriga provisioner	1 847	1 741
Summa provisionsintäkter	**55 310**	**57 964**
Betalningsprovisionskostnader	–4 033	–4 780
Fondprovisionskostnader	–2 525	–2 224
Förvaltningsprovisionskostnader	–972	–1 332
Värdepappersprovisionskostnader	–1 893	–2 105
Övriga provisionskostnader	–962	–1 059
Summa provisionskostnader	**–10 386**	**–11 501**
Provisionsnetto	**44 925**	**46 463**

K8. Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	2016			2015		
	Realiserat	Orealiserat	Totalt	Realiserat	Orealiserat	Totalt
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen						
Skuldebrev	0	–130	–130	0	–123	–123
Aktier och andelar	2	–8	–6	163	3	166
Derivatinstrument	–96	246	149	99	756	855
Lånefordringar	0	–250	–250	0	–208	–208
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen	**–94**	**–142**	**–236**	**262**	**428**	**690**
Säkringsredovisning						
varav säkringsinstrument	79	–1 164	–1 085	286	–1 631	–1 344
varav säkrad post	515	470	985	0	1 515	1 515
Säkringsredovisning	**594**	**–694**	**–100**	**286**	**–116**	**170**
Nettointäkter från valutaverksamhet	**2 957**	**–165**	**2 792**	**3 783**	**–116**	**3 667**
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	**1 991**	**–243**	**1 748**	**3 588**	**–80**	**3 508**
Summa	**5 447**	**–1 244**	**4 204**	**7 919**	**116**	**8 035**

K9. Övriga intäkter	2016	2015
Intäkter från investeringar i form av eget kapital	9	7
Nettoresultat från förvaltningsfastigheter	–39	–81
Hyresintäkter från fastigheter	96	104
Övriga intäkter	1 181	396
Summa	**1 248**	**426**
Specifikation över nettoresultat från förvaltningsfastigheter		
Hyresintäkter	1	11
Realisationsvinster	1	7
Realisationsförluster	0	–8
Nedskrivningar	0	–65
Övriga kostnader	–41	–27
Summa	**–39**	**–81**

K10. Personalkostnader	2016	2015
Löner och arvoden	43 288	42 016
Ersättningar i form av aktier i Ålandsbanken Abp	111	789
Pensionskostnader	7 623	7 711
Övriga lönebikostnader	5 956	5 508
Summa	**56 979**	**56 024**
varav rörliga personalkostnader	1 774	3 219
varav kostnader för personalomställning	476	0

Rörliga personalkostnader och kostnader för personalomställning redovisas inklusive sociala avgifter.

Löner och arvoden		
Styrelse	347	295
Ledande befattningshavare	2 418	3 212
Övriga	40 634	39 298
Summa	**43 399**	**42 805**

Styrelse avser samtliga styrelsemedlemmar i respektive bolag i koncernen. Ledande befattningshavare avser koncernledningen samt verkställande och vice verkställande direktörer i dotterbolag.

Löner och arvoden till ledande befattningshavare		
Löner och arvoden	2 388	2 703
Aktierelaterade ersättningar	30	509
Summa	**2 418**	**3 212**
Pensionskostnader		
Ledande befattningshavare	547	592
Övriga	7 076	7 120
Summa	**7 623**	**7 711**
Pensionskostnader		
Förmånsbestämd plan	816	940
Avgiftsbestämd plan	6 807	6 771
Summa	**7 623**	**7 711**

	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Antal anställda						
Åland	209	204	413	200	195	395
Finland	86	101	187	80	109	189
Sverige	100	68	168	99	61	160
Summa	**395**	**373**	**768**	**379**	**365**	**744**
Arbetad tid omräknad till heltidstjänster						
Ålandsbanken Abp			444			420
Crosskey Banking Solutions Ab Ltd			215			209
Ålandsbanken Asset Management Ab			0			14
Ab Compass Card Oy Ltd			9			10
Ålandsbanken Fondbolag Ab			15			10
Totalt antal tjänster omräknat från arbetad tid			**683**			**663**
		Män	Kvinnor		Män	Kvinnor
Könsfördelning, procent						
Styrelse		75	25		75	25
Ledande befattningshavare		77	23		77	23

Styrelse avser styrelsen för Ålandsbanken Abp.

	2016				2015			
	Verk-ställande direktör	Ledande befattnings-havare	Risktagare	Övriga	Verk-ställande direktör	Ledande befattnings-havare	Risktagare	Övriga
Totala ersättningar								
Intjänade fasta ersättningar	309	1 908	11 547	28 182	377	1 788	11 049	27 016
Avsättningar till pensioner	65	482	2 156	4 920	87	505	1 995	5 125
Intjänade rörliga ersättningar	60	141	1 105	147	196	851	1 325	202
Summa	**435**	**2 531**	**14 809**	**33 248**	**660**	**3 145**	**14 370**	**32 343**
varav uppskjutna rörliga ersättningar	24	0	210	0	117	493	336	0
varav tilldelade rörliga ersättningar	36	141	895	147	78	358	989	202
Antal personer som enbart fått fast ersättning	0	5	104	632	0	5	78	645
Antal personer som fått både fast och rörlig ersättning	1	7	48	84	1	7	68	58
Summa	**1**	**12**	**152**	**716**	**1**	**12**	**146**	**703**
Ingående uppskjutna rörliga ersättningar	154	625	693	0	37	157	623	86
Årets uppskjutna rörliga ersättningar	24	0	210	0	117	493	336	0
Utbetalt under året	0	0	–129	0	0	–27	–276	–87
Justerat under året	0	–11	34	0	0	1	11	1
Utgående uppskjutna rörliga ersättningar	**178**	**614**	**808**	**0**	**154**	**625**	**693**	**0**

VILLKOR OCH ERSÄTTNINGAR

Generellt

Bankens ersättningssystem ska vara förenligt med koncernens företagsstrategi, mål och värderingar samt vara förenligt med och främja god och effektiv riskhantering. Ersättningssystemet ska vara så konstruerat att det inte motverkar koncernens långsiktiga intressen. En analys utförs av hur ersättningssystemet påverkar de finansiella risker som banken utsätts för och hanteringen av dessa risker. Det ska finnas en lämplig balans mellan fasta och rörliga ersättningar. Koncernens sammanlagda ersättningar för en enskild förtjänstperiod ska inte bygga upp och belöna risker som kan äventyra koncernens långsiktiga intressen.

Bankens har ett resultatbaserat ersättningssystem i vilket den verkställande direktören och ledande befattningshavare ingår. Dessutom finns separata resultatbaserade ersättningssystem för personal inom affärsområdena. Den resultatbaserade ersättningen kan för enskild individ maximalt uppgå till ett belopp motsvarande 12 månadslöner per verksamhetsår.

Styrelsen

Styrelsemedlemmarnas arvoden fastställs av bolagsstämman. För tiden från bolagsstämman 2016 till utgången av 2017 års bolagsstämma utgår dels ett årsarvode, dels ett mötesarvode för varje bevistat styrelse- och kommittémöte. Till styrelsens ordförande utgår ett årsarvode om 30 000 euro och till styrelsens vice ordförande utgår ett arvode om 28 000 euro. Övriga styrelsemedlemmar erhåller vardera ett årsarvode om 26 000 euro. Dessutom erläggs ett mötesarvode för varje bevistat styrelsemöte. Mötesarvodet uppgår för ordföranden till 1 000 euro och för övriga medlemmar till 750 euro per bevistat möte. Till medlem i styrelsens kommittéer erläggs 750 euro per bevistat möte. Till respektive kommittés ordförande erläggs ett mötesarvode om 1 000 euro per bevistat möte. Bankens styrelsemedlemmar omfattas inte av aktiebaserade ersättningssystem.

Verkställande direktör

Verkställande direktören har en månadslön om 24 000 euro. Därtill har verkställande direktören fri bilförmån och rätt till i banken allmänt tillämpade personalförmåner. Under 2016 utbetalades till verkställande direktören en ersättning om totalt 405 737 (448 297) euro inklusive naturaförmåner och rörliga ersättningar. Av den rörliga ersättningen som har utbetalats 2016 har 39 120 euro utbetalats i kontanter och 39 120 euro i aktier i banken i enlighet med externa regelverk.

Verkställande direktören beviljas pension i enlighet med ArPL-reglerna. Verkställande direktören är inte berättigad till tilläggspension utöver den allmänna lagstadgade pensionen. Uppsägningstid från verkställande direktörens sida är nio (9) månader. Under uppsägningstiden utgår ordinarie månadslön. Vid uppsägning från bankens sida har verkställande direktören enligt sitt uppdragsavtal rätt till ett avgångsvederlag om sammanlagt nio (9) månadslöner. Inga andra ersättningar utgår vid sådan avgång.

Ledande befattning

Ersättning till ledande befattningshavare utgår som fast individuell månadslön och som förmån allmänt tillämpade personalförmåner i banken. Ledande befattningshavare i koncernen omfattas inte av något tilläggspensionsarrangemang. För ledningsgruppsmedlemmar bosatta i Sverige har det, på grund av avvikande pensionssystem i Sverige, tecknats premiebaserade tilläggspensionsförsäkringar med pensionsålder 65 år.

Uppgifter om resultatbaserad (rörlig) ersättning och aktiebaserade ersättningssystem

För risktagare[1] erläggs den resultatbaserade ersättningen i sin helhet vid fastställandet av ersättningen om den faktiska ersättningens belopp för en enskild individ för en förtjänstperiod om ett år uppgår till maximalt 50 000 euro. Överstiger ersättningen 50 000 euro ska utbetalningen av minst 40 procent av den resultatbaserade ersättningen uppskjutas med minst tre år, så kallad uppskovstid. Om den resultatbaserade ersättningen för en individ utgör en särskilt stor andel av det totala beloppet av den fasta och den resultatbaserade ersättningen ska utbetalningen av minst 60 procent av den resultatbaserade ersättningen skjutas upp på motsvarande sätt. Då Ålandsbanken Abp är ett börsnoterat bolag erläggs minst 50 procent av den resultatbaserade ersättningen i aktier i banken. Med anledning av att Ålandsbanken Fondbolag Ab är ett fondbolag, måste minst 50 procent av den rörliga ersättningen till risktagare anställda i Ålandsbanken Fondbolag Ab utbetalas i fondandelar. Tilldelade aktier/fonder måste innehas under minst 12 månader, så kallad väntetid, innan ersättningstagaren kan disponera över dessa. Utbetalningen kan ytterligare uppskjutas med beaktande av en helhetsbedömning baserad på koncernens konjunkturcykel, affärsverksamhetens natur och risker samt individens arbetsuppgifter och ansvar. Banken har rätt att avstå från att utbetala uppskjuten resultatbaserad ersättning om koncernens finansiella ställning försämrats väsentligt.

[1] Med risktagare avses i bankens ersättningspolicy personal som anses ha en väsentlig inverkan på bankens riskprofil. Banken har fastställd kvalitativa och kvantitativa kriterier i syfte att identifiera de anställda som har en väsentlig inverkan på bankens riskprofil.

K11. Övriga kostnader	2016	2015
IT-kostnader (exkusive marknadsdata)	11 063	10 106
Lokal- och fastighetskostnader	5 529	5 257
Marknadsföringskostnader	2 330	2 602
Marknadsdata	2 304	2 286
Personalrelaterade kostnader	2 200	2 370
Resekostnader	1 325	1 331
Köpta tjänster	1 984	2 463
Insättargarantiavgift	21	12
Övriga kostnader	7 427	6 359
Tillverkning för eget bruk	–5 849	–4 132
Summa	**28 332**	**28 653**
Avgifter till Verket för finansiell stabilitet		
Insättningsgarantiavgift	1 381	1 081
Erlagt av Gamla Insättningsgarantifonden	–1 381	–1 081
Stabilitetsavgift	1 040	580
Till godo från tidigare års erlagda bankskatter	–1 040	–580
Förvaltningsavgift	0	22
Summa	**0**	**22**

Med 2016-års avgiftsnivå har banken insättningsgarantiavgifter cirka nio år framöver till godo och stabilitetsavgifter cirka två år framöver till godo.

	Bolagsstämmo-vald revisor	Övriga	Bolagsstämmo-vald revisor	Övriga
Utbetalda arvoden till revisorer				
Utbetalda revisionsarvoden	273		302	
Utbetalda konsultarvoden				
Enligt revisionslagen 1 § 1 mom. 2 punkt	15		57	
Skatteärenden	51		76	
Övrigt	49		132	
Summa	**390**	**0**	**567**	**0**

Beloppen är inklusive moms.

K12. Nedskrivning av krediter och andra åtaganden

	2016	2015
Individuella nedskrivningar		
Nya och ökade nedskrivningar	3 921	3 706
Återföring av nedskrivningar	–968	–803
Utnyttjat för konstaterade förluster	–2 801	–6 578
Konstaterade förluster	3 923	7 160
Återvinning av konstaterade förluster	–550	–162
Summa individuella nedskrivningar	**3 525**	**3 323**
Gruppvisa nedskrivningar		
Periodens nettoreservering för gruppvist värderade fordringar	573	–274
Summa gruppvisa nedskrivningar	**573**	**–274**
Övriga reserveringar		
Periodens nettoreservering för räntefordringar	–45	0
Summa	**–45**	**0**
Summa	**4 053**	**3 049**
Osäkra fordringar		
Osäkra fordringar, brutto	21 701	31 394
Individuella nedskrivningar	10 763	10 610
Osäkra fordringar, netto	10 938	20 783
Andel osäkra fordringar, brutto, %	0,57	0,87
Individuell reserveringsgrad osäkra fordringar, %	50	34

	2016			2015		
	Reserv för individuellt värderade fordringar	Reserv för gruppvis värderade fordringar	Totalt	Reserv för individuellt värderade fordringar	Reserv för gruppvis värderade fordringar	Totalt
Förändring av reserv för nedskrivningar						
Reserv vid årets ingång	10 610	1 246	11 856	14 285	1 519	15 804
Årets reservering	3 921	573	4 495	3 706	–274	3 432
Återfört från tidigare reservering	–968		–968	–803		–803
Utnyttjat för konstaterade förluster	–2 801		–2 801	–6 578		–6 578
Valutaeffekt	0		0	0		0
Reserv vid årets utgång	**10 763**	**1 819**	**12 581**	**10 610**	**1 246**	**11 856**
		Lånefordringar med förändrade villkor	Refinansiering		Lånefordringar med förändrade villkor	Refinansiering
Omstrukturerade lånefordringar						
Friska och fordringar med förfallna belopp <90 dagar						
Företag		20 402	2 012		9 537	1 093
Hushåll		4 225	352		4 075	1 190
Icke nedskrivna fordringar med förfallna belopp >90 dagar						
Företag		356			4 864	
Hushåll		80			1 084	
Nedskrivna fordringar						
Företag		4 688			4 688	
Hushåll		1 422			1 426	
Summa		**31 174**	**2 364**		**25 674**	**2 283**

Med omstrukturerade lån avses lånefordringar för vilka banken har beviljat låntagaren eftergifter med anledning av dennes uppenbart försämrade ekonomiska situation i syfte att undvika problem i låntagarens återbetalningsförmåga och därmed maximera återbetalningen av den utestående fordran. Eftergifterna kan omfatta justerade lånevillkor, såsom amorteringsuppskov, reducerad räntemarginal eller förlängd återbetalningstid, eller refinansiering, vilket kan innebära att en kredit i nära anslutning till sin ursprungliga förfallodag har återbetalats i sin helhet och i samband med detta ersatts av en ny kredit. Omstrukturerade fordringar kan vara förfallna eller friska. Redovisat värde avser brutto-exponering och omfattar inte enbart omstrukturerade krediter utan även andra krediter i en kundhelhet.

K13. Inkomstskatt	2016	2015
Resultaträkningen		
Skatt avseende tidigare år	4	4
Aktuell skatt	1 353	1 860
Förändring av latent skatt	4 055	4 090
Summa	**5 412**	**5 955**
Nominell skattesats i Finland, %	20,0	20,0
Ej skattepliktiga intäkter/avdragsgilla kostnader, %	1,4	0,2
Skatt avseende tidigare år, %	0,0	–0,7
Övrigt, %	0,1	0,2
Effektiv skattesats, %	21,6	19,7
Övrigt totalresultat		
Aktuell skatt	695	–298
Förändring av latent skatt	–651	–71
Summa	**44**	**–369**

K14. Resultat per aktie	2016	2015
Periodens resultat hänförligt till aktieägarna	**19 687**	**24 303**
Genomsnittligt antal utestående aktier före justering för återköp, utspädning m m	15 267 442	15 193 564
Genomsnittligt innehav av egna aktier	–1 238	–5 394
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	15 266 204	15 188 170
Genomsnittlig utspädningseffekt	146 011	89 017
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	15 412 216	15 277 187
Resultat per aktie, euro	**1,29**	**1,60**
Resultat per aktie efter utspädning, euro	**1,28**	**1,59**

Vid beräkningen av resultat per aktie beräknas antal aktier i genomsnitt som ett vägt genomsnitt av under perioden utestående aktier.

Noter till koncernens balansräkning

K15. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	2016								
	Värderat till verkligt värde i RR uppdelat på								
	Innehav för handel	Övrigt	Säkrings-redovisning	Finansiella tillgångar som kan säljas	Investe-ring som hålls till förfall	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella tillgångar/ skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kontanta medel						513 018		513 018	513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		15 235	18 120	380 821	89 414			503 590	503 788
Utlåning till kreditinstitut						201 360		201 360	201 360
Utlåning till allmänheten		41 650				3 766 549		3 808 199	3 833 435
Aktier och andelar				522				522	522
Aktier och andelar i intresseföretag							58	58	58
Derivatinstrument	4 566	77	16 264					20 907	20 907
Upplupna ränteintäkter							11 491	11 491	11 491
Fondlikvidfordringar							12 910	12 910	12 910
Summa finansiella tillgångar	**4 566**	**56 962**	**34 384**	**381 343**	**89 414**	**4 480 927**	**24 459**	**5 072 055**	**5 097 489**
Icke-finansiella tillgångar								64 740	
Summa tillgångar								**5 136 794**	

2016	Värderat till verkligt värde i RR uppdelat på								
	Innehav för handel	Övrigt	Säkrings-redovisning	Finansiella tillgångar som kan säljas	Investe-ring som hålls till förfall	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella tillgångar/ skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Skulder till kreditinstitut							218 656	218 656	219 062
Skulder till allmänheten		85					3 027 559	3 027 644	3 028 401
Emitterade skuldebrev			956 679				494 995	1 451 673	1 453 992
Derivatinstrument	5 494	2 149	25 484					33 126	33 126
Efterställda skulder			13 454				25 903	39 357	42 208
Upplupna räntekostnader							7 638	7 638	7 638
Fondlikvidskulder							65 855	65 855	65 855
Summa finansiella skulder	**5 494**	**2 234**	**995 616**	**0**	**0**	**0**	**3 840 606**	**4 843 950**	**4 850 283**
Icke-finansiella skulder								71 032	
Summa skulder								**4 914 982**	

2015	Värderat till verkligt värde i RR uppdelat på								
	Innehav för handel	Övrigt	Säkrings-redovisning	Finansiella tillgångar som kan säljas	Investe-ring som hålls till förfall	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella tillgångar/ skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kontanta medel						199 461		199 461	199 461
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		15 512	29 091	547 665	40 407			632 675	632 788
Utlåning till kreditinstitut						44 972		44 972	44 972
Utlåning till allmänheten		42 743				3 574 237		3 616 981	3 645 674
Aktier och andelar				957				957	957
Aktier och andelar i intresseföretag							634	634	634
Derivatinstrument	4 940	143	14 279					19 362	19 362
Upplupna ränteintäkter							13 707	13 707	13 707
Fondlikvidfordringar							15 163	15 163	15 163
Summa finansiella tillgångar	**4 940**	**58 399**	**43 370**	**548 622**	**40 407**	**3 818 670**	**29 505**	**4 543 913**	**4 572 719**
Icke-finansiella tillgångar								58 292	
Summa tillgångar								**4 602 204**	
Skulder till kreditinstitut							321 604	321 604	321 724
Skulder till allmänheten		87					2 516 548	2 516 635	2 517 102
Emitterade skuldebrev			744 532				667 435	1 411 966	1 422 559
Derivatinstrument	4 643	2 574	11 735					18 952	18 952
Efterställda skulder			19 124				23 555	42 679	46 137
Upplupna räntekostnader							8 418	8 418	8 418
Fondlikvidskulder							9 036	9 036	9 036
Summa finansiella skulder	**4 643**	**2 661**	**775 390**	**0**	**0**	**0**	**3 546 596**	**4 329 291**	**4 343 928**
Icke-finansiella skulder								60 031	
Summa skulder								**4 389 322**	

K16. Värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde	2016			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	414 176			414 176
Utlåning till allmänheten		41 650		41 650
Aktier och andelar	32	4	486	522
Derivatinstrument	0	20 907		20 907
Summa finansiella tillgångar till verkligt värde	**414 208**	**62 561**	**486**	**477 255**
Skulder till allmänheten		85		85
Emitterade skuldebrev		711 729		711 729
Derivatinstrument	16	33 110		33 126
Efterställda skulder		13 454		13 454
Summa finansiella skulder till verkligt värde	**16**	**758 377**	**0**	**758 394**

	Redovisat värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar och skulder redovisade till upplupet anskaffningsvärde					
Tillgångar					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	513 018		513 018		513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	89 414		89 612		89 612
Utlåning till kreditinstitut	201 360		201 360		201 360
Aktier i ägarintresseföretag	58			58	58
Utlåning till allmänheten	3 766 549		3 791 785		3 791 785
Summa finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde	**4 570 399**	**0**	**4 595 775**	**58**	**4 595 834**
Skulder					
Skulder till kreditinstitut	218 656		219 062		219 062
Skulder till allmänheten	3 027 559		3 028 316		3 028 316
Emitterade skuldebrev	739 945		742 263		742 263
Efterställda skulder	25 903		28 755		28 755
Summa finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde	**4 012 063**	**0**	**4 018 396**	**0**	**4 018 396**

	2015			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	592 268			592 268
Utlåning till allmänheten		42 743		42 743
Aktier och andelar	11	4	942	957
Derivatinstrument		19 362		19 362
Summa finansiella tillgångar till verkligt värde	**592 279**	**62 109**	**942**	**655 330**
Skulder till allmänheten		87		87
Emitterade skuldebrev		489 145		489 145
Derivatinstrument	6	18 946		18 952
Efterställda skulder		19 124		19 124
Summa finansiella skulder till verkligt värde	**6**	**527 302**	**0**	**527 308**

	Redovisat värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar och skulder redovisade till upplupet anskaffningsvärde					
Tillgångar					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	199 461		199 461		199 461
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	40 407		40 520		40 520
Utlåning till kreditinstitut	44 972		44 972		44 972
Aktier i ägarintresseföretag	634			634	634
Utlåning till allmänheten	3 574 237		3 602 931		3 602 931
Summa finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde	**3 859 712**	**0**	**3 887 883**	**634**	**3 888 518**
Skulder					
Skulder till kreditinstitut	321 604		321 724		321 724
Skulder till allmänheten	2 516 548		2 517 015		2 517 015
Emitterade skuldebrev	922 821		933 414		933 414
Efterställda skulder	23 555		27 013		27 013
Summa finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde	**3 784 528**	**0**	**3 799 166**	**0**	**3 799 166**

Ingen överföring mellan nivå 1 och 2 har skett.

Nivå 1	Instrument med noterade marknadspriser
Nivå 2	Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata
Nivå 3	Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata

	2016	2015
	Aktier och andelar	Aktier och andelar
Förändring i innehav i nivå 3		
Redovisat värde vid årets ingång	942	534
Nyanskaffning/Omklassificering	593	0
Avyttrat/förfallet under året	–396	0
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	4	0
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	–593	–80
Värdeförändring redovisad i övrigt totalresultat	–65	488
Redovisat värde vid årets utgång	**486**	**942**

Finansiella instrument för vilka det finns prisuppgifter som är lättillgängliga och som representerar verkliga och frekvent förekommande transaktioner värderas till aktuellt marknadspris. För finansiella tillgångar används aktuell köpkurs och för finansiella skulder används aktuell säljkurs. För grupper av finansiella instrument som förvaltas på basis av bankens nettoexponering för marknadsrisk likställs det aktuella marknadspriset med det pris som skulle erhållas eller betalas vid en avyttring av nettopositionen.

För finansiella instrument för vilka tillförlitliga uppgifter om marknadspris saknas, bestäms verkligt värde med hjälp av värderingsmodeller. Sådana modeller kan exempelvis bygga på prisjämförelser, nuvärdesberäkningar eller optionsvärderingsteori, beroende på instrumentets karaktär. I modellerna används indata i form av marknadspriser och andra variabler som bedöms påverka prissättningen. De modeller och indata som ligger till grund för värderingarna valideras regelbundet för att säkerställa att de överensstämmer med marknadspraxis och vedertagen finansiell teori.

VÄRDERINGSHIERARKIN

Finansiella instrument som värderats enligt marknadsnoteringar på en aktiv marknad för identiska tillgångar/skulder kategoriseras som nivå 1. Finansiella instrument som värderats med värderingsmodeller som i allt väsentligt bygger på marknadsdata kategoriseras som nivå 2. Finansiella instrument som värderats med hjälp av modell som bygger på indata som inte går att verifiera med externa marknadsuppgifter kategoriseras i nivå 3. Dessa innehav består i allt väsentligt av onoterade aktier. Sådana innehav värderas i regel till bankens andel av substansvärdet i bolaget. Onoterade aktier är i allt väsentligt klassificerade som tillgängliga för försäljning. Värdeförändringar på dessa innehav redovisas i övrigt totalresultat.

Finansiella instrument värderade till verkligt värde har i ovan tabeller klassificerats med avseende på hur de värderats och graden av marknadsdata som använts vid värderingen på balansdagen. Om klassificeringen på balansdagen har förändrats i jämförelse med klassificeringen vid föregående årsskifte har instrumentet flyttats mellan nivåerna i tabellen. Under perioden januari–december 2016 har inga instrument flyttats mellan nivåerna 1 och 2. Förändringar i nivå 3 framgår av separat tabell.

K17. Tillgångar och skulder per valuta	2016				
	EUR	SEK	USD	Övrigt	Totalt
Kontanta medel	469 786	42 774	110	347	513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	331 830	171 759	0	0	503 590
Utlåning till kreditinstitut	25 925	144 965	16 863	13 607	201 360
Utlåning till allmänheten	2 589 066	1 189 172	29 960	0	3 808 199
Derivatinstrument	19 455	1 443	0	9	20 907
Övriga ej valutafördelade poster	89 721				89 721
Summa tillgångar	**3 525 783**	**1 550 115**	**46 934**	**13 963**	**5 136 794**
Skulder till kreditinstitut	154 166	64 029	458	3	218 656
Skulder till allmänheten	2 048 140	877 870	81 457	20 177	3 027 644
Emitterade skuldebrev	885 674	566 000	0	0	1 451 673
Derivatinstrument	10 007	23 109	0	10	33 126
Efterställda skulder	39 357	0	0	0	39 357
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	366 338				366 338
Summa skulder och eget kapital	**3 503 681**	**1 531 007**	**81 916**	**20 190**	**5 136 794**
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder samt utombalansposter		19 099	–35 019	–6 115	
Nettoposition i valuta (EUR)		8	37	–111	–66

	2015				
	EUR	SEK	USD	Övrigt	Totalt
Kontanta medel	162 674	36 343	91	352	199 461
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	494 194	138 481	0	0	632 675
Utlåning till kreditinstitut	16 701	8 260	11 499	8 512	44 972
Utlåning till allmänheten	2 496 235	1 090 084	30 661	0	3 616 981
Derivatinstrument	17 482	1 776	68	35	19 362
Övriga ej valutafördelade poster	88 755				88 755
Summa tillgångar	**3 276 041**	**1 274 945**	**42 319**	**8 900**	**4 602 204**
Skulder till kreditinstitut	195 002	126 536	61	6	321 604
Skulder till allmänheten	1 718 488	695 720	88 633	13 795	2 516 635
Emitterade skuldebrev	721 706	690 260	0	0	1 411 966
Derivatinstrument	7 117	11 826	0	9	18 952
Efterställda skulder	42 679	0	0	0	42 679
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	290 368				290 368
Summa skulder och eget kapital	**2 975 359**	**1 524 342**	**88 693**	**13 810**	**4 602 204**
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder samt utombalansposter		–249 393	–46 377	–4 690	
Nettoposition i valuta (EUR)		–4	2	–220	–222

K18. Innehav av skuldebrev	2016		2015	
	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Nominellt belopp	Redovisat belopp
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev				
Innehav för handel				
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	32 900	33 355	42 900	44 603
Innehav tillgängliga för försäljning				
Statsobligationer	33 770	34 526	60 964	66 427
Säkerställda bostadsobligationer	269 153	273 511	285 100	291 688
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	66 914	67 701	154 793	156 081
Övriga skuldebrev	5 000	5 082	32 800	33 468
Innehav som hålls till förfall				
Statsobligationer	5 758	6 831		
Säkerställda bostadsobligationer	56 403	57 896	38 935	40 407
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	19 828	20 637		
Övriga skuldebrev	4 000	4 050		
Summa	**493 726**	**503 590**	**615 492**	**632 675**

K19. Utlåning till kreditinstitut	2016			2015		
	På anfordran betalbar	Övrig	Totalt	På anfordran betalbar	Övrig	Totalt
Finländska kreditinstitut	2 304	0	2 304	10 588	0	10 588
Utländska banker och kreditinstitut	76 558	122 498	199 056	34 346	37	34 384
Summa	**78 862**	**122 498**	**201 360**	**44 935**	**37**	**44 972**

K20. Utlåning till allmänheten	2016			2015		
	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt
Företag	553 942		553 942	552 848		552 848
Offentlig sektor	2 292		2 292	2 839		2 839
Hushåll	1 878 220	41 650	1 919 869	1 790 827	42 743	1 833 570
Hushållens intresseorganisationer	12 521		12 521	12 074		12 074
Utlandet	1 319 574		1 319 574	1 215 650		1 215 650
Summa	**3 766 549**	**41 650**	**3 808 199**	**3 574 237**	**42 743**	**3 616 981**
varav efterställda fordringar			2 367			2 367

Med utlandet avses utlåning till kunder utanför Finland.

K21. Aktier och andelar	2016	2015
Innehav klassificerade som tillgängliga för försäljning		
Noterat	32	11
Onoterat	490	946
Summa	**522**	**957**
Summa aktier och andelar	**522**	**957**

K22. Aktier i intresseföretag	2016	2015
Redovisat värde vid årets början	634	664
Andel av årets resultat	18	–30
Försäljning	–72	0
Omklassificering	–450	0
Nedskrivningar	–72	0
Redovisat värde vid årets slut	**58**	**634**

Följande intresseföretag har konsoliderats enligt kapitalandelsmetoden per den 31 december 2016:

	Hemort	Ägarandel, %
Mäklarhuset Åland Ab	Mariehamn	25

Sammanslagen ekonomisk information om intresseföretagen:

	2016	2015
Tillgångar	516	4 496
Skulder	278	2 714
Omsättning	1 165	1 015
Periodens resultat	157	9

K23. Derivatinstrument och säkringsredovisning

	Nominellt belopp/löptid			2016			2015		
	under 1 år	1–5 år	över 5 år	Nominellt belopp	Positiva marknads-värden	Negativa marknads-värden	Nominellt belopp	Positiva marknads-värden	Negativa marknads-värden
Derivat för handel									
Ränterelaterade kontrakt									
Ränteswappar	36 850	28 622	24 760	90 232	2 153	4 010	129 592	2 382	4 358
Räntefuturer	7 600	0	0	7 600	0	16	10 100	0	6
Ränteoptioner – köpta	1 382	0	0	1 382	0	0	10 612	0	0
Ränteoptioner – sålda	0	0	0	0	0	0	7 928	0	0
Valutarelaterade kontrakt									
Valutaterminer	337 613	691	0	338 304	1 383	2 493	184 414	640	570
Aktierelaterade kontrakt									
Aktieoptioner – köpta	2 094	4 505	0	6 599	935	0	34 954	1 826	0
Aktieoptioner – utfärdade	2 094	2 143	0	4 237	0	821	22 768	0	1 724
Övriga derivatkontrakt	11 930	8 130	0	20 060	311	302	21 342	606	559
Summa	**399 562**	**44 092**	**24 760**	**468 414**	**4 781**	**7 642**	**421 710**	**5 454**	**7 217**
Derivat för säkring av verkligt värde									
Ränterelaterade kontrakt									
Ränteswappar	18 000	363 234	352 000	733 234	16 126	4 858	493 772	12 860	661
Summa	**18 000**	**363 234**	**352 000**	**733 234**	**16 126**	**4 858**	**493 772**	**12 860**	**661**
Derivat för kassaflödessäkring									
Valutarelaterade kontrakt									
Ränte- och valutaswappar	193 667	52 342	0	246 009	0	19 670	255 727	899	11 074
Summa	**193 667**	**52 342**	**0**	**246 009**	**0**	**19 670**	**255 727**	**899**	**11 074**
Derivat för säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet									
Valutarelaterade kontrakt									
Valutaswappar	47 673	0	0	47 673	0	956	26 443	148	0
Summa	**47 673**	**0**	**0**	**47 673**	**0**	**956**	**26 443**	**148**	**0**
Summa derivatinstrument	**658 902**	**459 668**	**376 760**	**1 495 330**	**20 907**	**33 126**	**1 197 652**	**19 362**	**18 952**
varav clearat	10 600	258 000	266 000	534 600	3 591	5 858	10 100		6

K24. Immateriella tillgångar

	2016				
	Internt utvecklad programvara	Övrig programvara	Goodwill	Övriga immateriella tillgångar	Totalt
Anskaffningsvärde vid ingången av året	11 185	21 063	30	11	32 290
Anskaffningsvärde på tillkommande immateriella tillgångar	3 418	5 714	0	0	9 132
Avyttringar och utrangeringar	0	–818	0	0	–818
Överföring mellan poster	0	0	0	0	0
Valutaeffekt	0	–88	0	0	–88
Anskaffningsvärde vid utgången av året	**14 602**	**25 871**	**30**	**11**	**40 516**
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid ingången av året	–7 473	–15 199	–30	–11	–22 714
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	0	0
Årets avskrivningar	–533	–1 721	0	0	–2 254
Årets nedskrivningar	0	0	0	0	0
Valutaeffekt	0	57	0	0	57
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid utgången av året	**–8 006**	**–16 863**	**–30**	**–11**	**–24 911**
Utgående restvärde	**6 596**	**9 009**	**0**	**0**	**15 605**

	2015				
	Internt utvecklad programvara	Övrig programvara	Goodwill	Övriga immateriella tillgångar	Totalt
Anskaffningsvärde vid ingången av året	8 857	18 504	30	11	27 403
Anskaffningsvärde på tillkommande immateriella tillgångar	2 328	2 444	0	0	4 772
Avyttringar och utrangeringar	0	69	0	0	69
Överföring mellan poster	0	0	0	0	0
Valutaeffekt	0	46	0	0	46
Anskaffningsvärde vid utgången av året	**11 185**	**21 063**	**30**	**11**	**32 290**
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid ingången av året	–6 606	–13 091	–30	–8	–19 736
Avyttringar och utrangeringar	0	223	0	0	223
Årets avskrivningar	–867	–2 295	0	–3	–3 165
Årets nedskrivningar	0	0	0	0	0
Valutaeffekt	0	–35	0	0	–35
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid utgången av året	**–7 473**	**–15 199**	**–30**	**–11**	**–22 714**
Utgående restvärde	**3 712**	**5 865**	**0**	**0**	**9 576**

K25. Materiella tillgångar	2016			2015		
Förvaltningsfastigheter			343			351
Rörelsefastigheter			18 755			19 703
Övriga materiella tillgångar			6 485			4 317
Summa			**25 584**			**24 371**
	Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	Övriga materiella tillgångar	Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	Övriga materiella tillgångar
Ingående anskaffningsvärde	1 029	35 437	32 199	1 049	35 397	31 336
Nyanskaffning	0	546	4 411	0	99	1 000
Avyttringar och utrangeringar	–7	–13	–386	–20	–59	–365
Överföring mellan poster	0	49	0	0	0	0
Valutaefffekt	0	0	–414	0	0	229
Utgående anskaffningsvärde	**1 021**	**36 019**	**35 811**	**1 029**	**35 437**	**32 199**
Ingående ackumulerade avskrivningar	–678	–15 734	–27 882	–613	–14 138	–25 765
Årets avskrivning	0	–1 557	–2 133	0	–1 605	–2 197
Årets nedskrivning	0	0	0	–70	0	0
Avyttringar och utrangeringar	0	19	294	5	13	304
Valutaeffekt	0	8	395	0	–4	–224
Utgående ackumulerade avskrivningar	**–678**	**–17 264**	**–29 325**	**–678**	**–15 734**	**–27 882**
Redovisat värde	**343**	**18 755**	**6 485**	**351**	**19 703**	**4 317**
varav byggnader	0	16 769		0	17 712	
varav mark- och vattenområden	0	1 825		0	1 825	
varav aktier i fastighetssammanslutningar	343	162		351	166	

Förvaltningsfastigheternas bokförda värde är detsamma som marknadsvärdet.

K26. Övriga tillgångar	2016	2015
Fondlikvidfordringar	12 910	15 163
Övriga	7 281	8 632
Summa	**20 191**	**23 795**

K27. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2016	2015
Upplupna ränteintäkter	11 491	13 707
Övriga upplupna intäkter	7 615	5 219
Pensionstillgångar	0	1 367
Övriga förutbetalda kostnader	3 486	4 154
Summa	**22 591**	**24 447**

K28. Latenta skattefordringar och -skulder	2016	2015
Latenta skattefordringar		
Beskattningsbara förluster	0	51
Avsättningar	35	0
Kassaflödessäkring	45	89
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	191	
Immateriella tillgångar	3 593	3 914
Emitterade skuldebrev	12	33
Pensionsskuld	731	160
Övrigt	336	114
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Aktier och andelar som kan säljas	10	
Summa latenta skattefordringar	**4 952**	**4 361**
Latenta skatteskulder		
Skattepliktiga temporära skillnader		
Obeskattade reserver	17 213	13 538
Verkligt värde-option och -säkring	308	444
Immateriella tillgångar	1 319	742
Materiella tillgångar	1 823	1 878
Pensionstillgångar	0	273
Övrigt	0	3
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldbrev som kan säljas	444	205
Aktier och andelar som kan säljas	0	71
Summa latenta skatteskulder	**21 106**	**17 155**
Netto latenta skatter	**–16 154**	**–12 794**

	2016				
	Ingående balans	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt total-resultat	Valuta-effekter	Utgående balans
Förändringar av latenta skatter					
Beskattningsbara förluster	51	–51			0
Avsättningar	0	35			35
Kassaflödessäkring	89	0	–45		45
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	0	0	191		191
Immateriella tillgångar	3 172	–803		–94	2 274
Emitterade skuldebrev	33	–21			12
Pensionsskuld	160	37	545	–11	731
Obeskattade reserver	–13 538	–3 675			–17 213
Marknadsvärdesäkring	–444	136			–308
Materiella tillgångar	–1 878	56			–1 823
Pensionstillgångar	–273	8	265		0
Skuldbrev som kan säljas	–205	0	–238		–444
Aktier och andelar som kan säljas	–71	0	81		10
Övrigt	111	225			336
Summa	**–12 794**	**–4 054**	**799**	**–105**	**–16 154**

	2015				
	Ingående balans	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt total-resultat	Valuta-effekter	Utgående balans
Förändringar av latenta skatter					
Beskattningsbara förluster	615	–564			51
Avsättningar	68	–68			0
Kassaflödessäkring	115	0	–26		89
Immateriella tillgångar	3 200	–86		58	3 172
Emitterade skuldebrev	70	–37			33
Pensionsskuld	258	12	–114	5	160
Obeskattade reserver	–9 969	–3 569			–13 538
Marknadsvärdesäkring	–554	109			–444
Materiella tillgångar	–1 934	56			–1 878
Pensionstillgångar	–87	33	–219		–273
Skuldbrev som kan säljas	–707	0	502		–205
Aktier och andelar som kan säljas	27	0	–98		–71
Övrigt	87	24			111
Summa	**–8 811**	**–4 090**	**44**	**63**	**–12 794**

	2016	2015
Fastställda förluster i beskattningen och dess förfalloår		
År 2022	0	255
Summa	**0**	**255**

K29. Skulder till kreditinstitut

	2016			2015		
	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt
Centralbanker		130 340	130 340		130 340	130 340
Finländska kreditinstitut	3 892	17 800	21 692	20 215	39 205	59 421
Utländska banker och kreditinstitut	48 304	18 320	66 624	74 162	57 681	131 843
Summa	**52 196**	**166 460**	**218 656**	**94 377**	**227 227**	**321 604**

K30. Skulder till allmänheten

	2016			2015		
	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt
Företag	897 841		897 841	618 040		618 040
Offentlig sektor	92 571		92 571	46 166		46 166
Hushåll	1 014 673	85	1 014 758	987 267	87	987 354
Hushållens intresseorganisationer	46 224		46 224	46 524		46 524
Utlandet	976 250		976 250	818 550		818 550
Summa	**3 027 559**	**85**	**3 027 644**	**2 516 548**	**87**	**2 516 635**

Med utlandet avses inlåning från kunder utanför Finland.

K31. Emitterade skuldebrev

	2016		2015	
	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Nominellt belopp	Redovisat belopp
Bankcertifikat	153 643	153 643	250 126	250 011
varav till upplupet anskaffningsvärde	153 643	153 643	250 126	250 011
Säkerställda obligationer	1 186 225	1 193 271	949 665	959 012
varav till upplupet anskaffningsvärde	332 198	330 852	339 435	338 572
varav för säkring av verkligt värde	697 000	705 523	447 000	457 438
varav för kassaflödessäkring	157 027	156 895	163 230	163 003
Icke-säkerställda obligationer	88 982	88 942	155 939	155 836
varav till upplupet anskaffningsvärde	0	0	63 442	63 427
varav för kassaflödessäkring	88 982	88 942	92 497	92 409
Index-obligationer (strukturerade produkter)	15 825	15 818	47 233	47 107
varav till upplupet anskaffningsvärde	9 619	9 648	15 509	15 403
varav för säkring av verkligt värde	6 206	6 170	31 724	31 704
Summa	**1 444 676**	**1 451 673**	**1 402 963**	**1 411 966**

K32. Övriga skulder	2016	2015
Betalningsförmedlingsskulder	17 690	14 974
Fondlikvidskulder	65 855	9 036
Övriga	12 182	9 171
Summa	**95 728**	**33 180**

K33. Avsättningar	2016			2015		
	Avsättning för omstruktureringsreserv	Övriga avsättningar	Totalt	Avsättning för omstruktureringsreserv	Övriga avsättningar	Totalt
Avsättningar vid årets ingång	0	202	202	688	67	755
Avsatt under året	291	0	291	130	147	276
Belopp som tagits i anspråk	–116	–202	–318	–761	–12	–773
Outnyttjade belopp som återförts	0		0	–68		–68
Valutakursförändringar	0		0	11		11
Avsättningar vid årets utgång	**175**	**0**	**175**	**0**	**202**	**202**

Avsättningen för omstruktureringsreserv avser både Finland och Sverige. Avsättning för omstruktureringsreserv omfattar både personalkostnader och övriga kostnader men till väsentligaste del personalkostnader. Övriga avsättningar består till största del av förlustreserveringar för IT-projekt i Crosskey Banking Solutions Ab Ltd.

K34. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2016	2015
Upplupna räntekostnader	7 638	8 418
Övriga upplupna kostnader	14 033	14 231
Pensionsskulder	3 655	800
Förutbetalda intäkter	1 559	2 249
Summa	**26 885**	**25 699**

K35. Efterställda skulder	2016			2015		
	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Belopp i kapitalbas	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Belopp i kapitalbas
Debenturlån 1/2011	0	0	0	1 012	1 012	442
Debenturlån 1/2012	2 805	2 805	0	5 610	5 610	0
Debenturlån 1/2013	6 754	6 833	0	10 132	10 282	0
Debenturlån 1/2014	6 542	6 608	0	8 736	8 838	0
Debenturlån 2/2014	8 275	8 275	4 310	8 275	8 275	5 968
Debenturlån 1/2015	8 603	8 603	8 603	8 603	8 603	8 603
Debenturlån 1/2016	6 173	6 173	6 173	0	0	0
Kapitallån	60	60	60	60	60	60
Summa	**39 213**	**39 357**	**19 146**	**42 427**	**42 679**	**15 073**
varav för säkring av verkligt värde	13 297	13 441	0	18 868	19 120	0

	Ränta:	Återbetalning:
Debenturlån 1/2012	Fast ränta 3,00 %	12.06.2017
Debenturlån 1/2013	Fast ränta 2,30 %	03.07.2018
Debenturlån 1/2014	Fast ränta 2,30 %	03.02.2019
Debenturlån 2/2014	Fast ränta 3,00 %	09.08.2019
Debenturlån 1/2015	Fast ränta 3,75 %	25.05.2035
Debenturlån 1/2016	Fast ränta 3,75 %	12.08.2036
Kapitallån	Fast ränta 5,00 %	31.03.2022

I och med att Basel 3-regelverket trädde i kraft 1 januari 2014 får riskdebenturer som utgivits efter 1 januari 2012 och som löper med amortering upp till fem år inte längre medräknas i det supplementära kapitalet. Under de sista fem åren av den avtalsenliga löptiden medräknas riskdebenturerna som supplementärkapitalposter i relation till kvarvarande kalenderdagar i den sista femårsperioden.

Lånen kan återköpas i förtid, detta är dock möjligt endast med Finansinspektionens tillstånd. Vid upplösning av banken är lånen efterställda bankens övriga förbindelser.

Debenturlån 1/2015 samt debenturlån 1/2016 emitterades med nedskrivningsklausul. I händelse av att Ålandsbanken Abp:s eller koncernens kärnprimärkapitalrelation, CET1, understiger 7 procent skrivs kapitalbeloppet ned med 25 procent (debenturlån 1/2015) respektive 50 procent (debenturlån 1/2016).

K36. Specifikation över förändringar i eget kapital	2016	2015
Förändring av aktiekapital		
Aktiekapital vid årets ingång	41 501	29 104
Aktierelaterad ersättning aktiesparprogram	132	61
Aktierelaterad ersättning incitamentprogram	41	
Förvärv från innehav utan bestämmande inflytande [1]	0	12 336
Aktiekapital vid årets utgång	**41 674**	**41 501**
Förändring av säkringsreserv		
Säkringsreserv vid årets ingång	–357	–461
Orealiserade värdeförändringar under året	178	104
Säkringsreserv vid årets utgång	**–178**	**–357**
Förändring av fond för verkligt värde		
Verkligt värde-reserv vid årets ingång	1 105	2 719
Avyttrat eller förfallet under året	–797	–1 575
Nedskrivning över resultaträkningen	0	64
Orealiserad marknadsvärdeförändring under året för kvarvarande och nya innehav	1 429	–102
Verkligt värde-reserv vid årets utgång	**1 736**	**1 105**
Förändring av omräkningsdifferenser		
Omräkningsdifferenser vid årets ingång	417	46
Förändring i omräkningsdifferens hänförlig till filialer	1 103	–356
Förändring i omräkningsdifferens hänförlig till dotterföretag	335	–205
Förändring i omräkningsdifferens avseende säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	–2 259	949
Övrig förändring	38	–17
Omräkningsdifferenser vid årets utgång	**–366**	**417**
Förändring av egna aktier		
Egna aktier vid årets ingång	–57	–215
Aktierelaterad ersättning incitamentprogram	57	158
Egna aktier vid årets utgång	**0**	**–57**
Förändring av fond för inbetalt fritt eget kapital		
Fond för inbetalt fritt eget kapital vid årets ingång	24 992	24 601
Aktierelaterad ersättning aktiesparprogram	728	391
Aktierelaterad ersättning incitamentprogram	263	0
Fond för inbetalt fritt eget kapital vid årets utgång	**25 982**	**24 992**
Balanserade vinstmedel		
Balanserade vinstmedel vid årets ingång	87 405	80 559
Aktieägarnas andel av räkenskapsperiodens resultat	19 687	24 303
Dividendutdelning	–9 160	–5 766
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	–3 236	1 332
Aktiesparprogram	400	213
Förvärv från innehav utan bestämmande inflytande [1]	0	–13 236
Övrigt	–10	
Balanserade vinstmedel vid årets utgång	**95 086**	**87 405**

[1] Avser fusionen med Ålandsbanken Asset Management Ab

Poster inom eget kapital:

Överkursfonden inkluderar belopp som i samband med nyemission har betalats för aktier utöver motvärdet före 1 september 2006.

Reservfonden innehåller komponenter överförda från eget kapital enligt bolagsordningen eller bolagsstämmans beslut.

Säkringsreserven innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessäkringsinstrument hänförbart till säkringstransaktioner som ännu inte har inträffat.

Fonden för verkligt värde inkluderar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas fram till dess att tillgången bokas bort från rapporten över finansiell ställning.

Vid årets slut fanns inget innehav av egna aktier. Under året har 5 394 B-aktier överlåtits till nyckelpersoner för fullföljande av bankens åtaganden inom ramen för bankens incentivprogram.

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i en annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i.

Fonden för fritt eget kapital innefattar belopp som i samband med nyemission har betalats för aktier utöver motvärdet från och med 1 september 2006.

	2016	2015
Specifikation av balanserade vinstmedel		
Andel av ackumulerade bokslutsdispositioner	68 852	54 151
Skillnad mellan pensionstillgångarnas verkliga värde och pensionsansvar i förmånsbestämda planer	–3 236	1 332
Summa icke utdelningsbara balanserade vinstmedel	**65 616**	**55 483**
Utdelningsbart	29 470	31 922
Summa balanserade vinstmedel	**95 086**	**87 405**

Utestående aktieoptioner

Ålandsbankens styrelse beslutade den 30 september 2014 att i stöd av bolagsstämmans bemyndigande den 10 april 2014 genomföra en riktad emission av 100 000 optionsrätter till nyckelpersoner inom banken, som ett led i fullföljande av bankens incitamentsprogram. Optionernas teckningspris var 1,16 euro per option. Varje optionsrätt berättigar till tecknande av en B-aktie till teckningspriset 8,80 euro. Teckningspriset sänks med den totala summan utbetalade dividender under perioden 1 oktober 2014–29 december 2017. Optionsrätternas lösendatum är den 29 december 2017.

K37. Koncernstruktur

Ålandsbanken Abp har tre dotterbolag som är väsentliga för koncernen 2016 och 2015. Ålandsbanken Abp innehar majoriteten av rösträtten i samtliga dotterbolag. En förteckning över samtliga koncernbolag anges i not M39.

			Ägarandel, %	
	Registreringsland	Verksamhetsområde	2016	2015
Dotterbolag				
Ålandsbanken Fondbolag Ab	Finland/Mariehamn	Fondförvaltning	100	100
Crosskey Banking Solutions Ab Ltd	Finland/Mariehamn	IT	100	100
S-Crosskey Ab	Finland/Mariehamn	IT	60	60
Ab Compass Card Oy Ltd	Finland/Mariehamn	Utgivning av kredit- och debitkort	100	100

Förändringar i koncernstrukturen
Under 2015 förvärvade Ålandsbanken Abp personalens andel i Ålandsbanken Asset Management Ab. Ägarandelen uppgick till 30 procent. Bolaget fusionerades med Ålandsbanken Abp den 1 juni 2015. Som fusionsvederlag emitterades 762 912 B-aktier. Därtill utbetalades drygt 1,2 miljoner euro i kontantvederlag.

Ålandsbanken Abp har inte några innehav i strukturerade enheter.

Aktier i intresseföretag
Koncernen har ett intresseföretag som är väsentligt för koncernen, vilket har konsoliderats enligt kapitalandelsmetoden. För ytterligare information om aktier i intresseföretag se noten K22.

Innehav i fastighetsbolag
Koncernen innehar andelar i en rörelsefastighet (fastighet i eget bruk) och elva förvaltningsfastigheter, varav några konsolideras enligt nedan.

			Ägarandel, %	
	FO-nr	Konsolidering	2016	2015
Fastigheter i eget bruk				
Fastighets Ab Godbycenter	0200423-2	Gemensam verksamhet	10,55	10,55
Förvaltningsfastigheter				
Fastighets Ab Nymars	0427316-1	Gemensam verksamhet	30,03	30,03
Fastighets Ab Västernäs City	0524820-8	Gemensam verksamhet	50,00	50,00
Fastighets Ab Sittkoffska Gården	0145137-2	Kapitalandelsmetod	38,93	38,93
Fastighets Ab Horsklint	0771072-6	Kapitalandelsmetod	20,06	20,06

Fastighets Ab Godbycenter, Fastighets Ab Nymars och Fastighets Ab Västernäs City är ömsesidiga bolag och har därmed i enlighet med IFRS 11 redovisats som gemensamma verksamheter.

K38. Aktivt förvaltat kapital

	2016	2015
Fondandelsförvaltning	1 462 822	1 271 861
Diskretionär kapitalförvaltning	1 630 667	1 839 194
Rådgivande förvaltning	806 046	762 086
Övrig förvaltning	0	53 985
Summa	**3 899 536**	**3 927 126**
Varav egna fonder i diskretionär och rådgivande kapitalförvaltning	410 602	373 393

K39. Ställda säkerheter	2016	2015
För egna skulder ställda säkerheter		
Utlåning till kreditinstitut	12 618	11 440
Statspapper och obligationer	138 686	96 909
Utlåning till allmänheten	1 664 695	1 528 279
Övrigt	1 817	1 935
Summa för egna skulder ställda säkerheter	**1 817 816**	**1 638 563**

Ställda säkerheter i form av statspapper och obligationer har i huvudsak ställts som säkerhet till centalbank. Utlåningen till allmänheten som ställts som säkerhet utgörs av den registrerade säkerhetsmassan till förmån för innehavare av säkerställda obligationer. Med övriga ställda säkerheter avses huvudsakligen kapitalförsäkringar.

Övriga ställda säkerheter		
Statspapper och obligationer	27 976	26 307
Övrigt	123 477	975
Summa övriga ställda säkerheter	**151 453**	**27 282**

Säkerheterna har i huvudsak ställts till centralbanker och kreditinstitut för betalsystem, värdeappershandel och clearing.
Säkerheter har inte ställts för andras skulder eller förbindelser.
Med undantag för lånefordringar utgörande säkerhetsmassa för säkerställda obligationer, där lagstiftning reglerar minimikrav på översäkerheter, är de säkerheter som överstiger skuldens nominella värde fritt disponibla för banken.

K40. Ansvarsförbindelser och åtaganden	2016	2015
Garantier	12 131	20 393
Outnyttjade checkräkningslimiter	85 411	76 362
Outnyttjade kreditkortslimiter	67 034	119 768
Outnyttjade kreditmöjligheter	200 473	222 790
Övriga förbindelser	49 974	7 985
Summa	**415 022**	**447 297**

K41. Pensionsansvar

Pensionsskyddet för personalen i Finland har ordnats delvis genom Arpl-försäkring (premiebestämd plan) och delvis via Ålandsbanken Abp:s Pensionsstiftelse r.s. (förmånsbestämd plan). Ålandsbanken Abp:s Pensionsstiftelse är stängd sedan 30 juni 1991. Personer som ingår i stiftelsen har rätt att gå i pension vid fyllda 63–65 år beroende på födelseåret. Den fulla ålderspensionen utgör 60 procent av den pensionsgrundande lönen, som uträknas enligt samma princip som vid ArPL. Familjepension utgör 30–60 procent beroende på om den efterlevande makan/maken är ensam eller har ett eller flera barn.

Pensionsreformen (Lagen om pension för arbetstagare) som trädde ikraft 1 januari 2017 höjde den lagstadgade pensionsåldern. Ålandsbanken Abp:s Pensionsstiftelse r.s. har beslutat om att inte med tilläggspension kompensera för ökningen av pensionsåldern.

Pensionsskyddet för personalen i Sverige följer den så kallade BTP-planen och är historiskt till stor del förmånsbestämd. Nyanställda ingår från och med 1 maj 2013 i en ny premiebestämd tjänstpensionsplan, s.k. BTP1. BTP-planen är tryggad genom försäkring i bolaget SPP. I Sverige utgår ålderspension från och med 65 år och pensionslöftet för ålderspension utgör 10 procent av pensionsmedförande lön på lönedelar under 7,5 inkomstbasbelopp (ibb), 65 procent på lönedelar mellan 7,5 och 20 ibb samt 32,5 procent på lönedelar mellan 20 och 30 ibb. Pensionslöftet för familjepension är 32,5 procent på lönedelar mellan 7,5 och 20 ibb samt 16,25 procent på lönedelar mellan 20 och 30 ibb.

Durationen för förmånsbestämda planer för Finland är 17 år och för Sverige 26 år.

	2016	2015
Redovisade belopp i resultaträkningen		
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	131	185
Effekter av reduceringar och regleringar	0	0
Räntekostnader	4	34
Administrationskostnader	162	82
Kostnader (+) /intäkter (–) i resultaträkningen	**297**	**301**
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner i övrigt totalresultat		
Aktuariell vinst (+)/förlust (–) demografiska antaganden	0	250
Aktuariell vinst (+)/förlust (–) finansiella antaganden	–1 561	1 374
Aktuariell vinst (+)/förlust (–) erfarenhetsbaserad	–2 542	–1 192
Aktuariell vinst (+)/förlust (–) på förvaltningstillgångar	58	1 234
Övrigt totalresultat	**–4 045**	**1 665**
Totalt	**–4 342**	**1 364**
Redovisade belopp i balansräkningen		
Pensionsförpliktelse	26 618	22 859
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	22 963	23 426
Pensionstillgångar (+)/Pensionsskulder (–), netto	**–3 655**	**567**
Pensionstillgång (+)/Pensionsskuld (–) i Finland	–2 645	1 367
Pensionstillgång (+)/Pensionsskuld (–) i Sverige	–1 010	–800
	–3 655	**567**
Förändring av pensionstillgångar netto		
Ingående balans	567	–856
Resultat	–297	–301
Övrigt totalresultat	–4 045	1 665
Premiebetalningar	73	80
Valutaeffekt	48	–21
Utgående balans	**–3 655**	**567**
Pensionsförpliktelse		
Ingående balans	22 859	23 348
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	131	185
Räntekostnader	513	490
Utbetalda ersättningar	–834	–812
Valutaeffekt	–140	79
Aktuariella vinster (–)/förluster (+)	4 087	–430
Utgående balans	**26 618**	**22 859**
Förvaltningstillgångar		
Ingående balans	23 426	22 492
Ränteintäkt	509	456
Premiebetalningar	73	80
Utbetalda ersättningar	–834	–812
Aktuariella vinster (–)/förluster (+)	58	1 234
Valutaeffekt	–107	59
Administrationskostnader	–162	–82
Utgående balans	**22 963**	**23 426**
Fördelning av förvaltningstillgångar		
Noterade aktier och andelar	6 331	7 798
Noterade fondandelar	3 510	2 632
Noterade räntebärande värdepapper	9 092	8 788
Fastigheter	2 294	2 293
Övriga förvaltningstillgångar	1 736	1 916
Summa	**22 963**	**23 426**

I förvaltningstillgångarna ingår aktier i Ålandsbanken Abp med ett marknadsvärde om 18 (20), obligationer om 756 (546) samt banktillgodohavanden om 1 139 (1 407).

	Utfall 2016	Prognos 2017
Framtida kassaflöden		
Betalda förmåner	73	66

	2016		2015	
	Finland, %	Sverige, %	Finland, %	Sverige, %
Antaganden				
Diskonteringsränta	1,65	3,50	2,00	3,90
Ökning av lönekostnader	1,80	3,00	1,70	3,00
Indexökning av pensioner	1,90	2,00	1,90	2,00

Känsligheten i den förmånsbestämda förpliktelsen för ändringar i de väsentliga antaganden

	Ändring i antagande, %	Ökning i antagande	Minskning i antagande
Känslighetsanalys pensionsförpliktelsens nuvärde, netto (+) ökar/(–) minskar			
Diskonteringsränta	0,50	–2 345	2 675
Förväntad löneökning	0,50	262	–230
Förväntad pensionsökning	0,50	2 323	–2 067

Känslighetsanalysen baseras på en förändring i ett antagande medan alla andra antaganden hålls konstanta. I praktiken är det osannolikt att detta inträffar och förändringar i några av antagandena kan vara korrelerande. Vid beräkning av känsligheten i den förmånsbestämda förpliktelsen för väsentliga aktuariella antaganden används samma metod som vid beräkning av pensionsskulden som redovisas i balansräkningen. Känslighetsanalys för den förmånsbestämda planen i Sverige har beräknats för diskonteringsräntan och förväntade löneökningen.

Banken är exponerad för ett antal risker genom sina förmånsbestämda planer. Nedan beskrivs de mest väsentliga riskerna.

TILLGÅNGSVOLATILITET:

Pensionsansvaret beräknas med hjälp av en diskonteringsränta baserad på företagsobligationer med gott kreditbetyg. Om förvaltningstillgångarna generar sämre avkastning än diskonteringsräntan kommer det att orsaka ett underskott. I förvaltningstillgångarna ingår en betydande andel aktier, vilka på långt sikt förväntas ge högre avkastning än diskonteringsräntan, samtidigt som det ger högre volatilitet och risk på kort sikt. Med anledning av pensionsansvarets långsiktiga karaktär anser banken att en fortsatt hög andel aktier är lämpligt för att hantera planerna på ett effektivt sätt.

FÖRÄNDRINGAR I OBLIGATIONSRÄNTOR:

Ifall räntorna på företagsobligationerna sjunker så leder det till att pensionsförpliktelsen ökar. Detta kompenseras delvis med att värdet på de obligationer som ingår i förvaltningstillgångarna ökar.

INFLATIONSRISK:

Pensionsförpliktelsen är kopplad till inflation. Högre inflation kommer att leda till att pensionsförpliktelsen ökar. Förvaltningstillgångarna påverkas inte av inflation i någon väsentlig utsträckning, vilket innebär att om inflationen ökar så kommer det att leda till ett ökat underskott i pensionsplanerna.

FÖRVÄNTAD LIVSLÄNGD:

Pensionsplanerna genererar pensioner som sträcker sig över de anställdas livslängd. Detta innebär att om den förväntade livslängden ökar så kommer pensionsförpliktelsen att öka.

K42. Leasingansvar och hyresåtaganden	2016	2015
Leasinghyror att erlägga		
under 1 år	4 505	4 859
1–5 år	8 218	8 694
över 5 år	1 423	603
Summa	**14 147**	**14 156**
Finansiell leasing, nuvärde		
under 1 år	869	790
1–5 år	2 097	368
över 5 år	0	0
Summa	**2 967**	**1 158**
Finansiell leasing, minimihyror		
under 1 år	951	833
1–5 år	2 228	375
över 5 år	0	0
Summa	**3 178**	**1 208**
Räntekostnader	212	50
Maskiner och inventarier, redovisningsvärde	2 859	1 033

Operativ leasing består av hyresåtaganden. Hyresåtaganden omfattar i huvudsak verksamhetsutrymmen med tidsbundna avtal upp till 10 år.

Hyresnivån är i regel bunden till index som justeras enligt avtalen.

Koncernen har finansiell leasing för IT-utrustning. I vissa avtal finns option att köpa tillgången. Vid förnyelse av kontrakt sker nya förhandlingar. De väsentligaste leasingavtalen rör datorer samt servrar. Inga variabla avgifter eller indexklausuler finns för dessa avtal. Avtalen innebär att koncernen kan lösa in maskinen eller fortsätta hyra maskinen till ett på förhand fastställt pris när den egentliga hyrestiden upphör. Avtalet ger även rätt att returnera maskinen. Finansierat belopp på det största avtalet uppgår till 1 328 exkl. moms.

K43. Upplysningar om närstående	2016			2015		
	Styrelse och ledning	Närstående företag	Intresse-företag	Styrelse och ledning	Närstående företag	Intresse-företag
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut						
Utlåning till allmänheten	2 738	7 032	8 592	2 832	7 084	3 566
Övriga tillgångar		19			0	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		91			77	
Summa	**2 738**	**7 142**	**8 592**	**2 832**	**7 161**	**3 566**
Skulder						
Skulder till kreditinstitut						
Skulder till allmänheten	1 059	2 321	288	1 192	2 902	74
Emitterade skuldebrev						
Efterställda skulder		750			540	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter						
Summa	**1 059**	**3 071**	**288**	**1 192**	**3 442**	**74**
Intäkter och kostnader						
Ränteintäkter	31	158	216	35	160	102
Räntekostnader	–1	–22		–1	–14	
Provisionsintäkter	0	101	7	0	80	6
Provisionskostnader						
Övriga intäkter		17			0	
Övriga kostnader		1				
Summa	**31**	**256**	**223**	**34**	**227**	**109**

Ålandsbankens koncern består av moderbolaget Ålandsbanken Abp, de dotterbolag som konsolideras i koncernen, intresseföretagen, ledningen och övriga närstående företag. Till styrelse och ledning räknas Ålandsbankens Abp:s verkställande direktör, styrelsemedlemmar och ledningsgrupp samt deras nära familjemedlemmar. Till närstående räknas bolag eller person som har ett betydande inflytande. Till de närstående räknas också bolag, i vilka någon som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person, har ett bestämmande inflytande. Närstående företag omfattar även Ålandsbanken Abp:s Pensionsstiftelse r.s.

Krediter till personalen beviljas enligt marknadsmässiga villkor. Med marknadsmässiga villkor avses att kredit, borgen, säkerhet eller finansiering sker till samma villkor och enligt samma bedömning som tillämpas för Ålandsbankens kunder i allmänhet. Personalränta tillämpas på krediter till personal. Personalräntan fastställs av ledningsgruppen och uppgick per den 31 december 2016 till 0,60 procent (0,75).

Samtliga transaktioner med närstående har skett till marknadsmässiga villkor, förutom krediter till ledningen som beviljas till personalränta.

För upplysning om utbetalda löner till styrelse och ledning se not M35.

K44. Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

	2016		2015	
	Derivat	Återköpsavtal samt ut- & inlåning av värdepapper	Derivat	Återköpsavtal samt ut- & inlåning av värdepapper
Finansiella tillgångar som kvittas eller omfattas av avtal om kvittning				
Bruttobelopp av finansiella tillgångar	20 907		19 362	
Bruttobelopp av finansiella skulder som kvittas i balansräkningen				
Nettobelopp av finansiella tillgångar som redovisas i balansräkningen	**20 907**	**0**	**19 362**	**0**
Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen				
Finansiella instrument som inte uppfyller kvittningskriterierna	–17 698		–11 054	
Mottagna finansiella säkerheter	–1 585		–3 863	
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	**–19 283**	**0**	**–14 917**	**0**
Nettobelopp	**1 624**	**0**	**4 444**	**0**
Finansiella skulder som kvittas eller omfattas av avtal om kvittning				
Bruttobelopp av finansiella skulder	33 126	123 338	18 952	888
Bruttobelopp av finansiella tillgångar som kvittas i balansräkningen				
Nettobelopp av finansiella skulder som redovisas i balansräkningen	**33 126**	**123 338**	**18 952**	**888**
Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen				
Finansiella instrument som inte uppfyller kvittningskriterierna	–18 821		–11 978	
Ställda finansiella säkerheter	–2 950	–123 338	–335	–888
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	**–21 771**	**–123 338**	**–12 313**	**–888**
Nettobelopp	**11 355**	**0**	**6 639**	**0**

Tabellerna redovisar finansiella instrument som har kvittats i balansräkningen i enlighet med IAS 32 och de som omfattas av rättsligt bindande ramavtal avseende nettning eller liknande avtal som inte har kvalificerats för kvittning. De finansiella instrumenten avser derivat, återköpsavtal och omvända återköpsavtal, värdepappersinlåning och värdepapperslån. Säkerheter avser finansiella instrument eller kontanter som erhållits eller lämnats för transaktioner som omfattas av rättsligt bindande avtal om nettning eller liknande avtal. Säkerheternas värde är begränsade till det relaterade belopp som redovisats i balansräkningen, därför är säkerheters övervärden inte inkluderade. Belopp som inte kvittats i balansräkningen presenteras som en reducering av det redovisade värdet för finansiella tillgångar eller skulder för att redovisa tillgångens och skuldens nettoexponering.

K45. Väsentliga händelser efter räkenskapsperiodens slut

Mikael Mörn har utsetts till ny ledningsgruppsmedlem i Ålandsbanken med anledning av att han tillträdde tjänsten som direktör för affärsområde Åland den 1 februari 2017. Mörn har arbetat närmare 30 år i Ålandsbanken och ansvarade tidigare för bankens Private Banking-verksamhet på Åland. Han ersätter direktören för affärsområde Åland, Birgitta Dahlén, som avgick ur ledningsgruppen i Ålandsbanken Abp med anledning av sin pensionering.

Magnus Johansson har utsetts till ny ledningsgruppsmedlem med anledning av att han tillträdde tjänsten som direktör för affärsområde Sverige den 16 januari 2017. Johansson har arbetat i Ålandsbanken sedan bankens svenska verksamhet inleddes år 2009 och ansvarade tidigare för bankens svenska Private Banking-verksamhet. Han ersätter direktören för affärsområde Sverige, Magnus Holm, som avgick ur ledningsgruppen i Ålandsbanken Abp den 16 januari 2017 med anledning av att han avgick som direktör för affärsområde Sverige.

I februari 2017 emitterade Ålandsbanken 28 198 B-aktier för fullföljande av bankens åtaganden inom ramen för Ålandsbankens aktiesparprogram för anställda.

Moderbolagets resultaträkning

(tusen euro)

Moderbolaget		1.1–31.12.2016	1.1–31.12.2015
	Not nr		
Ränteintäkter		66 662	71 861
Räntekostnader		–13 477	–19 900
Räntenetto	M2	**53 185**	**51 961**
Provisionsintäkter		43 892	42 463
Provisionskostnader		–6 482	–6 225
Provisionsnetto	M3	**37 409**	**36 238**
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	M5	4 783	8 539
Intäkter från egetkapitalinstrument	M4	1 759	5 784
Övriga intäkter	M6	2 205	2 165
Intäkter sammanlagt		**99 341**	**104 687**
Personalkostnader	M7	–38 200	–36 930
Övriga kostnader	M8	–32 392	–30 396
Avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	M18, M19	–7 369	–6 941
Kostnader sammanlagt		**–77 961**	**–74 268**
Resultat före nedskrivningar		**21 380**	**30 419**
Nedskrivning av krediter och övriga åtaganden	M9	–3 557	–2 551
Rörelseresultat		**17 823**	**27 868**
Bokslutsdispositioner		–18 400	–17 800
Inkomstskatt	M10	–294	–1 187
Räkenskapsperiodens resultat		**–871**	**8 881**

Moderbolagets balansräkning

(tusen euro)

Moderbolaget		31.12.2016	31.12.2015
	Not nr		
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank		513 018	199 461
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	M13	503 590	632 675
Utlåning till kreditinstitut	M14	201 152	44 754
Utlåning till allmänheten	M15	3 800 253	3 590 177
Aktier och andelar	M16	522	957
Aktier och andelar i intresseföretag	M16	0	665
Aktier och andelar i företag som hör till samma koncern	M16	11 837	11 837
Derivatinstrument	M17	20 907	19 362
Immateriella tillgångar	M18	32 065	32 360
Materiella tillgångar	M19	14 738	15 409
Övriga tillgångar	M20	16 637	21 479
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	M21	20 150	21 389
Latent skattefordran	M22	391	164
Tillgångar totalt		**5 135 259**	**4 590 688**
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	M23	215 815	304 341
Skulder till allmänheten	M24	3 035 400	2 521 981
Emitterade skuldebrev	M25	1 451 616	1 411 417
Derivatinstrument	M17	33 126	18 952
Övriga skulder	M26	91 561	30 520
Avsättningar	M27	175	0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	M28	19 838	21 877
Efterställda skulder	M29	39 357	42 679
Latent skatteskuld	M22	444	276
Skulder totalt		**4 887 332**	**4 352 044**
Bokslutsdispositioner			
Allmän kreditförlustreserv[1]		85 654	67 254
Bokslutsdispositioner totalt		**85 654**	**67 254**
Eget kapital			
Aktiekapital		41 674	41 501
Överkursfond		32 736	32 736
Reservfond		25 129	25 129
Säkringsreserv		-178	–357
Fond för verkligt värde		1 736	1 105
Omräkningsdifferenser		-1 085	22
Fond för inbetalt fritt eget kapital		26 178	25 188
Egna aktier		0	–57
Balanserade vinstmedel		36 082	46 123
Eget kapital totalt		**162 273**	**171 391**
Skulder och eget kapital totalt		**5 135 259**	**4 590 688**
Åtaganden utanför balansräkningen	M37		
Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part			
Garantier		16 425	23 025
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kund		298 857	312 729

[1]Kreditförlustreservering enligt lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 46 §.

Moderbolagets rapport över förändring i eget kapital

(tusen euro)

Moderbolaget	Aktie-kapital	Överkurs-fond	Reserv-fond	Säkrings-reserv	Fond för verkligt värde	Om-räknings-differens	Fond för inbetalt fritt eget kapital	Egna aktier	Balanserade vinstmedel	Totalt
31.12.2014	**29 104**	**32 736**	**25 129**	**–461**	**2 718**	**–568**	**24 797**	**–215**	**43 008**	**156 248**
Periodens resultat									8 881	8 881
Förändring i verkligt värde				104	–1 614					–1 510
Omräkningsdifferens						590				590
Överlåtelse av egna aktier								159		159
Dividendutdelning									–5 766	–5 766
Förvärv från innehav utan bestämmande inflytande[1]	12 336									12 336
Aktiesparprogram	61						391			452
31.12.2015	**41 501**	**32 736**	**25 129**	**–357**	**1 105**	**22**	**25 188**	**–57**	**46 123**	**171 391**
Periodens resultat									–871	–871
Förändring i verkligt värde				178	631					810
Omräkningsdifferens						–1 107				–1 107
Dividendutdelning									–9 160	–9 160
Incitamentsprogram	41						263	57	–10	351
Aktiesparprogram	132						728			860
31.12.2016	**41 674**	**32 736**	**25 129**	**–178**	**1 736**	**–1 085**	**26 178**	**0**	**36 082**	**162 273**

[1] Avser fusionen mellan Ålandsbanken Abp och Ålandsbanken Asset Management Ab.

Se även avsnittet Aktiefakta.

Moderbolagets kassaflödesanalys

(tusen euro)

Moderbolaget	1.1–31.12.2016	1.1–31.12.2015
Kassaflöde från löpande verksamhet		
Rörelseresultat	17 823	27 868
Justering för ej kassaflödespåverkande poster		
Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	7 369	6 941
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	3 420	2 482
Orealiserade värdeförändringar	600	–662
Periodiserade över-/underkurser på skuldebrev och emitterade masskuldebrev	6 640	7 509
Resultat från investeringsverksamhet	515	–37
Dividend från intresse- och dotterföretag	–1 750	–5 776
Betalda inkomstskatter	–1 019	–4
Ökning (–) eller minskning (+) av fordringar från löpande verksamhet		
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	124 393	–20 671
Utlåning till kreditinstitut	–127 019	–7 292
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	–254 008	–255 810
Övriga tillgångar	1 982	3 202
Ökning (+) eller minskning (–) av skulder från löpande verksamhet		
Skulder till kreditinstitut	–72 625	–89 151
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	538 778	306 699
Emitterade skuldebrev	–118 934	–79 294
Övriga skulder	69 954	–21 680
Kassaflöde från löpande verksamhet totalt	**196 118**	**–125 676**
Kassaflöde från investeringsverksamhet		
Investering i aktier och andelar	0	4
Försäljning av aktier och andelar	375	1 627
Investering i aktier i intresse- och dotterföretag	0	–1 297
Försäljning av aktier i intresse- och dotterföretag	–1 326	0
Erhållen dividend från intresse- och dotterföretag	1 750	5 776
Investering i materiella tillgångar	–526	–289
Försäljning av materiella tillgångar	94	106
Investering i immateriella tillgångar	–6 045	–4 821
Kassaflöden från investeringsverksamheten totalt	**–5 677**	**1 106**
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		
Emission aktiesparprogram/optionsrätter	1 164	452
Ökning av lång upplåning från banker	–81 615	94 173
Minskning av lång upplåning från banker	0	–97 847
Ökning av emitterade säkerställda obligationer	248 395	252 371
Minskning av emitterade säkerställda obligationer	0	–91 500
Ökning av riskdebenturer	6 173	8 543
Minskning av riskdebenturer	–9 387	–15 585
Betald dividend	–9 160	–5 766
Kassaflöde från finansieringsverksamhet totalt	**155 569**	**144 841**
Likvida medel vid årets början	232 728	211 579
Kassaflöde från löpande verksamhet	196 118	–125 676
Kassaflöde från investeringsverksamhet	–5 677	1 106
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	155 569	144 841
Kursdifferens i likvida medel	–2 191	877
Likvida medel vid årets slut	**576 546**	**232 728**
Likvida medel i kassaflödesanalysen består av följande poster:		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	513 018	199 461
Vid anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	63 528	33 267
Totalt	**576 546**	**232 728**

Med likvida medel avses kassa, checkräkningen på Finlands Bank, vid anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut, övriga fordringar på kreditinstitut och skuldebrev med ursprunglig återstående löptid mindre än tre månader, samt fordringar på offentliga samfund som inte är kreditgivning. Investeringsverksamheten avser betalningar i anslutning till materiella och immateriella tillgångar samt innehavet av aktier och andelar förutom aktier avsedda för handel. Finansieringsverksamheten avser poster bland eget och främmande kapital som finansierar den löpande verksamheten. Analysen har gjorts enligt den indirekta metoden.

I löpande verksamheten ingår erhållna räntor om 68 872 (74 032), betalda räntor om 14 256 (22 447) och erhållna dividendintäkter om 9 (7).

Foto: Staffan Sundström

Moderbolaget Ålandsbanken Abp

NOTER TILL MODERBOLAGETS FINANSIELLA RAPPORTER

M1. Moderbolagets redovisningsprinciper ... 134

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

M2. Räntenetto ... 135

M3. Provisionsnetto ... 135

M4. Intäkter från egetkapitalinstrument ... 136

M5. Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde ... 136

M6. Övriga intäkter ... 136

M7. Personalkostnader ... 137

M8. Övriga kostnader ... 137

M9. Nedskrivning av krediter och andra åtaganden ... 138

M10. Inkomstskatt ... 138

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

M11. Finansiella tillgångars och skulders verkliga värden och bokföringsvärden och nivåer för verkliga värden ... 139

M12. Tillgångar och skulder per valuta ... 140

M13. Innehav av skuldebrev ... 141

M14. Utlåning till kreditinstitut ... 141

M15. Utlåning till allmänheten ... 141

M16. Aktier och andelar ... 141

M17. Derivatinstrument ... 142

M18. Immateriella tillgångar ... 142

M19. Materiella tillgångar ... 143

M20. Övriga tillgångar ... 144

M21. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter ... 144

M22. Latenta skattefordringar och -skulder ... 144

M23. Skulder till kreditinstitut ... 145

M24. Skulder till allmänheten ... 145

M25. Emitterade skuldebrev ... 145

M26. Övriga skulder ... 145

M27. Avsättningar ... 145

M28. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter ... 146

M29. Efterställda skulder ... 146

M30. Maturitetsfördelning för finansiella tillgångar och skulder ... 147

M31. Fordringar på koncernbolag ... 149

M32. Skulder till koncernbolag ... 149

NOTER ANGÅENDE PERSONAL OCH LEDNING

M33. Utbetalda löner till ledningen ... 149

M34. Ledningens privata innehav av aktier i Ålandsbanken Abp ... 149

M35. Finansiella transaktioner med närstående ... 149

NOTER ANGÅENDE SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

M36. Ställda säkerheter ... 149

M37. Åtaganden utanför balansräkningen ... 150

M38. Hyresåtaganden ... 150

ÖVRIGA NOTER

M39. Dotter- och intresseföretag ... 150

Noter till moderbolagets finansiella rapporter

(tusen euro)

M1. Moderbolagets redovisningsprinciper

Ålandsbanken Abp:s bokslut uppgörs enligt kreditinstitutslagen, Finansministeriets förordning om bokslut och koncernbokslut i kreditinstitut och värdepappersföretag samt Finansinspektionens föreskrifter. Bokslutet för Ålandsbanken Abp upprättas i enlighet med finländsk redovisningsstandard (FAS). Moderbolagets redovisning presenteras i tusen euro, där annat inte anges.

Goodwill

Goodwill avskrivs planenligt under 10 år.

I övrigt hänvisas till koncernens redovisningsprinciper.

M2. Räntenetto	2016	2015
Utlåning till kreditinstitut	564	99
varav negativa räntor[1]	269	
Utlåning till allmänheten	64 249	68 519
varav negativa räntor[1]	3	
Skuldebrev	1 367	2 859
Derivatinstrument	470	369
Övriga ränteintäkter	13	16
Summa ränteintäkter	**66 662**	**71 861**
Skulder till kreditinstitut	1 787	1 035
varav negativa räntor[1]	1 488	301
Skulder till allmänheten	5 258	7 826
varav negativa räntor[1]	41	19
Emitterade skuldebrev	4 595	9 357
Efterställda skulder	1 005	1 002
Derivatinstrument	831	677
Övriga räntekostnader	0	3
Summa räntekostnader	**13 477**	**19 900**
Räntenetto	**53 185**	**51 961**

Ränteintäkter erhållna från koncernföretag är 206 (269).

Räntekostnader utbetalda till koncernföretag är 0 (0).

Räntor från derivatinstrument redovisas tillsammans med den post som de säkrar inom ramen för säkringsredovisning (säkring av verkligt värde och kassaflödessäkring) och verkligt värde-optionen.

[1] Negativa ränteintäkter från placeringar hos kreditinstitut och centralbanker redovisas som räntekostnader medan erhållna negativa räntor för skulder redovisas som ränteintäkter.

M3. Provisionsnetto	2016	2015
Inlåning	816	812
Utlåning	3 988	3 982
Betalningsförmedling	3 950	3 930
Fondprovisioner	12 013	11 066
Förvaltningsprovisioner	9 928	8 962
Värdepappersförmedling	10 171	10 782
Försäkringsprovisioner	127	175
Juridiska tjänster	766	751
Garantiprovisioner	268	319
Övriga provisioner	1 865	1 685
Summa provisionsintäkter	**43 892**	**42 463**
Betalningsprovisionskostnader	1 999	1 934
Fondprovisionskostnader	24	82
Förvaltningsprovisionskostnader	1 605	1 043
Värdepappersprovisionskostnader	1 893	2 107
Övriga provisionskostnader	962	1 058
Summa provisionskostnader	**6 482**	**6 225**
Provisionsnetto	**37 409**	**36 238**

M4. Intäkter från egetkapitalinstrument	2016	2015
Finansiella tillgångar som kan säljas	9	7
Företag inom samma koncern	1 750	5 776
Summa	**1 759**	**5 784**

M5. Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	2016			2015		
	Realiserat	Orealiserat	Totalt	Realiserat	Orealiserat	Totalt
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen						
Skuldebrev	0	–258	–258	0	–123	–123
Aktier och andelar	2	–8	–6	163	3	166
Derivatinstrument	–51	11	–41	454	–251	203
Lånefordringar	0	819	819	0	1 182	1 182
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen	**–49**	**565**	**515**	**617**	**811**	**1 428**
Säkringsredovisning						
varav säkringsinstrument	79	–931	–852	0	–633	–633
varav säkrad post	515	211	726	0	671	671
Säkringsredovisning	**594**	**–720**	**–126**	**0**	**38**	**38**
Nettointäkter från valutaverksamhet	**2 836**	**–140**	**2 696**	**3 721**	**–107**	**3 615**
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	**2 003**	**–306**	**1 697**	**3 538**	**–80**	**3 458**
Summa	**5 383**	**–600**	**4 783**	**7 876**	**662**	**8 539**

M6. Övriga intäkter	2016	2015
Hyresintäkter från fastigheter	96	115
Övriga intäkter	2 148	2 051
Summa	**2 244**	**2 165**
Nettoresultat från förvaltningsfastigheter		
Hyresintäkter	1	11
Realisationsvinster	1	7
Realisationsförluster	0	–8
Nedskrivningar	0	–65
Övriga kostnader	–41	–27
Summa	**–39**	**–81**

M7. Personalkostnader	2016	2015
Löner och arvoden	28 527	27 147
Ersättningar i form av aktier i Ålandsbanken Abp	111	574
Pensionskostnader	5 037	4 915
Övriga lönebikostnader	4 526	4 294
Summa	**38 200**	**36 930**
Antal anställda		
Fast heltidsanställda	416	410
Fast deltidsanställda	86	85
Summa	**502**	**495**

M8. Övriga kostnader	2016	2015
IT-kostnader (exkusive marknadsdata)	14 437	13 176
Lokal- och fastighetskostnader	4 178	3 878
Marknadsföringskostnader	2 651	2 751
Marknadsdata	2 346	2 201
Personalrelaterade kostnader	1 450	1 499
Resekostnader	819	775
Köpta tjänster	1 837	2 107
Insättargarantiavgift	21	12
Övriga kostnader	5 376	4 263
Tillverkning för eget bruk	–723	–265
Summa	**32 392**	**30 396**
Avgifter till Verket för finansiell stabilitet		
Insättningsgarantiavgift	1 381	1 081
Erlagt av Gamla Insättningsgarantifonden	–1 381	–1 081
Stabilitetsavgift	1 040	580
Tillgodo från tidigare års erlagda bankskatter	–1 040	–580
Förvaltningsavgift	0	22
	0	**22**

Med 2016-års avgiftsnivå har banken insättningsgarantiavgifter cirka nio år framöver till godo och stabilitetsavgifter cirka två år framöver till godo.

	Bolags-stämmovald revisor	Övriga	Bolags-stämmovald revisor	Övriga
Utbetalda arvoden till revisorer				
Utbetalda revisionsarvoden	199	0	200	0
Utbetalda konsultarvoden				
Enligt revisionslagen 1 § 1 mom. 2 punkt	15	0	41	0
Skatteärenden	26	0	43	0
Övrigt	22	0	117	0
Summa	**263**	**0**	**401**	**0**

Beloppen är inklusive moms.

M9. Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	2016	2015
Individuella nedskrivningar		
Nya och ökade nedskrivningar	3 921	3 706
Återfört från tidigare gjorda reserveringar	–968	–803
Utnyttjat för konstaterade förluster	–2 801	–6 578
Konstaterade förluster	3 470	6 803
Återvinning av konstaterade förluster	–438	–69
Summa	**3 184**	**3 059**
Gruppvisa nedskrivningar		
Periodens nettoreservering för gruppvist värderade fordringar	418	–508
Summa	**418**	**–508**
Övriga reserveringar		
Periodens nettoreservering för räntefordringar	–45	0
Summa	**–45**	**0**
Summa	**3 557**	**2 551**
Osäkra fordringar		
Osäkra fordringar, brutto	21 701	31 394
Individuella nedskrivningar	10 763	10 610
Osäkra fordringar, netto	10 938	20 783
Andel osäkra fordringar, brutto, %	0,57	0,87
Individuell reserveringsgrad osäkra fordringar, %	50	34

	Reserv för individuellt värderade fordringar	Reserv för gruppvist värderade fordringar	Totalt	Reserv för individuellt värderade fordringar	Reserv för gruppvist värderade fordringar	Totalt
Förändring av reserv för sannolika kreditförluster						
Reserv vid årets ingång	10 610	451	11 061	14 285	959	15 244
Årets reservering	3 921	418	4 339	3 706		3 706
Återfört från tidigare reservering	–968		–968	–803	–508	–1 311
Utnyttjat för konstaterade förluster	–2 801		–2 801	–6 578		–6 578
Valutaeffekt	0		0	0		0
Reserv vid årets utgång	**10 763**	**869**	**11 632**	**10 610**	**451**	**11 061**

Erhållna räntor för nedskrivna fordringar uppgick under 2016 till 135 (203).

M10. Inkomstskatt	2016	2015
Resultaträkningen		
Skatt avseende tidigare år	2	4
Aktuell skatt	363	1 146
Förändring av latent skatt	–71	37
Summa	**294**	**1 187**
Nominell skattesats i Finland, %	20,0	20,0
Ej skattepliktiga intäkter/avdragsgilla kostnader, %	–72,3	–8,2
Skatt avseende tidigare år, %	0,7	0,0
Övrigt, %	0,7	0,0
Effektiv skattesats, %	–50,9	11,8
Övrigt totalresultat		
Aktuell skatt	45	26
Förändring av latent skatt	158	–403
Summa	**202**	**–377**

Latenta skattefordringar och -skulder är beräknade enligt skattesatsen 20,0 procent som började gälla från 1 januari 2014.

M11. Finansiella tillgångars och skulders verkliga värden och bokföringsvärden och nivåer för verkliga värden

	2016		2015	
	Summa bokfört värde	Verkligt värde	Summa bokfört värde	Verkligt värde
Kontanta medel	513 018	513 018	199 461	199 461
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	503 590	503 788	632 675	632 788
Utlåning till kreditinstitut	201 152	201 152	44 754	44 754
Utlåning till allmänheten	3 800 253	3 825 489	3 590 177	3 622 668
Aktier och andelar	522	522	957	957
Aktier och andelar i intresseföretag	0	0	665	665
Aktier i dotterbolag	11 837	11 837	11 837	11 837
Derivatinstrument	20 907	20 907	19 362	19 362
Summa finansiella tillgångar	**5 051 278**	**5 076 713**	**4 499 887**	**4 532 490**
Skulder till kreditinstitut	215 815	216 222	304 341	304 452
Skulder till allmänheten	3 035 400	3 036 157	2 521 981	2 522 451
Emitterade skuldebrev	1 451 616	1 453 934	1 411 417	1 422 559
Derivatinstrument	33 126	33 126	18 952	18 952
Efterställda skulder	39 357	42 208	42 679	46 137
Summa finansiella skulder	**4 775 314**	**4 781 647**	**4 299 370**	**4 314 551**

	2016			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella instrument värderade till verkligt värde i balansräkningen				
Tillgångar				
Skuldebrev belåningsbara i centralbank	414 176			414 176
Utlåning till allmänheten		18 525		18 525
Aktier och andelar	32	4	486	522
Derivatinstrument	0	20 907		20 907
Summa finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde	**414 208**	**39 436**	**486**	**454 130**
Skulder				
Emitterade skuldebrev		711 729		711 729
Derivatinstrument	16	33 110		33 126
Efterställda skulder		13 454		13 454
Summa finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde	16	**758 292**	**0**	**758 309**

	2015			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella instrument värderade till verkligt värde i balansräkningen				
Tillgångar				
Skuldebrev belåningsbara i centralbank	592 268			592 268
Utlåning till allmänheten		12 271		12 271
Aktier och andelar	11	4	942	957
Derivatinstrument		19 362		19 362
Summa	**592 279**	**31 636**	**942**	**624 857**
Skulder				
Emitterade skuldebrev		457 520		457 520
Derivatinstrument	6	18 946		18 952
Efterställda skulder		19 124		19 124
Summa	6	**495 590**	**0**	**495 596**

Nivå 1	Instrument med noterade priser
Nivå 2	Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata
Nivå 3	Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata

	2016	2015
	Aktier och andelar	Aktier och andelar
Förändring i innehav i nivå 3		
Redovisat värde vid årets ingång	942	534
Nyanskaffning	593	0
Avyttrat/förfallet under året	–396	0
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	4	0
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	–593	–80
Värdeförändring redovisad i övrigt totalresultat	–65	488
Redovisat värde vid årets utgång	**486**	**942**

Ingen överföring har skett mellan nivå 1 och nivå 2.

M12. Tillgångar och skulder per valuta	2016				
	EUR	SEK	USD	Övrigt	Totalt
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank	469 786	42 774	110	347	513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	331 830	171 759	0	0	503 590
Utlåning till kreditinstitut	25 905	144 777	16 863	13 607	201 152
Utlåning till allmänheten	2 581 120	1 189 172	29 960	0	3 800 253
Derivatinstrument	19 455	1 443	0	9	20 907
Övriga ej valutafördelade poster	96 339				96 339
Summa tillgångar	**3 524 436**	**1 549 926**	**46 934**	**13 963**	**5 135 259**
Skulder till kreditinstitut	151 325	64 029	458	3	215 815
Skulder till allmänheten	2 055 896	877 870	81 457	20 177	3 035 400
Emitterade skuldebrev	885 616	566 000	0	0	1 451 616
Derivatinstrument	10 007	23 109	0	10	33 126
Efterställda skulder	39 357	0	0	0	39 357
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	359 945				359 945
Summa skulder och eget kapital	**3 502 146**	**1 531 007**	**81 916**	**20 190**	**5 135 259**
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder samt utombalansposter		18 911	–35 019	–6 115	
Nettoposition i valuta (EUR)		8	37	–111	–66

	2015				
	EUR	SEK	USD	Övrigt	Totalt
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank	162 674	36 343	91	352	199 461
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	494 194	138 481	0	0	632 675
Utlåning till kreditinstitut	16 483	8 260	11 499	8 512	44 754
Utlåning till allmänheten	2 469 431	1 090 084	30 661	0	3 590 177
Derivatinstrument	17 482	1 776	68	35	19 362
Övriga ej valutafördelade poster	104 261				104 261
Summa tillgångar	**3 264 525**	**1 274 945**	**42 319**	**8 900**	**4 590 688**
Skulder till kreditinstitut	177 739	126 536	61	6	304 341
Skulder till allmänheten	1 723 834	695 720	88 633	13 795	2 521 981
Emitterade skuldebrev	721 156	690 260	0	0	1 411 417
Derivatinstrument	7 117	11 826	0	9	18 952
Efterställda skulder	42 679	0	0	0	42 679
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	291 319				291 319
Summa skulder och eget kapital	**2 963 843**	**1 524 342**	**88 693**	**13 810**	**4 590 688**
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder samt utombalansposter		–249 393	–46 377	–4 690	
Nettoposition i valuta (EUR)		–4	2	–220	–222

M13. Innehav av skuldebrev	2016		2015	
	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Nominellt belopp	Redovisat belopp
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev				
Innehav för handel				
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	32 900	33 355	42 900	44 603
Innehav tillgängliga för försäljning				
Statsobligationer	33 770	34 526	60 964	66 427
Säkerställda bostadsobligationer	269 153	273 511	285 100	291 688
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	66 914	67 701	154 793	156 081
Övriga skuldebrev	5 000	5 082	32 800	33 468
Innehav som hålls till förfall				
Statsobligationer	5 758	6 831		
Säkerställda bostadsobligationer	56 403	57 896	38 935	40 407
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	19 828	20 637		
Övriga skuldebrev	4 000	4 050		
Summa skuldebrev	**493 726**	**503 590**	**615 492**	**632 675**

M14. Utlåning till kreditinstitut	2016			2015		
	På anfordran betalbar	Övrig	Totalt	På anfordran betalbar	Övrig	Totalt
Finländska kreditinstitut	2 284	0	2 284	10 469	0	10 469
Utländska banker och kreditinstitut	76 370	122 498	198 868	34 248	37	34 285
Summa	**78 654**	**122 498**	**201 152**	**44 717**	**37**	**44 754**

M15. Utlåning till allmänheten	2016			2015		
	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt
Företag	579 817		579 817	573 910		573 910
Offentlig sektor	2 292		2 292	2 839		2 839
Hushåll	1 867 524	18 525	1 886 049	1 773 433	12 271	1 785 703
Hushållens intresseorganisationer	12 521		12 521	12 074		12 074
Utlandet	1 319 574		1 319 574	1 215 650		1 215 650
Summa	**3 781 728**	**18 525**	**3 800 253**	**3 577 906**	**12 271**	**3 590 177**
varav efterställda fordringar			2 367			2 367

Med utlandet avses utlåning till kunder utanför Finland.

M16. Aktier och andelar	2016	2015
Innehav klassificerade som tillgängliga för försäljning		
Noterat	32	15
Onoterat	490	942
Summa	**522**	**957**
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	0	665
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	11 837	11 837
Summa aktier och andelar	**12 358**	**13 458**

M17. Derivatinstrument

	Nominellt belopp/löptid			2016			2015		
	under 1 år	1–5 år	över 5 år	Nomniellt belopp	Positiva marknads-värden	Negativa marknads-värden	Nomniellt belopp	Positiva marknads-värden	Negativa marknads-värden
Derivat för handel									
Ränterelaterade kontrakt									
Ränteswappar	36 850	28 622	24 760	90 232	2 153	4 010	129 592	2 382	4 358
Räntefuturer	7 600	0	0	7 600	0	16	10 100	0	6
Ränteoptioner – köpta	1 382	0	0	1 382	0	0	10 612	0	0
Ränteoptioner – sålda	0	0	0	0	0	0	7 928	0	0
Valutarelaterade kontrakt									
Valutaterminer	337 613	691	0	338 304	1 383	2 493	184 414	640	570
Aktierelaterade kontrakt									
Aktieoptioner – köpta	2 094	4 505	0	6 599	935	0	34 954	1 826	0
Aktieoptioner – utfärdade	2 094	2 143	0	4 237	0	821	22 768	0	1 724
Övriga derivatkontrakt	11 930	8 130	0	20 060	311	302	21 342	606	559
Summa	**399 562**	**44 092**	**24 760**	**468 414**	**4 781**	**7 642**	**421 710**	**5 454**	**7 217**
Derivat för marknadsvärdesäkring									
Ränterelaterade kontrakt									
Ränteswappar	18 000	363 234	352 000	733 234	16 126	4 858	493 772	12 860	661
Summa	**18 000**	**363 234**	**352 000**	**733 234**	**16 126**	**4 858**	**493 772**	**12 860**	**661**
Derivat för kassaflödessäkring									
Valutarelaterade kontrakt									
Ränte- och valutaswappar	193 667	52 342	0	246 009	0	19 670	255 727	899	11 074
Summa	**193 667**	**52 342**	**0**	**246 009**	**0**	**19 670**	**255 727**	**899**	**11 074**
Derivat för säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet									
Valutarelaterade kontrakt									
Valutaswappar	47 673	0	0	47 673	0	956	26 443	148	0
Summa	**47 673**	**0**	**0**	**47 673**	**0**	**956**	**26 443**	**148**	**0**
Summa derivatinstrument	**658 902**	**459 668**	**376 760**	**1 495 330**	**20 907**	**33 126**	**1 197 652**	**19 362**	**18 952**
varav clearat	10 600	258 000	266 000	534 600	3 591	5 858	10 100	0	6

M18. Immateriella tillgångar

	2016			
	Övrig programvara	Goodwill	Övriga utgifter med lång verkningstid	Totalt
Anskaffningsvärde vid ingången av året	21 237	33 246	5 968	60 451
Anskaffningsvärde på tillkommande immateriella tillgångar	5 902	0	518	6 421
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	0
Överföring mellan poster	0	0	49	49
Valutaeffekt	–148	–750	0	–898
Anskaffningsvärde vid utgången av året	**26 991**	**32 496**	**6 535**	**66 022**
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid ingången av året	–13 625	–10 620	–3 846	–28 091
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	0
Överföring mellan poster			0	0
Årets avskrivningar	–1 376	–4 381	–514	–6 271
Årets nedskrivningar	0	0	0	0
Valutaeffekt	84	321	0	405
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid utgången av året	**–14 917**	**–14 680**	**–4 361**	**–33 957**
Utgående restvärde	**12 074**	**17 816**	**2 175**	**32 065**

	2015			
	Övrig programvara	Goodwill	Övriga utgifter med lång verkningstid	Totalt
Anskaffningsvärde vid ingången av året	16 883	20 493	5 471	42 848
Anskaffningsvärde på tillkommande immateriella tillgångar	4 510	12 325	4	16 838
Avyttringar och utrangeringar	–223	0	0	–223
Överföring mellan poster	0	0	494	494
Valutaeffekt	66	428	0	494
Anskaffningsvärde vid utgången av året	**21 237**	**33 246**	**5 968**	**60 451**
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid ingången av året	–11 982	–7 077	–2 840	–21 899
Avyttringar och utrangeringar	223	0	0	223
Överföring mellan poster			–484	–484
Årets avskrivningar	–1 818	–3 377	–522	–5 717
Årets nedskrivningar	0	0	0	0
Valutaeffekt	–48	–165	0	–213
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid utgången av året	**–13 625**	**–10 620**	**–3 846**	**–28 091**
Utgående restvärde	**7 612**	**22 626**	**2 122**	**32 360**

M19. Materiella tillgångar	2016			2015		
Förvaltningsfastigheter			431			431
Rörelsefastigheter			12 174			12 680
Övriga materiella tillgångar			2 133			2 299
Summa			**14 738**			**15 409**
	Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	Övriga materiella tillgångar	Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	Övriga materiella tillgångar
Ingående anskaffningsvärde	1 109	14 480	18 679	1 118	14 475	18 346
Nyanskaffning	0	28	487	0	5	293
Avyttringar och utrangeringar	0	0	–298	–10	0	–292
Överföring mellan poster	0	0	0	0	0	131
Valutaefffekt	0	0	–361	0	0	202
Utgående anskaffningsvärde	**1 109**	**14 508**	**18 507**	**1 109**	**14 480**	**18 679**
Ingående ackumulerade avskrivningar	–678	–7 089	–16 381	–613	–6 547	–15 663
Årets avskrivning	0	–535	–563	0	–542	–688
Årets nedskrivning	0	0	0	–70	0	0
Avyttringar och utrangeringar	0	0	221	5	0	169
Valutaefffekt	0	0	348	0	0	–198
Utgående ackumulerade avskrivningar	**–678**	**–7 624**	**–16 374**	**–678**	**–7 089**	**–16 381**
Ingående uppskrivningar		5 289			5 289	
Årets uppskrivning		0			0	
Årets minskning		0			0	
Utgående ackumulerade uppskrivningar		**5 289**			**5 289**	
Redovisat värde	**431**	**12 174**	**2 133**	**431**	**12 680**	**2 299**
varav byggnader	0	11 935		0	12 441	
varav mark- och vattenområden	0	139		0	139	
varav aktier i fastighetssammanslutningar	431	100		431	100	

Förvaltningsfastigheternas bokförda värde är detsamma som marknadsvärdet för år 2016.

M20. Övriga tillgångar	2016	2015
Fondlikvidfordringar	12 910	15 163
Övriga	3 727	6 316
Summa	**16 637**	**21 479**

M21. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2016	2015
Upplupna ränteintäkter	11 507	13 717
Övriga upplupna intäkter	6 838	6 059
Förutbetalda skatter	0	113
Övriga förutbetalda kostnader	1 805	1 501
Summa	**20 150**	**21 389**

M22. Latenta skattefordringar och -skulder	2016	2015
Latenta skattefordringar		
Avsättningar	35	0
Kassaflödessäkring	45	89
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	191	0
Hyllavskrivningar	103	67
Aktier och andelar som är till salu	10	0
Övrigt	7	7
Summa latenta skattefordringar	**391**	**164**
Uppskjutna skatteskulder		
Finansiella tillgångar som är till salu		
Skuldbrev som är till salu	444	205
Aktier och andelar som är till salu	0	71
Summa latenta skatteskulder	**444**	**276**
Netto uppskjutna skatter	**–53**	**–113**

I ackumulerade bokslutsdispositioner ingår en latent skatteskuld om 17 131 (13 451).

	2016			
	Ingående balans	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt total-resultat	Utgående balans
Förändringar av uppskjutna skatter				
Beskattningsbara förluster	0	0		0
Avsättningar	0	35		35
Hyllavskrivningar	67	36		103
Övrigt	7	0		7
Kassaflödessäkring	89		–45	45
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	0	0	191	191
Skuldbrev som är till salu	–205		–238	–444
Aktier och andelar som är till salu	–71		81	10
Summa	**–113**	**71**	**–11**	**–53**

	2015			
	Ingående balans	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt total-resultat	Utgående balans
Förändringar av uppskjutna skatter				
Beskattningsbara förluster	1	–1		0
Avsättningar	68	–68		0
Hyllavskrivningar	34	33		67
Övrigt	9	–1		7
Kassaflödessäkring	115		–26	89
Skuldbrev som är till salu	–707		502	–205
Aktier och andelar som är till salu	27		–98	–71
Summa	**–453**	**–37**	**377**	**–113**

M23. Skulder till kreditinstitut	2016			2015		
	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt
Centralbanker		130 340	130 340		130 340	130 340
Finländska kreditinstitut	1 052	17 800	18 852	2 953	39 205	42 158
Utländska banker och kreditinstitut	48 304	18 320	66 624	74 162	57 681	131 843
Summa	**49 355**	**166 460**	**215 815**	**77 115**	**227 227**	**304 341**

M24. Skulder till allmänheten	2016			2015		
	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt
Företag	905 603		905 603	623 400		623 400
Offentlig sektor	92 565		92 565	46 155		46 155
Hushåll	1 014 757		1 014 757	987 351		987 351
Hushållens intresseorganisationer	46 224		46 224	46 524		46 524
Utlandet	976 250		976 250	818 550		818 550
Summa	**3 035 400**	**0**	**3 035 400**	**2 521 981**	**0**	**2 521 981**

Med utlandet avses inlåning från kunder utanför Finland.

M25. Emitterade skuldebrev	2016		2015	
	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Nominellt belopp	Redovisat belopp
Bankcertifikat	153 643	153 643	250 126	250 011
varav till upplupet anskaffningsvärde	153 643	153 643	250 126	250 011
Säkerställda obligationer	1 186 225	1 193 271	949 665	959 012
varav till upplupet anskaffningsvärde	332 198	331 762	339 435	338 572
varav för verkligt värdesäkring	697 000	704 588	447 000	457 438
varav för kassaflödessäkring	157 027	156 921	163 230	163 003
Icke-säkerställda obligationer	88 982	88 942	155 939	155 836
varav till upplupet anskaffningsvärde	0	0	63 442	63 427
varav för kassaflödessäkring	88 982	88 942	92 497	92 409
Index-obligationer (strukturerade produkter)	15 825	15 760	47 233	46 557
varav till upplupet anskaffningsvärde	9 619	9 590	47 233	46 557
varav för verkligt värde-säkring	6 206	6 170		
Summa	**1 444 676**	**1 451 616**	**1 402 963**	**1 411 417**

M26. Övriga skulder	2016	2015
Betalningsförmedlingsskulder	17 690	14 974
Fondlikvidfordringar	65 855	9 036
Övriga	8 015	6 510
Summa	**91 561**	**30 520**

M27. Avsättningar	2016			2015		
	Avsättning för omstrukturerings-reserv	Övriga avsättningar	Totalt	Avsättning för omstrukturerings-reserv	Övriga avsättningar	Totalt
Avsättningar vid årets ingång	0	0	0	688	12	700
Avsatt under året	291		291	130		130
Belopp som tagits i anspråk	–116	0	–116	–761	–12	–773
Outnyttjade belopp som återförts	0		0	–68		–68
Valutakursförändringar	0		0	11		11
Avsättningar vid årets utgång	175	0	175	0	0	0

Avsättningen för omstruktureringsreserv avser både Finland och Sverige. Avsättning för omstruktureringsreserv omfattar både personalkostnader och övriga kostnader men till väsentligaste del personalkostnader.

M28. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2016	2015
Upplupna räntekostnader	7 638	8 418
Övriga upplupna kostnader	10 060	10 228
Upplupna skatter	609	1 002
Förutbetalda intäkter	1 531	2 230
Summa	**19 838**	**21 877**

M29. Efterställda skulder	2016			2015		
	Nominellt belopp	Bokfört belopp	Belopp i kapitalbas	Nominellt belopp	Bokfört belopp	Belopp i kapitalbas
Debenturlån 1/2011	0	0	0	1 012	1 012	442
Debenturlån 1/2012	2 805	2 805	0	5 610	5 610	0
Debenturlån 1/2013	6 754	6 833	0	10 132	10 282	0
Debenturlån 1/2014	6 542	6 608	0	8 736	8 838	0
Debenturlån 2/2014	8 275	8 275	4 310	8 275	8 275	5 968
Debenturlån 1/2015	8 603	8 603	8 603	8 603	8 603	8 603
Debenturlån 1/2016	6 173	6 173	6 173	0	0	0
Kapitallån	60	60	60	60	60	60
Summa	**39 213**	**39 357**	**19 146**	**42 427**	**42 679**	**15 073**
varav för säkring av verkligt värde	13 297	13 441	0	18 868	19 120	0

	Ränta:	Återbetalning:
Debenturlån 1/2012	Fast ränta 3,00 %	12.06.2017
Debenturlån 1/2013	Fast ränta 2,30 %	03.07.2018
Debenturlån 1/2014	Fast ränta 2,30 %	03.02.2019
Debenturlån 2/2014	Fast ränta 3,00 %	09.08.2019
Debenturlån 1/2015	Fast ränta 3,75 %	25.05.2035
Debenturlån 1/2016	Fast ränta 3,75 %	12.08.2036
Kapitallån	Fast ränta 5,00 %	31.03.2022

I och med att Basel 3-regelverket trädde i kraft 1 januari 2014 får riskdebenturer som utgivits efter 1 januari 2012 och som löper med amortering upp till fem år inte längre medräknas i det supplementära kapitalet. Under de sista fem åren av den avtalsenliga löptiden medräknas riskdebenturerna som supplementärkapitalposter i relation till kvarvarande kalenderdagar i den sista femårsperioden.

Lånen kan återköpas i förtid, detta är dock möjligt endast med Finansinspektionens tillstånd. Vid upplösning av banken är lånen efterställda bankens övriga förbindelser.

Debenturlån 1/2015 samt debenturlån 1/2016 emitterades med nedskrivningsklausul. I händelse av att Ålandsbanken Abp:s eller koncernens kärnprimärkapitalrelation, CET1, understiger 7 procent skrivs kapitalbeloppet ned med 25 procent (debenturlån 1/2015) respektive 50 procent (debenturlån 1/2016).

M30. Maturitetsfördelning för finansiella tillgångar och skulder						2016					
	Vid anfordran betalbara	< 1 mån	1–3 mån	3–6 mån	6–9 mån	9–12 mån	1–2 år	2–5 år	> 5 år	Summa kassaflöde	Redovisat värde
Finansiella tillgångar											
Kontanta medel	513 018									513 018	513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		24 821	21 909	21 517	11 714	37 612	110 678	206 414	72 407	507 073	503 590
Utlåning till kreditinstitut	201 152									201 152	201 152
Utlåning till allmänheten	194 255	97 403	134 186	166 266	128 170	156 777	526 875	1 108 170	2 049 379	4 561 481	3 800 253
Summa finansiella tillgångar	**908 425**	**122 224**	**156 095**	**187 783**	**139 884**	**194 390**	**637 553**	**1 314 584**	**2 121 786**	**5 782 724**	**5 018 013**
Finansiella skulder											
Skulder till kreditinstitut	49 355	14 435	9 875	6 001	2 805	3 004		130 340		215 815	215 815
Skulder till allmänheten	2 789 499	81 582	22 880	36 197	44 130	40 331	17 939	3 943		3 036 501	3 035 400
Emitterade skuldebrev		45 591	62 710	152 020	5 334	97 027	218 417	545 370	352 335	1 478 806	1 451 616
Efterställda skulder			2 336	3 213	4 014		6 541	12 422	22 770	51 296	39 357
Summa finansiella skulder	**2 838 854**	**141 608**	**97 801**	**197 432**	**56 283**	**140 362**	**242 897**	**692 075**	**375 105**	**4 782 418**	**4 742 188**
Derivatkontrakt											
Kassainflöde		2 579	389	3 033	421	355	5 653	11 923	8 410	27 925	
Kassautflöde		–386	–434	–1 040	–1 022	–1 571	–1 697	–7 954	–9 450	–16 176	
		2 193	**–45**	**1 993**	**–602**	**–1 216**	**3 956**	**3 969**	**–1 041**	**11 749**	
GAP	**–1 930 429**	**–17 191**	**58 248**	**–7 656**	**82 999**	**52 811**	**398 612**	**626 479**	**1 745 641**	**1 012 055**	

	2015										
	Vid anfordran betalbara	< 1 mån	1–3 mån	3–6 mån	6–9 mån	9–12 mån	1–2 år	2–5 år	> 5 år	Summa kassaflöde	Redovisat värde
Finansiella tillgångar											
Kontanta medel	199 461									199 461	199 461
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		6 326	25 105	36 601	49 922	21 743	120 859	283 610	98 728	642 894	632 675
Utlåning till kreditinstitut	44 754									44 754	44 754
Utlåning till allmänheten	188 923	48 481	161 721	145 875	205 833	168 550	468 158	1 070 749	1 911 537	4 369 829	3 590 177
Summa finansiella tillgångar	**433 138**	**54 808**	**186 826**	**182 476**	**255 756**	**190 293**	**589 016**	**1 354 359**	**2 010 266**	**5 256 937**	**4 467 067**
Finansiella skulder											
Skulder till kreditinstitut	77 133	77 910	19 534	9 120	15 334			130 584		329 615	304 341
Skulder till allmänheten	2 335 857	35 355	39 613	39 259	24 877	39 367	3 808	3 830	1 002	2 522 967	2 521 981
Emitterade skuldebrev		37 563	177 144	110 866	13 906	23 703	219 789	774 296	105 003	1 462 270	1 411 417
Efterställda skulder			2 386	4 327	3 860		9 328	17 716	13 445	51 062	42 679
Summa finansiella skulder	**2 412 990**	**150 828**	**238 677**	**163 572**	**57 976**	**63 070**	**232 926**	**926 426**	**119 450**	**4 365 915**	**4 280 418**
Derivatkontrakt											
Kassainflöde		89	3 257	3 160	424	343	6 486	7 310	6 856	27 925	
Kassautflöde		–424	–799	–1 105	–1 036	–1 678	–3 648	–3 758	–3 726	–16 176	
		–335	**2 458**	**2 055**	**–612**	**–1 336**	**2 838**	**3 552**	**3 130**	**11 749**	
GAP	**–1 979 852**	**–96 355**	**–49 393**	**20 958**	**197 168**	**125 888**	**358 929**	**431 485**	**1 893 945**	**902 772**	

Avistainlåning från allmänheten, som är en betydande investeringskälla är kontraktsmässigt betalningsbar på anmodan och redovisas därför med en maturitet <3 månader. I praktiken är detta en finansieringskälla som beteendemässigt har visat sig till betydande del ha lång maturitet.

M31. Fordringar på koncernbolag	2016	2015
Utlåning till allmänheten	25 875	21 063
Övriga tillgångar	277	65
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 847	1 917
Summa	**28 999**	**23 045**

M32. Skulder till koncernbolag	2016	2015
Skulder till allmänheten	7 725	5 331
Emitterade skuldebrev	0	0
Övriga skulder	1 083	251
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 588	1 073
Summa	**10 397**	**6 655**

Noter angående personal och ledning

M33. Utbetalda löner till styrelse och ledning	2016	2015
Lampi, Nils	49	43
Taxell, Christoffer	41	40
Ceder Åsa [1]	30	0
Karlsson, Agneta [2]	15	35
Karlsson, Anders Å	39	32
Persson Göran	37	24
Valassi Ulrika	45	30
Wiklöf Anders	31	22
Wijkström Annika [3]	0	12
Woivalin Dan-Erik	30	23
Medlemmar i styrelse	318	260
Verkställande direktör	406	448
Övriga medlemmar i ledningsgrupp	1 685	1 488

I beloppet ingår värdet av naturaförmåner. För medlemmarna i styrelsen finns inga pensionsförpliktelser. Verkställande direktörens pensionsförmåner grundar sig på gängse anställningsvillkor.

[1] Ny styrelsemedlem sedan bolagsstämman 2016.

[2] Avgick som styrelsemedlem vid bolagsstämman 2016.

[3] Avgick som styrelsemedlem vid bolagsstämman 2015.

M34. Ledningens privata innehav av aktier i Ålandsbanken Abp

Se avsnitten Styrelse och Verkställande ledning.

M35. Finansiella transaktioner med närstående

Se not K43 i Noter till koncernens finansiella rapporter.

Noter angående säkerheter och ansvarsförbindelser

M36. Ställda säkerheter	2016	2015
För egna skulder ställda säkerheter		
Utlåning till kreditinstitut	12 618	11 440
Statspapper och obligationer	138 686	96 909
Utlåning till allmänheten	1 664 695	1 528 279
Övrigt	1 817	1 935
Summa	**1 817 816**	**1 638 563**

Ställda säkerheter i form av statspapper och obligationer har i huvudsak ställts som säkerhet till centalbank. Utlåningen till allmänheten som ställts som säkerhet utgörs av den registrerade säkerhetsmassan till förmån för innehavare av säkerställda obligationer. Med övriga ställda säkerheter avses huvudsakligen kapitalförsäkringar.

	2016	2015
Övriga ställda säkerheter		
Statspapper och obligationer	27 976	26 307
Övrigt	123 477	975
Summa	**151 453**	**27 282**

Säkerheterna har i huvudsak ställts till centralbanker och kreditinstitut för betalsystem, värdeappershandel och clearing.

Säkerheter har inte ställts för andras skuld eller förbindelser.

Med undantag för lånefordringar utgörande säkerhetsmassa för säkerställda obligationer, där lagstiftning reglerar minimikrav på översäkerheter, är de säkerheter som överstiger skuldens nominella värde fritt disponibla för banken.

M37. Åtaganden utanför balansräkningen	2016	2015
Garantier	16 425	23 025
Outnyttjade checkräkningslimiter	95 370	84 100
Outnyttjade kreditkortslimiter	3 013	1 840
Outnyttjade kreditmöjligheter	200 473	226 789
Övriga förbindelser	49 974	7 985
Summa	**365 255**	**343 739**
Garantier för dotterbolag	4 294	2 633
Outnyttjade checkräkningslimiter för dotterbolag	9 959	7 738
Outnyttjade kreditmöjligheter till dotterbolag	0	4 000

M38. Hyresåtaganden	2016	2015
Hyresåtaganden att erlägga		
Under 1 år	2 629	2 949
Över 1 och under 5 år	4 486	5 704
Över 5 år	0	103
Summa	**7 115**	**8 756**

Hyresåtagandena motsvarar de hyreskostnader som skulle uppstå vid uppsägning av samtliga hyresavtal.

Övriga noter

M39. Dotter- och intresseföretag	2016		
	Hemort	Ägarandel, %	Bokfört värde
Dotterbolag			
Ab Compass Card Oy Ltd	Mariehamn	100	8 491
Crosskey Banking Solutions Ab Ltd	Mariehamn	100	2 505
S-Crosskey Ab	Mariehamn	60	
Ålandsbanken Fondbolag Ab	Mariehamn	100	841
Summa			**11 837**
Intresseföretag			
Mäklarhuset Åland Ab	Mariehamn	25	0
Summa			**0**
Bostads- och fastighetssammanslutningar			
Fastigheter i eget bruk			
FAB Godby Center	Finström	11	100
Summa			**100**
Förvaltningsfastigheter			
FAB Horsklint	Kökar	20	12
FAB Nymars	Sottunga	30	49
FAB Sittkoffska gården	Mariehamn	39	0
FAB Västernäs City	Mariehamn	50	300
Övriga			70
Summa			**431**

Förslag till vinstdisposition

Ålandsbanken Abp:s utdelningsbara medel, inklusive fonden för inbetalt fritt eget kapital, är enligt bokslutet 62 260 000,13 euro, varav räkenskapsperiodens resultat är –871 324,33. Koncernens utdelningsbara medel är enligt koncernbokslutet 55 452 819,50 euro. Inga väsentliga förändringar har skett i bolagets ekonomiska ställning efter räkenskapsperiodens utgång.

Styrelsen föreslår att Ålandsbanken Abp:s utdelningsbara vinstmedel om 62 260 000,13 euro disponeras enligt följande:

För utelöpande A- och B-aktier utdelas 0,60 euro per aktie i dividend från balanserade vinstmedel,

sammanlagt	9 201 187,80
Som utdelningsbara medel kvarlämnas	53 058 812,33

Mariehamn den 9 mars 2017

Nils Lampi Ordförande	Christoffer Taxell Vice ordförande	Åsa Ceder
Anders Å Karlsson	Göran Persson	Ulrika Valassi
Anders Wiklöf	Dan-Erik Woivalin	Peter Wiklöf Verkställande direktör

Revisionsberättelse

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Ålandsbanken Abp (fo-nummer 0145019-3) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2016. Bokslutet omfattar koncernens balansräkning, resultaträkning, totalresultat, rapport över förändringar i eget kapital, kassaflödesanalys och noter till bokslutet inklusive en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning

- ger koncernbokslutet en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning och om resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU,
- ger bokslutet en rättvisande bild av moderbolagets ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Våra skyldigheter enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns skyldigheter vid revision av bokslutet.

Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämpande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

För revisionen särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till bokslutet som helhet, men vi ger inga separata uttalanden om dessa områden.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

FÖR REVISIONEN SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDEN – HUR IFRÅGAVARANDE OMRÅDEN BEAKTATS I REVISIONEN

Värdering av utlåning till allmänheten och offentlig sektor (redovisningsprinciper och noter i bokslutet: K12, K20, M9 och M15)

- Utlåning till allmänheten och offentlig sektor (”Utlåning”) uppgår till € 3 808 miljoner. Detta motsvarar ungefär 74 % av Ålandsbankenkoncernens balansomslutning.
- Värderingen av utlåning till allmänhet och offentlig sektor påverkas även av företagsledningens uppskattningar gällande när nedskrivningar skall bokas och till vilket belopp.
- Nedskrivningar på utlåning görs på såväl individuell som på gruppvis nivå
- På basen av det materiella balansvärdet och de inkluderade uppskattningarna beträffade nedskrivningar, är utlåning ett område av särskild betydelse för revisionen.

Våra revisionsinsatser har inbegripit bl.a. följande:

- Vi har utvärderat kontroller hänförligt till godkännande, bokföring och övervakning av lånekrediter samt gjort en bedömning av principerna som ligger som grund för riskbedömning och fastställande av nedskrivningar.
- Våra revisionsinsatser har involverat testning av ovannämnda kontroller samt en genomgång av de mest väsentliga nedskrivningarna under räkenskapsåret.
- Vi har tagit del av bankens interna riskrapporter och utvärderat rapporternas funktionalitet i koncernens riskbedömning.
- Vi har bedömt sakligheten av de gruppvisa nedskrivningarna genom att ta del av nedskrivningsmodellerna som tillämpats för fastställandet av gruppvisa reserveringar.

Finansiella tillgångar (redovisningsprinciper och noter i bokslutet: K8, K15, K16, K18, K21, K23, K44, M5, M11, M13, M16, M17 and M30)

- Finansiella tillgångar (exkl. Utlåning) är en betydande balanspost i Ålandsbankenkoncernens bokslut och hänför sig i huvudsak till treasuryverksamheten.
- Dessa finansiella tillgångar omfattar placeringar vars värdering, klassificering samt tillämpning av säkringsredovisning kräver bedömning av företagsledningen.
- Fastställandet av gängse värde på finansiella tillgångar, vars gängse värde inte härstammar från en offentlig marknadsnotering kan innehålla osäkerhetsfaktorer.
- På basen av det materiella balansvärdet och de inkluderade bedömningarna hänförlig till värdering, är finansiella tillgångar ett område av särskild betydelse för revisionen.

Våra revisionsinsatser har inbegripit bl.a. följande:

- Vi har utvärderat de värderingsmetoder som Ålandsbankenkoncernen har använt sig av vid värdering av finansiella tillgångar.
- Vår revision av finansiella tillgångar har fokuserat på riskhanterings- och värderingsprocessen samt testning av processkontroller och värderingsmodeller samt utvärdering av modellernas användning i Ålandsbankenkoncernen. Till den del

värderingarna baserar sig på information som härstammar från marknadsnoteringar, har de tillämpade värderingarna jämförts mot externa priskällor.
- I revisionen har vi ägnat särskild uppmärksamhet åt hur finansiella tillgångar och skulder har presenterats i bokslutets notuppgifter.

Provisionsnetto och IT-intäkter (redovisningsprinciper och noter i bokslutet K7, M3)

- De av Ålandsbanken förvaltade tillgångarna berättigar till provisionsbaserade intäkter baserat på avtal med kunder och samarbetspartners. IT-intäkterna baserar sig på kundavtal. Provisions- och IT- intäkterna utformar en betydande post inom koncernens resultaträkning.
- Fond-, förvaltnings samt IT-intäkter inbegriper manuella arbetsskeden som kan innefatta bedömningar av företagsledningen hänförligt till beräkningen av arvoden samt vid fastställande av intäktsföringsgrad.
- På basen av det intäkternas storlek och de relaterade bedömningarna, är provisionsnetto samt IT-intäkter ett område av särskild betydelse för revisionen.

Våra revisionsinsatser har inbegripit bl.a. följande:

- Vi har utvärderat de metoder som Ålandsbankenkoncernen använder sig av för att beräkna fond-, och förvaltningsprovisioner samt IT-intäkter.
- Vår genomgång av principerna för intäktsföring har fokuserat på kontrollerna inom fakturerings- samt kalkyleringsprocesserna. Genomgången har innefattat utvärdering av processernas funktionalitet hänförligt till intäktsföring beträffande fond-, förvaltnings- samt IT-intäkter.
- Våra revisionsinsatser har genom urval inbegripit bl.a. testning av arvodesberäkningar samt genomgång av avtal och fondstadgar där arvodesbasen definierats.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att koncernbokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av moderbolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera moderbolaget eller koncernen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns skyldigheter vid revision av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av moderbolagets eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderbolagets eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett moderbolag eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Vi förser också dem som har ansvar för bolagets styrning med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de frågor som kommuniceras med dem som har ansvar för bolagets styrning fastställer vi vilka frågor som varit de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Övrig information omfattar informationen i verksamhetsberättelsen och årsberättelsen. Vi har fått tillgång till verksamhetsberättelsen innan vi ger denna revisionsberättelse och förväntar oss att få tillgång till årsberättelsen efter detta datum.

Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. För verksamhetsberättelsens del är det ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete med informationen i verksamhetsberättelsen drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i den aktuella övriga informationen bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 9 mars 2017

Marcus Tötterman CGR	Mari Suomela CGR	Jessica Björkgren GR
KPMG Oy Ab Tölöviksgatan 3 A 00100 Helsingfors	KPMG Oy Ab Tölöviksgatan 3 A 00100 Helsingfors	KPMG Oy Ab Tölöviksgatan 3 A 00100 Helsingfors

Bolagsstyrningsrapport

Foto: Staffan Sundström

Bolagsstyrningsrapport

Bolagsstyrningsrapporten avges i samband med verksamhetsberättelsen för 2016.

Finsk kod för bolagsstyrning

Finsk kod för bolagsstyrning 2015 (”koden”), som är tillgänglig på webbplatsen *www.cgfinland.fi*, är avsedd att följas av bolag noterade på Nasdaq Helsinki Oy (”Helsingforsbörsen”). Den nuvarande koden trädde i kraft den 1 januari 2016 och ersatte den tidigare bolagsstyrningskoden från 2010. Koden tillämpas enligt principen Comply or Explain vilket innebär att avvikelser ska uppges och motiveras. Ett bolag anses följa koden även om avvikelser sker från enskilda rekommendationer under förutsättning att avvikelsen har uppgivits och motiverats.

Ålandsbanken Abp (”banken”), som är noterad på Helsingforsbörsen, är ett publikt aktiebolag med hemort i Mariehamn, Finland. Banken lyder bland annat under den finska aktiebolagslagen och bankens bolagsordning samt tillämpar koden. Bolagsstyrningsrapporten har upprättats enligt kodens anvisningar för rapportering och i enlighet med värdepappersmarknadslagen 7 kap 7 §.

Vid tillämpningen av koden avviker banken från rekommendation 15 ”Val av kommittéledamöter” genom att i bankens ersättningskommitté ingår en adjungerad medlem som inte är medlem i bankens styrelse. Den adjungerade medlemmen är även kommitténs ordförande. Avvikelsen görs i syfte att bredda ersättningskommitténs erfarenhets- och kompetensbas i ersättningsfrågor. Behovet av extern kompetens bedöms separat inför varje tillsättningstillfälle.

Styrelsen

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING

Styrelsemedlemmarna utses av aktieägarna vid ordinarie bolagsstämma. Styrelsens mandattid upphör vid utgången av den följande ordinarie bolagsstämman efter valet. Styrelsen ska bestå av minst fem och högst åtta ordinarie styrelsemedlemmar. Styrelsen har under 2016 bestått av åtta ordinarie styrelsemedlemmar. Verkställande direktören får inte vara medlem i styrelsen.

PRESENTATION AV STYRELSEMEDLEMMARNA OCH DERAS AKTIEINNEHAV I BANKEN

Styrelsens sammansättning 2016

Namn, huvudsyssla och utbildning	Födelseår Medlem i styrelsen sedan år Hemort	Styrelsemedlemmarnas aktieinnehav i banken per 31 december 2016 (direkt ägande eller via bolag i vilka styrelsemedlemmen utövar bestämmande inflytande). Aktieinnehav i bankens övriga koncernbolag föreligger inte.
Nils Lampi, ordförande Koncernchef, Wiklöf Holding Ab Diplomekonom	Född 1948 Medlem sedan 2013 Mariehamn, Åland	A-aktier: 500 B-aktier: 700
Christoffer Taxell, vice ordförande Juris kandidat	Född 1948 Medlem sedan 2013 Åbo, Finland	A-aktier: 0 B-aktier: 1 000
Åsa Ceder Verkställande direktör, Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia Ekonomie magister	Född 1965 Medlem sedan 2016 Mariehamn, Åland	A-aktier: 0 B-aktier: 0
Agneta Karlsson Rådgivare/konsult Ekonomie doktor Associate Professor	Född 1954 Medlem från 2003 till bolagsstämman april 2016 Sund, Åland	Ej styrelsemedlem per 31 december 2016
Anders Å Karlsson Egenföretagare Merkonom	Född 1959 Medlem sedan 2012 Lemland, Åland	A-aktier: 3 000 B-aktier: 1 500
Göran Persson Studier vid Högskolan i Örebro	Född 1949 Medlem sedan 2015 Flen, Sverige	A-aktier: 0 B-aktier: 0
Ulrika Valassi Egenföretagare Civilekonom	Född 1967 Medlem sedan 2015 Stockholm, Sverige	A-aktier: 0 B-aktier: 0
Anders Wiklöf Egenföretagare Ekonomie doktor h. c. Kommerseråd	Född 1946 Medlem sedan 2006 Mariehamn, Åland	A-aktier: 1 605 496 B-aktier: 1 326 549
Dan-Erik Woivalin Verkställande direktör, Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag Juris kandidat Vicehäradshövding	Född 1959 Medlem sedan 2013 Mariehamn, Åland	A-aktier: 0 B-aktier: 0

STYRELSENS BEDÖMNING AV MEDLEMMARNAS OBEROENDE AV BANKEN OCH BETYDANDE AKTIEÄGARE

Styrelsens bedömning är att styrelsens ordförande och samtliga övriga styrelsemedlemmar är oberoende av banken.

Christoffer Taxell, Göran Persson och Ulrika Valassi är även oberoende av betydande aktieägare. Styrelsens ordförande Nils Lampi bedöms vara beroende av betydande aktieägare då han är koncernchef för Wiklöf Holding, som har ett betydande aktieinnehav i banken. Åsa Ceder bedöms vara beroende av betydande aktieägare på grund av att hon är verkställande direktör för Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia, ingående i Alandia Försäkring, som är en betydande aktieägare i banken. Anders Å Karlsson bedöms vara beroende av betydande aktieägare i banken på grund av sitt styrelseuppdrag i Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag, som är en betydande aktieägare i banken. Anders Wiklöf anses som beroende av betydande aktieägare på grund av sitt direkta och indirekta ägande i banken. Dan-Erik Woivalin bedöms, då han är verkställande direktör för Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag, vara beroende av betydande aktieägare.

Agneta Karlsson, som var styrelsemedlem fram till bolagsstämman 2016, var oberoende av banken och oberoende av betydande aktieägare.

STYRELSENS VERKSAMHET

Styrelsen handhar förvaltningen av bankens angelägenheter och ansvarar för att verksamheten är ändamålsenligt organiserad. Styrelsen ansvarar även för övergripande policy- och strategifrågor, samt för att riskkontrollen är tillräcklig och tillser att ledningssystemen fungerar. Till styrelsens uppgifter hör även att utse och vid behov entlediga verkställande direktören, dennes ställföreträdare och andra medlemmar av den operativa ledningen, samt att besluta om deras löneförmåner och övriga anställningsvillkor. För att styrelsen ska vara beslutför erfordras att mer än hälften av medlemmarna är närvarande.

För sitt arbete har styrelsen fastställt en intern arbetsordning som är koncernövergripande. Arbetsordningen, som utvärderas årligen och revideras vid behov, reglerar i huvudsak arbetsfördelningen mellan styrelsen, verkställande direktören och den övriga operativa ledningen.

Styrelsen, som sammanträder efter kallelse av styrelsens ordförande, diskuterar regelbundet det ekonomiska läget på de finansiella marknaderna. Med stöd av verkställande direktörens återkommande rapportering om den operativa verksamheten följer styrelsen upp strategi, ekonomiskt utfall och övergripande långsiktiga mål för verksamheten. Därutöver handlägger styrelsen övriga ärenden som aktualiseras enligt aktiebolagslagen, bolagsordningen och övriga regelverk som berör bankens verksamhet och förvaltning, samt även ärenden som anhängiggörs av enskilda styrelsemedlemmar och av den operativa ledningen.

UTVÄRDERING AV STYRELSENS ARBETE

Styrelsen genomför årligen en intern utvärdering av sin verksamhet och sitt arbete. Utvärderingen innefattar bland annat ett frågeformulär i vilket respektive styrelsemedlem bedömer styrelsearbetet under året. Styrelsens ordförande har även enskilda samtal med respektive styrelsemedlem. Under ledning av styrelsens ordförande behandlas utvärderingen på ett uppföljande styrelsemöte samt beslut fattas om åtgärder som vidtas med anledning av utvärderingen.

STYRELSESAMMANTRÄDEN

Under 2016 hölls 16 (17) styrelsesammanträden. Styrelsemedlemmarnas genomsnittliga deltagande var 91 (92) procent. Respektive styrelsemedlem har under 2016 deltagit i styrelsesammanträden enligt följande:

Deltagande i styrelsens sammanträden 2016

Styrelsemedlem	Styrelsesammanträden Totalt antal: 16 Antal fram till bolagsstämman 2016: 4
Nils Lampi	16/16
Christoffer Taxell	16/16
Åsa Ceder [1]	11/16
Agneta Karlsson [2]	3/16
Anders Å Karlsson	16/16
Göran Persson	15/16
Ulrika Valassi	16/16
Anders Wiklöf	13/16
Dan-Erik Woivalin	12/16

[1] Medlem i styrelsen sedan bolagsstämman den 14 april 2016, deltagit vid 11 sammanträden av 12 under perioden.

[2] Medlem i styrelsen fram till bolagsstämman den 14 april 2016, deltagit vid 3 sammanträden av 4 under perioden.

MÅNGFALDSPRINCIPER

Banken eftersträvar en god balans vid fördelning av styrelsemedlemmar, där banken vid var tid strävar till minst 35 procent av vardera kön representerade i styrelsen och därför ska båda könen vara representerade i det förslag som läggs fram vid varje nomineringstillfälle till ny styrelsemedlem.

Styrelsens kommittéer

NOMINERINGSKOMMITTÉN

Nomineringskommitténs huvudsakliga uppgift är att inför ordinarie bolagsstämma förbereda förslag gällande val av styrelsemedlemmar samt förslag rörande styrelsearvode till ordföranden och övriga styrelsemedlemmar.

Reglerna för hur nomineringskommittén utses har fastställts av bolagsstämman 2015. Nomineringskommittén består av fyra medlemmar; styrelsens ordförande och representanter för de till röstetalet tre största aktieägarna i banken per den 1 november respektive år. Om styrelsens ordförande representerar någon av ovannämnda aktieägare, eller ifall aktieägare avstår från att delta i nomineringskommittén, övergår rätten till medlemskap till den följande största aktieägaren. Den till röstetalet största aktieägarens representant är nomineringskommitténs ordförande.

Nomineringskommittén består sedan december 2016 av Nils Lampi, styrelsens ordförande, styrelsemedlemmen Anders Wiklöf med stöd av direkt och indirekt personligt aktieinnehav, Jan Hanses representerande Alandia Försäkring och Dan-Erik Woivalin representerande Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. Anders Wiklöf är ordförande för nomineringskommittén.

Nomineringskommitténs sammansättning var densamma fram till bolagsstämman i april 2016.

Under 2016 har nomineringskommittén sammanträtt 5 (3) gånger. Kommittémedlemmarnas genomsnittliga deltagande var 100 (100) procent.

Deltagande i nomineringskommitténs sammanträden 2016

Medlem	Nomineringskommitténs sammanträden Totalt antal: 5 Antal fram till bolagsstämman 2016: 5
Nils Lampi	5/5
Anders Wiklöf, *kommitténs ordförande*	5/5
Jan Hanses	5/5
Dan-Erik Woivalin	5/5

REVISIONSKOMMITTÉN

Styrelsen, som utser medlemmarna i revisionskommittén, har fastställt dess uppgifter i en arbetsordning. Revisionskommittén bistår styrelsen bland annat avseende skötseln av dess övervakningsuppgifter gällande interna kontrollsystem och riskhantering, rapportering, revisionsprocessen, samt iakttagandet av lagar och bestämmelser. Härutöver förbereder revisionskommittén inför bolagsstämman förslag till valet av revisorer och deras arvoden. Revisionskommitténs ordförande rapporterar regelbundet till styrelsen om kommitténs arbete och iakttagelser.

Revisionskommittén består sedan bolagsstämman 2016 av styrelsens ordförande Nils Lampi och styrelsemedlemmarna Åsa Ceder, Anders Å Karlsson och Ulrika Valassi, revisionskommitténs ordförande. Under 2016 har revisionskommittén sammanträtt 9 (9) gånger. Kommittémedlemmarnas genomsnittliga deltagande var 100 (100) procent.

Deltagande i revisionskommitténs sammanträden 2016

Medlem	Revisionskommitténs sammanträden Totalt antal: 9 Antal fram till bolagsstämman 2016: 2
Nils Lampi	9/9
Åsa Ceder [1]	7/9
Agneta Karlsson [2]	2/9
Anders Å Karlsson	9/9
Ulrika Valassi, *kommitténs ordförande*	9/9

[1] Medlem i revisionkommittén sedan den 14 april 2016, deltagit vid 7 sammanträden av 7 under perioden.

[2] Medlem i styrelsen och revisionskommittén till bolagsstämman den 14 april 2016, deltagit vid 2 sammanträden av 2 under perioden.

ERSÄTTNINGSKOMMITTÉN

Ersättningskommittén har som uppgift att bereda väsentliga ersättningsbeslut, utvärdera bankens ersättningspolicy och principerna för rörlig ersättning. Ersättningskommittén beslutar om åtgärder för uppföljning av tillämpningen av principerna för ersättningssystemet och bedömer dess lämplighet och påverkan på koncernens risker och riskhantering.

Ersättningskommittén består sedan bolagsstämman 2016 av styrelsens ordförande Nils Lampi, styrelsemedlem Christoffer Taxell och som adjungerad medlem tidigare styrelsemedlem Agneta Karlsson, kommitténs ordförande.

Ersättningskommittén har under 2016 sammanträtt vid 3 (4) tillfällen. Kommittémedlemmarnas genomsnittliga deltagande var 100 (100) procent.

Deltagande i ersättningskommitténs sammanträden 2016

Medlem	Ersättningskommitténs sammanträden Totalt antal: 3 Antal fram till bolagsstämman 2016: 1
Nils Lampi	3/3
Christoffer Taxell	3/3
Agneta Karlsson [1], *kommitténs ordförande*	3/3

[1] Styrelsemedlem och medlem i ersättningskommittén fram till bolagsstämman den 14 april 2016, därefter adjungerad medlem i ersättningskommittén.

Verkställande direktören

Verkställande direktör för banken är sedan 2008 Peter Wiklöf, juris kandidat (född 1966). Verkställande direktörens aktieinnehav i banken framgår av tabellen till höger.

Verkställande direktören ansvarar bland annat för bankens löpande förvaltning och för att denna handhas i enlighet med lag, bolagsordning, övriga regelverk samt styrelsens anvisningar och föreskrifter. Härutöver ansvarar verkställande direktören för att styrelsens beslut verkställs. Verkställande direktören rapporterar regelbundet till styrelsen.

Verkställande direktören tillsätts och entledigas av styrelsen. Villkoren för befattningsförhållandet fastställs i ett skriftligt avtal som godkänns av styrelsen.

Koncernens ledningsgrupp – övrig operativ ledning

Styrelsen utnämner medlemmarna i den koncernövergripande ledningsgruppen.

Ledningsgruppen är rådgivare åt verkställande direktören och behandlar alla väsentliga bankomfattande frågor.

Ledningsgruppen består av cheferna för bankens affärsområden och stabsfunktioner.

Uppgift om medlemmarnas aktieinnehav i banken framgår av tabellen till höger.

Under 2016 sammanträdde ledningsgruppen vid 12 (12) tillfällen.

UPPGIFTER OM MEDLEMMARNA I DEN OPERATIVA LEDNINGEN – KONCERNENS LEDNINGSGRUPP – OCH DERAS SAMT VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS AKTIEINNEHAV I BANKEN

Koncernens ledningsgrupp 2016–2017

Ledningsgruppens sammansättning och medlemmarnas ansvarsområden	Utbildning Födelseår Medlem i ledningsgruppen sedan år	Aktieinnehav i banken per 31 december 2016 (direkt ägande eller via bolag vari personen utövar bestämmande inflytande). Aktieinnehav i bankens övriga koncernbolag föreligger inte.
Peter Wiklöf Verkställande direktör, koncernchef Ordförande i ledningsgruppen	Juris kandidat Född 1966 Medlem sedan 2008	A-aktier: 500 B-aktier: 14 768
Jan-Gunnar Eurell Chief Financial Officer Ställföreträdande verkställande direktör	Civilekonom Master of Business Administration Född 1959 Medlem sedan 2011	A-aktier: 0 B-aktier: 17 533
Birgitta Dahlén Direktör, affärsområdet Åland	Bankfunktionärsutbildning Född 1954 Medlem från 2010 till 31 januari 2017 Avgick med anledning av sin pensionering i mars 2017	A-aktier: 450 B-aktier: 2 697
Tove Erikslund Chief Administrative Officer	Ekonom Född 1967 Medlem sedan 2006	A-aktier: 0 B-aktier: 2 694
Magnus Holm Direktör, affärsområdet Sverige	Bedrivit studier med inriktning på nationalekonomi Född 1962 Medlem från 2011 till 16 januari 2017	A-aktier: 0 B-aktier: 5 985
Magnus Johansson Direktör, affärsområdet Sverige	Civilekonom Född 1972 Medlem sedan 16 januari 2017	A-aktier: 0 B-aktier: 8 056
Tony Karlström Chef Kapitalförvaltning	Bedrivit studier med inriktning på finansiell ekonomi Född 1970 Medlem från 2015 till 31 oktober 2016	Ej medlem i ledningsgruppen per 31 december 2016
Mikael Mörn Direktör, affärsområdet Åland	Studentmerkonom Född 1965 Medlem från 1 februari 2017	A-aktier: 0 B-aktier: 532
Juhana Rauthovi Chief Risk & Compliance Officer	Juris licentiat, M.Sc. (Econ.), M.Sc. (Tech.) Master in International Management Född 1975 Medlem sedan 2012	A-aktier: 0 B-aktier: 7 633
Anne-Maria Salonius Direktör, affärsområdet Finland (utom Åland)	Juris kandidat Vicehäradshövding Född 1964 Medlem sedan 2010	A-aktier: 0 B-aktier: 2 250

UTVÄRDERING AV VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS OCH OPERATIVA LEDNINGENS ARBETE

Styrelsen utvärderar, under ledning av styrelsens ordförande, årligen verkställande direktörens och den övriga operativa ledningens arbete. Vid utvärderingen deltar inte verkställande direktören eller annan ur den övriga operativa ledningen.

Internkontroll och riskhanteringssystem i samband med den finansiella rapporteringsprocessen

ALLMÄNT

Internkontrollen och riskhanteringen inom den ekonomiska rapporteringsprocessen är en integrerad del av system och dagliga rutiner i verksamheten. För att uppnå detta tillämpas klara och lättillgängliga interna instruktioner. Vid utveckling av nya system, produkter, tjänster och/eller rutiner beaktas internkontrollen.

Organisationen har ett tydligt definierat ansvar och befogenheter samt klara och tydliga rapporteringsvägar.

EKONOMISK RAPPORTERINGSPROCESS

Grundläggande principer för internkontroll inom den ekonomiska rapporteringsprocessen är en klar rollfördelning samt instruktioner och förståelse för den ekonomiska resultatbildningen.

Koncernens rapportering sammanställs centralt av Group Finance. Avdelningen ansvarar för koncernens redovisning och bokslut, ekonomiska styrsystem och internredovisning, skatteanalys, redovisningsprinciper och instruktioner, koncernens myndighetsrapportering samt publicering av ekonomisk information. Respektive dotterbolag ansvarar för att redovisningen uppfyller koncernens krav och rapporterar månadsvis till bolagens ledning och Group Finance.

Internrevisionen bistår de externa revisorerna med granskning av den ekonomiska informationen i enlighet med på förhand uppgjord revisionsplan. Internrevision är en oberoende funktion och arbetar på uppdrag av styrelsen.

Externa revisorer granskar koncernens delårsrapporter, årsredovisning och bolagsstyrningsrapport och lämnar revisionsrapport till koncernens styrelse.

Koncernens ledningsgrupp behandlar månatligen koncernens interna finansiella rapportering och kvartalsvis den externa delårsrapporten eller årsredovisningen.

Revisionskommittén bistår styrelsen i det fortlöpande kontrollarbetet genom att granska de finansiella kvartalsrapporterna och årsbokslutet, samt behandlar de externa och interna revisorernas iakttagelser.

Styrelsen behandlar kvartalsvis delårsrapporter eller årsredovisning och får månatligen koncernens interna finansiella rapportering. Styrelsen granskar även de externa revisorernas revisionsrapporter, revisionsplaner och slutsatser rörande delårsrapporter och årsredovisning. Styrelsen träffar de externa revisorerna minst en gång per år.

RISKHANTERING

Koncernen eftersträvar en verksamhet med rimliga och avvägda risker. Lönsamheten är direkt beroende av organisationens förmåga att identifiera, hantera och prissätta risker. Riskhanteringens syfte är att minska sannolikheten för oförutsedda förluster och/eller hot mot anseende, samt att bidra till höjd lönsamhet och ökat aktieägarvärde.

Koncernen är exponerad mot kreditrisk, motpartsrisk, marknadsrisk, likviditetsrisk, operativ risk och affärsrisk. Den sist nämnda är en följd av koncernens strategi, konkurrenskraft, förmåga att anpassa sig till kundernas förväntningar, ogynnsamma affärsbeslut och av den miljö samt marknad koncernen verkar i. Affärsrisken hanteras i samband med den strategiska planeringen. Kreditrisken som är koncernens mest betydande risk omfattar fordringar på privatpersoner, företag, institut och offentlig sektor. Fordringarna består huvudsakligen av krediter, kreditlimiter och garantier som beviljats av banken.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för att riskhanteringen är tillräcklig samt för systematik och regelverk för att övervaka och begränsa bankens riskexponering. Revisionskommittén bistår styrelsen i skötseln av dess övervakningsuppgifter inom interna kontrollsystem, riskhantering och rapportering. Verkställande direktören övervakar och leder affärsverksamheten i enlighet med styrelsens anvisningar, ansvarar för den löpande förvaltningen och för att styrelsens medlemmar regelbundet ges tillräcklig information om koncernens riskpositioner och de regelverk som berör verksamheten.

Banken arbetar enligt en ansvarsfördelning där varje del av affärsverksamheten bär ansvaret för sina affärer och för att riskerna hanteras. Staben Risk Office ansvarar för den oberoende riskkontrollen, regelefterlevnaden, portföljanalysen och kreditbeviljningsprocessen. Detta innebär bland annat att identifiera, mäta, analysera och rapportera koncernens alla väsentliga risker samt granska de kreditärenden som föredras ledningsgruppens kreditkommitté. Risk Office ansvarar också för informations- och företagssäkerheten i koncernen.

Staben övervakar också att riskerna och riskhanteringen lever upp till bankens risktolerans och att bankens ledning löpande får rapporter och analyser om den aktuella situationen. Risk Office revideras av avdelningen internrevision, som utvärderar både riskhanteringens tillräcklighet och efterlevnad.

Utöver Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar och lagstiftningen är grunden för riskhanteringen främst EU:s kapitaltäckningsdirektiv och -förordning som är baserade på Baselkommitténs regelverk. För utförligare information om koncernens riskhantering, kapitalhantering, utvärdering av kapitalbehov och kapitaltäckningsinformation, se avsnittet Risker och riskhantering i koncernens årsredovisning.

KREDITORGAN

I banken bär kundansvarigt kontor kreditansvaret. Kund- och kreditansvaret ligger på kontorschefen och hans/hennes medarbetare på kontoret. De medarbetare som arbetar med kreditgivning har personliga limiter för kreditbeviljande för de kunder som de ansvarar för. Vid behov av större krediter finns en kreditkommitté för verksamheten i Finland och en för verksamheten i Sverige. Därtill finns ledningsgruppens kreditkommitté för kreditärenden som på grund av sin storlek inte kan beslutas i de landsspecifika enheterna. De största engagemangen beslutas av bankens styrelse.

REGELEFTERLEVNAD (COMPLIANCE)
Kontrollen och bedömningen av regelefterlevnaden inom banken hanteras av koncernens Compliance-funktion med fokus på kundskydd, uppförande på marknaden, motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism samt tillstånds- och tillsynsärenden. Compliance-funktionen rapporterar regelbundet sina iakttagelser till bankens ledning och styrelse.

Intern revision

Internrevision är en oberoende funktion som är direkt underställd styrelsen.

Syftet med internrevisionen är att förse styrelse och operativ ledning med objektiva och oberoende bedömningar av den operativa verksamheten, operativa verksamhets- och ledningsprocesser, koncernens riskhantering, styrning och kontroll.

Internrevisionen rapporterar regelbundet till styrelsen, revisionskommittén och den operativa ledningen. Styrelsen fastställer årligen en plan för internrevisionens arbete.

Särskilt beslutsförfarande gällande närståendetransaktioner

Beslut om krediter till närstående som är berättigade till personalränta fattas av bankens styrelse.

Insiderförvaltning

I egenskap av värdepappersföretag och fondbolag upprätthåller Ålandsbanken och Ålandsbanken Fondbolag insiderregister över personer som enligt lagen om investeringstjänster och lagen om placeringsfonder klassas som insider i värdepappersföretag respektive fondbolag. Dessa insiders innehav i noterade finska värdepapper är offentligt. Detta innehav uppdateras automatiskt i insiderregistren. Även Ålandsbanken Fondbolags insiders innehav i Ålandsbanken Fondbolags fonder är offentligt.

I egenskap av börsbolag upprätthåller banken, från och med den 3 juli 2016 då EU:s marknadsmissbruksförordning trädde i kraft, enbart projektspecifika insiderförteckningar. Dessa projektspecifika insiderförteckningar upprättas omedelbart när information, som banken bedömer att är insiderinformation, uppstår. Handelsförbud i bankens finansiella instrument råder för personer införda i projektspecifika insiderförteckningar så länge som de är införda i förteckningen. Banken upprätthåller inte någon permanent insiderförteckning och inte heller någon lista över personer som deltar vid framtagande av delårsrapporter och bokslut. Bankens offentliga insiderregister, uppdaterat per den 2 juli 2016 då registret upphörde, finns på bankens webbplats *www.alandsbanken.fi*.

Personer i ledande ställning i banken samt deras närstående har enligt EU:s marknadsmissbruksförordning en skyldighet att omedelbart anmäla sina transaktioner i bankens finansiella instrument. Banken publicerar börsmeddelanden om dessa transaktioner.

Ålandsbankenkoncernen har i enlighet med EU:s marknadsmissbruksförordning och Nasdaq Helsinki Oy:s insideranvisning infört en handelsbegränsning som innebär att personer i ledande ställning samt samtliga anställda i koncernen inte får handla med bankens finansiella instrument under 30 dagar fram till och med dagen för publicering av bankens finansiella rapporter. Handelsbegränsningen omfattar även omyndiga, för vilka personer i ledande ställning eller anställda i koncernen är intressebevakare, samt organisationer i vilka personer i ledande ställning eller anställda i koncernen har bestämmande inflytande.

Banken har en tyst period gentemot analytiker, placerare och media under 1 månad före en delårsrapport eller bokslutskommuniké offentliggörs.

För anställda som deltar i tillhandahållandet av investeringstjänster tillämpar banken dessutom koncerngemensamma handelsbegränsningar som baserar sig på handelsregler uppsatta av Finansbranschens Centralförbund (Finland), Svenska Fondhandlareföreningen samt Fondbolagens Förening (Sverige).

Bankens juridiska avdelning kontrollerar regelbundet uppgifter som anmälts till insiderregister och insiderförteckningar samt uppgifter om personer i ledande ställning och deras närstående. Bankens Compliance-funktion kontrollerar regelbundet att anställda följer gällande handelsbegränsningar.

Revisorer

Banken ska enligt bolagsordningen ha minst tre revisorer samt nödvändigt antal suppleanter för dem. Revisor utses årligen vid ordinarie bolagsstämma för tiden intill utgången av nästa ordinarie bolagsstämma.

Till revisorer omvaldes vid senaste ordinarie bolagsstämma 2016 CGR-revisorerna Mari Suomela och Oskar Orrström. Därtill valdes CGR-revisor Marcus Tötterman till ny ordinarie revisor. Till revisorssuppleant omvaldes CGR-sammanslutningen KPMG Oy Ab.

Under hösten 2016 avgick Oskar Orrström som revisor.

I revisionsarvode för koncernbolagen har under 2016 utbetalats sammanlagt 273 448 (302 482) euro inklusive moms. Därtill har 116 077 (264 590) euro inklusive moms utbetalats avseende konsultuppdrag utförda av KPMG Oy Ab.

Ersättningar till styrelsen, verkställande direktören och andra medlemmar i den övriga operativa ledningen

Bankens ersättningsförklaring inkluderande ersättningsrapport för 2016 finns publicerad på bankens webbplats *www.alandsbanken.fi*.

Styrelse

Nils Lampi

ORDFÖRANDE

Koncernchef Wiklöf Holding Ab
Diplomekonom
Född 1948
Styrelseordförande sedan 2013
Styrelsemedlem sedan 2013

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: 500 B-aktier: 700

Christoffer Taxell

VICE ORDFÖRANDE

Juris kandidat
Född 1948
Vice styrelseordförande sedan 2013
Styrelsemedlem sedan 2013

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 1 000

Åsa Ceder

Verkställande direktör, Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia
Ekonomie magister
Född 1965
Styrelsemedlem sedan 2016

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: inget innehav

Anders Å Karlsson

Egenföretagare
Merkonom
Född 1959
Styrelsemedlem sedan 2012

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: 3 000 B-aktier: 1 500

Göran Persson

Född 1949
Styrelsemedlem sedan 2015

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: inget innehav

Ulrika Valassi

Egenföretagare
Civilekonom
Född 1967
Styrelsemedlem sedan 2015

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: inget innehav

Anders Wiklöf

Egenföretagare
Ekonomie doktor h.c., kommerseråd
Född 1946
Styrelsemedlem sedan 2006

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: 1 605 496 B-aktier: 1 326 549

Dan-Erik Woivalin

Verkställande direktör Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag
Juris kandidat, vicehäradshövding
Född 1959
Styrelsemedlem sedan 2013

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: inget innehav

Ytterligare uppgifter om styrelsens medlemmar finns på bankens webbplats: *www.alandsbanken.fi*

*Aktieinnehav i banken per 31 december 2016 (direkt ägande eller via bolag vari personen utövar bestämmande inflytande).
Aktieinnehav i bankens övriga koncernbolag föreligger inte.

Verkställande ledning

Peter Wiklöf

Verkställande direktör, koncernchef
Juris kandidat
Född 1966
Ordförande och medlem i ledningsgruppen sedan 2008

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: 500 B-aktier: 14 768

Jan-Gunnar Eurell

Chief Financial Officer, ställföreträdande verkställande direktör
Master of Business Administration, civilekonom
Född 1959
Medlem i ledningsgruppen sedan 2011

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 17 533

Tove Erikslund

Chief Administrative Officer
Ekonom
Född 1967
Medlem i ledningsgruppen sedan 2006

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 2 694

Magnus Johansson

Direktör, affärsområdet Sverige
Civilekonom
Född 1972
Medlem i ledningsgruppen sedan 2017

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 8 056

Mikael Mörn

Direktör, affärsområdet Åland
Studentmerkonom
Född 1965
Medlem i ledningsgruppen sedan 2017
Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier inget innehav B-aktier: 532

Juhana Rauthovi

Chief Risk & Compliance Officer
Juris licentiat, M.Sc. (Econ.). M.Sc. (Tech.),
Master in International Management.
Född 1975
Medlem i ledningsgruppen sedan 2012

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 7 633

Anne-Maria Salonius

Direktör, affärsområdet Finland
Juris kandidat, vicehäradshövding
Född 1964
Medlem i ledningsgruppen sedan 2010

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 2 250

Ytterligare uppgifter om ledningsgruppens medlemmar finns på bankens webbplats: *www.alandsbanken.fi*

* Aktieinnehav i banken per 31 december 2016 (direkt ägande eller via bolag vari personen utövar bestämmande inflytande).
Aktieinnehav i bankens övriga koncernbolag föreligger inte.

Börsmeddelanden 2016

Februari

11.02.2016	Emission av B-aktier inom ramen för Ålandsbankens aktiesparprogram för anställda
12.02.2016	Bokslutskommuniké för perioden januari–december 2015
19.02.2016	Ålandsbanken Abp sänker prime-räntan

Mars

17.03.2016	Ålandsbanken Abps årsredovisning för 2015 har publicerats med framtidsutsikter för 2016
17.03.2016	Ålandsbanken Abp riktad emission av B-aktier och avyttring av B-aktier för verkställighet av incitamentsprogram
18.03.2016	Bolagsstämmokallelse

April

14.04.2016	Beslut vid Ålandsbanken Abp:s ordinarie bolagsstämma 2016
26.04.2016	Delårsrapport för perioden januari–mars 2016

Juli

01.07.2016	Förändringar i Ålandsbankens ledningsgrupp
05.07.2016	Ålandsbanken Abp sänker prime-räntan
21.07.2016	Ålandsbankens rörelseresultat i nivå med eller lägre än föregående år
22.07.2016	Delårsrapport för perioden januari–juni 2016

September

21.09.2016	Ändring i antalet aktier och röstetal i Ålandsbanken
22.09.2016	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning
22.09.2016	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning
22.09.2016	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning
22.09.2016	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning
22.09.2016	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning
22.09.2016	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning
23.09.2016	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning
25.09.2016	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning

Oktober

25.10.2016	Delårsrapport för perioden januari–september 2016
25.10.2016	Finansiell kalender och ordinarie bolagsstämma 2017

November

18.11.2016	Standard & Poor´s höjer kreditbetyget för Ålandsbanken Abp

Adressförteckning

Ålandsbanken Abp

Mariehamn
HUVUDKONTOR
Nygatan 2
AX-22100 Mariehamn
Tfn 0204 29 011
city@alandsbanken.ax

STRANDNÄS
Strandhagsvägen 11
AX-22100 Mariehamn
Tfn 0204 291 125
strandnas@alandsbanken.ax

Brändö
Finnvik
AX-22920 Brändö
Tfn 0204 291 676
brando@alandsbanken.ax

Finström
Von Knorringsvägen 1
AX-22410 Finström
Tfn 0204 291 660
godby@alandsbanken.ax

Hammarland
Mörbyvägen 1
AX-22240 Frebbenby
Tfn 0204 291 663
hammarland@alandsbanken.ax

Kumlinge
– samarbete med Åland Post
Kumlingeby
AX-22820 Kumlingeby
Tfn 0204 291 160
aland@alandsbanken.ax

Kökar
– samarbete med Åland Post
Karlby
AX-22730 Karlby
Tfn 0204 291 160
aland@alandsbanken.ax

info@alandsbanken.ax
www.alandsbanken.ax

Helsingfors
Bulevarden 3
FI-00120 Helsingfors
Tfn 0204 293 600
bulevarden@alandsbanken.fi

PRIVATE BANKING
Georgsgatan 9 A, våning 3
FI-00120 Helsingfors
Tfn 0204 293 600
private.banking@alandsbanken.fi

Tammerfors
Hämeenkatu 8
FI-33100 Tammerfors
Tfn 0204 293 200
tammerfors@alandsbanken.fi

Vasa
Hovrättsesplanaden 11
FI-65100 Vasa
Tfn 0204 293 300
vasa@alandsbanken.fi

Åbo
Hansakvarteret
Eriksgatan 17
FI-20100 Åbo
Tfn 0204 293 100
abo@alandsbanken.fi

Pargas
Köpmansgatan 24
FI-21600 Pargas
Tfn 0204 293 150
pargas@alandsbanken.fi

info@alandsbanken.fi
www.alandsbanken.fi

Stockholm
Stureplan 19
SE-107 81 Stockholm
Tfn +46 8 791 48 00
bankkontoret@alandsbanken.se

Göteborg
Kungsportsavenyen 1
SE-411 36 Göteborg
Tfn +46 31 333 45 00
goteborg@alandsbanken.se

Malmö
Carlsgatan 3
SE-211 20 Malmö
Tfn +46 40 600 21 00
malmo@alandsbanken.se

info@alandsbanken.se
www.alandsbanken.se

ÅLANDSBANKEN FONDBOLAG AB

Mariehamn
PB 3
AX-22101 Mariehamn
Tfn 0204 29 088
fond@alandsbanken.fi

AB COMPASS CARD OY LTD

Mariehamn
PB 3
AX-22101 Mariehamn
Tfn 0204 29 033
compasscard@compasscard.fi
www.compasscard.fi

CROSSKEY BANKING SOLUTIONS AB LTD

Mariehamn
HUVUDKONTOR
Elverksgatan 10
AX-22100 Mariehamn
Tfn 0204 29 022

Helsingfors
Gate8 Business Park – Piano
Örevägen 12A
FI-01510 Vanda
Tfn 0204 29 022

Åbo
Lemminkäinengatan 32
FI-20520 Åbo
Tfn 0204 29 022

information@crosskey.fi
www.crosskey.fi

Stockholm
Rådmansgatan 40
SE-113 58 Stockholm
Tfn +46 8 791 49 00
information@crosskey.se
www.crosskey.se

Anteckningar

Ålandsbanken Abp
Besöksadress huvudkontor: Nygatan 2, Mariehamn

Postadress: PB 3, AX-22101 Mariehamn, Åland, Finland. Tfn 0204 29 011. Fax 0204 291 228
BIC AABAFI22 www.alandsbanken.fi info@alandsbanken.fi